

การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
CONSTRUCTING DIGITAL CURRENCY LITERACY

วิฑิต ตันอารีย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2567

การสร้างความปลอดภัยในสกุลเงินดิจิทัล

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

CONSTRUCTING DIGITAL CURRENCY LITERACY

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Development Education)
Graduate School, Srinakharinwirot University
2024
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
ของ
วิฑิต ต้นอารีย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชัช ดาวอุดม)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)
	 กรรมการ
	(รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล)
	 กรรมการ
	(อาจารย์ ดร.วรวิมล สุภาพ)
	 กรรมการ
	(อาจารย์ ดร.วรรณ นเนตรทิพย์)

ชื่อเรื่อง	การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
ผู้วิจัย	วิฑิต ต้นอารีย์
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2567
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปริชัย ดาวอุดม

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล 2) ศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และ 3) พัฒนารูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการวิจัยตามรูปแบบทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) จากข้อมูลของกระบวนการผู้ที่เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลที่ยังมีความเคลื่อนไหวต่อเนื่อง โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยชิ้นนี้ คัดเลือกมาจากวิธีการเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) และสุ่มแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling) ซึ่งพิจารณาจากคุณสมบัติในกลุ่มอาชีพที่ประกอบไปด้วย 1) กลุ่มนักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ 2) กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง 3) กลุ่มอาชีพอิสระ และ 4) กลุ่มอาชีพรับเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ ซึ่งมีจำนวนกลุ่มละ 5 รายเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นรายบุคคลด้วยชุดคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure interview) และวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามวิธีวิทยาของ Staus & Corbin โดยผลการวิจัยพบว่าเงื่อนไขเชิงสาเหตุของกระบวนการในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลคือผลของการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยเงื่อนไขเชิงสาเหตุนี้จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของทุนต่าง ๆ คือทุนวัฒนธรรม (ความรู้), ทุนเศรษฐกิจ (เงินทุน), ทุนทางสังคม (เครือข่ายความสัมพันธ์) และทุนสัญลักษณ์ (ลักษณะตัวตนที่แสดงออก) ซึ่งจะเป็นการสร้าง, สะสม และใช้ทุนให้เหมาะสมกับสนามสกุลเงินดิจิทัลประกอบกับการใช้เงื่อนไขสอดแทรกเกี่ยวกับเศรษฐกิจทั่วโลกและความเข้าใจในบริบทของสนามการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (Habitus) ที่เป็นนักลงที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่มีกระบวนการหรือการใช้ยุทธศาสตร์ในการสร้างตนเองให้เป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลแบบเต็มตัวและส่งผลทำให้ได้รูปแบบเดลในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

คำสำคัญ : คริปโทเคอร์เรนซี, สกุลเงินดิจิทัล, การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล, ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Title	CONSTRUCTING DIGITAL CURRENCY LITERACY
Author	WITIT TANARIYA
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2024
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Pharichai Daoudom

The objectives of this study are threefold: (1) to examine the conditions and processes involved in entering digital currency investment; (2) to explore the processes leading to the development of digital currency literacy; and (3) to develop a model for fostering digital currency literacy. This qualitative research employs the Grounded Theory methodology, analyzing data from individuals actively engaged in digital currency trading and investment. The key informants were selected using Theoretical Sampling and Snowball Sampling techniques, encompassing individuals from various professional backgrounds including business owners, laborers, freelancers, and salaried employees/government officials, with five participants from each group. Data collection was conducted through in-depth semi-structured interviews, and the data was analyzed using the Content Analysis method as outlined by Strauss & Corbin. The findings indicated that the causal conditions for developing digital currency literacy stem from participation in digital currency investment. These causal conditions are associated with various forms of capital: cultural capital (knowledge), economic capital (funds), social capital (networks), and symbolic capital (identity expression). These forms of capital are accumulated and utilized appropriately within the digital currency market, integrating global economic conditions and an understanding of the investment context. This leads to a transformation in the habitus of investors, resulting in the emergence of digitally literate investors. The study delineates the strategies and processes through which individuals can fully develop into knowledgeable digital currency investors, ultimately contributing to a model for digital currency literacy.

Keyword : Cryptocurrency, Digital Currency, Investing in Cryptocurrency, Cryptocurrency Literacy

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้โอกาสที่ดีที่สุดกับผู้วิจัยในการเข้ารับการศึกษาในสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญในเรื่องของโอกาสที่ควรมีความเท่าเทียมและการพัฒนาที่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบรอบด้านในทุกมิติของความเท่าเทียมที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังจากการพัฒนาในทุก ๆ ขั้นตอน ซึ่งก่อนได้รับโอกาสเข้ามาศึกษาในขณะนี้ผู้วิจัยไม่เคยตระหนักถึงความสำคัญว่ามีความจำเป็นมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จึงเป็นที่มาในการคิดค้นหัวข้อในการทำวิจัยที่ต้องการจะทำการวิจัยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจทางการเงินให้คนทุกคนทุกระดับชั้นสามารถทำได้อย่างเท่าเทียมกัน

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ผศ.ดร. ปรีชัช ดาวอุดม ที่ให้คำแนะนำปรึกษาร่วมคิดค้นและชี้แนวทางที่เหมาะสมกับการนำเสนอข้อมูลในเรื่องวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัว

ขอขอบพระคุณท่านประธานและกรรมการผู้ควบคุมการสอบปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ทุกท่าน ที่ให้ความเมตตากรุณาในความรู้ คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับแก้เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ที่สุดในทุกมิติ

ขอขอบคุณกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกท่านทุกสายงานอาชีพที่มีความตั้งใจถ่ายทอดข้อมูลให้ในเชิงลึกออกมาตามความรู้สึกที่แท้จริง โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้คัดเลือกมามีความตั้งใจที่จะให้ผู้วิจัยนำเอาข้อมูลการสัมภาษณ์ไปใช้วิเคราะห์ในการทำวิจัยเพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาเศรษฐกิจทางการเงินให้กับคนทุกระดับชั้น

ขอขอบคุณกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่านที่เข้าร่วมวิพากษ์และวิจารณ์ทำให้ปริญญานิพนธ์ชิ้นนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นและเป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของงานวิจัย

วิฑิต ต้นอารีย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย (Research Objectives)	12
วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)	12
คุณค่าของการวิจัย (Research value)	12
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
1. แนวคิดที่เกี่ยวกับเงินและสกุลเงินดิจิทัล	15
1.1 วิวัฒนาการของการเงินสู่เงินดิจิทัล	15
1.2 ข้อควรระวัง เมื่อเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัล	25
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้และการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency Literacy)	29
2.1 ความหมายของความฉลาดรู้และความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital currency Literacy).....	29
3. การก่อรูปอาชีพทักษะของนักลงทุนในฐานะที่เป็นการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล.....	42
3.1 แนวคิดเรื่องแวดวง (Field)	42

3.2 แนวคิดเรื่องทุน (Capital)และทุนที่จำเป็นในสนามการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล	47
3.2.1 ทุนทางเศรษฐกิจ (economic capital)	48
3.2.2 ทุนทางสังคม (social capital)	49
3.2.3 ทุนทางสัญลักษณ์ (Symbolic capital)	49
3.2.4 ทุนทางวัฒนธรรม (culture capital)	49
3.3 แนวคิดเรื่องฮาบิทัสในฐานะที่เป็นความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	50
3.3.1 ลักษณะของฮาบิทัส	51
3.3.2 ประเภทของฮาบิทัส	51
1) ฮาบิทัสในระดับปัจเจกบุคคล	51
2) ฮาบิทัสในระดับกลุ่มสังคม	52
3) ฮาบิทัสในระดับชนชั้น	53
กรอบแนวคิดการวิจัย	57
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	59
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	61
วิธีวิทยาแบบฐานราก	61
สนาม (Field)	63
การเข้าสู่สนาม	64
ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)	64
เครื่องมือและการเก็บข้อมูลภาคสนาม	70
รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
ความน่าเชื่อถือของข้อมูล	75
1. เงื่อนไขและกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	78

1.1	สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล: เจื่อนไขเชิงบริบท	78
1.2	ทุนที่นำไปสู่การตัดสินใจลงทุน: เจื่อนไขเชิงสาเหตุ.....	85
1.3	สถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเงินและการลงทุน: เจื่อนไขสอดแทรก	94
1.4	การเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	96
1.5	ขั้นตอนและวิธีการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	97
2.	เจื่อนไขและกระบวนการในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	102
2.1	การสร้าง สะสม ใช้ทุน: เจื่อนไขเชิงสาเหตุในการสร้างความฉลาดรู้.....	102
2.1.1	ทุนวัฒนธรรมที่สร้างเพิ่มหลังเข้าสู่สนามสกุลเงินดิจิทัล.....	103
2.1.2	ทุนเศรษฐกิจ: การเพิ่มทุนจากผลกำไรและออมเพิ่ม.....	107
2.1.3	ทุนทางสังคม: เครือข่ายความสัมพันธ์ที่สร้างเพิ่มในวงการเงินลงทุนสกุลเงินดิจิทัล	108
2.2	วงการการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล: บริบทจากมุมมองคนใน.....	109
2.3	ปัจจัยเอื้อทางเศรษฐกิจสังคมและการลงทุน.....	112
1)	อัตราการขึ้นและลดของของดอกเบี้ยจากธนาคารโลก (FED)	113
2)	การก่อตั้ง Bitcoin ETF (Bitcoin Exchange Traded Fund).....	113
2.4	ลักษณะนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	114
2.4.1	มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและรู้จักการใช้ทุนวัฒนธรรม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทางสังคมมากขึ้น.....	114
2.4.2	เข้าใจในสนามของการลงทุน	115
2.4.3	รู้จักการใช้ประโยชน์จากปัจจัยทางเศรษฐกิจโลก.....	115
2.4.4	การจัดการความเสี่ยง.....	116
2.5	กลยุทธ์การลงทุนของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้.....	117
2.5.1	วิเคราะห์เลือกเหรียญที่พื้นฐานดีมีอนาคตเติบโต.....	117
2.5.2	ใช้เทคนิคกราฟประกอบกับข่าวสารในสถานการณ์ต่าง ๆ.....	118

2.5.3 วิเคราะห์รูปแบบการลงทุนทุกรูปแบบในแพลตฟอร์มต่างประเทศ (Binance Platform)	118
2.5.4 ลงทุนระยะสั้นและยาว	119
2.6 ผลที่เกิดขึ้นจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้	119
3. รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	120
4. การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	126
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย ข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะ	133
1. สรุปผลเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	133
1.1 เงื่อนไขเชิงบริบทในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	133
1.2 เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	133
1.3 เงื่อนไขสอดแทรกการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล	134
2. สรุปผลเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	134
2.1 เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	134
2.2 เงื่อนไขสอดแทรกในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	135
2.3 เงื่อนไขเชิงบริบทในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	135
3. สรุปการพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	136
4. ข้อวิจารณ์	138
ข้อเสนอแนะ	141
1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย	142
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	144
3. ข้อเสนอเชิงนโยบาย	144
บรรณานุกรม	146
ภาคผนวก	156

ประวัติผู้เขียน.....	161
----------------------	-----

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 สรุปผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)	69
--	----

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	59
ภาพประกอบ 2 การก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	122
ภาพประกอบ 3 กระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	123
ภาพประกอบ 4 ลักษณะนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	124
ภาพประกอบ 5 กระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	124
ภาพประกอบ 6 ผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	125
ภาพประกอบ 7 รูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	126
ภาพประกอบ 8 การแก้ไขการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	127
ภาพประกอบ 9 การแก้ไขกระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุน ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	128
ภาพประกอบ 10 การแก้ไขกระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	129
ภาพประกอบ 11 การแก้ไขผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	130
ภาพประกอบ 12 รูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	131
ภาพประกอบ 13 ตารางความสัมพันธ์เชื่อมโยงการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	136
ภาพประกอบ 14 รูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	137

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมมักถูกใช้เป็นมาตรวัดความสำเร็จของประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ถูกมองว่าเป็นการพัฒนาที่ไม่ใช่การพัฒนาเพื่อความยั่งยืนอย่างแท้จริง ในหลายกรณีนั้นที่การเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วและการขยายตัวของเมืองถูกมองว่าเป็นสัญญาณของความก้าวหน้า แต่แท้จริงแล้วกลับซ่อนปัญหาสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ไม่สามารถรักษาความเจริญเติบโตนั้นไว้ได้ในระยะยาว ตัวอย่างหนึ่งของการพัฒนาที่ไม่ยั่งยืนคือการขยายตัวของอุตสาหกรรมการผลิตที่มุ่งเน้นการเพิ่มในส่วนของผลผลิตและรายได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่มีการคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การใช้สารเคมีในเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิตทำให้ดินและน้ำเสียหาย และส่งผลกระทบต่อสุขภาพวิถีของประชากร (Pesticide Action Network North America, 2023) นอกจากนี้ การก่อสร้างอาคารสูงและโครงสร้างพื้นฐานในเมืองใหญ่ที่ไม่คำนึงถึงการจัดการทรัพยากรน้ำและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ยังทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนและการเข้าถึงทรัพยากรในระยะยาว (United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2020) การพยายามที่จะพัฒนาให้ประชาชนอยู่ดีกินดีผ่านโครงการต่างๆ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัยราคาถูก การเพิ่มโอกาสในการทำงาน และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ แม้ว่าจะมีเจตนาดี แต่หากไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนในระยะยาว ก็อาจนำมาซึ่งปัญหาใหม่ๆ เช่น การเพิ่มขึ้นของมลพิษและการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติในอนาคต (World Bank, 2021) ดังนั้น นโยบายการพัฒนาที่มุ่งเน้นเพียงการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมืองโดยไม่คำนึงถึงความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและสังคม ถือเป็นการสร้างภาพลวงตาของความเจริญก้าวหน้า การสร้างความยั่งยืนที่แท้จริงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาที่รักษาสสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การนำแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและการพัฒนาที่คำนึงถึงผลกระทบระยะยาวมาใช้เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างอนาคตที่ยั่งยืน

การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือแนวคิดและกระบวนการในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการรักษาสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความเป็นอยู่ที่ดีของสังคมในระยะยาว คำจำกัดความนี้ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายจากองค์กรต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากองค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้ระบุไว้ในรายงาน "Our Common Future" ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนคือการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของ

ปัจจุบันโดยไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางด้านความสามารถของคนรุ่นถัดไปในการตอบรับต่อความต้องการจำเป็นของพวกเขาเอง (World Commission on Environment and Development, 1987) แนวคิดนี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายรอบด้านในทุกมิติ เริ่มต้นตั้งแต่การบริหารของระบบการจัดการกับทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาชุมชนเมือง การผลิตและการบริโภคที่มาตราฐานปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไปจนถึงการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่สามารถรองรับในเรื่องของความเปลี่ยนแปลงและปัญหาต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น เรื่องของการใช้พลังงานทดแทนแทนพลังงานฟอสซิล การสนับสนุนการทำการเกษตรในรูปแบบที่มีความยั่งยืน และการพัฒนาเทคโนโลยีที่สะอาดและเป็นมิตรซึ่งจะส่งผลในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (United Nations, 2015) การพัฒนาแบบยั่งยืนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิประเทศและอากาศ การลดลงของทรัพยากรทางธรรมชาติ ทั้งระบบนิเวศแวดล้อมทางทะเล การสูญเสียพื้นที่ของป่าไม้และหญ้าทะเล การเพิ่มขึ้นของปริมาณก๊าซที่ก่อให้เกิดการสะสมความร้อนในชั้นบรรยากาศที่ไม่มีแนวโน้มที่จะลดลง และการสูญเสียความหลากหลายทางด้านระบบนิเวศ กำลังส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเน้นย้ำและการให้ความสำคัญถึงการพัฒนาแบบยั่งยืนไม่เพียงแต่ช่วยลดผลกระทบเหล่านี้ แต่ยังเป็นการสร้างอนาคตและคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นสำหรับคนรุ่นต่อไปด้วย (Intergovernmental Panel on Climate Change, 2018) นอกจากนั้น การแก้ไขปัญหาคความยากจนคือหัวข้อหลักหัวข้อหนึ่งที่อยู่ในจุดมุ่งหมายหลักต้น ๆ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งระบุว่า การขจัดความยากจนในทุกรูปแบบและทุกที่เป็นจำเป็นและมีความสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างความยั่งยืนให้กับสังคม (United Nations, 2015) ด้วยประการทั้งหลายนี้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีเป้าหมายที่ให้ความสำคัญไปที่การศึกษาและวิเคราะห์นโยบายและกระบวนการในการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะในด้านการแก้ไขปัญหาคความยากจน เพื่อเสนอแนวทางและมาตรการที่จะนำมาใช้ในบริบทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน เพราะปัญหาคความยากจนส่วนหนึ่งมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการทางการเงินและการลงทุน ส่งผลทำให้ขาดโอกาสในการลงทุนที่เหมาะสมเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองและครอบครัวได้ ซึ่งในที่นี่สามารถอธิบายได้ว่า เงินลงทุนก้อนหนึ่งสามารถลงทุนได้ในบางสนามของการลงทุน แต่ก็ไม่เพียงพอที่จะสามารถลงทุนในบางสนามได้ เช่น เงินที่ลงทุนในสลากกินแบ่งรัฐบาล ก็ไม่สามารถหรือเพียงพอและเหมาะสมที่จะเปิดพอร์ต

ลงทุนในสนามของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แต่มีอยู่สนามการลงทุนหนึ่งที่เกิดขึ้นมาใหม่คือ สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่ทุกคนทุกระดับชั้นสามารถลงทุนได้และมีความเสี่ยงที่น้อยกว่าที่จะสูญเงินไปทั้งก่อนเหมือนการที่ไม่ถูกรางวัลจากสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งผลของการที่มีการส่งเสริมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรื่องของการเงินและการลงทุนที่ไม่เพียงพอทำให้ขาดโอกาสในการลงทุนในช่องทางที่ทุกคนมีสิทธิ์ทำได้อย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่ได้ถูกปิดกั้นด้วยจำนวนของเงินลงทุนอย่างช่องทางของสนามการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

ในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และไม่หยุดยั้ง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีได้เข้ามามีอิทธิพลกับชีวิตของผู้คนในสังคมมากยิ่งขึ้น วิถีความเป็นอยู่ทุกวันนี้ซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงไปจากความก้าวหน้าของวิทยาการและนวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อวิถีความเป็นอยู่ของผู้คน ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันการจับจ่ายใช้สอยของผู้คนในแต่ละวัน ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบเพื่อให้ผู้คนได้รับประโยชน์มากขึ้นมาก ช่องทางการซื้อขาย ถูกปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สามารถกระทำผ่านปลายนิ้วในรูปแบบออนไลน์ ขยายการบริการที่ตอบสนองความต้องการของผู้คน การซื้ออาหารที่ต้องการรับประทานจากร้านอาหาร สามารถกระทำผ่านระบบแอปพลิเคชัน โดยที่เราไม่ต้องไปที่ร้านอาหารด้วยตนเอง และสามารถจ่ายค่าอาหารและค่าดำเนินการต่างๆโดยผ่านรูปแบบออนไลน์โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปร้านค้า หรือธนาคารด้วยตนเองโดยตรงเป็นต้น นอกจากนี้ เทคโนโลยี หรือความก้าวหน้า ยังแพร่ขยายไปในด้านอื่นๆอีกมากมายหลายแขนง ด้านการเงินคืออีกหนึ่งประเด็นสำคัญซึ่ง อิทธิพลความก้าวหน้าของวิทยาการและนวัตกรรมส่งผลและมีอิทธิพลค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัล หรือ Crypto Currency จากการศึกษาของ พรชัย ชุนหจินดา (2561) ใน “บทเรียนจากทศวรรษแรกของคริปโตเคอร์เรนซี” ได้กล่าวว่า Crypto Currency ซึ่งเริ่มต้นในช่วง 2009 จากการเปิดตัวของเหรียญ Bitcoin ได้สร้างความสนใจให้กับคนทั่วโลกและนำไปสู่การกำเนิดของเงินสกุลอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย ในมุมมองของผู้สร้างสรรค์ได้เล็งเห็นโอกาสในฐานะสกุลเงินสำรองในการทำหน้าที่เป็นช่องทางสำหรับการถ่ายโอนที่รวดเร็ว เป็นเครื่องมือในการป้องกันเงินเฟ้อ และที่สำคัญคือ สามารถเพิ่มโอกาสเพื่อสำรองเงินในอนาคตและลงทุนเพื่อสนับสนุนความแข็งแกร่งและเสถียรภาพทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวที่คนทุกระดับและทุกอาชีพสามารถเข้าถึงได้อย่างเสมอภาคกัน

Crypto Currency หรือสกุลเงินดิจิทัล เป็นสินทรัพย์ที่มีการเข้ารหัสโดยใช้โค้ดคอมพิวเตอร์ในการในการถ่ายโอนมูลค่าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยราคาซื้อขายจะผันผวน

ขึ้นอยู่กับแนวโน้มและความเคลื่อนไหวของตลาดซึ่งไม่ได้อยู่ในความดูแลและบริหารกำกับขององค์กรหรือสถาบันที่เกี่ยวกับการเงินใดๆในระดับสากล นอกจากนี้ ไม่มีหน่วยงานภาครัฐหรือธนาคารกลางของประเทศใดที่มีอำนาจในการกำหนดปริมาณเหรียญของสกุลเงินดิจิทัล เช่นเดียวกับที่ทำกับสกุลเงินตราทั่วไป (Fiat Currency) ที่มีการออกเงินกระดาษตลอดจนผลิตเหรียญเงินตราขึ้น (พีรพัฒน์ หาญคงแก้ว, 2561) ในทางกลับกันสกุลเงินดิจิทัลนี้จะทำงานอยู่บนระบบที่สามารถควบคุมตัวมันเองได้เรียกว่า บล็อกเชน (Blockchain) ซึ่งเป็นนวัตกรรมกระจายศูนย์หรือ Distributed Ledger Technology (DLT) หลักการพื้นฐานของระบบบล็อกเชน สามารถอธิบายได้ว่าเมื่อมีการจัดเก็บเนื้อหาในแต่ละชุดข้อมูลเช่น ธุรกรรมหรือข้อมูลต่างๆ ตัวระบบจะมีการส่งสัญญาณไปยังคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องในเครือข่ายเพื่อให้ได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และทำการตรวจสอบความถูกต้องของธุรกรรมหรือข้อมูลเหล่านั้น (Admiralmarkets, 2021) และระบบบล็อกเชนนั่นเองทำให้ Crypto Currency นั้นมีความปลอดภัยสูง เนื่องจากระบบบล็อกเชนจะถูกเชื่อมโยงต่อกัน บล็อกใหม่ที่มีข้อมูลและได้รับการตรวจสอบแล้วจะถูกเพิ่มเข้ามาในห่วงโซ่ของบล็อก ซึ่งบล็อกนี้จะถูกเชื่อมโยงกับบล็อกก่อนหน้าทำให้เกิดการบันทึกข้อมูลที่ต่อเนื่องและไม่สามารถแก้ไขย้อนหลังได้โดยไม่ทำให้ห่วงโซ่ทั้งหมดได้รับผลกระทบได้ บล็อกใหม่ที่มีข้อมูลและได้รับการตรวจสอบแล้วจะถูกเพิ่มเข้ามาในห่วงโซ่ของบล็อก ซึ่งบล็อกนี้จะถูกเชื่อมโยงกับบล็อกก่อนหน้าทำให้เกิดการบันทึกข้อมูลที่ต่อเนื่องและไม่สามารถแก้ไขย้อนหลังได้โดยไม่ทำให้ห่วงโซ่ทั้งหมดได้รับผลกระทบได้ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ทำให้ข้อมูลในบล็อกเชนมีความปลอดภัยชัดเจน พิสูจน์ได้ทุกกระบวนการ ข้อมูลที่อยู่บนระบบบล็อกเชนเปิดให้บุคคลทั่วไปใช้งานหรือเข้าสู่ระบบข้อมูลได้ตลอดเวลา คลังจัดเก็บบันทึกต่างๆของระบบบล็อกเชนถูกกระจายจัดเก็บไว้ในหลายๆที่ ข้อมูลระบบบล็อกเชนจะถูกเปิดเผยเป็นสาธารณะและสามารถให้ใครยืนยันหรือพิสูจน์ข้อมูลเหล่านี้ก็ได้ โดยปราศจากหน่วยงานหรือองค์กรใดๆเข้ามาควบคุมดูแล ด้วยเหตุนี้เอง แอ็กเกอร์จึงทำการแอ็กข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้เนื่องจากเป้าหมายในการโจมตีที่ไม่แน่ชัด ถ้าจะแอ็กเพื่อแก้ไขรายละเอียดต่างๆนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะแทรกซึมระบบข้อมูลซึ่งถูกกระจายออกไปทั้งหมดในเวลาพร้อมกัน ซึ่งแทบจะไม่สามารถทำได้เลยถ้าเครือข่ายนั้นๆ ใหญ่โตมากพอ (อารยา ภูพานิช, 2561) จากความโปร่งใสและความปลอดภัยของข้อมูล และการเพิ่มประสิทธิภาพโดยการตัดคนกลางออกไป บล็อกเชน จึงถูกนำมาใช้ในหลายรูปแบบในหลายอุตสาหกรรมไม่จำกัดเพียงแค่สกุลเงินดิจิทัลเพียงอย่างเดียว (The Standard, 2018) จึงทำให้สกุลเงินดิจิทัลมีความปลอดภัยสูงจนเป็นที่นิยมโดยเฉพาะบุคคลที่รอบรู้และชำนาญในเรื่องนี้

สกุลเงินดิจิทัลได้ถูกให้ความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยการเพิ่มหลักสูตรวิชาในเรื่องสกุลเงินดิจิทัลในบางโรงเรียนของชั้นเด็กมัธยมและในมหาวิทยาลัยบางแห่งก็เริ่มปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลโดยมีการเปิดการเรียนการสอนสาขาเศรษฐกิจดิจิทัลขึ้น โดยในวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 โรงเรียนอัสสัมชัญ ได้ประสานงานร่วมกับทาง Bitkub Academy จัดโปรแกรมพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี Blockchain และ Digital currency โดยหลักสูตรจะครอบคลุมตลอดภาคการเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2564 ให้กับนักเรียน โรงเรียน อัสสัมชัญศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่สนใจได้รับการพัฒนาความรู้ทางธุรกิจและทักษะที่สอดคล้องกับทิศทางข้างหน้า (Thaipbs, 2021) สถาบันทางการเงินต่างๆก็ได้ให้ความสำคัญกับสกุลเงินเช่นกัน อย่างเช่น นโยบายตอนเริ่มต้นของธนาคารไทยพาณิชย์เตรียมการใช้งบประมาณกว่าหมื่นล้านบาทซื้อหุ้นพื้นฐาน Bitkub ครอบครองหุ้น 51% ของหุ้นรวมทั้งหมด ด้วยมูลค่า 17,850 ล้านบาท โดยผู้บริหารสูงสุดและคณะกรรมการบริหาร บริษัท เอสซีบี เอกซ์ จำกัด (มหาชน) ให้เหตุผลว่า 1. สินทรัพย์ดิจิทัล เป็นธุรกิจการเงินแห่งโลกอนาคต ที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วและเติบโตได้อีกยาวนาน 2. Bitkub คือ ระบบการบริการแลกเปลี่ยนและซื้อขายคริปโตออนไลน์ชั้นนำของประเทศไทยที่มีความเชื่อถือ จะช่วยให้ “กลุ่มเอสซีบี เอกซ์” สามารถสร้างคุณค่าใหม่ที่สามารเติบโตในระยะยาวไปกับโลกใหม่ได้ และหลังจากถือหุ้นใหญ่ใน Bitkub SCB ก็มีแผนที่จะเสริมสร้างกิจการทรัพย์สินในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากแนวคิดการลงทุนรูปแบบใหม่ๆไปพร้อมกับ Bitkub หรือหนึ่งในผู้ร่วมลงทุนในการยกระดับความคุ้มค่าในอนาคต ตลอดจนสร้างรากฐานเพื่อก้าวไปยังโลกการเงินในยุคข้างหน้า (Marketeer, 2021) แต่ในที่สุดธนาคารไทยพาณิชย์ก็ประกาศพับแผนซื้อหุ้น Bitkub ไปเมื่อวันที่ 25 ส.ค. 2565 โดยมีผลสรุปต่อมาว่าธนาคารไทยพาณิชย์ขอทำธุรกิจคริปโตด้วยตนเองและมีชื่อของบริษัทหลักทรัพย์ไทยพาณิชย์ จำกัด หรือ SCBS มีชื่อเป็นผู้ประกอบธุรกิจปรากฏอยู่บนเว็บไซต์ของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์เป็นผู้ดำเนินกิจการซึ่งผ่านการรับรองให้เป็นแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Asset Exchange) ทั้งคริปโตเคอร์เรนซีและโทเคนดิจิทัล (Workpoint today, 2023) ซึ่งสะท้อนชัดถึงความโดดเด่นและความน่าสนใจที่น่าจับตามองของคริปโตเคอร์เรนซี เหตุเพราะการที่สถาบันทางการเงินที่อยากจะเป็นเจ้าของธุรกิจคริปโตเสียเองแทนการเข้าไปแค่ซื้อหุ้นควบรวมกับบริษัทอื่น มากไปกว่านั้น การที่ธนาคารกรุงศรีอยุธยาได้มีการร่วมมือกับ Zipmex (ศูนย์กลางการซื้อขายสินทรัพย์ออนไลน์) ยกกระดับขึ้นเป็น Crypto Bank ขยายผลเพื่อประสานงานกับ กรุงศรี ฟินโนเวต โดยนายแซม ต้นสกุล ผู้บริหารระดับสูง บริษัท กรุงศรี ฟินโนเวต จำกัด ให้ข้อมูลว่า การประสานงานร่วมกับ Zipmex นั้นช่วยผลักดันและสนับสนุนกรุงศรีไปสู่ความเป็นดิจิทัลแบงก์เต็ม

ระบบ และส่งเสริมในการขยายผล การพัฒนาการดูแลและอำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าของ ธนาคารกรุงศรีในเรื่องของผู้ช่วยส่วนตัว (Assistant) บริหารการเงินและการลงทุนผ่านหลากหลาย วิธีการรวมถึงการให้บริการครบวงจร ตอบโจทย์ทุกความต้องการการลงทุน (MGRONLINE, 2021)

นอกจากนี้สกุลเงินดิจิทัล ได้เป็นองค์ประกอบบางส่วนในนโยบายของกลุ่มผู้สมัครทางการเมืองช่วงลงสมัครรับเลือกตั้งในปี 2566 โดยนายเศรษฐา ทวีสิน ซึ่งเป็นผู้ถูกเสนอชื่อลงสมัคร ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจากพรรคเพื่อไทย ได้นำเสนอนโยบายเงินดิจิทัลขึ้นมาเป็นหนึ่งในนโยบาย ของพรรค โดยชี้ให้เห็นว่านโยบายเงินดิจิทัลนี้ คือการลงทุนระบบสาธารณะให้กับประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีบล็อกเชน และระบบการชำระเงินแบบใหม่ให้กับประชาชน โดยบ่งชี้ว่า การใช้บล็อกเชนมีประโยชน์ในแง่ของความสามารถในการเพิ่มเงื่อนไขของเงินได้ เช่น การเพิ่ม มูลค่าของจำนวนเงิน จาก 10,000 บาท จะกลายเป็น 10,200 บาท หากนำไปใช้จ่ายหรือ ใช้ บริการในร้านค้ารายย่อยที่ระบุไว้ ซึ่งนำไปสู่แรงจูงใจสำหรับใช้อำนวยความสะดวก หรือซื้อสินค้า จากร้านค้ารายย่อยมากขึ้น เพราะสามารถใช้เงินได้มากขึ้นกว่ามูลค่าเดิมเป็นต้น (Workpoint today, 2023) ซึ่งนโยบายเกี่ยวกับเงินดิจิทัลนี้ โดยเน้นอธิบายจุดที่ไม่เหมือนกันจากนโยบายของ รัฐบาลชุดเดิม ที่ใช้การแจกเงินให้แก่ประชาชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในกลุ่มคนที่ได้ทำการ ลงทะเบียน ในขณะที่กลยุทธ์ด้านการจัดการเกี่ยวกับเงินดิจิทัลที่พรรคเพื่อไทยหยิบยกขึ้นมาจัดอยู่ ในกรอบการดำเนินการของพรรคนั้น พยายามนำเสนอว่าประชาชนทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป จะได้รับประโยชน์ของระบบเงินดิจิทัลทุกคน มิใช่เพียงกลุ่มคนที่ลงทะเบียนและผ่านเกณฑ์ที่ รัฐบาลกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าคริปโตเคอเรนซี กำลังเป็นที่น่าจับตามองและพุ่งเป้าซึ่งอาจสร้าง ทางเลือกใหม่และชักนำไปสู่การยกระดับและความก้าวหน้าให้แก่ประเทศไทย ในแง่ของเศรษฐกิจ ตั้งแต่ระดับชุมชนขึ้นไปซึ่งถือเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งใหญ่ผ่านสกุลเงินดิจิทัล (Blognone, 2023) เมื่อพิจารณารายละเอียดดังที่กล่าวมานั้นพบว่าสกุลเงินดิจิทัล ถูกกล่าวถึงว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ ส่งผลหรืออาจเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจน เป็นช่องทางที่เพิ่มทางเลือกในการกระจายรายได้ และขยายการหมุนเวียนเงินในระบบที่ไม่ได้ กระจัดตัวอยู่แค่เพียงนายทุนขนาดใหญ่อีกต่อไป (The Standard, 2023)

นอกจากนี้ธุรกิจบล็อกเชนไม่เพียงแต่เข้ามามีอิทธิพลต่อธุรกิจด้านการเงิน การธนาคาร เท่านั้น แต่ยังส่งผลต่ออุตสาหกรรมอื่นๆเช่นกัน (PeerPower, 2018) เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ อัน ได้แก่ โตโยต้า ได้ร่วมมือกับ MIT Media LAB ได้ร่วมมือกันนำเทคโนโลยีบล็อกเชน มาพัฒนาเพื่อ ใช้กับอุตสาหกรรมรถยนต์ โดยบล็อกเชนจะทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากบริษัทผู้ผลิตรถยนต์และ

ข้อมูลย้อนกลับจากผู้ใช้งานรถยนต์มาวิเคราะห์และปรับปรุงความปลอดภัยเพื่อเทคโนโลยีรถยนต์ที่ไร้คนขับให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่วงการแพทย์ได้ประยุกต์นำเอาบล็อกเชนเข้ามามีส่วนในการเพิ่มความโปร่งใสให้กับอุตสาหกรรมยา และการแพทย์ จากกรณีศึกษา MedRec (Mid Media Lab, 2016) ได้มีการนำบล็อกเชนเข้ามาใช้จัดการประวัติการรักษาของผู้ป่วยด้วย Ethereum บน บล็อกเชนซึ่งสามารถเข้าดูประวัติการรักษาของคนไข้จากทุกโรงพยาบาลที่ผ่านมาหรือโรงพยาบาลที่เคยได้รับการรักษามาได้อดีต นอกจากนี้ แพทย์ยังสามารถเข้าถึงข้อมูลหน่วยงานอื่นๆ เพื่อเพิ่มความถูกต้องแม่นยำให้แก่ข้อมูลที่น่ามาวินิจฉัยโรค แทนการเช็คประวัติคนไข้จากแฟ้มข้อมูลเป็นต้น เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประกันภัย ได้นำระบบบล็อกเชนเข้ามาเพิ่มความโปร่งใสและป้องกันปัญหาการทุจริตเช่นเดียวกัน ซึ่งข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ของผู้ทำประกันจะถูกจัดเก็บอยู่ใน Decentralized Cloud Platform ซึ่งจะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในฝ่ายต่างๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเปิดเผย (PeerPower, 2018)

สกุลเงินดิจิทัลจึงกลายเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนควรรู้และทำความเข้าใจเพื่อใช้เป็นอีกช่องทางในการเพิ่มทางเลือกที่จะตัดสินใจในการออมหรือลงทุนนอกจากการฝากเงินไว้ที่ธนาคารแบบเก่า สกุลเงินดิจิทัลเป็นช่องทางหนึ่งที่น่าจะมีผลตอบแทนมากกว่าธนาคารในประเทศ ซึ่งเป็นช่องทางใหม่ในการออมเงินและลงทุนเปรียบเสมือนการทำให้คนทุกคนมีเครื่องมือในการพัฒนาสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวที่มากกว่าเดิม แล้วเลือกเครื่องมือที่ดีและเหมาะสมกับตนเองที่สุดมาใช้ นอกเหนือจากเครื่องมือเดิมที่เคยมีมา เช่น การฝากเงินเพื่อรับดอกเบี้ยจากธนาคารเท่านั้น ตัวอย่างเช่น การให้ผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยเงินฝากบัญชีออมทรัพย์ ร้อยละ 0.45 ของธนาคารกรุงเทพ ร้อยละ 0.25 ของธนาคารกรุงไทย ร้อยละ 0.25 ของธนาคารกสิกรไทย ร้อยละ 0.25 ของธนาคารไทยพาณิชย์ ร้อยละ 0.25 ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา ร้อยละ 0.25 ของธนาคารซีไอเอ็มบีไทย ร้อยละ 0.35 ของธนาคารยูโอบี ร้อยละ 0.125 ของธนาคารทหารไทยธนชาต และร้อยละ 0.25-2.00 ของธนาคารทีสโก้ซึ่งก็ถือว่าน้อยมากเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าของเงินเฟ้อในแต่ละปี โดยแนวโน้มของการคุ้มครองเงินฝากก็มีแนวโน้มลดการคุ้มครองเงินฝากลงมาตลอด นับแต่วันที่พ.ร.บ.สถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ.2551 มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2551 และมีการลดวงเงินคุ้มครองจากการคุ้มครองเต็มจำนวนเหลือ 100 ล้านบาท และเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2555 มีการลดวงเงินคุ้มครองจาก 100 ล้านเหลือ 50 ล้านบาท ในวันที่ 11 สิงหาคม 2559 ก็มีการลดวงเงินคุ้มครองจาก 50 ล้านบาทเหลือ 15 ล้านบาท จนมีการลดวงเงินการคุ้มครองเงินฝากจนเหลือ 1 ล้านบาทในวันที่ 11 สิงหาคม 2559 (Bangkokbank, 2021) ซึ่งการคุ้มครองวงเงินนั้น จะแสดงความคุ้มครองออกมาก็คือเมื่อสถาบัน

การเงินนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก ซึ่งประชาชนที่ฝากเงินกับสถาบันการเงินดังกล่าวจะได้รับการคุ้มครองในส่วนหนึ่งของเงินฝาก คือ เงินต้น และดอกเบี้ย รับคืนจากสถาบันการเงินภายในวงเงินที่คุ้มครองไว้ โดยจะคุ้มครองในลักษณะ 1 รายผู้ฝากต่อ 1 ธนาคารหรือบริษัทการเงิน (ไม่ใช่ต่อ 1 บัญชี) และปัจจุบันวงเงินคุ้มครองเงินฝากอยู่ที่ 1 ล้านบาทเท่านั้น (dpa.or.th) ดังนั้นเพื่อไม่เป็นการตัดโอกาสของตนเองที่จะเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจการเงินในทุก ๆ ด้านของสังคมในยุคดิจิทัล เพราะในแง่ของการออมหรือลงทุนในยุคดิจิทัลนั้นสกุลเงินดิจิทัลเป็นอีกช่องทางนอกเหนือจากการออมหรือลงทุนในระบบ เงินตราทั่วไป (Fiat Currency) เพื่อพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้

ภายใต้กระบวนการพัฒนาไปสู่ความทันสมัย หลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยได้เลือกพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งไปสู่ความทันสมัยทางเศรษฐกิจ ที่เน้นไปที่การขยายตัว และการเติบโตทางเศรษฐกิจภายใต้การดำเนินการลงทุนในระบบตลาดเสรี ซึ่งผู้ที่ครอบงำอำนาจในด้านการดำเนินการลงทุนในตลาดเสรีก็คือบรรดานายทุนที่เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิตซึ่งสะสมกำไรจากมูลค่าส่วนเกินของสินค้าและบริการมาอย่างยาวนาน (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2546) ภายใต้กระบวนการนี้เงินได้มีบทบาทเป็นปัจจัยสำคัญในการรักษามูลค่าและกำไรจากการลงทุนมาอย่างยาวนานในรูปของเงินกระดาษ หรือเหรียญกษาปณ์ ซึ่งการพัฒนาภายใต้ระบบการดำเนินการลงทุนที่มีเงินกระดาษ/เหรียญกษาปณ์เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนดังกล่าวทำให้ผู้ที่ได้เปรียบคือผู้ครอบงำตลาดการเงินจะได้เปรียบต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ขณะที่คนทั่วไป อาทิผู้ใช้แรงงาน ชนชั้นกลางที่เรียกกันว่ามนุษย์เงินเดือนทั้งหลายตลอดจนผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ ไม่อาจแสวงหาประโยชน์ในแวดวงเศรษฐกิจที่เน้นการดำเนินการลงทุนดังกล่าวได้เท่าที่ควรหรือแม้แต่กระทั่งหลายคนกลายเป็นเบี้ยล่าง เป็นผู้ถูกเอารัดเอาเปรียบถูกขูดรีดจากระบบดังกล่าวข้างต้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ กฎกติกาของแวดวงเศรษฐกิจที่เน้นการเจริญเติบโตภายใต้ระบบการเงินแบบเดิมมีกติกาที่ไม่เอื้อต่อโอกาสที่คนทั่วไป คนส่วนใหญ่ จะสามารถได้ประโยชน์หรือล้มตาอำปากได้แม้แต่แต่น้อย แต่สำหรับการลงทุนและการถือครองในสกุลเงินดิจิทัลนั้น ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนเกม เปลี่ยนแวดวงมาสู่สนามแบบใหม่กติกาแบบใหม่ที่มีเทคโนโลยีบล็อกเชนที่ทุกคนตรวจสอบเข้าถึงได้ซึ่งค่อนข้างโปร่งใสและปลอดภัย (ดุษฎี จินตวิริยะ, 2562) ผ่านการควบคุม เข้าถึงและตรวจสอบร่วมกันโดยคนในแวดวงเดียวกันผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยอุปกรณ์ที่มีราคาแพงไม่สูงเกินไปนักนั่นคือการที่เราสามารถตรวจสอบความโปร่งใสผ่านสมาร์ทโฟน หรือคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจากที่ไหน ๆ ในโลกหรือในเวลาใดใด ก็ได้ดังที่ได้กล่าวแล้วนั้น จึงถือว่าเป็นช่วงเวลาสำคัญที่ผู้ใช้แรงงาน ชนชั้นกลางที่เรียกกันว่ามนุษย์เงินเดือนทั้งหลายตลอดจนผู้ประกอบการวิชาชีพอิสระ คนเล็กคนน้อยใน

สังคมสามารถที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน ถือครองและใช้เงินสกุลดิจิทัลได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียม

จะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงินต่างให้ความสนใจและตระหนักถึงความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลจึงได้มีการปรับตัวให้เท่าทันกับสถานะการณ์ที่สกุลเงินดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในสังคม ดังนั้นการฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล หรือ Digital Currency จึงเป็นเรื่องสำคัญที่คนในสังคมไม่ควรปิดกั้นการเรียนรู้ให้กับตัวเอง ความสำคัญที่ทำวิจัยในครั้งนี้คือเพื่อทำให้คนที่ไม่รู้เรื่องสกุลเงินดิจิทัลได้รู้และเข้าใจว่ากลุ่มคนที่มีความฉลาดรู้นั้นได้เริ่มเข้ามาลงทุนและสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างไร และที่สำคัญเป็นการเปิดโอกาสและคลายความไม่เข้าใจสำหรับกลุ่มคนที่คิดว่าเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลเป็นเรื่องไกลตัวและยากที่จะเข้าไปลงทุนเช่นกลุ่มคนที่เลือกเสี่ยงดวงลงทุนกับสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งในบางคนสามารถลงทุนได้ต่อเนื่องในจำนวนหลักพันบาทซึ่งถ้าผลออกมาไม่ถูกรางวัลก็หมายความว่าเงินเต็มจำนวนที่ลงทุนซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้นก็สูญหายหมดไปในทางกลับกันถ้ามีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลและเข้าไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจำนวนเงินที่ลงทุนไปไม่มีทางที่จะสูญหายไปทั้งหมดเหมือนในกรณีที่ลงทุนในสลากกินแบ่งรัฐบาล

การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นแนวทางการลงทุนที่ได้รับความสนใจในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าทั้งสองวิธีนี้จะแตกต่างกันอย่างมากในแง่ของโอกาสในการทำกำไรและความเสี่ยง งานวิจัยหลายชิ้นได้ศึกษาผลกระทบของการลงทุนทั้งสองประเภทนี้เพื่อให้เข้าใจถึงความคุ้มค่าและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เช่น Bitcoin ได้รับความสนใจอย่างมากในช่วงหลายปีที่ผ่านมา งานวิจัยจาก (Cambridge Centre for Alternative Finance, 2020) แสดงให้เห็นว่าราคาของ Bitcoin มีการเติบโตเฉลี่ยปีละประมาณ 200% ตั้งแต่ปี 2013 ถึง 2020 ซึ่งสะท้อนถึงศักยภาพในการให้ผลตอบแทนสูง อย่างไรก็ตาม การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลยังคงมีความเสี่ยงสูง เนื่องจากความผันผวนของราคาและความไม่แน่นอนทางกฎหมายและเทคโนโลยี (Wagenbach, 2023) ความแปรปรวนของราคาสกุลเงินดิจิทัลเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่นักลงทุนต้องพิจารณา บทความจาก ผลของนโยบายทางเศรษฐกิจที่มีความไม่แน่นอนซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างตลาดสกุลเงินดิจิทัลและตลาดลงทุนแบบดั้งเดิม ซึ่งได้เผยแพร่ออกมาในปี ค.ศ. 2020 ระบุว่า ความผันผวนของ Bitcoin สูงกว่าค่าเฉลี่ยของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ หลายเท่าในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา การที่ราคาสกุลเงินดิจิทัลสามารถเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้การลงทุนในสินทรัพย์เหล่านี้มีความเสี่ยงสูง แต่ก็มีโอกาสในการทำกำไรสูงเช่นกัน นอกจากนี้ การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลยังเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถเข้าถึง

ตลาดการเงินโลกได้อย่างง่ายดายผ่านแพลตฟอร์มการซื้อขายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งทำให้นักลงทุนสามารถทำกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสกุลเงินดิจิทัลได้ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม นักลงทุนจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชนและการทำงานของสกุลเงินดิจิทัล เพื่อที่จะสามารถจัดการความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการทำกำไรได้ (Matkovskyy, Jalan, & Dowling, 2020) การซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการลงทุนที่ได้รับความนิยม แม้ว่าผลตอบแทนที่คาดหวังจากการซื้อลอตเตอรี่จะต่ำมาก แต่ผู้คนยังคงสนใจซื้อลอตเตอรี่เนื่องจากโอกาสในการชนะรางวัลใหญ่ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเรื่องลอตเตอรี่ภาครัฐในช่วงเปลี่ยนผ่านกว่าศตวรรษ โดย Clotfelter, Cook, Edell, and Moore (1999) ระบุว่าโอกาสในการถูกรางวัลแจ็กพอต คือ 1 ใน 292 ล้าน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความน้อยนิดของโอกาสในการได้ผลตอบแทนที่สูง การลงทุนในสลากกินแบ่งรัฐบาลมีความเสี่ยงต่ำ เนื่องจากการซื้อลอตเตอรี่มีมูลค่าที่แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้ลงทุนไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับความผันผวนของราคา (Beckert & Lutter, 2013) อย่างไรก็ตาม ผลตอบแทนจากการลงทุนในสลากกินแบ่งรัฐบาลมีความน้อยมาก และไม่สามารถสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวได้ บทความจาก National Lottery Commission (2020) ระบุว่า การซื้อสลากกินแบ่งเป็นการลงทุนที่มีโอกาสในการทำกำไรต่ำมาก และส่วนใหญ่ของผู้ที่ซื้อลอตเตอรี่จะสูญเสียเงินทุนของตน

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลอาจไม่ได้มีเพียงแค่ผู้ที่มีทุนทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงเท่านั้น แต่ผู้คนที่อยู่ในระดับชั้นอื่นๆ ก็สามารถมีความฉลาดรู้ในด้านสกุลเงินดิจิทัลได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ความรู้ กระบวนการคิด และวิธีการดำเนินการกับระบบการเงินดิจิทัลของกลุ่มผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เป็นรูปแบบในการสร้างความฉลาดรู้ให้แก่คนที่ไม่รู้หรือไม่เข้าใจในเรื่องเงินดิจิทัล ที่ขาดโอกาสในการตัดสินใจว่าควรลงทุนในเงินดิจิทัลหรือไม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนารูปแบบที่ส่งเสริมให้คนในสังคมมีข้อมูลให้ครบในทุกด้านเพิ่มเติมจากระบบการเงินตราทั่วไป (Fiat Currency) ที่มีข้อจำกัดในเรื่องต้นทุนการออมหรือลงทุนที่สูง เช่น การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อพันธบัตรกับธนาคาร หรือซื้อทองคำเป็นต้น ซึ่งข้อจำกัดนี้ก็จะทำให้กลุ่มนายทุนและกลุ่มคนที่มีรายได้สูงเท่านั้นที่จะเข้ามาลงทุนได้ ซึ่งแตกต่างจากสกุลเงินดิจิทัล อย่างสิ้นเชิงที่คนทุกระดับทุกอาชีพสามารถเข้ามาออมและลงทุนได้ด้วยต้นทุนที่ไม่มีการกำหนดขั้นต่ำในการลงทุน ความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้คือเพื่อแสดงให้เห็นว่าคนทุกคน ทุกระดับและทุกอาชีพมีโอกาสที่จะพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเอง และครอบครัวได้ด้วยช่องทางนี้อีกช่องทางหนึ่งซึ่งเป็นช่องทางที่มีความยุติธรรมและเสมอภาคใน

การเข้าถึง ไม่ได้ปิดกั้นว่าต้องเป็นเฉพาะกลุ่มคนที่เป็นกลุ่มนายทุนรายได้สูงอีกต่อไป การแสดง การสร้างความฉลาดรู้ในเรื่องเงินดิจิทัลของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายในแต่ละอาชีพ ได้แก่ พนักงานประจำบริษัท พนักงานร้าน Amazon ช่างตัดผม เจ้าของบริษัท และ กลุ่มอาชีพ Freelance จะทำให้เห็นว่าสกุลเงินดิจิทัลสามารถที่จะเชื่อมโยงทุกโอกาสการพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับทุกคนในแง่ของการลงทุนและออมที่เกิดขึ้นจริงในยุคดิจิทัล

แต่อย่างไรก็ตามการจะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้โดยเฉพาะในทุกกลุ่มเพศวัยทุกชนชั้น ดังกล่าวจำเป็นต้องทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจในการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล และการทำให้มีความรู้ความเข้าใจจะต้องรู้และเข้าใจในระดับการมีความฉลาดรู้ (Literacy) ซึ่งความฉลาดรู้จึงไม่ได้หมายถึงแค่ทักษะการอ่าน การเขียน และการนับเท่านั้น แต่ยังหมายถึงวิธีการระบุด่วนทน ทำความเข้าใจ ตีความ สร้าง และสื่อสารในโลกดิจิทัลที่เต็มไปด้วยข้อมูลและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเป็นเช่นนี้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินในสกุลเงินดิจิทัลจึงเป็นเป็นความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติทางการเงิน มาใช้ในการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ถ้ามองการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคือสนามตามแนวคิดของบูดีเยอร์ (Bourdieu, 2005) ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลก็คือการที่นักลงทุนมีฮาบิทัสที่สอดคล้องกับสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล บุคคลที่มีฮาบิทัสที่สอดคล้องกับ กฎ กติกา คุณค่าความหมายของสนามการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยมีทุนและสามารถใช้ทุนได้อย่างสอดคล้องกับสนาม โดยพิจารณาผ่านการเปิดบัญชีและมีความสามารถในการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลอย่างต่อเนื่องโดยได้รับผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาของสกุลเงินดิจิทัล

ทั้งนี้การมีฮาบิทัสที่สอดคล้องดังกล่าวในลักษณะของการมีความฉลาดรู้ นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นฮาบิทัสที่ทำให้มีสถานะหรือตำแหน่งที่สูงหรือได้เปรียบในสนามเท่านั้น หากแต่หมายถึงเป็นฮาบิทัสที่ทำให้สามารถเข้าสู่สนามและมีตำแหน่งใดใดก็ได้ในสนามการลงทุนดังกล่าว

ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้จึงถือเป็นทางเลือกใหม่อีกทางเท่านั้นในแง่ที่ทำให้ทุกคนมีทางเลือกเพิ่มขึ้นในแง่ของการเพิ่มความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัว เพียงแต่ต้องทำการศึกษาให้เข้าใจอย่างท่องแท้เกี่ยวกับกลุ่มคนที่มีความฉลาดรู้และลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลว่าอะไรคือแรงจูงใจในการเข้ามาลงทุนและมีกระบวนการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างไร เพราะคนบางกลุ่มก็คิดว่าสกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องไกลตัวและยากต่อการเข้าถึง ซึ่งในทางกลับกันก็มีกลุ่มคนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจึงมีความเชื่อมั่นและเข้าใจในเรื่อง

สกุลเงินดิจิทัล และเลือกออมและลงทุนในวิธีการที่ตัวเองรู้จักจริงในเรื่องที่สนใจก็สามารถออมเงินได้อย่างมั่นใจและนำมาเป็นอีกช่องทางในการออมได้นอกจากการอยู่แต่ในระบบของการฝากเงินกับธนาคารหรือลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา เรื่อง การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Constructing Digital currency Literacy) โดยคาดว่าจะได้เปิดมุมมองให้คนบางกลุ่มในสังคมให้เข้าใจถึงการฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ทำให้พวกเขามีทางเลือกมากขึ้น และเข้าใจในระบบการเงินขั้นพื้นฐานมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้คนในสังคมพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้โดยมีสิทธิเสรีภาพในการตัดสินใจได้ว่าควรลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลต่อไป

คำถามการวิจัย (Research Objectives)

1. มีเงื่อนไขและกระบวนการใดที่ทำให้คนหลากหลายอาชีพเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล
2. มีเงื่อนไขและกระบวนการใดทำให้บุคคลกลุ่มผู้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
3. รูปแบบในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

คุณค่าของการวิจัย (Research value)

การวิจัยนี้ในแง่ของระบบการเงินที่มีอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นเงินตราหรือสกุลเงินดิจิทัลเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมควรเข้าใจกับสองสิ่งนี้ หรือควรเข้าใจกับสิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและมีแนวโน้มที่จะดำรงต่อไป

การวิจัยนี้เป็นการเปิดมุมมองให้คนบางกลุ่มในสังคมที่อาจจะยังไม่รู้จักหรือไม่เข้าใจถึงการฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เพราะฉะนั้นการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลเหล่านั้นในสังคมในเรื่องที่ทำให้พวกเขามีทางเลือกมากขึ้น และเข้าใจในระบบการเงินขั้นพื้นฐานมากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้คนในสังคมมีสิทธิเสรีภาพในการตัดสินใจได้ว่าควรลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลใหม่เพราะช่องทางนี้ได้เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ที่มีความความยุติธรรมในการเข้าถึง มีการใช้ต้นทุนที่ไม่

กำหนดขึ้นต่ำในแง่ของการลงทุนหรือออมแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเงินตราทั่วไป (Fiat Currency) ที่บางผลิตภัณฑ์คนบางกลุ่มไม่สามารถเข้าไปร่วมลงทุนได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนหลังจากได้รับรู้แล้วต้องเข้ามาลงทุนในสกุลดิจิทัล ประโยชน์ที่เกิดขึ้นโดยตรงคือทุกคนจะมีความเข้าใจในระบบการเงินที่แตกต่างกันและวิธีการหลากหลายในแต่ละวิธีที่สามารถลงทุนหรือออมได้มากกว่าเดิม แล้วนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

นอกจากนี้รูปแบบของโมเดลการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ได้มาจากทฤษฎีฐานรากที่สามารถนำไปต่อยอดให้กับสถาบันทางการศึกษาเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมทางด้านพื้นฐานความรู้ของการเงินการลงทุนให้กับกลุ่มนักเรียน นักศึกษาดังแต่ช่วงเริ่มต้นของการดำเนินชีวิตของตนเองที่จะส่งผลในระยะยาวในอนาคตที่จะเป็นนักลงทุนที่มีวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องและเข้าใจสนามของการลงทุน และในส่วนของภาครัฐบาลในภาพรวมของประเทศที่ต้องการจะแก้ไขปัญหาความยากจนให้กับประชาชนในประเทศซึ่งยังไม่มี การแก้ไขโดยการส่งเสริมความรู้ในด้านการเงินการลงทุนก็สามารถนำเอารูปแบบโมเดลนี้ไปศึกษาและพัฒนาต่อไปให้กับชุมชนต่าง ๆ ในประเทศได้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความยากจนในอีกรูปแบบหนึ่งได้

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงินและสกุลเงินดิจิทัล
 - 1.1 ความหมายของสกุลเงินดิจิทัล
 - 1.2 พัฒนาการของสกุลเงินดิจิทัล
 - 1.3 การเคลื่อนตัวของเงินไปสู่สกุลเงินดิจิทัล
2. ความฉลาดรู้และการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital currency Literacy)
 - 2.1 ความหมายของความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital currency Literacy)
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ฮาบิต्सของนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในฐานะที่เป็นการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย
5. นิยามศัพท์ปฏิบัติการที่สำคัญในงานวิจัย

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับเงินและสกุลเงินดิจิทัล

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวิวัฒนาการของตัวกลางในกระบวนการจัดการหมุนเวียนสับเปลี่ยน โอนย้าย การซื้อ การขาย สิ่งของ หรือที่เราเรียกกันว่า “เงิน” ได้มีการปรับเปลี่ยนวิวัฒนาการไปตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เริ่มต้นตั้งแต่การใช้สิ่งของที่สามารถหาได้เองตามธรรมชาติอย่างเปลือกหอย และต่อจากนั้นก็ได้เริ่มมีการคิดค้นผลิตตัวแทนของเงินขึ้นมาอย่างเช่น ประกับดินเผา เงินพดด้วง ตลอดจนถึงวิวัฒนาการต่อเนื่องจนถึงยุคที่เริ่มใช้เหรียญกษาปณ์ ยุคที่เริ่มมีการผลิตและใช้ธนบัตร ยุคของ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ จนถึงยุคการใช้เงินดิจิทัล

1.1 วิวัฒนาการของการเงินสู่เงินดิจิทัล

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการแลกเปลี่ยนการซื้อและการขายหรือการชำระเงินเริ่มปรับเปลี่ยนตลอดจนพลิกโฉมเพื่อเพิ่มช่องทางให้เกิดสะดวกสบายคล่องตัว และยืดหยุ่นต่อการทำธุรกรรมให้แก่บุคคลตลอดเวลา ตัวอย่างที่แสดงถึงวิวัฒนาการของการเงินเริ่มจาก มนุษย์เริ่มใช้สิ่งของ หรือนำวัตถุดิบหรือทรัพยากรที่มีอยู่และพบได้ในสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัย เช่น ขอบป่า ทรัพยากรจากท้องทะเล มาแลกเปลี่ยนต่อกัน จนเข้าสู่สมัยที่มีการคิดค้นและพัฒนาสร้างเครื่องมือที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนแทนสิ่งของในอดีต โดยเริ่มกำหนดรูปแบบของเงินตราขึ้น เช่น การนำดินเผามาทำเป็นรูปทรงกลมแบนและกำหนดค่าแทนเงินตรา หรือ การนำเนื้อเงินบริสุทธิ์มาทำเป็นทรงกลมมวง และมีการพัฒนาต่อเนื่องมาจนถึงยุคของการเริ่มใช้เหรียญกษาปณ์ที่นำมาใช้เป็นสื่อกลางในการซื้อหรือขาย แลกเปลี่ยนสินค้าหรือสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ จนกระทั่งเข้ามาสู่ยุคที่มีการทำการค้ากับต่างชาติมากขึ้น ระบบการเงินทั่วโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเข้าสู่ช่วงเวลาที่มีการนำเอกสารมูลค่า หรือที่รู้จักกันในชื่อ ‘แบงค์’ มาใช้เป็นตัวแทนในการทำธุรกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

เมื่อประเทศสยามได้เปลี่ยนผ่านแผ่นดินเข้าสู่ยุคของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในหลวงรัชกาลที่ 5 ช่วงปี พ.ศ. 2423 ได้มีการปฏิรูปการใช้เงินกระดาษที่เรียกว่า “อัฐกระดาษ” กระทั่งในช่วงปลายของรัชกาลได้มีการปรับปรุงระบบเงินกระดาษขึ้น ซึ่งนับได้ว่าจุดเปลี่ยนสำคัญที่เกิดขึ้นคือการนำไปสู่จุดกำเนิดที่เริ่มใช้เงินตราและการพิมพ์ธนบัตรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับธนบัตรในยุคปัจจุบัน โดยใช้นวัตกรรมการพิมพ์ธนบัตรที่มีคุณภาพในระดับสูงเชกเช่นกับประเทศต่าง ๆ รวมทั้งปรับเปลี่ยนโครงสร้างของเงินบาท ให้เป็นที่ยอมรับและมีความเป็นมาตรฐานในระดับนานาชาติมากขึ้น (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2551)

ในสมัยรัชกาลที่ 5 ช่วงตอนปลายรัชสมัย เป็นช่วงเวลาสำคัญในหน้าประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งเกิดเหตุการณ์การปฏิรูปและปรับปรุงระบบเงินตราของไทย และนับเป็นเหตุการณ์แรก ๆ ที่

เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ไทยในการนำนวัตกรรมของตะวันตกเข้ามาพัฒนาเปลี่ยนแปลงแก้ไขกับเงินตราภายใต้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยการผลิตธนบัตรรูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัย ทนสม้ย และเหมาะสม รวมถึงมีความสัมพันธ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมในยุคสมัย โดยอาศัยจากความเชื่อมโยงที่ได้สร้างขึ้นระหว่างสยามกับประเทศที่ขึ้นเป็นอาณานิคมของอังกฤษในเอเชีย ซึ่งสามารถเปิดเผยและแสดงให้เข้าใจได้จากการยืมตัวข้าราชการซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ คือ มิสเตอร์วิลเลียมสัน เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลกระทรวงการคลังในประเทศที่ขึ้นเป็นเมืองขึ้นของอังกฤษในเอเชียอาคเนย์ มาเป็นผู้วางรากฐานกรณบัตร และดำเนินการจัดทำธนบัตรในรูปแบบใหม่ที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น โดยใช้วิทยาการ ความรู้และดำเนินการผลิตและออกธนบัตรจากชาติตะวันตก ซึ่งได้สร้างความเจริญรวมถึงเป็นวิทยาการหนึ่งอันสำคัญสำหรับปรับปรุงปฏิรูปตลอดจนยกระดับประเทศอย่างหนึ่งในด้านการเงินและการพัฒนาเศรษฐกิจของชาวสยาม ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าในรัชสมัยของพระปิยะมหาราช ล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 พระองค์เป็นผู้ทรงริเริ่มในการวางรากฐานการใช้ธนบัตรสมัยใหม่แก่ราษฎร และเป็นผลให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงรูปแบบธนบัตรเรื่อยมา จนถึงรูปแบบที่ใช้งานในปัจจุบัน (ชัยวัฒน์ ปะสุนะ, 2564)

ในปี พ.ศ. 2504 ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งโรงพิมพ์ธนบัตรขึ้นครั้งแรกขึ้นเพื่อผลิตธนบัตรและนำมาใช้ในการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งในครั้งนั้นสอดคล้องกับที่ประเทศไทยได้เริ่มต้นการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเจริญ ก้าวข้ามเส้นแบ่งความยากจนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงธนบัตรและนำมาใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายและการชำระเงินที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถทำการชำระเงินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ด้วยกระบวนการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ธนบัตรที่พิมพ์ขึ้นมานั้นได้รับความนิยมและมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

นอกจากที่มีการผลิตและออกเงินกระดาษในรูปแบบของธนบัตร (Banknote) แล้ว ยังมีเงินใบกระดาษอีกประเภทหนึ่ง ที่เรียกว่า “เช็ค” ซึ่งกระดาษแผ่นนี้เป็นที่นิยมในแวดวงการค้าและการทำธุรกิจ เนื่องจากการที่ต้องนำธนบัตรมาใช้ในการชำระเงินนั้นจะเห็นได้ชัดว่าธนบัตรนั้นยังมีข้อจำกัดในเรื่องของปริมาณเงินจำนวนเยอะ รวมถึงหากสินค้าและบริการนั้นมีมูลค่าสูง การใช้เช็คจะช่วยให้การทำธุรกรรมที่มีมูลค่าหลายพันถึงหลักหมื่นล้านบาทเป็นไปด้วยความคล่องตัวและสะดวกมากยิ่งขึ้น โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้ควบคุมดูแลและดำเนินการตัดชำระจำนวนเงินตามยอดเงินที่ปรากฏอยู่ในเช็คระหว่างธนาคาร โดยมีการตั้งสำนักงานกลางเพื่อการรับแลกเปลี่ยนเช็คระหว่างธนาคารในช่วงปี พุทธศักราช 2512 เพื่อการสนับสนุนให้กลุ่มผู้ประกอบการทำการค้าและธุรกิจด้วยเช็คดำเนินไปได้อย่างปกติวิสัย อย่างไรก็ตามเหตุผลจาก

การที่ธนาคารพาณิชย์ต้องนำเช็คมาที่ธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเรียกเก็บเงินนั้น มีความจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการค่อนข้างนาน ซึ่งจากการสะสมของมูลค่าเช็คที่มีปริมาณมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จึงก่อให้เกิดความล่าช้าต่อทั้งธนาคารพาณิชย์เอง และกลุ่มผู้ประกอบการแต่ละภาคธุรกิจต่าง ๆ ที่รอรับเงินจากการดำเนินการตัดบัญชีของธนาคาร (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

ภายหลังเมื่อเข้าสู่ปี พ.ศ. 2555 ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้ดำเนินการทำการจัดตั้งระบบการบริหารจัดการเพื่อการหักบัญชีเงินฝากด้วยภาพเช็ค รวมถึงระบบการ storage ภาพเช็คนั้น ๆ เพื่อให้สามารถรองรับการชำระเงินผ่านเช็คด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการเข้ามาของระบบดังกล่าวนี้มีส่วนในการช่วยลดระยะเวลาและขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรอดตัดบัญชีกับจำนวนเงินที่ระบุในเช็คทั่วประเทศให้เหลือเพียงแค่ 1 วันทำการเท่านั้น ที่สำคัญได้มีการพัฒนาให้มีส่วนช่วยเหลือเพิ่มความคล่องตัวสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลและในเวลาเดียวกันก็ลดภาระในส่วนของการขั้นตอนการจัดเก็บข้อมูลเอกสารในรูปแบบของเช็คตัวต้นฉบับ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยในการเพิ่มความคล่องตัวให้เกิดประสิทธิภาพให้สูงมากยิ่งขึ้น (ประชาชาติธุรกิจ, 2565)

ในเวลาต่อมา เมื่อประเทศไทยเข้าสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้การทำธุรกรรมในแต่ละวันมีปริมาณมาก และมูลค่าการทำธุรกรรมก็เพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ทำให้การใช้ธนบัตรและเช็คไม่สามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นใหม่ คือ ระบบการโอนเงิน หรือชำระเงินที่มีมูลค่าสูง ซึ่งเรียกว่า “ระบบบาทเน็ต” โดยระบบนี้เริ่มให้บริการรองรับธุรกรรมในด้านตลาดธนบัตรที่มีกระแสการเงินหมุนเวียนกันรวมถึงตลาดตราสารทุนและพันธบัตรต่าง ๆ ระหว่างธนาคารแห่งประเทศไทย และ สถาบันที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี 2538 เป็นต้นมา (ประชาชาติธุรกิจ, 2565)

การเข้ามาของระบบบาทเน็ต ช่วยเพิ่มความคล่องตัวและความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ระบบทางการเงินของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ทำให้ระบบบาทเน็ตเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ของระบบการเงินของประเทศ เพราะนอกจากจะทำให้เกิดความคล่องตัวและความสะดวกรวดเร็วแล้ว ยังช่วยลดต้นทุนและความเสี่ยงจากระบบการชำระเงินโดยรวมได้ สถาบันทางการเงินหันมาใช้ระบบบาทเน็ตในการชำระเงินระหว่างสถาบันการเงินด้วยกัน แทนการใช้เช็คที่สถาบันในส่วนของการรอการตัดบัญชีเพื่อรับเงินจะมีความเสี่ยงจากขั้นตอนนี้ที่ยังไม่สามารถรับเงินได้ในทันทีเนื่องจากความจำเป็นที่ต้องรอขั้นตอนกระบวนการเรียกเก็บยอดเงินตามจำนวนที่ระบุในเช็คก่อน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

เทคโนโลยีที่มีความกระโดดไปอย่างรวดเร็ว ได้สร้างให้เกิดการพัฒนาขึ้นในหลายภาคส่วน ระบบการชำระเงินของไทย เริ่มเข้าสู่รูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ ที่เข้ามามีบทบาทและลดทอนการใช้กระดาษเงินสด และการใช้เช็ค ที่มีต้นทุนในการดำเนินงานสูง โดยเริ่มจากยุคของเงินพลาสติก เงินพลาสติกถูกพัฒนาขึ้นมาตามเทคโนโลยีซึ่งเปลี่ยนเพื่อให้ทดแทนสื่อการชำระเงินด้วยวัสดุอื่น ๆ เนื่องจากเงินพลาสติกนั้นมีความสามารถในการชำระเงินที่สะดวกต่อการนำไปใช้จ่าย รวมถึงมีความปลอดภัยในการทำธุรกรรมในระดับสูง และให้ผลในการชำระเงินได้ในทันที ซึ่งเงินพลาสติกที่มีใช้กันอยู่โดยทั่วไปในขณะนี้ ได้แก่ บัตรเดบิต บัตรเครดิต และกระเป๋าสตางค์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สำหรับการชำระเงินที่มีมูลค่าของการชำระที่สูงขึ้นนั้น หรือหากผู้ใช้จ่ายต้องการความรวดเร็วในการเรียกเก็บเงิน ก็จะใช้วิธีการชำระมูลค่านั้น ๆ ด้วยการโอนเงินผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการผสมผสานของสื่อกลางที่ใช้ในการชำระเงิน และวิธีการส่งมอบเงินด้วยการใช้เทคโนโลยีผ่านระบบดิจิทัล ตั้งแต่ปี 2559 ธนาคารแห่งประเทศไทย และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ได้ประสานพลังและผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบของบัตรต่าง ๆ ที่ใช้ในการชำระเงิน ทั้งบัตรเดบิตและบัตรเครดิต โดยเปลี่ยนการใช้อนุมัติการรักษามูลค่าความปลอดภัยซึ่งแต่เดิมมีเพียงแถบแม่เหล็กในการใช้เพื่อรูดจ่าย/ชำระมูลค่าให้เป็นบัตรในรูปแบบของชิป ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับความปลอดภัยในการใช้บัตร เนื่องจากเทคโนโลยีชิปการ์ดเป็นเทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยต่อการป้องกันข้อมูลของผู้ใช้บริการสูง และสามารถช่วยในการป้องกันการถูกมิฉ้อฉลหรือการขโมยข้อมูลไปทำบัตรปลอมได้ (ประชาชาติธุรกิจ, 2565)

ยุคของเงินพลาสติกยังคงดำเนินและพัฒนาเรื่อยมาจนขยายเข้าสู่การบริการอื่น ๆ ที่บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ (non-bank) ในการออกบัตรอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) เพื่อตอบสนองการใช้บริการให้แก่ประชาชน เช่น บัตรโดยการรูดไฟฟ้า นอกจากนี้เงินพลาสติกยังได้พัฒนารูปแบบการให้บริการด้านจับจ่ายใช้สอยให้สามารถเติมเงิน และแลกเปลี่ยนเป็นสกุลเงินต่างประเทศ เพื่อสามารถให้ผู้ถือบัตร หรือเจ้าของบัตรสามารถนำไปใช้ยังต่างประเทศได้ด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมถึงการลดปริมาณการพกเงินสด ตลอดจนเป็นการเพิ่มทางเลือกในการใช้จ่ายให้แก่ประชาชนด้วยเช่นกัน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

เมื่อเข้าสู่ยุคที่โทรศัพท์มือถือเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น รูปแบบในการใช้จ่ายได้พัฒนาตัวเองเพื่อตอบโจทย์การใช้ชีวิตของคนในสังคมไปด้วยเช่นกัน รูปแบบการบริการโอนเงินพร้อมเพย์ (PromptPay) ที่เน้นความสบาย (comfortable) รวดเร็ว ง่าย ในการทำธุรกรรมต่างๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา และไร้ซึ่งข้อจำกัดเรื่องการเดินทาง หรือระยะเวลาเปิดปิดของการ

ให้บริการผ่านธนาคารสาขาต่างๆ นับเป็นจุดเปลี่ยนครั้งใหญ่อีกหนึ่งครั้งของระบบการชำระเงินไทย โดยกระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ผลักดันแผน National e-payment ขึ้นในปี พ.ศ. 2558 เพื่อเป็นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินของไทย และเป็นการส่งเสริมให้คนไทยหันมาใช้จ่าย หรือชำระเงินผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น โดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีบทบาทหลักในการดูแลโครงสร้างของระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) ซึ่งระบบพร้อมเพย์นี้จะเชื่อมต่อกับโทรศัพท์มือถือของผู้ใช้ ทำให้สะดวกในการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นต้องพกเงินสดติดตัวอีกต่อไป ซึ่งร้านค้าหลายๆ แห่งสามารถรับชำระค่าสินค้า หรือบริการด้วยพร้อมเพย์กันมากขึ้น ด้วยเหตุผลที่ต้องการอำนวยความสะดวกให้กับลูกค้าที่อาจจะไม่ได้พกเงินสดจำนวนมาก หรือไม่ได้พกกระเป๋าสตางค์ไว้กับตัว ให้สามารถซื้อของโดยโอนเงินผ่านพร้อมเพย์ได้เลย เพียงแค่พิมพ์เบอร์โทรศัพท์ของแม่ค้า และระบุจำนวนเงินที่ต้องการจ่ายก็สามารถโอนใช้จ่ายได้ทันที ทำให้คนไทยเปลี่ยนพฤติกรรมมานิยมใช้ "เงินออนไลน์" ทำธุรกรรมผ่านช่องทางโทรศัพท์เคลื่อนที่และอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นแบบเอกซ์โพเนนเชียล ไม่ว่าจะโอนจ่ายซื้อสินค้ามูลค่าเล็กน้อยก็ไม่ต้องกังวลเรื่องเสียค่าธรรมเนียมแพง (ชนานาถ จินตกลสิกรรม, 2560)

ข้อสำคัญของระบบพร้อมเพย์อีกข้อหนึ่งนั่น คือ สามารถรองรับการโอนเงินด้วยรหัสไอดีต่าง ๆ แทนการโอนเงินด้วยเลขที่บัญชีธนาคารแบบเดิม เช่น หมายเลขโทรศัพท์มือถือหรือหมายเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งสามารถช่วยกระจายเม็ดเงินจากภาครัฐ โดยไม่เว้นแม้แต่องค์กรหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งมายังประชาชนตามนโยบายนั้น ๆ ของภาครัฐ ยกตัวอย่างเช่น การเบิกจ่ายเงินผ่านนโยบายเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบผ่านการผูกบัญชีพร้อมเพย์หรือการคืนภาษีเงินได้บุคคล ทดแทนจากรูปแบบเดิมซึ่งเป็นการจ่ายด้วยเช็ค จะเห็นได้ว่าระบบพร้อมเพย์นั้นเข้ามามีส่วนในการช่วยให้ประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศไทยนั้นมีความสะดวกสบายในการจับจ่ายใช้สอย การสแกนจ่ายตามร้านค้าต่าง ๆ ที่ในปัจจุบันเพียงผูกบัญชีพร้อมเพย์ก็สามารถชำระเงินค่าสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ได้ รวมถึงในภาคธุรกิจเอกชนด้วยกันก็สามารถช่วยให้การทำธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งการโอนเงินหรือการรับชำระค่าสินค้าหรือบริการผ่านการโอนสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และมีค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมที่ถูกลง และยังมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้สามารถจ่ายเงินค่าสวัสดิการต่าง ๆ ได้อย่างตรงประเด็น เป็นการช่วยลดมลภาวะที่เกิดจากความสิ้นเปลืองของการใช้เช็คอีกด้วย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ระบบพร้อมเพย์ยังมีส่วนช่วยหมุนเวียนเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น การรับบริจาคเงินในมูลนิธิหรือตามวัดวาอาราม ก็ได้มีการเปลี่ยนผ่านจากตู้บริจาคแบบดั้งเดิม มารับบริจาคด้วยการสแกน QR code ช่วยเพิ่มความสะดวกสบาย

ให้แก่ผู้มีจิตเป็นกุศลที่ต้องการบริจาคแต่ไม่ได้พกเงินสดหรือเงินสดไม่เพียงพอต่อการบริจาคตามจำนวนยอดบริจาคที่มีความมุ่งหวัง และช่วยเหลือภัยแล้งและบรรเทาการสัมผัสที่มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อมากมีการแพร่กระจายของโรคระบาดต่าง ๆ จากข้อดีของการจับจ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันด้วยเงินออนไลน์ผ่านระบบพร้อมเพย์ที่สะดวก ทำธุรกรรมในด้านการเงิน การธนาคาร ได้ทุกที่ทุกเวลาและมีค่าธรรมเนียมที่ถูกลงนี้เอง ส่งผลให้ปริมาณเม็ดเงินที่ใช้ในการโอนเงินและชำระเงินผ่านระบบพร้อมเพย์เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วต่อวันสูงถึง 29.5 ล้านรายการ คิดเป็นมูลค่ากว่าเก้าหมื่นสี่พันล้านบาท ระบบพร้อมเพย์ยังรองรับการเชื่อมโยงการโอนเงินและชำระเงินระหว่างประเทศ (cross - border payment) ทำให้คนไทยสามารถสแกน QR ใช้จ่ายที่ห้างร้านในต่างประเทศ หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวยังเมืองไทยก็สามารถสแกน QR ใช้จ่ายที่ร้านค้าในประเทศไทยได้ ซึ่งเริ่มให้บริการแล้วในบางประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ กัมพูชา เวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย และเมื่อเดือนเมษายน 2564 สถาบันการเงินได้เริ่มให้บริการโอนเงินระหว่างประเทศแบบทันทีระหว่างไทยและสิงคโปร์ผ่านระบบพร้อมเพย์และระบบเพย์นาว (PayNow) ทำให้การค้าระหว่างประเทศหรือการส่งเงินกลับบ้านของแรงงาน ทำได้สะดวกรวดเร็วขึ้นด้วยค่าธรรมเนียมที่ถูกลงกว่าการโอนเงินระหว่างประเทศในอดีต (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกครั้งของระบบการเงินมาจากการเกิดแนวคิดเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ปีค.ศ. 2008 โดยเสนอรูปแบบการตัดคนกลางในการโอนเงิน และการเกิดบิตคอยน์ (Bitcoin) ซึ่งเป็นคริปโตเคอเรนซี (Cryptocurrency) เหรียญแรกที่สร้างจากแนวคิดดังกล่าว ในเดือนมกราคมปีค.ศ. 2009 บล็อกเชนเป็นเทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลธุรกรรมที่มีโครงสร้างแบบกระจาย (Distributed Ledger) จัดเก็บข้อมูลในลักษณะบล็อกที่ทำการเชื่อมต่อกัน โดยแต่ละบล็อกจะมีข้อมูลแสดงประวัติหรือบันทึก (Ledger) ของการทำธุรกรรมที่เคยเกิดขึ้น ข้อมูลเหล่านี้จะถูกเรียงต่อกันตามลำดับของการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และมีการยืนยันความถูกต้องและรับประกันความปลอดภัยของข้อมูลด้วยวิธีการรับรองโดยกลุ่มของคอมพิวเตอร์แทนที่จะเป็น เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายเพียงเครื่องเดียวเช่นในอดีตส่งผลทำให้ข้อมูลที่ใช้ระบบบล็อกเชนมีความถูกต้องสมบูรณ์และไม่สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงได้ (อาณัติ ลิ้มคเดช, 2563)

เทคโนโลยีบล็อกเชนเกิดขึ้นครั้งแรกในรายงานวิจัยเผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตชื่อ “Bitcoin: Peer to Peer Cash” โดยผู้ใช้นามแฝงว่า ซาโตชิ นาคาโมโตะ ซึ่งได้เสนอแนวคิดและมีความมุ่งมั่นที่ต้องการจะสร้างเงินดิจิทัลที่สามารถส่ง มอบผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์อย่างอินเทอร์เน็ตได้ เนื่องจากเงินดิจิทัลเปรียบเสมือนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมการเงิน

ต่าง ๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง จำเป็นที่จะต้องมีการจดบันทึกการทำธุรกรรมในแต่ละครั้งว่าขณะนี้ใครเป็นเจ้าของเงินคนล่าสุด เพื่อเป็นวิธีการในการป้องกันไม่ให้มีการนำเงินนั้นไปใช้ซ้ำ (Double Spending) ได้ในการโอนเงินบนระบบธนาคารแบบเดิม ลูกค้า ที่ใช้เงินบาทโอนเงินผ่านอินเทอร์เน็ตแบ่งกันให้แก่อื่นเป็นการส่งคำสั่งโอนเงินให้แก่ธนาคาร มิใช่การโอนตัวเงินจริง ๆ โดยธนาคารทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการบันทึกการทำธุรกรรมคำสั่งโอนเงิน ซึ่งอาจเกิดการโจรกรรมข้อมูลขึ้นในระบบได้ เพราะข้อมูลได้ถูกเก็บรวบรวมไว้ที่ฐานข้อมูลของธนาคารแห่งเดียว ในขณะที่การโอนเงินดิจิทัล ผ่านระบบบล็อกเชนบิตคอยน์ของ Satoshi Nakamoto สามารถแก้ปัญหาการใช้ซ้ำได้เนื่องจากไม่มีตัวกลาง เข้ามาเกี่ยวข้องในการทำธุรกรรม ข้อมูลธุรกรรมการโอนเงินจะถูกทำสำเนาและตรวจสอบความถูกต้องด้วย เครื่องแม่ข่ายในระบบแบบ Peer-to-peer ซึ่งเครื่องทุกเครื่องในเครือข่ายมีฐานะเท่าเทียมกัน ด้วยจำนวน เครื่องแม่ข่ายในระบบบล็อกเชนบิตคอยน์ที่มีกว่าล้านเครื่องทั่วโลก ทำให้การทำซ้ำออกเลียนแบบคัดลอกและเปลี่ยนแปลงข้อมูลเป็นไปได้ยากมากหรือไม่สามารถที่จะทำได้เลย เพราะต้องทำการแก้ไขข้อมูลใหม่ให้ได้มากกว่าครึ่งของเครื่องในเครือข่ายทั้งหมดภายในเวลา 10 นาที จึงแทบเป็นไปไม่ได้ที่จะทำการ Hack ข้อมูลบนเครือข่ายบิตคอยน์ การโอนเงินดิจิทัลไปยังบัญชีต่างประเทศที่มีตลาดซื้อขายบิตคอยน์อยู่จึงมีความปลอดภัยและสามารถโอนได้เร็วสุดใช้เวลาไม่กี่นาทีโดยแทบไม่มีค่าธรรมเนียมการโอนเหมือนกับการโอนเงินระหว่างประเทศผ่านธนาคาร (อาณัติ ลีมีคเดช, 2563)

ปัจจุบันบล็อกเชน (Blockchain) ที่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดเงินรูปแบบใหม่อย่าง Digital currency หรือ "สกุลเงินดิจิทัล" เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ซึ่งในภาคเอกชนนั้นมีการนำสกุลเงินดิจิทัลออกมาใช้ในการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนในหลากหลายประเทศ ธนาคารกลางซึ่งเป็นธนาคารที่คอยดูแลระบบการเงินของประเทศนั้น ๆ ในหลายแห่งก็อยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเงินดิจิทัลให้เกิดขึ้นเป็นเงินดิจิทัลของธนาคารกลาง (Central Bank Digital Currency: CBDC) ซึ่งในประเทศไทยนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการทำข้อตกลงร่วมกันกับภาคเอกชนในการจัดตั้งโครงการอินทนนท์ขึ้น ในปี พ.ศ. 2561 เพื่อศึกษาแนวทางในการนำเงินดิจิทัลมาทดลองใช้กับระบบการเงินของไทย ทั้งการทำธุรกรรมระหว่างสถาบันการเงิน (wholesale CBDC) ที่เป็นการทดลองในระดับเบื้องต้น (Trial prototype test) ใน การทดสอบระบบการโอนเงินระหว่างธนาคารพาณิชย์ด้วยกันรวมไปถึงการทดสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับรายการทางการเงินอื่น ๆ ทั้งการแลกเปลี่ยน ซื้อขาย และการซื้อคืนพันธบัตรรัฐบาล หรือตราสารหนี้ต่าง ๆ และผลของการที่ได้ทดสอบการทำธุรกรรมการโอนระหว่างประเทศโดยใช้ CBDC ทำให้เพิ่มศักยภาพให้กับโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงิน โดยสามารถทำให้เกิด

การลดขั้นตอนในการตรวจสอบธุรกรรมในการตรวจสอบออกไปได้หลายขั้นตอนทั้งนี้รวมถึงการประหยัดเวลาได้มากขึ้น และจะมีการพัฒนาและทดสอบการใช้งาน retail CBDC ในระยะต่อไป เพื่อเพิ่มทางเลือกให้ประชาชนได้เข้าถึงเงินดิจิทัลที่ออกโดยธนาคารกลางที่มีความน่าเชื่อถือและปลอดภัยสูง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2564)

จากข้อมูลข้างต้นจะพบว่าระบบการชำระเงินของประเทศไทยนั้น ยังคงรองรับเงินในระบบ ทั้งที่เป็นเงินธนบัตร เงินอิเล็กทรอนิกส์ และเงินดิจิทัล แต่พฤติกรรมกรรมการชำระเงินที่เปลี่ยนไปและเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดดและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว จะทำให้เงินที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์และเงินทางเลือกใหม่อย่างเงินดิจิทัลมีบทบาทมากขึ้นเรื่อย ๆ ทดแทนการใช้เงินที่เป็นกระดาษซึ่งเคยใช้มาตั้งแต่สมัยอดีต จนทำให้คนไทยได้มีการทำธุรกรรมกรรมการชำระเงินในรูปแบบใหม่ขึ้นมาเป็นอีกช่องทางที่ทำให้มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตอีกทั้งยังส่งเสริมสร้างประสิทธิภาพให้ทำเทียมเข้าสู่เศรษฐกิจในระดับที่มีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น และจะมีส่วนช่วยนำพาประเทศไทยให้เดินหน้าต่อไปในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลในอนาคตภาพได้อย่างยั่งยืน

สกุลเงินดิจิทัล (Digital currency หรือ Cryptocurrency) หรือที่เรียกกันอย่างแพร่หลายว่า คริปโต ซึ่งเป็น สินทรัพย์ดิจิทัล (Digital Asset) หรือสกุลเงินเสมือนที่ใช้การเข้ารหัสเพื่อความปลอดภัยในการทำธุรกรรม แทนที่จะเป็นหน่วยงานที่ออกหรือควบคุมจากส่วนกลาง สกุลเงินดิจิทัลใช้ระบบกระจายอำนาจเพื่อบันทึกธุรกรรมและออกหน่วยใหม่ ใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเช่นเดียวกับสกุลเงินทั่วไป (Fiat Currency) เพียงแต่ไม่สามารถจับต้องได้ ธนาคารโลกจึงกำหนดสกุลเงินดิจิทัลว่าเป็น "สกุลเงินที่ไม่ใช่คำสั่งที่ไม่มีมูลค่าที่แท้จริง ไม่ได้รับการรักษาความปลอดภัยโดยทรัพย์สินหลักใดๆ และไม่สามารถอ้างสิทธิ์เป็นหนี้สินจากตัวกลางทางเศรษฐกิจได้" (Natrajan & Orji, 2021) สกุลเงินดิจิทัล เป็นสกุลเงินดิจิทัลประเภทหนึ่งที่สำคัญเนื่องจากมีลักษณะที่แตกต่าง ตรงข้ามกับสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ ที่ออกโดยองค์กรแบบรวมศูนย์ ตรวจสอบภายในภูมิภาคหรือชุมชน หรือรักษาความปลอดภัยด้วยสกุลเงินคำสั่ง (Chen & Bellavitis, 2020)

ประโยชน์ของ Digital currency ที่พบในปัจจุบัน คือ ทำธุรกรรมได้สะดวกและรวดเร็วเนื่องจากธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับคริปโตฯ เป็นแบบดิจิทัลทั้งหมด จึงสามารถสร้างความสะดวกสบายรวมถึงการทำธุรกรรมที่มีความรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมภายในประเทศหรือระหว่างประเทศด้วยเทคโนโลยีเหนือกว่าธนาคารแบบดั้งเดิม มีต้นทุนในการทำธุรกรรมต่ำ เนื่องจากทำธุรกรรมผ่านสกุลเงินดิจิทัล จะช่วยลดต้นทุนในส่วนของการค่าธรรมเนียมในการทำธุรกรรมไปได้มากเมื่อเปรียบเทียบกับบริการทางการเงินอื่น ๆ มีความปลอดภัยและการรักษา

ความล้มรวมถึงข้อมูลส่วนตัว โดยสกุลเงินดิจิทัลนั้นทำงานอยู่บนเทคโนโลยีที่ชื่อว่า บล็อกเชนซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้การถอดรหัสในเชิงคอมพิวเตอร์มีความยากมากยิ่งขึ้น ส่งผลทำให้สกุลเงินดิจิทัลปลอดภัยกว่าธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ทั่วไป ความโปร่งใสที่เหนือกว่าการธุรกรรมอื่นๆ ธุรกรรมแต่ละรายการของสกุลเงินดิจิทัลนั้น จะถูกบันทึกในบัญชีแยกประเภทโดยใช้เทคโนโลยี บล็อกเชน ซึ่งไม่สามารถเข้าถึง ปรับแก้ หรือการเรียกข้อมูลย้อนกลับ และทำลายข้อมูลได้ ช่วยป้องกันความเสี่ยงเงินเฟ้อ เนื่องจากผู้ที่ถือสกุลเงินดิจิทัลต่างมีความเชื่อว่าเหรียญที่มีอุปทานจำกัดอย่างเช่น Bitcoin สามารถนำมาเป็นเครื่องมือป้องกันเงินเฟ้อได้ มีเปิดซื้อขายแลกเปลี่ยน 24 ชั่วโมง

สกุลเงินดิจิทัลหรือ Cryptocurrencies เป็นระบบการเงินที่การทำธุรกรรมได้รับการตรวจสอบและบันทึกโดยระบบกระจายอำนาจที่เรียกว่า บล็อกเชน บล็อกเชนใช้การเข้ารหัสหรือระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบ peer-to-peer ที่ไม่มีค่าใช้จ่าย แทนที่จะเป็นการแลกเปลี่ยนแบบรวมศูนย์ซึ่งการทำธุรกรรมนั้นดำเนินการโดยธนาคาร (Antonopoulos, 2014) การทำธุรกรรม Digital currency ผ่านโทรศัพท์มือถือ ไม่ต้องเสียภาษีและไม่ต้องใช้ตัวกลางของธนาคาร Blundell-Wignall (2014) เชื่อว่าเงินสดดิจิทัลไม่สามารถมีหลายชุดได้ ดังนั้น สกุลเงินดิจิทัลจึงไม่สามารถใช้ได้มากกว่าหนึ่งครั้ง ซึ่งแตกต่างจากบริการธนาคารที่มีการโอนเงินหลายครั้ง

สกุลเงินดิจิทัลจะมีการกำหนดเหรียญหรือโทเคน (Crypto-coins) มาจากบล็อกเชนของตัวเอง ในขณะที่โทเคนถูกสร้างขึ้นบนบล็อกเชนอื่นที่มีอยู่ cryptocurrencies จำนวนมากใช้เครือข่าย Ethereum เป็นทางเลือกแทนสแตนด์อโลน เครือข่ายอื่น ๆ ที่เป็นที่รู้จัก ได้แก่ เวฟส์, สเตลล่า, เน็ม, แคตเตอร์ปาร์ตี, บิทแซร์, เอเชน, โอมนิ, นีโอ, อาร์เดอร์, คิวทัม, ไอคอน และ ยูบิก ดุลยพินิจในการทำธุรกรรมสกุลเงินดิจิทัล ทำให้รูปแบบการชำระเงินสมัยใหม่มีความปลอดภัยและเชื่อถือได้มากขึ้น (Hendrickson, 2017)

สกุลเงินดิจิทัลเริ่มต้นด้วย Bitcoin ในปี 2009 และ Blundell-Wignall (2014) สกุลเงินดิจิทัลยอดนิยมอื่นๆ ที่ตามมาได้แก่ ไลต์คอยน์ Litecoin (2011), เพียร์คอยน์ Peercoin (2012), รีปเปิ้ล Ripple (2012), อัลฟ่าคอยน์ Alphacoin (2013-2014), และ แอร์คอยน์ Aircoin (2014-2016) สำหรับปี 2021 ได้เกิดสกุลเงินดิจิทัลใหม่เพิ่มขึ้นอีก ได้แก่ Bogged Finance และ Recharge Finance จำนวน Cryptocurrencies ทั้งหมดในปี 2021 เกิดขึ้นใหม่เกินกว่า 6,000 รายการ ในขณะที่กว่า 2,000 รายการไม่ได้เกิดการใช้งาน ในรายการที่ไม่ได้ใช้งานนี้ โดยทั่วไปจะเรียกว่า “ตาย” ซึ่งอัตราการตายของสกุลเงินดิจิทัลที่สูงเป็นอุปสรรคของนักลงทุนจำนวนมาก ความเสี่ยงของการล่มสลายของสกุลเงินดิจิทัลจำนวนหนึ่งได้นำมาสู่ให้รัฐบาลบางแห่งสั่งห้าม

ตลาดการเงินดิจิทัลดังกล่าวโดยมีข้อโต้แย้งว่าการค้าสกุลเงินดิจิทัลอาจอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมที่ผิดกฎหมายและขัดขวางกิจกรรมของรัฐบาล (Hendrickson, 2017)

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาสกุลเงินดิจิทัลเป็นที่รู้จักมากขึ้นและทำให้เกิดความสนใจทำให้เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้นในต่างประเทศ เช่น ประเทศดินแดนอาทิติย์อุทัย ประเทศในแถบตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา โดยจากผลสำรวจโดยสถาบัน Digital Currency Council ในสหรัฐทำการสำรวจในปี ค.ศ. 2017 พบว่ามีประชาชนชาวอเมริกันที่ให้ความเชื่อมั่นต่อการใช้สกุลเงินดิจิทัลในการชำระเงินหรือโอนเงินไปยังต่างประเทศน้อยมากในระดับเพียงแค่ ร้อยละ 2.3 แต่เมื่อพิจารณาจากตัวเลขประชากรของสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนประชากรถึง 318 ล้านคนแล้ว จะสังเกตเห็นได้ชัดว่ามีผู้ใช้งานสกุลเงินดิจิทัลถึงระดับกว่า 10 ล้านคน (Bello, 2018) และสำหรับญี่ปุ่นนั้นในช่วงปลายปี 2017 ผลของการตรวจสอบข้อมูลที่ย่างานออกมาพบว่าสกุลเงินดิจิทัล ประเทศญี่ปุ่นมี ส่วนแบ่งการตลาดถึงร้อยละ 56.25 ของส่วนแบ่งตลาดสกุลเงินดิจิทัลหลักของโลก ซึ่งมากกว่าประเทศสหรัฐอเมริกาถึง 2 เท่า และมีมูลค่าถึง 12 ล้านล้านเยน (เมื่อคำนวณเป็นเงินบาทแล้วมีมูลค่ากว่า 3.5 ล้านล้านบาท (อัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 30 เมษายน 2561 (100 บาท = 28.84 เยน)) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าญี่ปุ่นจึงกลายเป็นตลาดสกุลเงินดิจิทัลที่ใหญ่ที่สุดของตลาดการเงินดิจิทัล (ไพฑูรย์ ไพรอ, 2560)

ในปี 2020 โลกอยู่ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-19 และในขณะเดียวกันก็สังเกตเห็นการร่วงไหลของ Bitcoin ในระดับสูง การค้าสกุลเงินดิจิทัลได้รับผลกระทบทั่วโลก (Azimli, 2020) ซึ่งให้เห็นว่าการระบาดของโรคติดเชื้อมีดังกล่าวนั้น ส่งผลกระทบต่อตลาดการเงินผ่านการไม่มีเสถียรภาพของนโยบายเศรษฐกิจในระดับสูง สถานการณ์ในอนาคตที่ไม่ทราบของ COVID-19 นำไปสู่การคาดการณ์กระแสเงินสดในระดับต่ำ ส่งผลให้เกิดการอ่อนค่าของตลาดหุ้น (Azimli, 2020) ในขณะที่ COVID-19 ทำให้เศรษฐกิจทั่วโลกตกต่ำลง และอีกหลายๆปัจจัยเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้คนจำนวนมากพุ่งความสนใจไปยัง cryptocurrencies การเสนอร่างกฎหมาย รวมถึงการปรับปรุงพระราชบัญญัติ (Regulations) ที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ที่อยู่ในรูปของดิจิทัลในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกเพื่อให้ออกนโยบายการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง รองรับกับตลาดการเงินและการลงทุนที่กำลังเดินหน้าเข้าสู่การเป็นเงินดิจิทัล และทำให้ cryptocurrencies เป็นที่ยอมรับตามกฎหมาย ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวนักลงทุนเอง อีกทั้งยังส่งผลไปถึงสังคมพิเศษของสกุลเงินดิจิทัล ได้มีธุรกิจประเภทต่าง ๆ ได้มีการใช้สกุลเงินดิจิทัลออกมาในรูปแบบการชำระเงินด้วยคริปโตเคอร์เรนซีกับธุรกิจของตนเอง แม้กระทั่งธุรกิจในประเทศไทยอย่าง บริษัท นันยาง ก็ประกาศยอมรับการซื้อขายรองเท้าผ้าใบด้วยบิทคอยน์ (Jaturong Kobkaew, 2021)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในตอนนี้นักลงทุนดิจิทัลจะยังไม่สามารถใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายดังเช่นสกุลเงินทั่วไป (ยกเว้นประเทศเอลซัลวาดอร์ซึ่งเป็นประเทศแรกในโลกที่อนุมัติให้บิตคอยน์สามารถใช้ชำระหนี้ตามกฎหมายได้) แต่ก็มีธุรกิจหลายแห่งเริ่มมีการนำเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัลมาใช้เพื่อปรับตัวรับโลกการเงินที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น การรับชำระค่าสินค้าและบริการด้วยบิตคอยน์ หรือสกุลเงินดิจิทัลอื่น ๆ (ใจ ไทดี, 2564)

การที่เงินดิจิทัลเป็นเงินสกุลใหม่ซึ่งเป็นที่รู้จักยังไม่กว้างขวางเท่าไรนัก ทำให้การรับรู้และเข้าถึงสกุลเงินดิจิทัลยังคงจำกัดอยู่เพียงกลุ่มบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น แม้ว่าสกุลเงินดิจิทัลจะเป็นโอกาสของการลงทุนที่ทุกคนมีสิทธิ์สามารถลงทุนได้อย่างเท่าเทียมกัน หรือกล่าวได้ว่าเป็น Free Market ซึ่งนำไปสู่การเกิดความเสมอภาคอย่างแท้จริง แต่ความจริงข้อนี้ยังรับรู้กันในวงจำกัด ข้อมูลที่ถูกเผยแพร่ออกมาส่วนใหญ่อีกคือข้อมูลด้านลบของสกุลเงินดิจิทัลอันเป็นเหตุมาจากความไม่เข้าใจ ไม่มีความมั่นใจในการลงทุน ผู้วิจัยจึงคิดว่าหากมีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับกลุ่มผู้ที่สนใจจะสามารถนำไปสู่ความมั่นใจในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ อีกทั้งผลประโยชน์ที่ได้จากสกุลเงินดิจิทัลจะนำพาผู้ที่มีความฉลาดรู้ไปสู่การพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้

1.2 ข้อควรระวัง เมื่อเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัล

เมื่อกล่าวถึงปัจจัยที่มีส่งผลต่อการเลือกใช้และยอมรับการนำเงินดิจิทัลไปใช้ภายในประเทศไทย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคส่วนต่าง ๆ ได้ลงความเห็นเห็นว่า ความน่าเชื่อถือรวมถึงความเป็นไปได้ของบริษัทที่ผลิตเหรียญสกุลคริปโตฯ รวมถึงความผันผวนของผลตอบแทนในแง่ของกำไรและการเปลี่ยนแปลงราคาในแต่ละวัน และความปลอดภัยของการออกแบบระบบซื้อขายหรือการเทรดเหรียญจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการยอมรับการใช้สกุลเงินดิจิทัลในแวดวงต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น เนื่องจากว่าความน่าเชื่อถือหรือเครดิตของบริษัทที่เป็นผู้ผลิตเหรียญนั้นจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนรวมถึงผู้ที่จะได้ประโยชน์ร่วมกันจากการใช้จ่ายด้วยสกุลเงินดิจิทัลนั้น รวมถึงเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการเติบโตอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายของ SDGs แล้วนั้นก็ต้องเป็นผลมาจากความเชื่อมั่นในหลักการที่ว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดี มีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้นั้นจะช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรหรือบริษัท เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการสร้างเชื่อมั่นในระดับองค์กรนั้นอาจจะไม่เพียงพอ หาก Stakeholder นั้นไม่เชื่อถือต่อกระบวนการกำกับดูแลหรือ การขาดกรอบการทำงาน (Framework) ที่ดีภายใต้มาตรฐานสากลซึ่งจะส่งผลให้เกิดการยอมรับในระดับนานาชาติ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามสัญญา การปฏิบัติงานในมาตรฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนด โดยมีนโยบายในการปฏิบัติงานตาม

หลักการและกรอบการดำเนินงานที่มีโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงโครงสร้างขององค์กรที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปกับโครงสร้างของประเทศ อันประกอบด้วยการมีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ซึ่งจะส่งผลให้พฤติกรรมการทำงานของบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ บทบาทและวิสัยทัศน์ พันธกิจหรือนโยบายหลักขององค์กรนั้น ๆ รวมไปถึงการวางแผนการปฏิบัติงานที่มีความเป็นรูปธรรม จะต้องมีความสัมพันธ์กับการมีข้อมูล สารสนเทศที่ผ่านการประมวลผลที่ถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ แน่ชัวร์ว่าองค์กรและประเทศต้องมีบุคลากรที่มีทักษะ และศักยภาพที่สามารถเอื้อต่อการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของ stakeholder ภายใต้หลักการ วิสัยทัศน์และนโยบายในระดับองค์กรและในระดับประเทศ หากสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นจากคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้นได้แล้วนั้น ก็จะสร้างความเชื่อมั่นที่สะท้อนถึงความสามารถในการจัดการรวมถึงการบริหารธุรกิจของหน่วยงานนั้น ๆ เพราะความเชื่อมั่นคือหัวใจสำคัญในการดำเนินธุรกิจโดย Armendariz and Murdoch (2010) กล่าวว่า ธุรกิจต่าง ๆ ที่กำลังดำเนินอยู่ในกระแสเศรษฐกิจนั้นจะสามารถพัฒนาและเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพได้ หากองค์กรนั้น ๆ สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ขาดไม่ได้ รวมไปถึงความแปรปรวนของราคาซื้อขาย ไม่ควรมีความแปรปรวนในเชิงลบที่สูงมากจนเกินไป เพราะถ้ามีความแปรปรวนในระดับที่สูงมากจนเกินไปแล้ว ก็จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน รวมไปถึงระยะเวลาในการถือครองควรมีความคุ้มค่าในการถือประโยชน์ เพราะค่าดัชนีความแปรปรวนและระยะเวลาในการถือครองล้วนแล้วแต่ส่งผลและเป็นปัจจัยต่อการตัดสินใจของนักลงทุน ในขณะที่ King and Levine (1993) ได้เสนอถึงประโยชน์ของการลงทุนในตราสารทุน หรือสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงต่ำในระยะยาว หรือก็คือการลงทุนในระยะยาวซึ่งจะมีประโยชน์มากกว่าการหวังผลประโยชน์ที่เกิดจากการลงทุนระยะสั้น เพราะการลงทุนระยะยาวมักจะมีความเสี่ยงในการลงทุนที่ต่ำกว่าการลงทุนในระยะสั้น ซึ่งเกิดจากความแปรปรวน ความไม่แน่นอนของราคาสินทรัพย์รวมถึงโอกาสที่จะขาดทุนมูลค่าของตราสารทุนที่อาจจะมีมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้น หรือมีมูลค่าลดต่ำลงนั้นก็ขาดไม่ได้ยาก การประมาณการจากผู้เชี่ยวชาญ สำนักวิเคราะห์ของธนาคารต่าง ๆ หรือการวิเคราะห์จากตลาดอนุพันธ์นั้นก็เป็นการจำลองสมการคณิตศาสตร์ประกอบการตัดสินใจเท่านั้น ผู้ลงทุนต้องเลือกที่จะยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนว่าการลงทุนในครั้งนั้น มีโอกาสได้ทั้งกำไรหรือขาดทุน ซึ่งในตลาดตราสารทุนนั้น มักจะพบเจอกับการขาดทุนหรือการได้กำไรในอัตราที่ไม่แตกต่างกันมาก ทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับอาจจะมีมูลค่าสูงในระยะสั้น ๆ แต่เมื่อพิจารณาถึงอนาคตภาพก็มีโอกาสที่จะพลิกกลับมาขาดทุนได้ ในขณะที่การลงทุนในสินทรัพย์หรือตราสารทุนที่ให้ผลตอบแทนในระยะยาวนั้น บริษัทนั้น ๆ มักจะมี

เป้าหมายในการเติบโตที่สะท้อนผลกำไรหรือการผลการดำเนินงานของปฏิบัติในอัตราการเพิ่มขึ้นที่มั่นคง ซึ่งอาจจะไม่ได้ผลตอบแทนในระดับที่สูงแบบฉาบฉวยเช่นกับการลงทุนในตราสารทุนระยะสั้น แต่ก็ส่งผลให้ผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งในแง่ของเงินปันผลจากตราสารทุนหรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นตามการเติบโตของบริษัทเช่นเดียวกัน การลงทุนประเภทนี้จึงมักที่จะมีความเสี่ยงในการลงทุนต่ำ และมีโอกาสที่ผู้ลงทุนจะได้รับผลประโยชน์ในลักษณะของกำไรมากกว่าการขาดทุน โดยจากการสำรวจผลการดำเนินการของบริษัทต่าง ๆ ในตราสารทุนของไทยนั้น พบว่า การลงทุนระยะยาว ตั้งแต่ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไปนั้น ทั้งนักลงทุนทั่วไปหรือกองทุนรวมถึงสถาบันการเงินแทบจะไม่มีรายงานผลขาดทุนจากการลงทุนในทรัพย์สินระยะยาวที่ลงทุนไปเลย ดังนั้นการยึดถือตราสารทุนหรือการลงทุนในระยะยาวนั้นจึงเหมาะสมกับนักลงทุนที่มีกระแสเงินสดที่มากเพียงพอสำหรับการวางแผนการลงทุน และการวางแผนเพื่อการเก็งกำไรที่คาดหวังในอนาคต โดยต้องการเงินก้อนมาสร้างครอบครัวสร้างความสุขสบายหลังวัยเกษียณหรือต้องการนำเงินมาทำธุรกิจที่ได้วางแผนไว้ให้กับตนเองและครอบครัวส่วนใครที่ต้องการเงินมาหมุนเวียนใช้จ่ายในแต่ละปีอาจไม่เหมาะกับการลงทุนประเภทนี้มากนัก

สิ่งที่จัดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่สุดของสกุลเงินดิจิทัลหรือคริปโตเคอร์เรนซีคือการที่ปกติชนโดยทั่วไปจำนวนมากเข้ามา “เล่นคริปโตฯ” หรือ “เล่นกับความคมของดาบ” เล่นนี้ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอันถ่องแท้ ซึ่งก็จะเปรียบได้กับการที่เด็กวัยรุ่นคนหนึ่งเอาของเล่นที่ยังมีความแหลมคมมาเล่นกับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเมื่อพิจารณาให้ถ่วงถี่ดีแล้วนั้น ก็จะพบว่าเป็นสถานการณ์ที่ชวนให้เกิดความวิตกกังวลต่อผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันคนจำนวนมากซื้อสกุลเงินคริปโตโดยมีจุดประสงค์เพื่อการลงทุน บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าราคาของสกุลเงินคริปโตจะมีแนวโน้มและอัตราการเติบโตไปในทิศทางด้านบวกสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต อย่างไรก็ตามมูลค่าของสกุลเงินคริปโตในเหรียญต่าง ๆ นั้นจะเพิ่มสูงขึ้นได้ ก็เกิดจากกรณีเดียวนั่นก็คือปริมาณของที่เกิดจากความต้องการซื้อรวมถึงการถือครองของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีนั้นเมื่อพิจารณาแล้วไม่สามารถสร้างมูลค่าให้แก่ผู้ถือครอง ดังเช่นการเข้าซื้อกองทุนหรือตราสารทุนต่าง ๆ รวมถึงผลตอบแทนที่ได้ เช่นเบี้ยปันผล และไม่สามารถนำไปบริโภคหรือใช้ทำประโยชน์อื่น ๆ ได้

การที่นักลงทุนได้ทำการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้น เป็นการคาดการณ์ว่าจะมีเงินสกุลใหม่ไหลเกิดขึ้นในกระดานเพื่อสร้างผลตอบแทนให้เงินเก่า และเนื่องจากจำนวนคนที่สนใจซื้อเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลที่มีจำกัด ในที่สุดแล้วราคาของเหรียญสกุลเงินดิจิทัลนั้น ๆ ก็จะไม่ได้อิ่ม

แนวโน้มในทิศทางของขาขึ้นอยู่ได้ตลอดเวลาและอาจจะถึงจุดอิ่มตัวเมื่อไหร่ก็ได้ นอกจากนี้ราคาของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซียังมีความแปรปรวนของราคาเมื่อเทียบกับมูลค่าการลงทุนในลักษณะอื่น เช่น การลงทุนในตราสารทุนอยู่ค่อนข้างมาก สอดคล้องไปกับผลการวิเคราะห์ในวิจัยของ Phiromswad, Chatjuthamard, Treepongkaruna, and Srivannaboon (2021) ยังตรวจพบวันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง (Jump) ในราคาของเหรียญคริปโตเคอร์เรนซีที่มากกว่า 27 ใน 123 วันที่ทำการศึกษาซึ่งเป็นปริมาณที่ค่อนข้างสูง

อันตรายอีกประการหนึ่งของคริปโตเคอร์เรนซี คือ สภาพการณ์ตามปกติวิสัยของนักลงทุนโดยทั่วไปที่มีความเชื่อในความคิดของตนว่า ใคร ๆ ก็สามารถเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยมีจุดประสงค์เพื่อการเก็งกำไรจากการซื้อขายเงินสกุลดิจิทัล และหวังเป็นเศรษฐีหน้าใหม่ในวงการโดยงานวิจัยของ Delfabbro, King, and Williams (2021) ได้ตีพิมพ์ในวารสารพฤติกรรมนิยมฉบับหนึ่ง โดยกล่าวถึงพฤติกรรมของนักลงทุนที่เข้ามาซื้อขายสกุลเงินดิจิทัลในเชิงจิตวิทยาว่า มีองค์ประกอบหลายอย่างที่เกี่ยวข้อกับความเสี่ยงที่เหมือนกับการพนันออนไลน์ (Online Gambling) หรือนักลงทุนที่มีการเก็งกำไรรายวัน เช่น การที่กักหรือคิดเอาเองของนักลงทุนว่าสามารถกำหนดผลลัพธ์ของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ ซึ่งจากการที่นักลงทุนมักจะคิดเข้าข้างตัวเองไปว่าตอนที่สามารถทำกำไรได้จากการพนัน การเก็งกำไรรายวัน หรือการซื้อขายคริปโตเคอร์เรนซีนั้นเป็นผลมาจากความสามารถในกลยุทธ์ของตนเอง แต่ในขณะที่ขาดทุนกลับไม่โทษกลยุทธ์นั้นและกลับคิดไปเองว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เพียงอย่างเดียวเท่านั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้ขาดทุน

การลงทุนในเหรียญของสกุลเงินดิจิทัลเป็นการใช้เงินใหม่เพื่อสร้างผลตอบแทนให้เงินเก่า ประกอบกับการลงทุนในคริปโตเคอร์เรนซียังไม่ปรากฏเจ้าภาพหรือผู้ดูแลกำกับควบคุมกฎกติกการในการซื้อขายที่เหมือนกับการลงทุนในตราสารทุน จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าอาจจะมีกลุ่มนักลงทุนเดิมที่มีเม็ดเงินในระดับใหญ่ ที่หลาย ๆ คนในกลุ่มนักลงทุนมักเรียกว่า “เจ้ามือ” หรือ “วาฟ” ที่เป็นกลุ่มคนที่ถือเหรียญบางเหรียญไว้เป็นจำนวนมาก ได้ทำการโหมโรงร่วมกันสร้างข่าวและกระแสในการให้นักลงทุนสนใจในสกุลเงิน หรือ “บิต” เพื่อดึง “เงินใหม่” จากนักลงทุนรายย่อยที่มักจะถูกเรียกว่า “แมงเม่า” ให้มีความสนใจในการลงทุนเข้าซื้อสกุลเงินนั้น ๆ เพิ่มมากขึ้น และผลักดันราคาสกุลเงินนั้น ๆ ให้มีราคาสูงขึ้น แต่เนื่องจากกระแสเงินสดที่เข้ามาใหม่หรือจำนวนคนที่มีความต้องการเหรียญมีจำกัด สุดท้ายแล้วราคาเหรียญก็จะมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นไปกว่าจุด ๆ หนึ่งที่ ณ เวลานั้นเป็นมูลค่าที่เกินกว่าสภาพราคาแท้จริงของเหรียญนั้นไป เจ้ามือรายใหญ่ก็จะทำการขายในปริมาณมาก (เทขาย) เพื่อให้ได้รับผลกำไร ในขณะที่นักลงทุนรายย่อยที่กำลังซื้อไม่เพียงพอจะต้องยอมรับสภาพการขาดทุนจากการที่มูลค่าของสกุลเงินที่ตนเองกำลังถืออยู่มีมูลค่า

ที่ลดลง ทั้งจากอุปสงค์ต่อสกุลเงินดิจิทัลนั้นที่ลดลง ความกลัวที่เกิดจากการเทขายซึ่งเป็นการปั่นราคาสกุลเงินนั้นให้มีมูลค่าสูงเกินกว่ามูลค่าจริงของสกุลเงินนั้น ๆ รวกับการเติบโตขึ้นของฟองสบู่สกุลเงิน

กล่าวโดยสรุป สกุลเงินดิจิทัล Digital Currency เป็นสกุลเงินที่ถูกสร้างขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อใช้เป็นสื่อการเงินหรือเงินตรา โดยไม่มีตัวกลางใดๆ เช่น ธนาคารกลาง หรือรัฐบาล หรือสถาบันการเงินในกำกับของรัฐต่าง ๆ ทำให้สามารถส่งหรือรับเงินผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และไม่มีค่าธรรมเนียมการโอน หรือการแลกเปลี่ยนสูงเท่ากับเงินตราทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคโนโลยีการเข้ารหัส และเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เพื่อให้การทำธุรกรรม และการถือครองสกุลเงินดิจิทัลมีความปลอดภัย และเป็นการบันทึกข้อมูลที่คงทนไม่สามารถแก้ไขได้ง่าย โดยตัวอย่างของสกุลเงินดิจิทัลที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน ได้แก่ บิตคอยน์ (Bitcoin) และ อีเธอร์ (Ethereum) รวมไปถึงสกุลเงินดิจิทัลใหม่ ๆ ที่เริ่มเข้ามามีมูลค่าแลกเปลี่ยนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล ดังนั้นการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Investing in Digital Currency) จึงเป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยนและลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อได้รับผลตอบแทนจากความเปลี่ยนแปลงของราคาของสกุลเงินดิจิทัลนั้นๆ

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้และการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency Literacy)

สกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นเรื่องที่มีแนวโน้มที่จะเข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อคนในสังคมไทย เนื่องจากมีแนวโน้มการเคลื่อนตัวเข้าสู่สังคมดิจิทัลในทุกๆ ด้าน (DailyNews, 2023) รวมทั้งด้านสกุลเงินดิจิทัลด้วยที่กำลังกลายระบบทางการเงินแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากการเงินในระบบเดิม (ระบบเงินตรา) ที่เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ซึ่งเป็นระบบที่มี คนที่รู้จักและมีความรู้ความเข้าใจในวงแคบและหากทุกคนมีความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัลก็จะเป็นผลดีในด้านการสร้างความเสมอภาคในการลงทุนและนำมาซึ่งการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเพื่อนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี

2.1 ความหมายของความฉลาดรู้และความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล (Digital currency Literacy)

คำว่า “ความฉลาดรู้” (Literacy) ถูกกล่าวถึงเป็นครั้งแรกโดย Alberta Education ว่าหมายถึงความสามารถ ความมั่นใจ และความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมกับการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งการสร้างและสื่อสารความหมายในทุกด้านของชีวิตประจำวัน และถูกมองว่าเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนด้วย เพราะช่วยให้สามารถมีตลาดแรงงานที่มีคุณภาพ ทำให้ออกจากเดิมที่ความ

ฉลาดรู้ใช้เพียงแค่ว่าทักษะการอ่าน การเขียน และการนับแล้ว ยังสามารถระบุได้ว่าเป็นวิธีการระบุตัวตน ทำความเข้าใจ ดีความ สร้าง และการสื่อสารในโลกดิจิทัลที่มีข้อความเป็นสื่อกลาง เต็มไปด้วยข้อมูล และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย (UNESCO, 2011)

ความฉลาดรู้ในความเข้าใจแรกเริ่มนั้น มักจะนึกถึงทักษะ และความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะในการสื่อสาร การพูดและการฟัง ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของความฉลาดรู้ โดยความฉลาดรู้ได้ถูกนำไปใช้ในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ความฉลาดรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสาร (Information literacy) ความฉลาดรู้ในการรู้เท่าทันสื่อ (Media literacy) สื่อการเรียนรู้ (Media Education) ความฉลาดรู้ที่มีต่อข่าว (News literacy) ความฉลาดรู้ในเรื่องของสุขภาพ (Health media literacy) ความฉลาดรู้ด้านดิจิทัล (Digital literacy) เป็นต้น โดยการบัญญัติศัพท์ข้างต้น ได้นิยามถึงขอบเขตเนื้อหาที่สะท้อนขอบเขตด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ต่าง ๆ (Hobbs, 2011)

นอกจากนี้ Horton (2007) ได้เสนอถึงแนวคิดที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดรู้เรื่องหนึ่งที่สามารถสืบทอดไปยังความฉลาดรู้ใหม่ได้ รวมถึงความฉลาดรู้ในเรื่องหนึ่ง ๆ นั้นก็สามารถสร้างความฉลาดรู้เรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันได้

Hobbs and Moore (2013) ได้เสนอถึงแนวคิดของความฉลาดรู้ยังไม่สามารถกำหนดนิยามศัพท์ที่มีความเสถียร เพราะความฉลาดรู้ที่มีความเป็นพลวัตและสามารถแปรเปลี่ยนได้ตามความต้องการของสื่อในระบบดิจิทัล รวมถึงผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมเชิงสังคม กระนั้นเองในปัจจุบันไม่ได้กำหนดขอบเขตของความฉลาดรู้ไว้เพียงแต่ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ เจกเช่นสมัยก่อน แต่มีการผสมผสานศาสตร์และองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ เป็นการบูรณาการศาสตร์นั้น ๆ ให้เกิดเป็นความฉลาดรู้ ดังนั้นจึงต้องมีการทำความเข้าใจ ทั้งในประเด็นที่เป็นความฉลาดรู้เดิม และความฉลาดรู้ร่วมสมัย

โดยความฉลาดรู้แต่เดิมนั้น ประกอบด้วย ศิลปะในการใช้ถ้อยคำที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันระหว่างการฟังและการพูด ความฉลาดรู้ในสื่อสิ่งพิมพ์ เกี่ยวข้องกับความสามารถในการตีความ การเขียนและการสื่อสารที่แสดงออกในสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ บทความวารสาร หนังสือและสื่อสิ่งพิมพ์ ความฉลาดรู้ด้านภาพ เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ภาพ และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดใหม่ๆ ความรอบรู้ในเรื่องของข่าว เป็นการที่สามารถแยกแยะและวิเคราะห์ข่าวว่าสิ่งที่ข่าวนำเสนอ นั้น ข้อใดเป็นข้อคิดเห็นหรือข้อเท็จจริง อีกทั้งความฉลาดรู้ในด้านโทรคมนาคม คือทักษะในการส่งเอกสารที่สื่อออกมาผ่านโทรศัพท์มือถือและสามารถประเมินค่าถึงสารที่สื่อออกมาได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้สถาบันฟิล์มและภาพยนตร์ได้มีการนำเสนอถึงคำ

ว่า ความฉลาดรู้ด้านภาพยนตร์ (Cinema literacy) ว่าเป็นการให้คำจำกัดความและประเด็นหลักสำหรับภาพยนตร์ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์จำแนกถึงองค์ประกอบต่าง ๆ และเห็นถึงคุณค่าของบทภาพยนตร์ การออกแบบฉากทัศน์ ทั้งภาพยนตร์ที่ผลิตขึ้นในยุคอุตสาหกรรมและหลังยุคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมอันเป็นผลมาจากการเคลื่อนที่ขององค์ความรู้ วัฒนธรรม ประเพณีรวมถึงขนบการทางสังคม

วัฒนธรรมร่วมสมัยในครั้งนั้น ก่อให้เกิดความเจริญและการพัฒนาความก้าวหน้า ตลอดจนการปรับเปลี่ยนของความทันสมัย สร้างสรรค์วิธีการใหม่ ๆ ในการสื่อสารของผู้คนในสังคม จึงก่อให้เกิดความฉลาดรู้ใหม่ (Soby, 2003) อันประกอบด้วย ความฉลาดรู้ด้านสื่อ ได้แก่ ศักยภาพในการดึงรายละเอียดของเนื้อหาที่เผยแพร่ผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ การวิเคราะห์และตีความถึงเจตนาของข้อมูลนั้นรวมถึงสามารถตีความในเนื้อหาซึ่งแสดงออกมาได้ ความฉลาดรู้คอมพิวเตอร์ คือ ศักยภาพในการรับรู้และใช้คอมพิวเตอร์ได้ ความฉลาดรู้ระบบดิจิทัล รวมถึงการส่งข้อมูล หรือความฉลาดรู้ไอซีที คือ ความสามารถในการเลือกใช้อุปกรณ์ ข้อมูล เทคโนโลยีและสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ดังนั้นแล้ว ความฉลาดรู้ไอซีทีจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ รวมไปถึงความสามารถในการใช้อุปกรณ์ไอทีต่างๆ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไอแพด แท็บเล็ต แลปท็อปได้อย่างถูกต้องตามวิธีการ นอกจากนี้ความสามารถในการใช้ระบบข้อมูลเพื่อการติดต่อบนชุมชนดิจิทัลด้วยความสร้างสรรค์และความฉลาดรู้ดิจิทัล (Digital literacy) คือทักษะในการนำเสนอบนโซเชียลมีเดียทั้ง เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ (X) รวมถึงสื่อในรูปแบบดิจิทัลต่างๆ โดยมีการระมัดระวังต่อผลลัพธ์ในอนาคตข้างหน้าทั้งส่วนบุคคลและสาธารณะ (Hobbs & Moore, 2013)

จากภาวะการณ์ในปัจจุบันที่ทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์เกิดการปรับเปลี่ยนมากมายฉับพลัน กระทั่งมีความหลากหลายมิติมากยิ่งขึ้น วิวัฒนาการและความทันสมัยต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตต่างมุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ เพื่อก้าวให้ทันต่อวิวัฒนาการการพัฒนาที่มนุษย์กำลังเผชิญ ตลอดจนสามารถรับมือต่อความพลิกผันของเหตุการณ์และปัญหาที่ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด ด้วยเหตุนี้การสร้างความรู้ให้แก่คนในสังคม กล่าวได้ว่า “ความรู้” เป็นพื้นฐานสำคัญ และเป็นหัวใจหลักที่จะเสริมสร้างเกราะเพื่อป้องกัน พร้อมกันนั้นก็เพื่อพัฒนาแก่คนที่ฉลาดรู้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการขยายความรู้ และขยายโอกาสเพื่อนำความฉลาดรู้ในเรื่องนั้นๆ ไปใช้ได้อย่างแท้จริง จากเดิมที่ในอดีต ความฉลาดรู้ สื่อถึงการรู้หนังสือ ในขณะที่ความฉลาดรู้ในปัจจุบันได้พัฒนาตนเองขึ้นให้ครอบคลุมในทักษะต่างๆ ทั้งในกรณีของการรับรู้สารสำคัญในเรื่องนั้นๆ อย่าง

ถ้วนทั่ว แต่ยังคงรู้จักใช้ความฉลาดรู้ในเรื่องนั้น ไปต่อยอดและพัฒนา จนอาจสร้างข้อมูลใหม่ และประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพได้ในชีวิตจริง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2562)

ในประเทศไทยความฉลาดรู้ที่เป็นที่นิยมนำมาวิเคราะห์วิจัยศึกษา จึงมีนิยามต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ความฉลาดรู้เรื่องเพศ (Sexual literacy) คือ การเข้าใจในความหมายและสาระสำคัญในเรื่องเพศ โดยรวมถึงส่วนเกี่ยวข้องกับตนเอง การสร้างความสัมพันธ์และสื่อสารกับผู้อื่นผ่านเรื่องราวหรือการพูดคุยในประเด็นที่เกี่ยวข้อง สามารถสะท้อนสิ่งที่แต่ละบุคคลยึดถือว่ามีคุณค่า และในกรณีที่เป็น บุคคลสามารถยืนหยัดต่อสู้หรือปฏิเสธบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดได้ (นภาพร หนะวานนท์, 2555)

ความฉลาดรู้ทางการใช้สื่อและสารสนเทศ (Media and Information Literacy-MIL) เกิดขึ้นเพื่อนำเสนอแนวคิดใหม่ของการนำความฉลาดรู้ที่เชื่อมโยงกันมาไว้ด้วยกัน เช่น ความฉลาดรู้เรื่องข้อมูลข่าวสาร การฉลาดรู้ด้านความสามารถในการใช้สื่อข่าวสาร รวมถึงการรอบรู้ในเรื่องดิจิทัล ในขณะที่ความรอบรู้แต่ละศัพท์ที่กล่าวมาทั้งหมดก่อนหน้านี้สามารถนิยามได้ด้วยเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ตลอดจนแจกแจงสาระสำคัญสำหรับความรอบรู้ต่อการใช้สื่อข่าวสาร ข้อมูลว่า ชุดสมรรถนะที่ส่งเสริมให้พลเมืองเข้าถึง ค้นคืน เข้าใจ ประเมิน ใช้ สร้างและแบ่งปันสารสนเทศและเนื้อหาสื่อในทุกประเภท ด้วยรูปแบบที่หลากหลาย ด้วยวิธีการสำคัญอย่างมีจริยธรรมและมีประสิทธิภาพ เพื่อมีบทบาทและปฏิบัติการในการดำเนินกิจกรรมส่วนตัววิชาชีพ และสังคม (UNESCO, 2011)

ความฉลาดรู้ที่สัมพันธ์กับความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลมากที่สุด คือ ความฉลาดรู้การเงิน หรือ Financial Literacy โดยกมลชนก สกนธวัฒน์และชาริณี ตรีวิทย์ (2563) และองค์การเพื่อความร่วมมือและการปรับปรุงสภาวะทางเศรษฐกิจหรือ OECD ได้ให้นิยามของความฉลาดรู้การเงิน ว่าเป็น “ความสามารถในการผสมผสานของทัศนคติ และความเข้าใจทางการเงิน รวมถึงการประยุกต์ใช้และลักษณะการจัดการบริหารทางการเงินเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการเลือกบริหารทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ความเหมาะสมกับพฤติกรรมของตนเอง” ความฉลาดรู้การเงินจึงเป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ทักษะเพื่อการตัดสินใจทางการเงินอย่างมีข้อมูล (Mason & Wilson, 2000) เพื่อการมีชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในชีวิตทางเศรษฐกิจได้ตลอดชีวิต ความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นหนึ่งในทักษะที่เกิดจากการบูรณาการจากสาขาวิชาหลักให้สอดคล้องกับทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตให้เท่าทันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในแต่ละยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ประกายแก้ว ไกรสงครามและสุรศักดิ์ เก้า

เอียน, 2565) ความฉลาดรู้ทางการเงินที่เหมาะสม จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายทางการเงิน ตลอดจนลดทอนโอกาสที่จะก่อให้เกิดปัญหาทางการเงิน และความยากจน นอกจากนี้จะนำไปสู่ ผลที่ขยายต่อไปยังความสามารถในบุคคลด้านภาวะหนี้สิน การชำระหนี้ การเก็บออม และการ จัดการกำหนดกลยุทธ์ทางการเงินที่เหมาะสมรวมทั้งมีประสิทธิภาพในอนาคต Hensley (2015) ได้เสนอว่าความรอบรู้ทางการเงิน มีแนวทางอยู่ 2 องค์ประกอบด้วยกัน คือ ความรู้ทางการเงิน (Knowledge Dimension) การนำเอาความรู้ทางการเงินมาประยุกต์ใช้ (Apply Dimension) การประยุกต์ความรู้ความเข้าใจในด้านการเงินและนำมาใช้นั้น ผู้ที่นำมาใช้จะต้องมี พื้นฐานและความสามารถรวมไปถึงความเชื่อมั่นในพื้นฐานความรู้ทางการเงินของตนเอง พอสมควร ซึ่งหมายรวมถึงการนำเอาความรู้ที่ตนเองมีอยู่มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม ไป พร้อมๆกับการตัดสินใจ (Decision making) ซึ่งเห็นได้จากภาพที่แสดงความสัมพันธ์ใน The Money SENSE Financial Education Steering Committee (2006) ที่แสดงให้เห็นว่า ความ ฉลาดรู้ทางการเงินนั้นควรมี 2 โครงสร้างหลัก คือ ความรู้ (Knowledge) การปฏิบัติ (Actions) โดยการที่คนหนึ่งๆ จะมีความรอบรู้ในเรื่องการเงินได้นั้น จำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ที่ เชื่อมโยงหรือมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงิน ผ่านการตัดสินใจ การไตร่ตรองทางการเงิน จัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์อย่างมีศักยภาพสำหรับการวางแผนและการวางแผนทางการเงิน รวมไปถึงแผนการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับฮิลเกิร์ตและฮอการ์ธ (Hilgert & Hogarth, 2003) ที่ศึกษาเรื่อง การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับการเงิน (Knowledge) รวมถึงลักษณะนิสัย (Behavior) การจัดสรร ทางการเงินภายในครอบครัวยกตัวอย่างเช่น การจัดสรรเงินสำรองให้สอดคล้องกับความจำเป็น ของคนในครอบครัว การบริหาร จัดการเครดิตและการกู้ยืม การคำนวณอัตราดอกเบี้ย การออม เงิน และการลงทุนในธุรกรรมต่าง ๆ ทั้งพันธบัตรรัฐบาล การลงทุนในตราสารหนี้ ตราสารหนี้ระยะ สั้นและดอกเบี้ยเงินฝาก อย่างไรก็ตาม ความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบไปด้วย 2 ประเด็นสำคัญ ด้วยกันคือ ประเด็นด้านการเงินซึ่งเป็นการเงินที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และรวมถึงการตัดสินใจ ทางการเงิน ตลอดจนการกำหนดเส้นทางในการเลือกการลงทุน การออมหรือการใช้เงินอย่าง เหมาะสมที่มาจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่รวบรวมและศึกษามาซึ่งเหล่านี้เป็นการ แสดงให้เห็นถึงความฉลาดรู้ทางการเงินที่เกิดจากความรู้ (Knowledge) และทักษะในการจัดการ ด้านการเงิน (Skill) นอกจากนี้ยังมีการกล่าวถึงความเชื่อมั่นด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีการ กำหนดเป็นองค์ประกอบของความฉลาดรู้ทางการเงินที่ชัดเจน

ความฉลาดรู้ทางการเงินประกอบรวมขึ้นได้จากหลายปัจจัย ตั้งแต่ระดับบุคคล ไปจนถึงระดับสังคม ไม่ว่าจะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปลูกฝังด้านการเงินผ่านทางสถาบันครอบครัว

พ่อแม่ เพื่อน หรือแม้แต่โรงเรียน ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยให้เกิดความฉลาดรู้ทางการเงินที่ดีในอนาคตต่อตัวบุคคลได้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดรู้ทางการเงินที่ได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นหลักสูตร หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนโครงการให้ความรู้ทางการเงินระดับชาติแก่ประชาชน (Garg & Singh, 2018)

ความฉลาดรู้ทางการเงิน จึงนับได้ว่าเป็นความรู้เฉพาะทางและเฉพาะบุคคลที่จะช่วยเพิ่มโอกาสในการตัดสินใจทางการเงิน หรือจัดการกับรายได้ รายรับ รายจ่ายของบุคคล รวมไปถึงการออมอย่างปลอดภัยเพื่ออนาคตทางการเงิน ความรู้พื้นฐานทางด้านการคิดคำนวณ และพฤติกรรมทางการเงินเป็นความสามารถในการใช้ความรู้พื้นฐานทางการเงินมาช่วยจัดการทางการเงินให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเหล่านี้จะประกอบไปด้วย การวางแผนทางการเงิน พฤติกรรมการออม การจัดการทางการเงิน หรือ การจัดการรายรับรายจ่ายในแต่ละวัน การใช้จ่ายในแต่ละวัน ตลอดจนทัศนคติทางการเงิน หรือทัศนคติที่มีต่อการจัดการทางการเงิน (Ho & Lee, 2020)

ประสบการณ์ทางการเงินล้วนมีผลต่อความฉลาดรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งประสบการณ์ทางการเงิน ประกอบไปด้วย การทำธุรกรรมทางการเงินต่าง ๆ ผ่านระบบดิจิทัล การมีบัญชีส่วนตัว การใช้จ่ายส่วนตัว การออม และการตระหนักถึงคุณค่าของเงิน (Moreno-Herrero, Velasco, & Campillo, 2018) การได้รับความรู้ การมีส่วนร่วม หรือการได้รับโอกาสมีประสบการณ์ทางการเงินจะช่วยให้บุคคลมีความฉลาดรู้ทางการเงินเพิ่มขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การเริ่มต้นปลูกฝังด้านการเงินจากครอบครัว เช่นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องการออม การสอนหรือถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้จ่ายภายในครอบครัว ตลอดจนการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเอง และการเป็นแบบอย่างการวางแผนทางการเงินที่ดีให้แก่เด็ก (Moreno-Herrero et al., 2018; Son & Park, 2018; Swiecka, 2020)

นอกจากนี้ปัจจัยการเรียนรู้ทางการเงินที่ได้รับการส่งเสริมผ่านการเรียนการสอน เช่น การกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่ใช้สอนเรื่องการจัดการทางการเงิน สื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน และประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทางการเงิน เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีผลต่อความฉลาดรู้ทางการเงินของบุคคลผ่านการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน (Lyons, 2006; Varcoe, 2005) หลายประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคลในเรื่องความรู้ทางการเงิน อาทิเช่น ประเทศ ใต้หวัน ออสเตรเลีย และสหรัฐอเมริกา ได้มีการจัดหลักสูตรอบรม และพัฒนาบุคลากร อันได้แก่ครู ให้มีความรู้ด้านการเงินเพื่อนำไปถ่ายทอดและส่งเสริมการเรียนการสอนเกี่ยวกับความรู้ทางการเงินที่เหมาะสมให้แก่เด็ก เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมในขณะนั้น (Deng, Chi, Teng, Tang, & Chen, 2013; Hensley, 2015)

ความฉลาดรู้ทางการเงิน เปรียบเช่นโครงสร้างที่ต้องมากำหนดการกระทำของบุคคลให้ปฏิบัติตามรูปแบบ กฎเกณฑ์ ที่พึงปฏิบัติ ซึ่งแตกต่างจาก ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ตามแนวคิดทฤษฎีของบรูดีเยอที่นำเอาเรื่องของฮาปิตัสมาเป็นตัวอธิบายโครงสร้างทางสังคม และการกระทำของบุคคล โดยบรูดีเยอไม่เชื่อว่าโครงสร้างทางสังคมเป็นตัวกำหนดการกระทำของคน และการกระทำของคน (Pattern of Action) ก็ไม่ได้กำหนดโครงสร้างทางสังคมเช่นกัน แต่บรูดีเยออธิบายว่า ฮาปิตัส เป็นตัวเชื่อมโยงการกระทำอย่างอิสระของคน เข้ากับการกระทำที่อยู่ภายใต้โครงสร้างทางสังคมในเวลาเดียวกัน (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553)

ในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล คนจึงต้องเชื่อมการกระทำ (Pattern of Action) ที่เป็นการฝึกปฏิบัติให้เข้ากับ กฎ กติกา ภายใต้โครงสร้างของแวดวงของสกุลเงินดิจิทัล จนเกิดเป็นฮาปิตัสที่สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัล

อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าความฉลาดรู้ที่มีการนิยามให้ความหมายในทุกมิตินั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความฉลาดรู้ในแต่ละมิติก็ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ และทักษะที่จำเป็น สำหรับการที่ตนเองจะต้องไปเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับเรื่องต่าง ๆ ในมิตินั้น ๆ อย่างรู้เท่ารู้ทันและรู้ที่จะใช้และได้ประโยชน์จากมิติต่าง ๆ ดังกล่าว หากเปรียบบุคคลที่มีความฉลาดรู้เป็นเหมือนนักกีฬา ก็คือ นักกีฬาที่มากด้วยความสามารถมีทักษะและความรู้เท่าทันตลอดจนมีอารมณ์ความรู้สึกร่วมไปกับเกมและรู้เท่าทันเกมของกีฬานั้น ๆ (feel in game) นั่นเองแต่ยังมีประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ความฉลาดรู้เหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาจากในตัวบุคคลได้อย่างไร

อนึ่งจากความหมายในเรื่องความฉลาดรู้ในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น การสร้างความฉลาดรู้ในแง่มุมต่าง ๆ มีผู้เสนอรูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ไว้แตกต่างกันออกไป เช่นกัน กล่าวคือ ในการสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศนั้น นภาพรณี หะวานนท์ (2555) เสนอรูปแบบการสร้างความฉลาดรู้เรื่องเพศว่า การจัดการเรียนการสอนไม่ควรมีแค่เนื้อหาของการเรียนการสอนเฉพาะในหลักสูตร แต่ควรแฝงการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ เข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคมโรงเรียน การแสดงออก ให้เห็นถึงความแตกต่าง ปฏิสัมพันธ์ต่อความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น การบูลลี่ ทั้งเกี่ยวกับบุคลิกภาพ สูง ผอม อ้วน ขาว ดำ ผมหยิก ฟันเหยินหรือแม้แต่บุคลิกภาพทางเพศ ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าสู่วัยรุ่นจะมีอิทธิพลต่อตนเอง ความมั่นใจของตนเองดังการศึกษาของเมเยอร์ (Meyer, 2010) พบว่านักเรียนที่ถูกกลั่นแกล้งทางเพศมีโอกาสใช้ยาเสพติดค่อนข้างมาก เลิกเรียนกลางคัน และฆ่าตัวตาย นักเรียนที่เป็นเกย์ เลสเบียนจะรู้สึกกลัวและอับอายเมื่ออยู่ที่สถาบันการศึกษา ครูต้องเรียนรู้ที่จะใช้ภาษา ทักษะในการหยุดการล้อเลียนหรือกลั่นแกล้งทางเพศในทุกวัย เพื่อให้เยาวชนรู้ว่าอคติเหล่านี้จะไม่ใช่ที่ยอมรับ โรงเรียน

จึงต้องเป็นสถานที่ปลอดจากการลิดรอนสิทธิและอคติที่เกิดจากความแตกต่าง เป็นพื้นที่ปลอดภัยจากการละเมิด ลวนลาม ทำร้าย เป็นพื้นที่ของความเท่าเทียม การเสริมสร้างภูมิปัญญา และสุขภาพที่ดีทั้งทางกาย และใจ การเรียนรู้เพื่อให้เกิดความฉลาดรู้เรื่องเพศ มิได้เป็นเพียงการเรียนรู้ถึงอวัยวะและการทำงานของอวัยวะตามหลักชีววิทยา แต่สำคัญกว่านั้นคือ การเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากความเป็นเพศ ซึ่งจะเป็นไปในรูปแบบใดนั้น เป็นสิ่งที่บุคคลและสังคมต้องยอมรับความแตกต่างและเคารพในความเท่าเทียมกันแห่งเพศนั้นๆ

สำหรับความฉลาดทางดิจิทัลของกลุ่มเด็กและเยาวชน อติพร เกิดเรือง (2563) ได้เสนอรูปแบบความเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลที่สะท้อนความฉลาดรู้ทางดิจิทัล ซึ่งกำลังจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติ จึงต้องเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ 8 ประการ ประกอบด้วย

1) มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปรากฏตนเองบนโลกดิจิทัล และสามารถบริหารจัดการตัวตน ทั้งบนโลกออนไลน์และการดำเนินชีวิตจริงในสภาพสังคมได้ เช่น การส่งเสริมให้เด็กรวมถึงเยาวชนคนไทย แสดงความสามารถต่าง ๆ ทั้งความสามารถในการขับร้อง ทักษะความเป็นเลิศต่าง ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์ อันนำไปสู่ทักษะอาชีพและการมีงานทำอย่างสุจริตได้

2) สามารถแบ่งเวลาในการใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสื่อออนไลน์ได้เต็มศักยภาพของการใช้งานอุปกรณ์นั้น ๆ รวมถึงการเล่นเกมออนไลน์และการใช้งานพื้นที่สังคมออนไลน์ได้อย่างมีความรับผิดชอบ เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ภาษาที่สามต่าง ๆ ทั้งภาษาจีน ภาษาสเปน ภาษาเยอรมัน ฯลฯ นอกเหนือจากภาษาไทย ผ่านโปรแกรมนำเสนอวีดิโอหรือช่องทางอื่น ๆ ในการสื่อสารเพื่อสร้างสมรรถนะในด้านการสื่อสารให้สอดคล้องกับโลกในศตวรรษที่ 21

3) มีความสามารถในการเผชิญหน้ากับปัญหาการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทันถึงการป้องกันภัยที่อยู่ในโลกดิจิทัล โดยเฉพาะการติดต่อสื่อสารหรือ ทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยรู้จักมาก่อน

4) มีองค์ความรู้และสามารถจัดการข้อมูลส่วนตัวของตนเองบนพื้นที่สังคมออนไลน์ได้อย่างถูกต้อง เช่น การสร้างรหัสผ่านที่ยากต่อการคาดเดา หรือการรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ บนโลกดิจิทัล เช่น การส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถสร้างองค์ความรู้ในการเข้าใช้งานผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้โดยคำนึงถึงหลักความปลอดภัย

5) มีความรู้และตระหนักถึงความเป็นส่วนตัวทั้งของตนเองและของผู้อื่น ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดการข้อมูลส่วนตัว เช่น การแบ่งปันเรื่องราวของตนเอง ด้วยอุปกรณ์ดิจิทัล

เช่น การส่งเสริมให้มีการกลั่นกรองและเฝ้าสังเกตเนื้อหา ข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ อย่างคิดใคร่ครวญต่อสื่อดิจิทัลที่พบเห็นได้ทั่วไปอย่างถูกต้องเหมาะสม

6) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แยกแยะข้อมูลบนโลกดิจิทัล ตั้งแต่เป็นข้อมูลที่รับมานั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด เป็นข่าวสารเท็จหรือเพจปลอมหรือไม่ รวมถึงความเป็นประโยชน์หรือเป็นอันตรายของข้อมูลว่าเป็นเช่นไร เช่น การส่งเสริมให้สร้างความเข้าใจความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ถึงข้อดีและข้อจำกัดของสื่อดิจิทัลในชีวิตประจำวันได้

7) มีความเข้าใจต่อสิ่งที่ตนเองทั้งเอาไวบนโลกดิจิทัล หรือรอยเท้าบนโลกดิจิทัลที่อาจจะส่งผลให้มีฉ้อโกง หรือกลุ่มคนที่ไม่ประสงค์ดีสามารถสะกดรอยตามผ่านร่องรอยเพียงเล็กน้อยนั้น จนอาจมีผลกระทบต่อชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริงได้ เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักบริหารจัดการชีวิตบนโลกดิจิทัลอย่างรับผิดชอบ เช่น การส่งเสริมให้รู้จักวิธีเลือกใช้สื่อดิจิทัลและเข้าใจถึงการรักษาความปลอดภัยของตนเองทุกครั้งที่ใช้ใช้งานระบบออนไลน์ต่าง ๆ

8) มีความสามารถในการแสดงน้ำใจบนโลกออนไลน์ได้อย่างเหมาะสม เช่น การส่งเสริมให้มีการตระหนักถึงความรู้สึกของผู้อื่นในการแสดงความรู้สึก การมีส่วนร่วมอย่างรู้เท่าทันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้มีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ประกอบกับการยกระดับและเตรียมพร้อมในด้านไอซีทีในภาพรวมทั้งประเทศ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน และความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่นเดียวกับบนภัสนันท์ สุวรรณวงศ์และปณิดา วรณพิรุณ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยดิจิทัลเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความรู้ทางดิจิทัล ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนั้นได้มีการเรียนรู้และทำความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี โดยในปัจจุบันนั้นโลกได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดซึ่งหากไม่สามารถยอมรับและเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ได้ก็จะเกิดการถูกรบกวนโดยเทคโนโลยี (Technology disruption) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยการนำเอาดิจิทัลซึ่งปรากฏอยู่บนโลกและสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มาใช้ก็จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้ทางดิจิทัลขึ้นได้ โดยให้ผู้สอนนำความรู้และสมรรถนะของตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ ครูจะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีและก้าวทันเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการบวกรจัดการเรียนรู้ โดยได้นำความรู้ทางดิจิทัล 8 ด้าน ได้แก่ 1) อุตสาหกรรมทางดิจิทัล 2) การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล 3) ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล 4) ความมั่นคงทางดิจิทัล 5) สิทธิดิจิทัล 6) การรู้เรื่องดิจิทัล 7) การสื่อสารทางดิจิทัล และ 8) ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล มาประยุกต์ใช้

ร่วมกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) โซเชียลมีเดีย 2) แอปพลิเคชันมือถือ 3) คลาวด์เทคโนโลยี และ 4) เว็บไซต์ และสังเคราะห์เป็นรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาการศึกษาได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์ในการสนับสนุนความฉลาดรู้ทางดิจิทัล 2) แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือที่สนับสนุนความฉลาดรู้ทางดิจิทัล 3) เทคโนโลยีคลาวด์ที่สนับสนุนความฉลาดรู้ทางดิจิทัล และ 4) การให้บริการเว็บไซต์ที่สนับสนุนความฉลาดรู้ทางดิจิทัล ทั้งนี้ได้สังเคราะห์เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (TEL) ประกอบด้วย 7 เทคโนโลยี คือ 1)เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง 2) การพัฒนาการขับเคลื่อนด้วย AI 3) การเก็บและประมวลผลข้อมูลใกล้ผู้ใช้ 4) เทคโนโลยี AI ในระบบอัตโนมัติ 5) การวิเคราะห์ภาพเสมือนจริง 6) บล็อกเชน และ 7) เทคโนโลยีบนโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตในทุกพื้นที่ เมื่อนำเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มาผนวกเข้ากับความฉลาดรู้ทางดิจิทัล และเกิดการสร้างสรรค์ตัวแบบ (prototype) ที่จะสามารถใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคดิจิทัล ผู้สอนสามารถนำรูปแบบที่สังเคราะห์ขึ้นมาไปใช้ในชั้นเรียนดิจิทัลซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ในปัจจุบันที่เน้นการสร้างสมรรถนะดิจิทัล และจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้ทางดิจิทัล

ในด้านความฉลาดรู้การเงิน กมลชนก สกนวัฒน์และชาวิณี ตีรวิญญู (2563) ได้พัฒนา “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น” ขึ้น เพื่อเป็นการรวบรวมชุดกิจกรรมหลากหลายที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความฉลาดรู้การเงิน โดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐาน (Scenario-based Learning) ที่มุ่งเน้นการออกแบบฉากทัศน์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ทักษะอันหลากหลายในการตัดสินใจ นำมาสู่การเรียนรู้จากการค้นพบด้วยตนเอง (Errington, 2011; Hursen & Fasli, 2017) แนวคิดนี้มีพื้นฐานจากทฤษฎีการเรียนรู้ตามบริบทที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านการตัดสินใจและความผิดพลาดจากการตัดสินใจในฉากทัศน์ที่ครูกำหนดขึ้น โดยครูมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นรับประสบการณ์ ขั้นแสดงบทบาทสมมติ ขั้นเผชิญภาวะวิกฤตและขั้นสะท้อนผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักการส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ทักษะทางการเงินโดยประยุกต์ใช้ทั้งความรู้ทางเศรษฐศาสตร์ ความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงินที่ดีผ่านฉากทัศน์ที่ผู้วิจัยออกแบบ โดยหวังว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในรายวิชา

พื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้สอนหรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นรูปแบบจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินได้

จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นการสร้างความรู้ในมิติใด กระบวนการหรือวิธีการที่จะสร้างขึ้นได้มักผูกไว้กับกระบวนการเรียนการสอน การฝึกอบรมทั้งในและนอกหลักสูตรโดยโรงเรียน ครอบครัว และองค์กรอื่น ๆ เป็นหลักแต่จากปรากฏการณ์การเกิดขึ้นของผู้ที่เข้าไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ผู้วิจัยพบว่ามีคนจำนวนมากที่มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถตลอดจนทักษะในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในหลากหลายรูปแบบ โดยมีทั้งผู้ที่ผ่านการเรียนรู้มาอย่างเป็นระบบและผู้ที่ไม่ได้ผ่านการเรียนรู้โดยอย่างเป็นระบบมาเลย กระนั้นทั้งสองจำพวกต่างก็ต้องใช้ทุนอื่น ๆ ตลอดจนสะสมทุนใหม่ๆ กันอย่างหลากหลายพอสมควร

จากรูปแบบการสร้างความรู้ข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังไม่มีการกล่าวถึงความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสกุลเงินดิจิทัลยังเป็นของใหม่ที่คนยังไม่ได้รับรู้กันอย่างกว้างขวาง อีกทั้งความฉลาดรู้ที่นำเสนอข้างต้นก็เป็นเพียงความฉลาดรู้ที่ต้องอาศัยการให้ความรู้หรือวัดประสิทธิภาพการเรียนรู้เท่านั้นซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าไม่เพียงพอต่อการสร้างความรู้ที่แท้จริง

หากความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความสามารถในการสังเคราะห์องค์ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงินรวมถึงเจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมแสดงออกทางด้านการเงิน เพื่อสร้างแนวทางในการตัดสินใจเลือกทางการเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้เงื่อนไขทางการเงินที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ เพื่อให้การดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและการมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืนแล้ว ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจึงหมายถึง ความสามารถในการนำเอาความรู้ ทักษะและเจตคติทางการเงิน มาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อลงทุนโดยใช้สกุลเงินดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมกับบริบทความสามารถและความรู้ที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ดังที่กล่าวมาในเบื้องต้น จะเห็นได้ว่าความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล จะแสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถ ระดับการรับรู้และระดับความเข้าใจ ตลอดจนความรู้ของผู้ถือครองในสกุลเงินดิจิทัลนั้นๆ โดยความรู้และความเข้าใจในกระบวนการของสกุลเงินดิจิทัลนี้ จะช่วยให้ผู้ลงทุนมีความรู้และความเข้าใจเพื่อประกอบการพิจารณาประเภทของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งเปรียบได้กับเงินสดสำรองที่มีส่วนสำคัญต่อการเติบโตและการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เป็นการนำเงินเข้าสู่กระบวนการสร้างรายได้ โดยผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจจะสามารถเข้าใจในกระบวนการลงทุนและประสบ

ความสำเร็จในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล อย่างไรก็ตามความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การสร้างผลกำไรจากการลงทุนเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงการเข้าใจและรู้เท่าทันในความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดขึ้นจากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลสำหรับผู้ลงทุน รวมไปถึงความสอดคล้องกันระหว่างความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและผลตอบแทนที่จะมีผลต่อการพัฒนาการลงทุนของแต่ละบุคคลด้วยเช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจะสร้างความฉลาดรู้โดยการให้การศึกษา หรืออบรม เพียงอย่างเดียวก็ไม่เพียงพอที่จะสร้างความฉลาดรู้ดังกล่าวได้ ผู้วิจัยเห็นว่าการจะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยทั้งการศึกษาเรียนรู้ ทักษะเศรษฐกิจ ฐานะการเงิน เครือข่าย ความสัมพันธ์ต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งหากพิจารณาในที่นี้จะเห็นว่าสอดคล้องกับแนวคิดทุนของปีแอร์ บูรติเยอร์ (รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข, 2557) ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นความฉลาดรู้จะมีความหมายมากกว่าความหมายของความรู้ที่ยกมาข้างต้นทั้งหมด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความฉลาดรู้อาจหมายถึงความโน้มเอียงทางอุปนิสัย ความเคยชิน ความชำนาญและความสามารถในการโต้ตอบ แก้ไข และเผชิญต่อสถานการณ์ต่างๆ ในเรื่องนั้นๆ ได้อย่างดีและเกิดประโยชน์ต่อตนเองซึ่งก็คือ Habitus ในความหมายของ ปีแอร์ บูรติเยอร์ การมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลก็คือความเชี่ยวชาญชำนาญในเกมการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั่นเอง (feel in crypto game = habitus) ซึ่งเป็นการนำเอาแนวคิดฮาบิทัสของ บูดิเยอร์มาอธิบายความฉลาดรู้ โดยที่ Schirato (1997) ได้กล่าวถึงความฉลาดรู้ทางวัฒนธรรมภายใต้แนวคิดฮาบิทัสของบูดิเยอร์นี้ไว้ในงานเขียนเรื่องระหว่างการปฏิบัติกับโครงสร้างความรู้ทางวัฒนธรรมกับแนวคิดฮาบิทัสของบูดิเยอร์ โดยเป็นการเชื่อมโยงการปฏิบัติการทางวัฒนธรรมเข้ากับแนวคิดฮาบิทัสโดยมีความฉลาดรู้เป็นสื่อกลาง ซึ่งเขาได้กล่าวให้เห็นว่าในปัจจุบันมีการนำเอาแนวคิดฮาบิทัสมาเชื่อมโยงเข้ากับคำว่าความฉลาดรู้มากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้เห็นว่าการมองความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยใช้แนวคิดฮาบิทัสก็นับได้ว่าเป็นเชื่อมโยงระหว่างการปฏิบัติ(agency)เข้ากับโครงสร้างสังคมหรือสนามได้อย่างชัดเจนที่สุด (Schirato, 1997)

การพัฒนาบุคคลถือเป็นหัวใจสำคัญของการสร้างสังคมที่มีความรู้และมีความสามารถในการปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโลกยุคปัจจุบัน ความฉลาดรู้ (literacy) เป็นทักษะพื้นฐานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคคล ซึ่งครอบคลุมถึงความสามารถต่างๆ รวมถึงการนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ดร. สาโรช บัวศรี ได้ให้ความหมายของความฉลาดรู้ไว้ว่า เป็นความสามารถที่ไม่เพียงแต่การอ่านและเขียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าใจและการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงานในสังคม (สาโรช บัวศรี, 2544) ดร. สาโรช บัวศรี เน้นว่าความฉลาดรู้เป็นปัจจัยสำคัญ

ในการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีทักษะในการอ่านออกเขียนได้ช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความฉลาดรู้ช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจและปฏิบัติงานตามคำแนะนำหรือคู่มือการทำงานได้อย่างถูกต้อง การมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ทำให้สามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในหลากหลายสาขาอาชีพช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจข้อมูลที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านฉลากสินค้า การเข้าใจป้ายสัญญาณจราจร และการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

โดยเมื่อกล่าวถึงความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่เราจะใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้จึงหมายถึงการที่นักลงทุนมีฮาบิทัสที่สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลในลักษณะของผู้ที่สามารถทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลทำให้เกิดผลของกำไรหรือขาดทุนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล และฮาบิทัสที่สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลเราเรียกว่าความฉลาดรู้ (Literacy) นั้นเอง

"ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล" เป็นกรอบในการศึกษาในครั้งนี้ หมายถึงความสามารถของนักลงทุนที่มีฮาบิทัส (habitus) ที่สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัล นักลงทุนนั้นไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญขั้นสูงในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล แต่ต้องสามารถทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลและสร้างผลกำไรหรือขาดทุนได้อย่างต่อเนื่อง ฮาบิทัสที่สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลนี้ เราเรียกว่า "ความฉลาดรู้" หรือ Literacy ในบริบทของสกุลเงินดิจิทัล เช่นเดียวกับความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ในบริบทของการศึกษา ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลหมายถึงความสามารถในการเปิดบัญชีซื้อขาย การทำธุรกรรมอย่างต่อเนื่อง และการปรับตัวกับสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ตามที่ ดร. สาโรช บัวศรี ได้กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ในบริบทของการศึกษาไว้ว่า ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ไม่เพียงแต่หมายถึงการเข้าใจตัวอักษรและคำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลที่ได้รับเพื่อพัฒนาชีวิตและการทำงานในสังคม (สาโรช บัวศรี, 2544) ในลักษณะเดียวกัน ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลก็ไม่เพียงแต่หมายถึงการเข้าใจวิธีการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล แต่ยังรวมถึงการตัดสินใจที่มีข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์ตลาดเพื่อสร้างผลกำไรอย่างมีประสิทธิภาพ นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะต้องสามารถเปิดบัญชีซื้อขายสกุลเงินดิจิทัล ทำธุรกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับกลยุทธ์การลงทุนตามสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงได้ นอกจากนี้ยังต้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแหล่งต่างๆ และใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการตัดสินใจลงทุน ด้วยกรอบแนวคิดนี้ งานวิจัยนี้จะมุ่งเน้นการศึกษาความ

ฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลของนักลงทุน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร หรือขาดทุนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญขั้นสูง การทำความเข้าใจในฮาบิทัส และสนามของสกุลเงินดิจิทัลจะช่วยให้เราเห็นภาพรวมของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถนำไปสู่การพัฒนากลยุทธ์และนโยบายที่สนับสนุนการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างยั่งยืน

3. การก่อรูปฮาบิทัสของนักลงทุนในฐานะที่เป็นการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ปีแอร์ บูร์ดิเยอร์ (สุณีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553) กล่าวถึง ปรากฏการณ์ทางสังคมในเชิงอำนาจผ่านการสังเคราะห์โครงสร้างทางสังคมและอุปนิสัยส่วนตัวของบุคคล โดยเชื่อว่าสิ่งเหล่านี้จะสะท้อนจากกลุ่มแนวคิดสำคัญ 3 ประการคือ แวดวง (Field), ทุน (Capital) และฮาบิทัส (Habitus) ตลอดจนแนวคิดของการต่อสู้และกลยุทธ์ ซึ่งทำให้เกิดความตั้งใจในส่วนของบุคคล ครอบครัว และกลุ่มสังคมเมื่อพวกเขาพยายามหาตำแหน่งของตนเองในสังคมต่างๆ โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

3.1 แนวคิดเรื่องแวดวง (Field)

Field แวดวง หรือ สนาม เป็น “ปริภูมิพลหรืออาณาบริเวณทางสังคม” (social arena) โดยจะเป็นการแย่งชิงกันและเป็นการต่อสู้ในเรื่องที่จะเน้นไปสู่การที่จะเข้าถึงทรัพยากรที่จะเกี่ยวข้องกับในเรื่องของทุนที่ต้องมีลักษณะเป็นรูปธรรมที่จับต้องได้ โดยทุนต่าง ๆ ในที่นี้หมายถึงอะไรก็ได้ที่สามารถจะทำให้มีการแยกแยะทำให้ตัวเรานั้นมีความแตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมของวิถีชีวิต ความแตกต่างระหว่างชนชั้นทางสังคม ตลอดจนความแตกต่างในเรื่องของความรู้ความสามารถด้วยนั่นเอง (กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน, 2551) บูร์ดิเยอร์ไม่เห็นด้วยกับกับแนวคิดในแบบของคาร์ล มาร์กในเรื่องของการแบ่งโครงสร้างทางสังคมซึ่งจะมีส่วนบน (superstructure) และส่วนล่าง (infrastructure) โดยที่คาร์ล มาร์กซ์ได้มองแวดวงตามความคิดของของบูร์ดิเยอร์ที่ถูกมองว่าไม่ได้เป็นสิ่งต่าง ๆ ที่จะมีลักษณะอยู่กับที่ในช่วงที่เป็นอยู่ก่อนที่จะเข้าสู่รูปแบบขององค์กรและสถาบัน โดยความหมายของแวดวงตามแนวคิดของบูร์ดิเยอร์นั้น หมายถึง พื้นที่ที่ปัจเจกบุคคลได้เข้ามาใช้ทรัพยากรและแก่งแย่งชิงกันเพื่อนำไปสู่การก่อร่างสร้างกลุ่มคนที่จะมีลักษณะเฉพาะกลุ่มขึ้นมา ในที่นี้บูร์ดิเยอร์เชื่อว่า สังคมหนึ่ง ๆ นั้นประกอบด้วยแวดวงต่าง ๆ เช่น แวดวงวิชาการ แวดวงแพทย์ แวดวงกีฬา แวดวงศิลปะ และแวดวงบันเทิง ฯลฯ โดยแต่ละแวดวงนั้นจะไม่ผูกพันซึ่งกันและกันแต่ในทางกลับกันจะเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอาจจะเป็นการรวมถึงการแย่งชิงกันของแต่ละแวดวงเหล่านั้นเองด้วย แวดวง (field) จะเน้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของ

พื้นที่เวทีของกลุ่มคนในแต่ละระดับชั้นต่าง ๆ เป็นหลัก เช่น การเข้าสู่แวดวงนักประพันธ์ไปจนถึงการเข้าสู่แวดวงนักเขียนนวนิยายประเภทต่าง ๆ อาทิเช่น นิยายวาย นิยายกำลังภายใน นิยายรัก โรแมนติก เป็นต้น ซึ่งนอกจากแวดวงเหล่านี้จะไม่ผูกพันธ์กันแล้ว ยังมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันหรือเป็นการแข่งขันแย่งชิงกันในแต่ละแวดวง เช่นเดียวกับแวดวงของ นักประพันธ์นวนิยายประเภทต่าง ๆ และแวดวงนักประพันธ์นวนิยายที่มีทั้งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งย่อมทำให้เห็นได้ว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลก็นับได้ว่ามีลักษณะความเป็นแวดวง (field) ก็มีความเป็นแวดวงในลักษณะหนึ่งเช่นกัน เพราะในแวดวงนี้เป็นพื้นที่ของการต่อสู้แย่งชิงทุนชนิดต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการลงทุน และมันได้สร้างลักษณะเฉพาะของคนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลขึ้นมา

สำหรับบูรดิเยอร์ในการที่จะทำความเข้าใจในเรื่องของความสัมพันธ์ของกลุ่มคนหรือแม้แต่การพยายามที่จะอธิบายในเรื่องราวของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคม การศึกษาในคำพูดและปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเรื่องของการแลกเปลี่ยนและยังคงเป็นพื้นที่ที่เหตุการณ์สามารถอุบัติได้ออกมาอีกซึ่ง (Bourdieu, 2005) และในที่นี้สังคมจะถูกเรียกว่าเป็นสนามประกอบกันออกมาด้วยสนามต่าง ๆ ในหลากหลายมิติ ทั้งสนามการเมืองการปกครอง สนามแห่งอุดมการศึกษา สนามของศิลปินต่าง ๆ สนามวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม สนามกฎหมาย ฯลฯ (Hilgers & Mangez, 2015) โดยโครงสร้างของสนามต่าง ๆ เหล่านี้จะมีสองส่วนที่ต้องควบคู่ไปด้วยไปด้วยกัน นั่นคือ พื้นที่ทางโครงสร้างซึ่งประกอบไปด้วย ระบบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และทุน (Capital) ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของตัวแสดงส่วนหนึ่งกับรูปแบบของอำนาจ (power) อีกส่วนหนึ่ง (Bourdieu, 1993) โดยการที่จะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ของสนามนั้น จะเป็นการที่จะต้องพิจารณาว่าสนามนั้นจะมีลักษณะที่เป็นพลวัต มีการเคลื่อนที่และลื่นไหลอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่สิ่งที่จะหยุดนิ่ง เพราะว่าสนามนั้นไม่ได้มีรูปแบบและกระบวนการในการที่จะสร้างกฎเกณฑ์ในเฉพาะแบบของสนามนั้น ๆ เองจากสถาบันต่าง ๆ เพียงแต่อย่างเดียวนั้น หากแต่มโนทัศน์ของแต่ละสนามนั้นจะเป็นปฏิสัมพันธ์ (interaction) ที่จะต้องเกิดขึ้นระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะต้องมารวมกัน เช่น กฎ สถาบัน และปฏิบัติการทางร่างกาย (Webb, Schirato, & Danaher, 2002) ในที่นี้นอกจากสนามที่ได้เป็นอาณาบริเวณในส่วนต่าง ๆ ของแต่ละพื้นที่ในสังคมแล้ว บูรดิเยอร์ได้นำมโนทัศน์ สนาม มาใช้เพื่อจุดประสงค์สองข้อหลักคือ 1) ต้องการที่จะทำความเข้าใจหรือชี้ชัดระบุเจาะจงตำแหน่งแห่งหนที่แสดงถึงจุดยืนทางสังคม (position) ของตัวแสดงในแต่ละคน 2) คือต้องการที่จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่ขึ้นกับโครงสร้างทางสังคม (structural) ซึ่ง

เป็นเครือข่ายในส่วนของผู้คนที่ที่จำเป็นต้องมีการต่อสู้แข่งขันและช่วงชิงในเรื่องของทุนกัน (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2558)

Thompson (2017) กล่าวและยกตัวอย่างให้เห็นภาพสนาม ของบูดีเยอร์กับสนามฟุตบอลโดยได้มีการอธิบายให้มีความเข้าใจได้อย่างง่ายว่า ในสนามฟุตบอลนั้นจะมีการแบ่งให้มีผู้เล่นในสนามกระจายออกอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความความถนัดของผู้เล่นโดยผู้เล่นจะทำหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละตำแหน่งของตนเองซึ่งในที่นี่ก็จะประกอบ ศูนย์หน้า, ศูนย์กลาง, ศูนย์หลัง และผู้รักษาประตู ซึ่งระหว่างการแข่งขันทุกตำแหน่งผู้เล่นก็จะต้องมีการใช้กฎ กติกา เดียวกันในสนามเป็นที่ยอมรับและมีความเข้าใจในว่าจะมีการกำหนดและควบคุมแบบแผนการแข่งขันในข้อกำหนดเดียวกันทั้งสนาม จะเห็นได้ว่าในสนามจะมีการกำหนดและแบ่งออกเป็นแต่ละฝ่ายแต่ละตำแหน่งที่ถือครองด้วยตัวผู้แสดงทางสังคม (Simmons & Thompson, 2008) ตัวผู้เล่นหรือผู้แสดงจะมีการพัฒนาตัวเองให้ได้รับผลประโยชน์จากตำแหน่งของตนเองที่ได้ถือครองอยู่จะมีการศึกษาวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมในแต่ละตำแหน่งของตัวผู้เล่นตัวแสดงทางสังคมนี้เองคือ สิ่งที่บูดีเยอร์สนใจศึกษาในขอบข่ายที่เหนือกว่าการที่จะเป็นเรื่องของอัตวิสัย (subject) เพราะบูดีเยอร์มีความเชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่อยู่ในสังคมนั้น จะไม่มีความเป็นอิสระที่มีจิตสำนึกและการรู้คิดโดยสมบูรณ์ และในทางกลับกันบุคคลนั้นเองก็ไม่ได้มีลักษณะเป็นวัตถุวิสัย (object) มาจากระบบสังคมด้านเดียวเท่านั้นเช่นเดียวกัน บูดีเยอร์พยายามแก้ปัญหาที่เรียกว่า "ทวิลักษณ์" (dualism) ซึ่งเป็นการขัดแย้งกันระหว่างสองแนวคิดที่แตกต่างกัน คือ โครงสร้างนิยม (structuralism) ซึ่งแนวคิดนี้เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยโครงสร้างทางสังคม เช่น กฎเกณฑ์ ข้อกำหนด และระเบียบของสังคม ซึ่งทำให้มนุษย์ไม่มีอิสระในการตัดสินใจหรือกระทำการอย่างเต็มที่ ในขณะที่ แนวคิดที่มองว่าตัวแสดงมีอิสระ (free agent) เป็นแนวคิดนี้เชื่อว่ามนุษย์เป็นตัวแสดงที่มีอิสระ สามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ถูกกำหนดหรือจำกัดโดยโครงสร้างทางสังคม บูดีเยอร์พยายามผสานทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกัน โดยเขาเสนอว่า "ตัวแสดง" (agents) ของเขาไม่ใช่ผู้ที่มีอิสระอย่างสมบูรณ์ แต่ก็ไม่ได้ถูกจำกัดโดยโครงสร้างสังคมอย่างเต็มที่ พวกเขามีความสามารถในการคิดและกระทำการ โดยมีความอิสระบางส่วน แต่ยังคงได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างสังคมที่พวกเขาอยู่ ซึ่งบูดีเยอร์ระบุว่า ไม่ใช่ทุกคนที่จะเป็น "ตัวแสดง" หรือ "ผู้กระทำการ" ได้ ตัวแสดงเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ที่มี "ทุน" (capital) ซึ่งหมายถึงทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ หรือเครือข่ายสังคม และสามารถนำทุนเหล่านี้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ตัวแสดงเหล่านี้ยังต้องสามารถเล่นกับกฎเกณฑ์และโครงสร้างของสังคมได้อย่างชาญฉลาด เพื่อให้ตนเองมีสถานะเป็น "ผู้กระทำการ" ในสังคม

(ไวยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2558) ภายในแต่ละสนามนั้นมีลักษณะความจำเพาะเจาะจง มีกฎและมีวิธีการเล่นในสนามที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับสนามในสถานศึกษาแนวหน้า อันประกอบด้วย กติกาและแนวทางการดำเนินการเล่นซึ่งไม่เหมือนกับสนามในสถานศึกษาท้องถิ่น ตลอดจนสถานศึกษาในรูปแบบอื่นๆที่มีความแตกต่างกันออกไป บุคคลที่จะสามารถมีส่วนร่วมในสนามใดสนามหนึ่งได้นั้น จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานซึ่งสอดคล้องตามเงื่อนไขของสนามนั้นๆซึ่งวางไว้เสมือนนักกีฬาแต่ละคนในสนามมีบทบาทที่หลากหลายแตกต่างกัน โดยบุคคลนั้นๆจะเป็นทั้งผู้ที่ระบุบทบาทของตนเอง (Positioning) และการวางตำแหน่ง (Positioned) ไว้ในสนามด้วย (Bourdieu, 1991) บทบาทของผู้เข้าร่วมขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอยู่หรือแหล่งทุนที่ผู้เข้าร่วมถือครอง ทั้งตัวบุคคล ตลอดจนผู้เล่นฟุตบอลต้องเรียนรู้เรื่องกฎ วิธีการเล่น มีการฝึกฝนทักษะ รวมถึงเรียนรู้ที่จะใช้วิธีการซึ่งมีลักษณะเฉพาะของแต่ละด้านในแต่ละสนาม นอกจากนี้บุคคลจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพยายามใช้วิธีการมากมาย เพื่อดำรงไว้(maintain) รวมไปถึงเพิ่มประสิทธิภาพ (improve) ตำแหน่งตนเอง ทำให้ผู้ที่ถือครองแหล่งทุนที่ตรงกับความต้องการของสนาม และมีความเข้าใจในการใช้แผนการที่เข้ากับกฎเกณฑ์ของการแข่งขัน จะมีความได้เปรียบในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อโครงสร้างของสังคมทุนในที่สุด (Costa & Murphy, 2015) พื้นที่การแข่งขันเป็นเวทีที่มีความเข้มข้นสูง ซึ่งมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงหรือการครอบครองทรัพยากร (Lingard, Sellar, & Rawolle, 2013) การแข่งขันแย่งชิงทุนภายในสนามนี้สามารถอธิบายได้โดยปรากฏการณ์ที่อยู่ในรูปของการทำซ้ำ (reproduction) รวมไปถึงการแปลงสภาพ (transformation) ของทุน โดยบุคคลจะเปลี่ยนเป้าหมายให้เหมาะสมต่อทุนและตำแหน่งภายในสนามที่บุคคลนั้นคิดว่ามี (practical limitation) ทำให้แนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จจนเกิดที่ตัวเอง ความรู้สึกยอมรับและรู้สึกพอใจกับตำแหน่งของตัวเองที่อยู่ในสนามนั้น ก่อให้เกิดการสร้างขึ้นในสังคม ยกตัวอย่างเช่น ภายในสนามการศึกษา บุคคลที่อยู่ในสนามเมื่อพิจารณาถึงทุนต่างๆ ที่บุคคลเป็นเจ้าของ เช่น สถานะ การเงิน ฐานครอบครัว เครือข่ายทางสังคม ชนชั้น และ เกียรติยศ ชื่อเสียง อำนาจ และอื่นๆ หากบุคคลมีทุนไม่มากพอรวมไปถึงไม่ตรงตามความคาดหวังของสนามการศึกษา สิ่งเหล่านี้จะมีผลทำให้ความมีประสิทธิภาพในการแข่งขันที่จะพัฒนาตำแหน่งของตนเองภายในสนามการศึกษาในอนาคตมีประสิทธิภาพน้อยลง หรือด้อยกว่าผู้อื่น เนื่องจากบุคคลนั้นมีข้อจำกัดทางด้านทุน อย่างไรก็ตาม ไรท์ดีใช้ว่าตัวบุคคลที่มีทุนน้อยนี้จะไม่มีความพยายามที่จะแข่งขันในสนามเสียทีเดียว เนื่องจากตัวบุคคลยังมีวิธีการที่จะนำทุนมาใช้ในการเข้าแข่งขันภายในสนามนี้ด้วย วิธีการที่ใช้นั้นจะเป็นรูปแบบของการเปลี่ยนย้ายถ่ายโอนทุนหรือทรัพยากรต่างๆ ที่ตัวบุคคลเป็นเจ้าของเพื่อใช้เป็นทุน

อื่นๆ และตัวบุคคลที่อยู่บนสนามเดียวกันแต่มีตำแหน่งแตกต่างกันจะใช้วิธีการในการแข่งขันที่แตกต่างกัน

กาญจนา แก้วเทพ และสมสุข หินวิมาน (2551) อธิบายถึงปริมณฑลทางสังคมจะมีการต่อสู้แข่งขันเพื่อให้เข้าถึงทรัพยากรทุนประเภทต่าง ๆ หรืออะไรก็ตามที่ส่งเสริมพัฒนาทำให้เราแตกต่างไปจากผู้อื่น และทรัพยากรที่กล่าวถึงนั้นจะต้องเป็นทรัพยากรที่สามารถมองเห็นและจับต้องได้ บุรีดิเยอร์ไม่เห็นด้วยกับการจัดสังคมออกเป็นสองส่วนคือสังคมส่วนบน (superstructure) และสังคมส่วนล่าง (substructure) และแหวงตามแนวคิดของบุรีดิเยอร์ก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่ใด ๆ ที่เคยดำรงอยู่ก่อนหน้านี้ในรูปแบบขององค์กรที่อยู่หนึ่งตายตัว หากแต่จะเป็นการหมายถึงพื้นที่ที่ปัจเจกบุคคลได้เข้ามาใช้ตลอดจนแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรและทุนชนิดต่าง ๆ เพื่อใช้ในการสร้างรูปแบบของความเป็นกลุ่มคนที่มีลักษณะเฉพาะขึ้นมา โดยบุรีดิเยอร์เชื่อว่าสังคมแต่ละสังคมก็จะประกอบไปด้วยแหวงของแต่ละสังคมโดยแต่ละแหวงก็อาจจะมีการต่อสู้กันระหว่างแหวงเหล่านั้นโดยที่มีอิสระต่อกันและมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการเห็นกระบวนการการเข้ามาสู่แหวงของผู้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและมีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลว่ามีกระบวนการเป็นอย่างไร

ซึ่งจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยทราบว่าภายในสนามสกุลเงินดิจิทัลเป็นสนามของการแข่งขัน เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสนามของบุรีดิเยอร์ที่มองว่าผู้คนในทุกระดับสามารถลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ เนื่องจากสนามในสกุลเงินดิจิทัลนั้น มีการประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ คือ ระบบของสกุลเงินดิจิทัล วิธีการลงทุน องค์ความรู้ และทุน ซึ่งโครงสร้างเหล่านี้

จากรายงานและข้อมูลที่มีอยู่ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจว่าภายในสนามสกุลเงินดิจิทัลเป็นสนามของการแข่งขัน เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสนามของบุรีดิเยอร์ที่มองว่าผู้คนในทุกระดับสามารถลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ เนื่องจากสนามในสกุลเงินดิจิทัลนั้น มีการประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ คือ ระบบของสกุลเงินดิจิทัล วิธีการลงทุน องค์ความรู้ และทุน ซึ่งรูปแบบเหล่านี้สามารถพัฒนาขึ้นได้ในทุกชนชั้นในสังคมผู้คนทุกระดับสามารถเข้าสู่สนามนี้ได้ เช่น ผู้ที่มีต้นทุนทางเศรษฐกิจสูง สามารถเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลได้ ด้วยทุนทางการเงินของตนเอง หรือผู้ที่มีทุนทางสังคมสูง อาจจะไม่จำเป็นต้องมีต้นทุนทางเศรษฐกิจก็สามารถเข้ามาลงสนามนี้ได้จากการชักชวนได้ เพราะสนามสกุลเงินดิจิทัลไม่จำเป็นต้องมีรายได้ หรือ เงินจำนวนมากก็สามารถใช้จ่ายในสกุลเงินดิจิทัลนี้ได้

ฟิลด์ (Field) ของบุรีดิเยอร์ (Bourdieu) เป็นพื้นที่ในสังคมที่มีกฎเกณฑ์และส่วนของการแข่งขันที่แตกต่างกันออกไป และกำหนดความเหมาะสมของพฤติกรรม การแสดงออก และการ

ใช้ภาษาในสังคม โดยฟิลด์จะถูกกำหนดโดยกำลังของบุคคล หรือกลุ่มที่มีอำนาจในสังคม เมื่อนำไปใช้กับสกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) ซึ่งเป็นสกุลเงินที่มีการใช้งานอย่างแพร่หลายในโลกดิจิทัลในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) กำลังสร้างฟิลด์ (Field) ของตนเองในสังคมดิจิทัล โดยมีกฎเกณฑ์และการแข่งขันที่แตกต่างกันไปจากสกุลเงินอื่นๆ และมีผู้มีอำนาจในสังคมดิจิทัล ที่กำหนดการพัฒนาและการใช้งานของสกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) นอกจากนี้ สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) ยังสร้างกำลังในสังคมดิจิทัล โดยการกำหนดค่าและความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อการแข่งขันและพัฒนาของสกุลเงินดิจิทัลในฟิลด์ (Field) ของตนเอง ดังนั้น สามารถเห็นได้ว่า ฟิลด์ ของบูร์ดิเยอร์ นั้นสอดคล้องกับ สกุลเงินดิจิทัลในการกำหนดกฎเกณฑ์และการแข่งขันที่แตกต่างไปจากสกุลเงินอื่นๆ และการกำหนดค่าและความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัลซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการแข่งขันในฟิลด์ของสกุลเงินดิจิทัล

นอกจากนี้ สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) ยังสร้างกำลังในสังคมดิจิทัล โดยการกำหนดค่าและความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัล ก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อการแข่งขันและยกระดับสำหรับสกุลเงินดิจิทัลในฟิลด์ (Field) ของตนเอง ดังนั้น สามารถเห็นได้ว่า ฟิลด์ ของบูร์ดิเยอร์ นั้นสอดคล้องกับ สกุลเงินดิจิทัลในการกำหนดกฎเกณฑ์และการแข่งขันที่แตกต่างไปจากสกุลเงินอื่นๆ และการปรับแต่งและผลลัพธ์ที่ดีของสกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการพัฒนาแข่งขันในฟิลด์ของสกุลเงินดิจิทัล

ตามแนวคิดของบูร์ดิเยอร์ ในเรื่องของฟิลด์ คนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อเข้ากับกฎเกณฑ์และการแข่งขันในฟิลด์นี้ โดยต้องมีความรู้และทักษะที่เหมาะสม นอกจากนี้ผู้ที่มีความฉลาดรู้ที่เข้ามาอยู่ในฟิลด์ของสกุลเงินดิจิทัล จะต้องมีความเข้าใจในความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัล และสามารถกำหนดค่าและความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในฟิลด์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการแข่งขันในฟิลด์สกุลเงินดิจิทัล รวมไปถึงคนที่เข้ามาอยู่ในฟิลด์สกุลเงินดิจิทัล ต้องมีความเชี่ยวชาญในเทคโนโลยี และการใช้งานด้านเงินดิจิทัล และสามารถใช้เครื่องมือวิเคราะห์ภาคธุรกิจได้

3.2 แนวคิดเรื่องทุน (Capital)และทุนที่จำเป็นในสนามการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล

แนวคิดเรื่องทุนของบูร์ดิเยอร์มีจุดที่สอดคล้องกับแนวคิดของคาร์ล มาร์กซในบางประเด็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความได้เปรียบในสังคม ผู้ที่มีแหล่งทุนมากและเข้าใจวิธีการบริหารทุนอย่างมีกลยุทธ์จะมีโอกาสเหนือกว่าคนอื่น อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างแนวคิดของทั้งสอง โดยบูร์ดิเยอร์ไม่พิจารณาทุนในมุมมองของการขัดแย้งระหว่าง

ชนชั้นผู้ถือหุ้นกับชนชั้นแรงงาน แต่เน้นที่การใช้แหล่งทุนในมุมมองของการแข่งขันเพื่อทรัพยากร และผลประโยชน์ในสังคม ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะใช้ทุนที่ตนมีอย่างแตกต่างกัน นอกจากนี้ บูรดิเยอร์ ยังมองว่าทุนไม่ใช่เครื่องมือในการกดขี่ทางชนชั้น แต่เป็นกลไกที่นำมาใช้เพื่อสร้างหมวดหมู่และ จัดแบ่งผู้คนออกเป็นชนชั้นต่างๆ ซึ่งบ่งบอกถึงความไม่เสมอภาคในสังคม อีกทั้งบูรดิเยอร์ยังให้ ความสำคัญกับทุนในหลากหลายรูปแบบที่ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในด้านเศรษฐกิจเหมือนที่มาร์กซ์ เน้น หรือเพื่อการสร้างสังคมที่เข้มแข็งร่วมกันตามแนวคิดของฟุตนัม แต่ทุนตามแนวคิดของ บูรดิเยอร์สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทอื่น ๆ ได้ เช่น ระบบการศึกษา มักจะมองว่าโรงเรียนเป็นพื้นที่ ที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ระหว่างรุ่น แต่จากมุมมองของบูรดิเยอร์ โรงเรียนมีบทบาทในการคงไว้ ซึ่งความเหลื่อมล้ำทางสังคม และถ่ายทอดมันต่อไปยังรุ่นถัดไป ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น ความสามารถหรือระดับสติปัญญา ไม่สามารถอธิบายความแตกต่างในผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ได้อย่างเพียงพอ ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานะทางสังคมของนักเรียนกับ ความสำเร็จทางการศึกษาแทน (Goldthorpe, 2007) ศักยภาพและผลสำเร็จทางการเรียนของ นักเรียนไม่สามารถปรากฏขึ้นเองได้ตามปกติ แต่เป็นผลลัพธ์จากการสั่งสมทุนทางสังคมและ ทรัพยากรของแต่ละบุคคล จากมุมมองของนักวิจัย ระบบการศึกษามักถูกมองว่าเป็นระบบที่มี ความเป็นธรรม (meritocratic) และมีความชอบธรรม (legitimate) ความสำเร็จของนักเรียนมักถูก พิจารณาว่าเป็นผลจากความสามารถเฉพาะบุคคล โดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลหรือชนชั้นทางสังคม อย่างไรก็ตาม ในความเป็นจริง ความสำเร็จทางการศึกษาถูกแยกออกจากความมุ่งมั่นเพียงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของผู้เรียนยังคงถูกกำหนดโดยอิทธิพลของทุนทางวัฒนธรรมและทุน ประเภทอื่น ๆ ที่เอื้อให้ผู้เรียนจากชนชั้นสูงได้เปรียบมากกว่าชนชั้นอื่น ๆ ทุนเหล่านี้ถูกซ่อนอยู่ใน รูปแบบของความสามารถ ทักษะทางวิชาการ หรือความเป็นเลิศทางปัญญา ซึ่งบูรดิเยอร์เรียกว่า เป็นความรุนแรงเชิงสัญลักษณ์ บูรดิเยอร์มุ่งหวังให้มโนทัศน์เรื่องทุนครอบคลุมมากกว่าสิ่งที่จับ ต้องได้ (material) โดยทุนถูกจัดประเภทออกเป็นสี่กลุ่มหลักได้แก่ ทุนเศรษฐกิจ ทุนวัฒนธรรม ทุน ทางสังคม และทุนทางสัญลักษณ์ ซึ่งทุนเหล่านี้สามารถสะสมและส่งต่อไปยังผู้อื่นได้ เสมือนเป็น มรดกที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น และทุนแต่ละรูปแบบยังสามารถเปลี่ยนแปลงไปเป็นทุนประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย ลักษณะของทุนแต่ละประเภทยังมีดังนี้

3.2.1 ทุนทางเศรษฐกิจ (economic capital)

เป็นทรัพย์สินและรายได้ที่สะสมไว้ รวมถึงความมั่งคั่งในรูปแบบของเงินและ สิ่งของที่มีมูลค่า เช่น ที่ดิน บ้าน หรือรถยนต์ ทุนประเภทนี้มักจะทำงานภายในบริบทของเศรษฐกิจ และสามารถส่งต่อไปยังบริบทอื่นได้ ทุนนี้มีลักษณะที่สามารถวัดค่าได้อย่างชัดเจนและกำหนด

รูปแบบได้อย่างแม่นยำ ดังนั้นทุนประเภทนี้จึงง่ายต่อการวิเคราะห์ ทุนทางเศรษฐกิจ (economic capital) หมายถึงทรัพย์สินที่มีมูลค่า (material asset) ซึ่งสามารถแปลงเป็นเงินสดได้ทันที เช่น เงินทุน ที่ดิน และทรัพย์สินสมบัติ

3.2.2 ทุนทางสังคม (social capital)

ทุนทางสังคมมีความหมายอยู่สองด้าน ด้านแรกเกี่ยวข้องกับโครงสร้างเครือข่ายที่แท้จริง เช่น กลุ่มเพื่อนร่วมงาน ส่วนด้านที่สองมองจากมุมมองของปัจเจกบุคคลที่เห็นว่าเครือข่ายนั้นเป็นทรัพยากรที่มีค่า ซึ่งเป็นความหมายที่บูร์ดิเยอร์ใช้ โดยบูร์ดิเยอร์มองว่าทุนทางสังคมเป็นทรัพยากรสำคัญที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ เครือข่ายที่มั่นคงนี้เชื่อมโยงบุคคลเข้าด้วยกันในรูปแบบของกลุ่ม ครอบครัว สมาชิก พรรคการเมือง เพื่อให้การสนับสนุนกันและกันภายในกลุ่ม และสะสมทรัพยากรเพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

3.2.3 ทุนทางสัญลักษณ์ (Symbolic capital)

บูร์ดิเยอร์ได้อธิบายว่าทุนประเภทนี้หมายถึงสถานะและชื่อเสียงที่ได้รับการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งทำให้ผู้ถือครองทุนมีความได้เปรียบและได้รับประโยชน์ในหลายด้าน ทุนนี้มักจะแสดงออกมาในรูปแบบของสถานะทางสังคม ตำแหน่ง ยศ หรือเกียรติยศ อย่างไรก็ตาม ทุนทางสัญลักษณ์นี้ยากที่จะกำหนดได้อย่างชัดเจนว่าอยู่ในสาขาใด เพราะในสังคมที่มีการแบ่งงานกันสูง ชื่อเสียงมักจะแยกออกไปตามสาขาต่าง ๆ และอาจจะเป็นที่รู้จักเฉพาะในวงการนั้น ๆ

3.2.4 ทุนทางวัฒนธรรม (culture capital)

หมายถึงสิ่งที่บุคคลได้รับมา ซึ่งช่วยให้พวกเขามีสถานะทางสังคมที่สูงขึ้น ได้รับการยอมรับมากขึ้น และมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นในบริบททางสังคม ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการพูดได้หลายภาษา การมีสำเนียงภาษาอังกฤษที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา หรือความเชี่ยวชาญในด้านวิทยาศาสตร์ ทุนทางวัฒนธรรมสามารถปรากฏในสามลักษณะหลัก ได้แก่ 1) สถานะทางวัตถุ (objectified state) ซึ่งหมายถึงทรัพย์สินหรือวัตถุที่มีความเกี่ยวข้องกับทุนทางวัฒนธรรม เช่น ภาพวาด หนังสือที่อ่าน 2) สถานะที่ฝังอยู่ภายในตัวบุคคล (embodied state) ซึ่งเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่ถูกสะสมและปลูกฝังอยู่ในบุคคล ผ่านการเลียนแบบและการซึมซับทางวัฒนธรรม เช่น การพูด การเดิน หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการนี้ต้องใช้เวลาและไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในระยะเวลาอันสั้น และ 3) สถานะทางสถาบัน (institutionalized state) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการได้รับการยอมรับจากสถาบันต่าง ๆ เช่น ใบรับรองหรือประกาศนียบัตรจากสถาบันการศึกษา โดยสรุปแล้ว ทุนทางวัฒนธรรมครอบคลุมถึงภาษา ความสามารถทางวัฒนธรรม และความคุ้นเคยกับวัฒนธรรม ซึ่งมักถูกปลูกฝังผ่านการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวและการส่งต่อวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลนี้ (Bourdieu, 1997)

แนวคิดเรื่องทุนของบูร์ดิเยอร์ จึงเป็นแนวคิดสำคัญในงานวิจัยนี้ที่ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดเรื่องทุนทั้งสิ้นเพื่อมาศึกษากลุ่มบุคคลที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลว่าพวกเขาเหล่านั้นต้องใช้ทุนอะไรบ้างมาเป็นปัจจัยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการได้มาของการมีความฉลาดรู้ซึ่งทุนทางเศรษฐกิจจะนำไปสู่การสะสมทุนอื่นๆ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลต้องใช้ทุนเศรษฐกิจให้สอดคล้องในตลาดสกุลเงินดิจิทัล ทุนทางวัฒนธรรมในสถานะภายในผู้วิจัยเชื่อว่าในสนามของสกุลเงินดิจิทัล ผู้ที่มีความฉลาดรู้จะมีความพยายามในการสร้างองค์ความรู้ เพื่อให้การลงทุนของตนเองเกิดประโยชน์สูงสุด ทุนทางสังคมนั้นผู้วิจัยเชื่อว่าการเป็นสมาชิกของเครือข่ายหรือในสังคม ที่เรียกว่าเป็นคนมีเส้นมีสาย ถือเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งที่สามารถเอื้อประโยชน์ได้รับการอำนวยความสะดวกในสนามของสกุลเงินดิจิทัลได้มากกว่าคนที่ไม่มีเส้นสาย และในด้านทุนสัญลักษณ์ผู้วิจัยเชื่อว่าลักษณะภายนอก อาทิพ หรือ สถานะที่แสดงออกในสังคมจะส่งผลให้เกิดทุนในด้านอื่นๆ ได้ เพราะบูร์ดิเยอร์นั้นมีความเชื่อว่าทุนสามารถแปรสภาพจากประเภทหนึ่งไปอีกประเภทหนึ่งได้

จากแนวคิดและทฤษฎีโดยบูร์ดิเยอร์ กล่าวได้ว่า ทุนเป็นสิ่งสำคัญในการเข้าร่วมฟิวด์ใดๆ ในสังคม โดยทุนไม่จำกัดอยู่เพียงแค่เงินเท่านั้นแต่ยังหมายรวมไปถึงทรัพยากรอื่นๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และความสัมพันธ์ในสังคม เมื่อนำไปศึกษาในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัล จะแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันกับสกุลเงินดิจิทัล เช่น ความรู้และทักษะในการใช้งานด้านเงินดิจิทัล จะช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมฟิวด์ และ สกุลเงินดิจิทัลในสังคมดิจิทัล และส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาการแข่งขันในฟิวด์นี้

นอกจากนี้ การมีทุนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัล ยังช่วยให้สามารถกำหนดค่าและความสำคัญของสกุลเงินดิจิทัลในฟิวด์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม และส่งผลต่อการแข่งขันและการพัฒนาของสกุลเงินดิจิทัลในฟิวด์ของตนเอง

3.3 แนวคิดเรื่องฮาบิทัสในฐานะที่เป็นความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

แนวคิดเรื่องฮาบิทัสของบูร์ดิเยอร์เกิดจากความพยายามที่จะก้าวข้ามความขัดแย้งในทางสังคมวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษาความจริงของการกระทำของปัจเจกบุคคลในสังคม ซึ่งบางครั้งถูกมองว่าบุคคลมีอิสระเสรีในการคิด การตัดสินใจ และการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเอง โดยผู้ศึกษาสามารถทำความเข้าใจความจริงของสังคมผ่านประสบการณ์และบริบทที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งแนวคิดนี้เป็นที่รู้จักในนามของ 'อัตวิสัย' (Subjectivism) ขณะที่การศึกษาที่มองว่าการกระทำของบุคคลในสังคมปราศจากอิสระอย่างสิ้นเชิงและถูกกำหนดโดยโครงสร้างทางสังคม เช่น กฎ ระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรม และประเพณี

แนวคิดนี้ถูกมองว่าเป็น 'ภววิสัย' (Objectivism) ในการเข้าถึงความจริงทางสังคมของปัจเจกบุคคลที่ถูกกำหนดโดยโครงสร้างนี้ จำเป็นต้องศึกษาผ่านบริบททางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม สถาบัน และโครงสร้างอำนาจ แต่บูร์ดิเยอมุ่งแก้ไขความขัดแย้งระหว่างสองมุมมองนี้ โดยตั้งคำถามว่า โครงสร้างทางสังคมและปัจเจกบุคคลนั้นมีส่วนร่วมในการสร้างตัวตนของกันและกันอย่างไร (Grenfell, 2009) มโนทัศน์เรื่องฮาบิทัสของบูร์ดิเยอจึงทำหน้าที่เชื่อมโยงความแตกต่างระหว่างโครงสร้างทางสังคมกับปัจเจกบุคคล ระหว่างอัตวิสัยกับภววิสัย และระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ การแบ่งแยกคู่ตรงข้ามเหล่านี้ถูกเรียกว่า 'ทวิลักษณ์' (Dichotomies) ซึ่งการนำมโนทัศน์ฮาบิทัสมาใช้ ไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขปัญหาทวิลักษณ์เท่านั้น แต่ยังมีเป้าหมายในการทำความเข้าใจอธิบาย และเปิดเผยความไม่เท่าเทียมกันในแต่ละชนชั้นของสังคม (Costa & Murphy, 2015, 3) ดังนั้น ฮาบิทัสจึงเป็นแนวคิดที่แก้ไขปัญหาทวิลักษณ์ผ่านการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลกับโครงสร้างทางสังคม

3.3.1 ลักษณะของฮาบิทัส

ปีแอร์ บูร์ดิเยอ (Pierre Bourdieu, 1930-2002) ได้กล่าวไว้ในหนังสือของตน โดยให้นิยามคำว่า "ฮาบิทัส" ว่าเป็นระบบของแนวโน้มทางอุปนิสัยที่ยั่งยืนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ในระดับหนึ่ง โดยยังคงรักษาโครงสร้างดั้งเดิมไว้ ฮาบิทัสเป็นทั้งโครงสร้างที่ถูกสร้างขึ้นมาและเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการสร้างโครงสร้างอื่น ๆ ต่อไป กล่าวอีกนัยหนึ่ง ฮาบิทัสทำหน้าที่เป็นพื้นฐานในการก่อรูปและจัดโครงสร้างให้กับการปฏิบัติและการสร้างภาพแทนความจริง ซึ่งสามารถกลายเป็นกฎ หรือกำหนดกฎต่าง ๆ ได้อย่างเป็นภววิสัย โดยไม่ได้เป็นผลมาจากการยอมจำนนต่อกฎเกณฑ์ใด ๆ ฮาบิทัสสามารถปรับตัวตามเป้าหมายของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ต้องมีการคาดเดาล่วงหน้าเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายสุดท้าย หรือการควบคุมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ด้วยลักษณะเหล่านี้ ฮาบิทัสจึงสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างสอดคล้อง (Bourdieu, 1977) คล้องโดยไม่ต้องการกำกับจากผู้ควบคุมเสมือนบทเพลงที่บรรเลงโดยไม่มีวาทยกร

3.3.2 ประเภทของฮาบิทัส

1) ฮาบิทัสในระดับปัจเจกบุคคล

ในหนังสือ Outline of a Theory of Practice บูร์ดิเยอพยายามแสดงให้เห็นว่า ฮาบิทัส มีความสัมพันธ์กับร่างกายและการปฏิบัติของคน จากการที่คนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมทั้งการ ปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและปรากฏการณ์ทางสังคม ฮาบิทัสเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเมื่อเริ่มมีการเรียนรู้ การเรียนรู้ของเด็กจึงเริ่มต้นขึ้นที่บ้านในครอบครัวที่เด็กถือกำเนิด และเติบโตโครงสร้างที่เกิดขึ้นในตัวคน จะมีลักษณะค่อยๆ สัมผัสผ่านการปฏิบัติมาตั้งแต่กำเนิดจนกลายเป็นนิสัย ความเคยชิน เป็นความโน้มเอียง หรือแนวโน้มที่จะทำหรือคิดในแบบใดแบบหนึ่ง

ฮาปิทัสจึงจัดเป็นระบบความโน้มเอียงอย่างหนึ่ง เป็นความโน้มเอียงในการปฏิบัติแสดงออกด้วยรูปแบบ ทั้งบุคลิก ท่าทาง การพูด อารมณ์ความรู้สึกความรู้ ฯลฯ เช่นในกรณีของลูกชายคนโต ก็คือการมี บุคลิกแบบลูกชายคนโตของครอบครัวที่มีฐานะ การมีเกียรติ ความสุขสบาย การกินอาหารดีๆ การมีอำนาจเหนือคนอื่น ๆ ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ในฐานะลูกชายคนโต ฯลฯ ฮาปิทัสจึงเป็นโครงสร้าง ที่ถูกสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์กันระหว่างโครงสร้างทางสังคมและการปฏิบัติของคน และเป็นโครงสร้าง ที่มีแนวโน้มให้เกิดการปฏิบัติ ซึ่งจะมีผลในการรักษาความมั่นคงของสังคมในที่สุด (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553)

2) ฮาปิทัสในระดับกลุ่มสังคม

ฮาปิทัสไม่ได้ดำรงอยู่แต่ในระดับปัจเจกชนเท่านั้น หากยังสัมพันธ์กับกลุ่มทางสังคมทั้ง กลุ่มด้วย เพราะปัจเจกบุคคล ก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม โดยเห็นได้ชัดจากตำแหน่งหรือสถานภาพที่ พวกเขามีอยู่ ทั้งสถานภาพโดยกำเนิด และสถานภาพที่มาภายหลัง ในหัวข้อ “The calendar and the synoptic illusion” (Bourdieu, 1977) บูร์ดิเยอ เริ่มต้น ด้วยการพรรณนาวัฏจักรของกิจกรรมในรอบปีของวิถีชาวนาในคาบิลเลีย โดยให้ปฏิทินแบบเกษตรกรรมเป็นเกณฑ์เหมือนทุกปฏิทินก็เป็นเหมือนกฎเกณฑ์อย่างหนึ่งที่จะต้องสัมพันธ์กับการนำไปใช้จริง บูร์ดิเยอมีมองว่า ปฏิทินก็คือการนำเอาชีวิตทางสังคมมาเข้ารหัสไว้มีหน้าที่ในการช่วยให้กิจกรรมของกลุ่มมีความสอดคล้องกลมกลืนกัน (Bourdieu, 1977) การไม่เบี่ยงเบนหรือฝ่าฝืนกฎในระดับใหญ่แสดง ให้เห็นว่ากฎเกณฑ์ของสังคมยังมีอิทธิพลต่อคนในสังคม คนยังรับรู้ถึงการมีปฏิทิน แต่บางคนและ บางครั้งอาจทำเบี่ยงเบนไปจากกฎย่อย ๆ นั้นแสดงว่าคนยังมีอิสระในการกระทำอยู่บ้าง เหมือนกับการ เล่นเกมที่ผู้เล่นมีอิสระในการเล่น แต่จะต้องอยู่ภายใต้กติกา ในทางกลับกันคนต้องรู้กติกา จึงจะรู้ว่าทำ อะไรได้ทำอะไรไม่ได้ และอาจรู้ด้วยว่าจะทำผิดกติกาอย่างไรโดยไม่ถูกลงโทษ

แม้ว่าผู้คนในสังคมอาจไม่ตระหนักว่าสิ่งที่พวกเขากำลังกระทำจะส่งเสริมความสอดคล้องในสังคม การกระทำของพวกเขามักมุ่งเน้นไปที่การตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น ด้วยการคัดสรรสิ่งที่เหมาะสมกับตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมของตน โดยการตัดสินใจดังกล่าวเกิดจากการสะสมและรับรู้มาตั้งแต่เยาว์วัย แต่การตัดสินใจนั้นต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์สำคัญของสังคม ด้วยเหตุนี้เองจึงเสมือนมีกฎเกณฑ์บางอย่างที่บังคับให้ปฏิบัติตาม โดยไม่ละเมิดต่อข้อบังคับของสังคม กฎนั้นก็คือฮาปิทัส ซึ่งเป็นโครงสร้างที่ไม่ตายตัว เกิดจากความรู้ทางสังคมภายนอก หลอมรวมเข้าไปในตัวคน มีการสั่งสมและถูกนำไปใช้โดยการปฏิบัตินับตั้งแต่ในวัยเด็กจนกลายเป็น ความเคยชิน และแสดงออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553)

ดังนั้น ฮาบีตทางสังคมก็คือ กฎเกณฑ์ ทางสังคมที่ซึมซับเข้าสู่ตัวบุคคล ทุกคน คนทั่วไปตระหนัก ร่วมกัน หล่อหลอมมาคล้ายๆ กัน ให้คนทำสิ่งต่างๆ โดยพร้อมเพรียงกันโดยไม่แตกแถวเมื่อมอง ตากเบื้องสูง ซึ่งในที่นี้ก็คือ ปฏิทินที่หลอมรวมอยู่ในตัวคนทุกคนในสังคม

3) ฮาบีตในระดับชนชั้น

ในหนังสือ Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste (1984) บูร์ดิเยอร์ เน้นย้ำว่ารสนิยมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในแต่ละชนชั้นทางสังคม เช่น การที่ชนชั้นกรรมาชีพ (Working class) ชื่นชอบศิลปะประชานิยม (Popular art) ก็ไม่ใช่ธรรมชาติ โดยพื้นฐานในขณะเดียวกันก็ไม่ใช่สิ่งที่ได้มาจากการอบรมขัดเกลาที่รู้สำนึกโดยล้วน ๆ หากแต่ รสนิยมเป็นผลมาจากสภาพเงื่อนไขในการดำรงชีวิต รวมทั้งเงื่อนไขการดำรงชีวิตของชนชั้นที่ถูก รับวัฒนธรรมเข้ามาในตัวเรา ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นธรรมชาติ โดยอาศัยการทำงานของฮาบีต ที่ คอยกำกับการกระทำของคน และ ด้วยการทำงานของฮาบีตนี้เองที่ทำให้รสนิยมมีแนวโน้มที่จะ ผลิตวิถีชีวิตและความเป็นชนชั้นนั้นๆ (สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต, 2553)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ฮาบีตคล้ายกับประสบการณ์ของมนุษย์ที่เก็บสะสมเป็นดัง ความรู้และความคิด ประสบการณ์เหล่านั้นเป็นเหมือนกับโครงสร้างทางสังคมที่คอย ล้อมกรอบคน ในสังคมเพื่อให้ดำเนินไปตามแนวทางที่เหมาะสม อย่างเช่น การยืนตรงเคารพธงชาติ การไหว้พระ การปฏิบัติต่อผู้ที่มีอายุมากกว่า การปลุกฝังเรื่องราวต่างๆ อย่าง ความเชื่อ เรื่องเล่า นิทานพื้นบ้าน สิ่ง เหล่านี้ทำให้คนพื้นถิ่นแต่ละพื้นที่มีรูปแบบพฤติกรรมที่หลากหลายและแตกต่างกันการปลุกฝัง คนในสังคมตั้งแต่ เด็กผ่านระบบการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมและการควบคุมคนในสังคม โดยใช้ วินัย กฎหมายเป็นอีกสิ่งที่ยคอยกำหนดลักษณะนิสัยของคนในสังคมไทย

บูร์ดิเยอร์ได้ระบุว่าฮาบีตนั้นเป็นทรัพย์สินของตัวแสดงแทนของสังคมซึ่งอาจจะ เป็นคน กลุ่มคน หรือสถาบันก็ได้ (Bourdieu, 1994) ฮาบีต จึงมีลักษณะที่เป็นมรดก สามารถ สืบทอดหรือส่งต่อให้กับปัจเจกที่มีความสัมพันธ์กันได้ แม้ว่าฮาบีตของแต่ละคนจะแตกต่างกัน และไม่เหมือนกัน แต่บุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความเชื่อมโยงกันในรูปแบบต่างๆ เช่น อาศัยในบ้าน เดียวกัน โรงเรียนเดียวกัน ชนชั้นเดียวกัน เพศเดียวกัน เชื้อชาติชาติเดียวกัน มักจะมีฮาบีตที่ ไกล่เคียงกัน ซึ่งฮาบีตนี้จะปรากฏโดยการกระทำทางกายภาพ (practice) ซึ่งสามารถมอง เห็น สัมผัส หรือรับรู้ในรูปแบบของการแสดงออก (acting) ความรู้สึก (feeling) ความคิด (thinking) และการเป็นอยู่ (being) บูร์ดิเยอร์ได้ชี้ชัดว่า ฮาบีตนั้นไม่เหมือนกับนิสัย (habit) อย่างชัดเจน ซึ่งบูร์ดิเยอร์ได้ระบุว่า “I said habitus, not habit” แม้ว่าฮาบีตจะเป็นกระบวนการ ที่คล้ายคลึงกับนิสัย แต่ฮาบีตมีโครงสร้างทางสังคมที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลทำให้ปฏิบัติเหล่านี้

ถูกนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันโดยไม่รู้ตัว เช่น การไหว้สวัสดี เป็นปฏิบัติการที่บุคคลได้สั่งสมประสบการณ์มาจากครอบครัว สถาบันการศึกษา และสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับเอาไว้จนสามารถรับรู้ถึงวิธีการไหว้สวัสดี และมีการปรับเปลี่ยนจนเกิดมีความเป็นลักษณะของการไหว้และการสวัสดีที่ความเป็นลักษณะเฉพาะตัวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การไหว้ และการสวัสดียังสัมพันธ์กับโครงสร้างภายนอกอีกด้วยเพราะมี กฎ กติกา กำกับไว้ ถึงการไหว้สวัสดี เช่น การไหว้พระสงฆ์ที่นิ้วหัวแม่มือต้องอยู่ตรงหว่างคิ้ว แตกต่างจากการไหว้สวัสดีพ่อแม่ หรือครูและ แตกต่างจากการไหว้สวัสดีเพื่อนฝูง เนื่องจากเราไม่จำเป็นจะต้องไหว้สวัสดีเพื่อนที่ถูกกำหนดให้มีสถานะเท่าเทียมกัน จะเห็นว่าปัจเจกชนนั้นมีปฏิสัมพันธ์ทั้งโครงสร้างภายใน และโครงสร้างภายนอกก่อเกิดเป็นปฏิบัติการที่แสดงออกมาโดยไม่รู้ตัว หรือเป็นปฏิบัติการที่แสดงออกมาในระดับไร้สำนึก (unconscious) ภายในฮาบิทัสนั้นประกอบไปด้วยโครงสร้าง (structured) ถูกสร้างขึ้นและโครงสร้าง (structuring) ซึ่งเสริมขอบเขตโครงสร้างที่มีมาก่อน โครงสร้างของฮาบิทัสที่อยู่ในบุคคลนี้มีลักษณะที่จัดเรียงอย่างมีระเบียบมากกว่าจะมีการเคลื่อนที่ และแผ่ขยายอย่างอิสระหรือไร้รูปแบบที่แน่นอน ซึ่งฮาบิทัสนี้ได้ถูกจำแนกออกเป็นสองประเภทด้วยกัน คือ ฮาบิทัสปฐมภูมิ (primary habitus) และฮาบิทัสทุติยภูมิ (secondary habitus) ฮาบิทัสปฐมภูมิ เกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลซึมซับมาตั้งแต่ระยะแรกเริ่มของชีวิต ซึ่งเป็นโครงสร้างที่มีความมั่นคงมากซึ่งยากในการแก้ไข ฮาบิทัสปฐมภูมินี้มักจะเกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ในช่วงวัยเด็ก ในขณะที่ฮาบิทัสทุติยภูมิเป็นความโน้มเอียงทางอุปนิสัยที่ได้รับต่อมาจากนั้น ซึ่งจะปรากฏในลักษณะของบริบทที่ลักษณะเฉพาะเจาะจง ซึ่งตัวแสดงแทนได้รับมาจากโรงเรียน สถานที่ทำงาน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปฏิบัติการของบุคคลทั้งสิ้น กล่าวโดยรวมแล้วฮาบิทัสจึงเป็นโครงสร้างที่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาตั้งแต่อดีตที่โครงสร้างได้รับการสั่งสมและถูกสร้างจนเป็นโครงสร้างที่สร้างขยายเพิ่มไปอย่างเป็นระบบในอนาคต โครงสร้างในฮาบิทัสนี้จะรวมถึงกลุ่มของ disposition หรือแนวโน้มทางบุคลิกภาพ ที่นำไปสู่ทัศนคติ ความเชื่อ และการกระทำที่เกิดจากแนวโน้มทางนิสัยเป็นฮาบิทัสรูปแบบหนึ่ง มีความคงทน และคงอยู่ได้นานภายใต้ความหลากหลายของการกระทำทางสังคม (social action) (Bourdieu, 1993) แนวโน้มทางนิสัยนี้ถือเป็นที่มาของโครงสร้างในการกระทำ (action) ที่ได้รับแรงกระตุ้นในระดับลึกจากโครงสร้าง (Daenekindt, 2017)

บูร์ดิเยอร์ได้เสนอแนวคิดเรื่องฮาบิทัส (Habitus) เพื่อเป็นขอบเขตในการนำเสนอการกระทำของผู้คนในสังคมโดยเห็นว่าบุคคลผู้ลงมือทำ ล้วนแล้วต่างมีวิธีการ (strategy) ของตัวเอง

เมื่อลงมือทำบางอย่างที่ไม่อาจทำนายผลได้ด้วยแนวทางของแต่ละบุคคลอาจขัดแย้งหรือ สอดคล้องกันเองในการใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม อย่างไรก็ตามการกระทำของผู้คนในสังคมไม่ได้ เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดตายตัวจากระบบสังคม แต่ก็ไม่ได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงตามความต้องการของ บุคคลผู้กระทำการ หากแต่มีกฎเกณฑ์ของสังคมบางประการกำกับอยู่ด้วย ซึ่งบุนิเออร์เรียก ขอบเขตที่กำหนดการกระทำทางสังคมนี้ว่าฮาบิทัส (สุชีพ วรรณสูตร, 2552) สรุปความได้ว่า ฮาบิทัส หมายถึง กรอบแนวทางที่กำหนดตัวเลือกที่เป็นไปได้หรือนำการตัดสินใจให้ ดำเนินการในลักษณะที่เหมาะสมและมีเหตุผล ช่วยให้ผู้คนตัดสินใจเลือกดำเนินการภายใต้ สภาพแวดล้อมหนึ่ง ๆ ฮาบิทัสจึงมีทั้งด้านที่เน้นความเป็นหนึ่งเดียวและระเบียบของการปฏิบัติที่ โครงสร้างสังคมกำหนดไว้ในแต่ละสถานการณ์ ขณะเดียวกันก็เป็นข้อจำกัดที่ทำให้โครงสร้าง สังคมไม่ยืดหยุ่นและตายตัว (ต่อสิต กลีบบัว, 2552)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยเชื่อว่าคนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล คือผู้ที่มีฮาบิทัส สอดคล้องกับสนามนี้ คือ สามารถควบคุมอารมณ์ ความกลัว และมีความเชื่อมั่นในตนเองในการ ลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้

ตามแนวคิดของบุนิเออร์ กล่าวได้ว่าฮาบิทัสเป็นระบบความเชื่อ ประสบการณ์ และแบบ แผนการกระทำที่กำหนดโดยสภาพแวดล้อม และประสบการณ์ในอดีต โดยฮาบิทัสจะกำหนด พฤติกรรมของบุคคลในสังคม สำหรับสกุลเงินดิจิทัล กล่าวได้ว่า ฮาบิทัส เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและ วัฒนธรรมในสังคมดิจิทัลที่มีผลต่อการรับรู้ และพฤติกรรมของบุคคลต่อการใช้งานสกุลเงินดิจิทัล ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีฮาบิทัสในการใช้เงินสด หรือบัตรเครดิต จะไม่ค่อยรู้จักการใช้ Digital Currency หรือไม่รู้จักการใช้งานในสังคมดิจิทัล ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อการรับรู้และการใช้งาน สกุลเงินดิจิทัลของบุคคลนั้นๆ นอกจากนี้ฮาบิทัส ยังส่งผลต่อการเข้าร่วมในฟิลด์ของสกุลเงินดิจิทัล ด้วยเช่นกัน โดยบุคคลที่มีฮาบิทัสที่เหมาะสมกับการใช้งานสกุลเงินดิจิทัลจะมีโอกาสสูงขึ้นในการ แข่งขันในฟิลด์นั้นๆ

จากแนวคิดสังคมวิทยาวัฒนธรรมของบุนิเออร์ ผู้วิจัยจึงมองว่าความฉลาดรู้ในสกุลเงิน ดิจิทัล จึง หมายถึงการที่ผู้คนในสังคมต่างมียุทธศาสตร์ของตนเองในการบริหารจัดการเงินทุนของ ตนเอง สามารถตัดสินใจโดยดูจากความเหมาะสม และเหตุผลของตนเอง โดยจะสร้างให้เกิด อุปนิสัย มุมมอง ธรรมเนียม ความเชื่อ และการปฏิบัติ ซึ่งด้วยเหตุเหล่านี้จะทำให้เกิดความคงทนของ การกระทำได้ในอนาคต หากพิจารณาตามประเภทของฮาบิทัส พบว่า ฮาบิทัสในระดับปัจเจก บุคคลของผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล คือ ผู้ที่มีองค์ความรู้ วิธีการคิด บุคลิก ท่าทาง ที่ มั่นใจ มีความกล้าที่จะเสี่ยงหรือลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนี้ ฮาบิทัสในระดับกลุ่มสังคม คือ ผู้ที่เข้าสู่

กลุ่มหรือสังคมโดยยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับกติกา หรือกฎเกณฑ์ที่มีในกลุ่มของสกุลเงินดิจิทัล เพื่อวางตำแหน่งของตัวเองในสังคมให้เหมาะสม อีกทั้งผู้ที่มีฮาบิทัสในระดับกลุ่มสังคมนี้ยังสามารถสร้างองค์ความรู้ หรือความมั่นใจได้เมื่อผู้นั้นได้กลมกลืนและหลอมรวมไปกับกลุ่มสังคมที่ตนเองอยู่ และฮาบิทัสในระดับชนชั้น คือ แม้ว่าจะอยู่ในระดับชนชั้นที่แตกต่างกัน ไม่ได้ตีความได้ว่าผู้ที่อยู่ในระดับชนชั้นที่ต่ำกว่าจะไม่สามารถมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้ เนื่องจากเงื่อนไขการดำรงชีวิตที่ต่างกันของคนในสังคม ซึ่งฮาบิทัสนี้จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้สนใจในสกุลเงินดิจิทัลนั้นเกิดความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้ จะเห็นได้ว่าหากมองความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลในแนวคิดฮาบิทัสของบูดีเยอร์จะพบว่าคนที่คนจะเกิดฮาบิทัสได้นั้นจะต้องมีเรื่องของทุนและแวดวงมาเกี่ยวข้อง ดังนั้นความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล จึงแบ่งองค์ประกอบเป็น 2 องค์ประกอบ คือ ความเข้าใจเรื่องทุน (Capital) โดยผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นต้องระบุได้ว่าทุนของตนเองนั้นคืออะไร สามารถจัดการบริหารทุนประเภทต่างๆ ของตนเองได้ และความเข้าใจเรื่องแวดวง (Field) ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นต้องสามารถเลือกวางตำแหน่งของตนเองในแวดวงหรือพื้นที่ของตนเองได้ อีกทั้งยังหมายถึงผู้ที่ควบคุมสถานการณ์ อารมณ์ ความกลัว และเชื่อมั่นในตนเองที่จะตัดสินใจลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัล และยอมรับความเปลี่ยนแปลงของสนามนี้ได้

จากการศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่า ทฤษฎี Theory of Practice ของ บิแอร์ บูดีเยอร์ กับสกุลเงินดิจิทัล นั้นมีความเกี่ยวข้องกันในแง่ของวัฒนธรรมของคนในสังคมที่มีการปรับตัวให้เข้ากับสนามของสกุลเงินดิจิทัล หากจำแนกตามทฤษฎีต่างๆ สามารถสรุปได้ ดังนี้

แนวคิดเรื่อง สนาม สนามในสกุลเงินดิจิทัลนั้นเมื่อเข้าเลือกที่จะเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลแล้ว ผู้ลงทุนจะต้องอยู่ภายใต้กติกาหรือกฎเดียวกันที่เรียกว่า บล็อกเชน ซึ่งผู้ลงทุนจะเข้าสู่สนามการแข่งขันนี้โดยต่อสู้กับกติกาของตัวสกุลเงินต่างๆ แรงกดดัน และความได้เปรียบเสียเปรียบของตนเอง โดยผู้ลงทุนนั้นจะเป็นทั้งผู้ที่กำหนดตำแหน่ง (positioning) ของตัวเองและถูกวางตำแหน่ง (positioned) ไว้ในสนามด้วย ซึ่งตำแหน่งนั้นขึ้นอยู่กับทรัพยากรหรือทุนต่าง ๆ ที่ครอบครองอยู่ เช่น หากมีทุนทางสัญลักษณ์ หรือองค์ความรู้มากกว่าก็จะกลายเป็นผู้ที่ได้เปรียบในการแข่งขันโดยใช้กลยุทธ์ต่างๆ เพื่อสร้างให้ตนเองมีตำแหน่งที่ได้เปรียบในสนามนี้

แนวคิดทุน (Capital) ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าแนวคิดเรื่องทุนของบูดีเยอร์สามารถสะท้อนถึงสกุลเงินดิจิทัลได้ในแง่ที่ว่า ผู้ที่เข้าสู่สนามสกุลเงินดิจิทัลนั้นไม่ได้จำเป็นต้องมีเพียงทุนทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีทุนอื่นๆ มาเป็นองค์ประกอบ โดยผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะใช้ทุนที่ตนเองมีให้เกิดประโยชน์สูงสุด หรือเรียกได้ว่าเป็นการสร้างความสำเร็จได้เปรียบของตนเองใน

สนามสกุลเงินดิจิทัลนี้ เช่น ผู้ที่มีทุนทางเศรษฐกิจมากก็必将มีความกล้าที่จะลงทุนมากกว่าผู้ที่มีทุนน้อยกว่า เพราะเชื่อได้ว่าการตัดสินใจนั้นจะไม่สร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นได้ ส่วนผู้ที่มีทุนทางสังคมนั้นอาจจะได้เปรียบในเรื่องการแสวงหาความรู้หรือการสร้างเครือข่าย เป็นต้น

แนวคิดเรื่อง ฮาบิทัส ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าในแต่ละกลุ่มอาชีพ หรือกลุ่มสังคมต่างมีฮาบิทัสที่แตกต่างกัน โดยฮาบิทัสนี้เริ่มต้นมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน ทั้งจากทางครอบครัว สังคม หรืออาชีพ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างมีเป้าหมายหรือแนวคิดที่แตกต่างกัน ชนชั้นนำมักมีความคิดที่แสวงหากำไร หรือพอกพูนสิ่งที่มีให้มากยิ่งขึ้น แต่ในชนชั้นกลางหรือชนชั้นที่ต่ำกว่ามักมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงชนชั้นของตนเอง แต่เมื่อเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลแล้วฮาบิทัสที่มีและแตกต่างกันจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันหากผู้นั้นมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล คือมีความสบายใจ อยู่ได้ และอยู่เป็นในสนามของสกุลเงินดิจิทัล ดังนั้นหากนำแนวคิดฮาบิทัสมาอธิบายถึงความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล จึงเป็นการที่บุคคลมีความสามารถในการซื้อขายและลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อได้รับผลตอบแทนจากความเปลี่ยนแปลงของราคาของสกุลเงินดิจิทัล นั้นๆ บุคคลที่มีฮาบิทัส ที่สอดคล้องกับ กฎ กติกา คุณค่า ความหมายของสนาม โดยมีทุนและสามารถใช้ทุนได้อย่างสอดคล้องกับสนามของการลงทุน พิจารณาได้จากการเปิดบัญชี และมีความสามารถในการซื้อขายเงินสกุลดิจิทัลโดยได้รับผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเงินสกุลดิจิทัลหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือบุคคลที่ซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลเป็นและทำการซื้อ-ขายอยู่เป็นประจำอย่างต่อเนื่องนั่นเอง

ในขณะที่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล จึงเป็นกระบวนการในสะสมทุน และใช้ทุนที่สอดคล้องกับ กฎ กติกา คุณค่า ความหมายของสนามการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล จนเกิดเป็นฮาบิทัส ที่นำไปสู่การมีตำแหน่งแห่งหนในสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ทำให้บุคคลสามารถใช้ทุนได้อย่างสอดคล้องกับสนามของการลงทุน พิจารณาได้จากการเปิดบัญชี และมีความสามารถในการซื้อขายเงินสกุลดิจิทัลโดยได้รับผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเงินสกุลดิจิทัล

กรอบแนวคิดการวิจัย

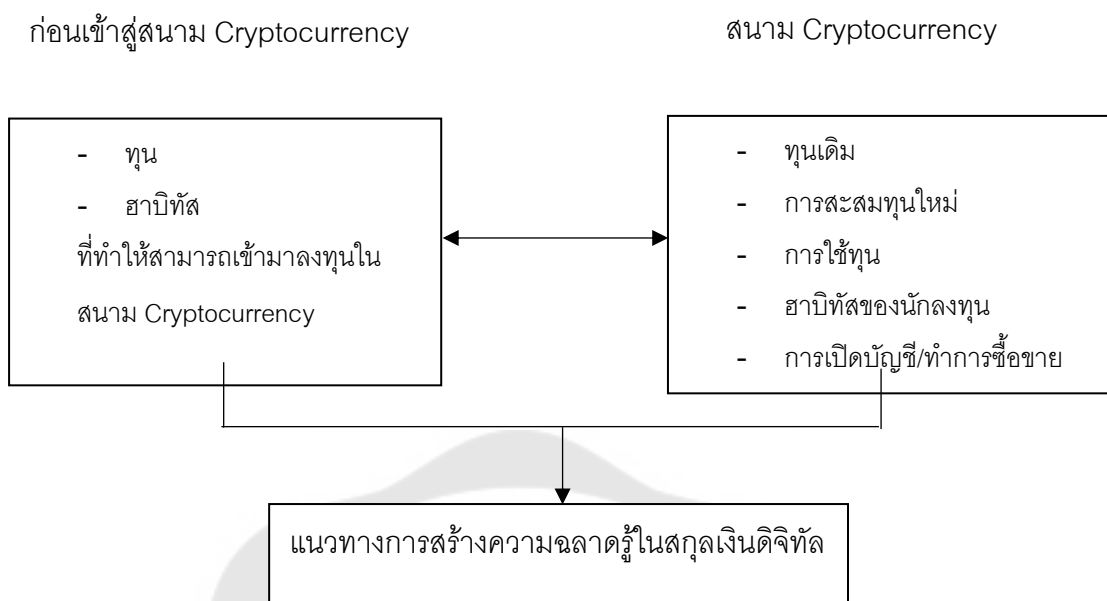
การวิจัยเรื่อง “การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเงื่อนไข และกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และเพื่อพัฒนารูปแบบในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยผู้วิจัยมีความเชื่อว่าผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะสามารถสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ จนนำไปสู่ความมั่นใจในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ อีกทั้งผลประโยชน์ที่ได้

จากสกุลเงินดิจิทัลไม่มากนักน้อยจะนำพาผู้ที่มีความฉลาดรู้ไปสู่การพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้ ผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีสถานราก (grounded theory) ในการศึกษาเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยเลือกรูปแบบเชิงระบบของ Corbin and Strauss (2008) ผู้วิจัยแบ่งกรอบแนวคิดการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) วิเคราะห์เงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลก่อนเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลนั้น จะมีทุน และ ฮาบิทัสที่แตกต่างกันมุ่งเน้นสำรวจว่าผู้ที่เข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีฮาบิทัสอย่างไร มีทุนอะไรที่ใช้เพื่อวิเคราะห์ว่าทุนใดที่นำผู้คนเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัล การลงทุนในเงินดิจิทัลนั้นเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกลงทุนในทรัพย์สินทางการเงินที่มีค่าในรูปแบบของสกุลเงินดิจิทัล เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำกำไร ในการเข้าสู่สนามการลงทุนในเงินดิจิทัล ผู้ลงทุนจะต้องมี Habitus หรือ ทุนสังคมและทุนส่วนตัวที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการลงทุนนี้

2) วิเคราะห์เงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ในการทำความเข้าใจเรื่องการลงทุนส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังเพียงแค่ความสำเร็จในการลงทุนเท่านั้น ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ในเรื่องของการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลไม่ได้มองที่ความสำเร็จแต่มุ่งเน้นไปที่วิเคราะห์ฮาบิทัสของคนในกลุ่มที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งได้แก่คนที่มีความรู้ และได้ลงมือทำ คือมีการเปิดบัญชีในการซื้อขายตลอดจนมีการซื้อขายเงินในระบบสกุลเงินดิจิทัล จึงต้องมีการศึกษาย้อนกลับไปถึงสาเหตุของความมั่นใจในการลงทุนของแต่ละบุคคลในกลุ่มผู้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยเมื่ออยู่ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลแล้วจะมีทุน และฮาบิทัสที่อยู่ในรูปแบบเดียวกัน และแตกต่างจากก่อนการเข้าสู่สนามอย่างสิ้นเชิง มุ่งเน้นสำรวจว่าเมื่อเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลแล้ว ผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลมีทุนอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไป และฮาบิทัสนั้นเปลี่ยนไปในรูปแบบใด เพื่อวิเคราะห์ว่ากระบวนการ หรือปัจจัยใดที่ส่งผลให้ผู้ลงทุนเกิดความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

3) การพัฒนารูปแบบในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลอันได้แก่ การสร้างทุน สะสมทุน และการใช้ทุนของผู้ให้ข้อมูลภายใต้ Habitus ของผู้มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และนำมาสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยใช้ทฤษฎีสถานราก (grounded theory) โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ในการนำไปสู่การพัฒนาความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลของกลุ่มผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สกุลเงินดิจิทัล (Digital Currency) เป็นสกุลเงินที่ถูกสร้างขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อใช้เป็นสื่อการเงินหรือเงินตรา โดยไม่มีตัวกลางใดๆ เช่น ธนาคารกลาง หรือรัฐบาล ทำให้สามารถส่งหรือรับเงินผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว และไม่มีค่าธรรมเนียมการโอน หรือการแลกเปลี่ยนสูงเท่ากับเงินตราทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการใช้เทคโนโลยีการเข้ารหัส และเทคโนโลยี บล็อกเชน (Blockchain) เพื่อให้การทำธุรกรรม

การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Investing in Digital Currency) คือ การซื้อขายและลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อได้รับผลตอบแทนจากความเปลี่ยนแปลงของราคาของสกุลเงินดิจิทัล นั้นๆ

ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล หมายถึง บุคคลที่มีฮาบิทัส ที่สอดคล้องกับ กฎ กติกา คุณค่า ความหมายของสนาม สนามการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยมีทุนและสามารถใช้ทุนได้ อย่างสอดคล้องกับสนาม โดยพิจารณาผ่านการเปิดบัญชี และมีความสามารถในการซื้อขายเงิน สกุลดิจิทัลโดยได้รับผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเงินสกุลดิจิทัล

รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์เชิง สาเหตุ ของเงื่อนไขและกระบวนการที่ใช้เพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล และเทคโนโลยีบล็อกเชนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งศักยภาพในการสร้างความรู้ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้

ฮาบิทัสตามทฤษฎีของบูร์ดิเยอ กล่าวคือ การนำเรื่องของ กฎ กติกา ที่เป็นโครงสร้างของแวดวงในสกุลเงินดิจิทัล โดยมีการกระทำของบุคคล (Pattern of action) ที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล

การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล หมายถึง กระบวนการในสะสมทุน และใช้ทุนที่สอดคล้องกับ กฎ กติกา คุณค่า ความหมายของสนามการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล จนเกิดเป็นฮาบิทัส ที่นำไปสู่การมีตำแหน่งแห่งหนในสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ทำให้บุคคลสามารถใช้ทุนได้อย่างสอดคล้องกับสนามของการลงทุน พิจารณาได้จากการเปิดบัญชี และมีความสามารถในการซื้อขายเงินสกุลดิจิทัลโดยได้รับผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของราคาเงินสกุลดิจิทัล

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล” มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุน/ถือครองในสกุลเงินดิจิทัล และศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในการลงทุน/ถือครองในสกุลเงินดิจิทัลตลอดจนเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในการลงทุน/ถือครองในสกุลเงินดิจิทัลเพื่อพัฒนารูปแบบในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ผู้วิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ตามรูปแบบของทฤษฎีฐานราก (grounded theory) เป็นวิธีวิทยาการวิจัยหลักในการวิจัยนี้เนื่องจากวิธีวิทยาดังกล่าวจะยึดการนำข้อมูลจากฐานรากซึ่งในการวิจัยนี้ก็คือข้อมูลที่ได้จากนักลงทุน/ผู้ถือครองสกุลเงินดิจิทัลที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้

วิธีวิทยาแบบฐานราก

ทฤษฎีฐานราก Grounded theory คือ ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมเป็นทฤษฎี ที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นมาจากข้อมูลที่เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด Glaser และ Strauss ได้ดำเนินการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบในงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีตรรกะและการจัดโครงสร้างที่ชัดเจน สามารถสร้างการอธิบายทฤษฎีในเชิงนามธรรมเกี่ยวกับกระบวนการทางสังคม โดยอิงตามองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการของทฤษฎีฐานราก (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2554) ได้แก่

1. การดำเนินการไปพร้อมๆ กันระหว่างการเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล
2. สร้างรหัสการวิเคราะห์และการจัดประเภทจากข้อมูล ไม่ใช่จากแนวคิดที่กำหนดมาก่อนภายใต้สมมุติฐานที่ถูกละเลยเชิงตรรกะ
3. ใช้วิธีการเปรียบเทียบที่คงเส้นคงวา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบตั้งแต่ระยะขั้นแรกๆ ของการวิเคราะห์
4. พัฒนาทฤษฎีระหว่างแต่ละขั้นตอนของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การเขียนบันทึกเพื่อสร้างรายละเอียดของประเภท การระบุคุณลักษณะ การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างประเภท และการระบุความแตกต่าง

6. การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายสำหรับการศึกษาและหน่วยการเก็บข้อมูลนั้น ยึดตามหลักการสร้างทฤษฎีเป็นหลัก ไม่ได้อิงจากการเป็นตัวแทนของประชากรและ

7. กระทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีหลังจากพัฒนาการวิเคราะห์อย่างเป็นอิสระ

ซึ่งต่อมา Charmaz (2006) ศาสตราจารย์ด้านสังคมวิทยาจากมหาวิทยาลัย Sonoma State ได้นำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ทฤษฎีฐานรากภายใต้กรอบคิดการตีความนิยมและการสร้างสรรค์นิยม (Constructionism) และได้แต่งหนังสือ *การสร้างทฤษฎีฐานราก: แนวทางการวิเคราะห์สู่การปฏิบัติ* ซึ่งผสมผสานมุมมองจากกระบวนการตีความเพื่อความเข้าใจ (Understanding) ในโลกทางสังคมศึกษา กับกระบวนการตีความเพื่ออธิบาย (Explanation) ปรัชญาการวิจัยที่ศึกษา

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีฐานราก Grounded theory คือ ทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม เป็นทฤษฎี ที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นมาจากข้อมูลที่เป็นไปตามปรากฏการณ์จริงมากที่สุด โดยทฤษฎีนี้ถูกค้นพบและพัฒนาขึ้นจากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบและละเอียดอ่อน เพื่อสร้างความเข้าใจในพฤติกรรมและการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ทฤษฎีฐานรากยึดถือความเชื่อพื้นฐานว่า การทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์และการอยู่ร่วมกัน จำเป็นต้องพิจารณากระบวนการที่บุคคลสร้างความหมายให้กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวพวกเขา เนื่องจากความคิดและการกระทำของมนุษย์ถูกกำหนดโดยความหมายที่พวกเขาให้ต่อสิ่งต่างๆ วิธีวิทยาจึงเน้นการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคม โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจสิ่งเหล่านั้นก่อน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนามโนทัศน์และค้นหาความเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีสำหรับปรากฏการณ์ทางสังคมที่ต้องการคำอธิบาย หลักการทั่วไปของการสร้างทฤษฎีฐานรากมีดังนี้ (กัญญา โพธิ์วัฒน์, 2548; พัทธ์ ศิริวงศ์, 2547)

1. ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความละเอียดอ่อนในเชิงทฤษฎี หรือที่เรียกว่า ความไวเชิงทฤษฎี (theoretical sensitivity) เพื่อให้สามารถคิดและวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะที่สามารถพัฒนาเป็นมโนทัศน์และทฤษฎีได้ โดยในทุกขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยจะต้องสามารถระบุได้ว่าปรากฏการณ์ที่พบเห็นนั้นสอดคล้องกับทฤษฎีใด

2. ผู้วิจัยต้องทำงานใกล้ชิดกับกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน โดยเป็นผู้เข้าสู่สนามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

2.1 เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลมากที่สุด โดยวิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักนี้ได้ใช้วิธีการเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) และ การสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling)

2.2 สัมภาษณ์และเก็บข้อมูล จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยตนเอง

3. การสร้างทฤษฎีฐานรากมุ่งเน้นที่การเข้าถึงข้อมูล การรวบรวม การตีความ และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้มาซึ่งทฤษฎีที่สอดคล้องกับข้อมูลที่เก็บได้

4. การวิจัยที่มุ่งสร้างทฤษฎีฐานรากเชื่อว่า มโนทัศน์ สมมติฐาน และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์จะต้องถูกพัฒนาจากข้อมูลโดยตรง

5. ทฤษฎีที่เกิดจากการวิจัยด้วยวิธีทฤษฎีฐานรากเป็นทฤษฎีที่นักวิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลจริง และมีจุดประสงค์เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่นักวิจัยเลือกศึกษาโดยเฉพาะ

อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีวิทยาของทฤษฎีฐานรากในรูปแบบเชิงระบบของ Strauss and Corbin อันเป็นรูปแบบที่พัฒนาเพิ่มขึ้นจากแนวคิดที่ Strauss and Glaser ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มการวิจัย ทฤษฎีฐานรากได้พัฒนาขึ้นในปี 1967 เป็นรูปแบบที่ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในการวิจัยทางการศึกษา

สนาม (Field)

ในการวิจัยการเลือกพื้นที่ถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญเนื่องด้วยปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาวิจัยนั้น จะต้องให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทุนและการสะสมทุนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านรายได้ อาชีพ และองค์ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ดังนั้นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ถูกเลือกขึ้นมาเพื่อการวิจัยนี้ จึงต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปัญหาการวิจัย และกรอบแนวคิดของงานวิจัย การทำงาน เพื่อคัดเลือกให้ได้สนามการวิจัยตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ลงไปตาม กลุ่มคนที่ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยเลือกเฉพาะเจาะจงจากผู้ที่มีประสบการณ์การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) ซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทย และได้ประโยชน์จากการลงทุนในรูปแบบของ กำไร การสร้างรายได้ เป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลัก เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายที่คาดว่าจะให้ข้อมูลในแนวคิดของคณกลุ่มนั้น ๆ ได้

การเข้าสู่สนาม

สืบเนื่องจากผู้วิจัยเองเป็นผู้มีประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) มาก่อน ดังนั้นจึงถือว่าผู้วิจัยได้เข้าสู่สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้ว และได้เลือกบุคคลรอบตัวซึ่งมีประสบการณ์การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล (Cryptocurrency) เช่นกัน เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ในการแนะนำ และให้ข้อมูล ตลอดจนชี้แนะข้อมูลเพื่อนำไปสู่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในลำดับต่อไป (Snowball Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

ผู้ให้ข้อมูลหลักจะถูกเลือกจากบุคคลที่ให้ข้อมูลได้ ซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลที่มีการเปิดบัญชีมีความเคลื่อนไหวทางบัญชีอย่างต่อเนื่อง และเป็นผู้ที่เคยผ่านการได้รับผลกำไรและขาดทุนจากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยจะพิจารณาคุณสมบัติหรือรายละเอียดของบุคคล เช่น จากกลุ่มอาชีพที่มีความแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม นักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการ, กลุ่มแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระ และกลุ่มรับราชการหรือมีเงินเดือนประจำ เพื่อให้เห็นถึงความหลากหลายของที่มาของบุคคลเหล่านี้ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มอาชีพละ 5 คน วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักนี้ได้ใช้วิธีการเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการที่จะกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลไว้อย่างกว้าง ๆ ก่อนตามกรอบแนวคิดของงานวิจัย จากนั้นจึงทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลตามคุณสมบัติดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้มีความสามารถในการเปิดบัญชี 2) บัญชียังคงมีความเคลื่อนไหวในการซื้อขายอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 1 เดือน 3) มีความเต็มใจและสมัครใจที่จะเล่าประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของตน การเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักได้คำนึงถึงความหลากหลายตามลักษณะของข้อมูลที่ต้องการอาศัยการคิดเชิงวิเคราะห์ของผู้วิจัยว่ายังต้องการข้อมูลได้อีกและจะเก็บข้อมูลนั้นได้จากใคร ที่ไหน แล้วจึงกำหนดแหล่งข้อมูลที่จะเก็บต่อไป ดังนั้นเมื่อเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักคนแรกแล้ว ผู้วิจัยจะสอบถามผู้ให้ข้อมูลถึงกลุ่มคนที่มีลักษณะและอยู่ในสนามใกล้เคียงกันและปฏิบัติเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน จากนั้นผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสร้างเป็นมโนทัศน์ (concepts) ข้อเสนอ (propositions) และจัดหมวดหมู่ (categories) สรุปออกมาเป็นสมมติฐานชั่วคราว (temporary hypothesis) ต่อจากนั้นจึงเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักคนถัดไปโดยใช้วิธีพิจารณาแบบ negative case เพื่อหาข้อมูลจากคนที่ คาดว่าจะให้ข้อมูลที่ไม่สนับสนุนต่อข้อมูลเดิม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่สร้างไว้ วิธีนี้ จะช่วยให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่มีอำนาจในการอธิบายอย่างกว้างขวางมากขึ้น

(generalization) โดยผู้วิจัยได้อาศัยความไวต่อทฤษฎี (theoretical sensitivity) ในการนำข้อมูลที่ได้ไปปรับเปลี่ยนข้อสรุปเชิงทฤษฎีที่สร้างไว้ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

การเข้าถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เริ่มจากกลุ่มเจ้าของกิจการ เนื่องจากผู้วิจัยเป็นคนในที่อยู่ในแวดวงการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล จึงทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเจ้าของกิจการที่มีการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มเจ้าของกิจการตามกรอบการคัดเลือกของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ได้กำหนดไว้จนได้ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มของเจ้าของกิจการทั้งสิ้น 5 คน โดยเริ่มต้นเข้าทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลดังนี้

คุณสมศักดิ์ (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลรายที่หนึ่งในกลุ่มของเจ้าของกิจการ คุณสมศักดิ์ดำเนินธุรกิจด้านซอฟต์แวร์ และมีประสบการณ์การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยคุณสมศักดิ์ให้เหตุผลในการเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลว่า เป็นอีกช่องทางการลงทุนแบบใหม่ซึ่งถือเป็นอีกช่องทางในการลงทุนที่นอกเหนือจากธุรกิจหลักที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก จึงทำให้คุณสมศักดิ์เริ่มทำการศึกษาและลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจนปัจจุบัน

คุณสมรักษ์ (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มเจ้าของกิจการ ซึ่งประกอบธุรกิจขนส่งกระจายสินค้าทั่วประเทศ คุณสมรักษ์ เป็นผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในแวดวงการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมาเป็นระยะเวลานานเช่นเดียวกับคุณสมศักดิ์ และเชื่อว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมีความน่าสนใจและเป็นอีกช่องทางในการลงทุนที่มีความปลอดภัยในระดับหนึ่ง

คุณสมพงษ์ (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มเจ้าของกิจการ โดยคุณสมพงษ์ประกอบธุรกิจศูนย์ซ่อมรถยนต์ นอกจากการประกอบธุรกิจด้านศูนย์ซ่อมรถยนต์แล้วยังมีการลงทุนในช่องทางอื่นๆอีกหลายช่องทาง เช่น หุ้น, ทองคำ, และสกุลเงินดิจิทัล แต่เมื่อมีการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเริ่มเป็นที่น่าจับตามองมากขึ้น คุณสมพงษ์จึงได้ทำการศึกษาหาข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลจนเลือกลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นหลักจนถึงปัจจุบัน

คุณสมคิด (นามสมมติ) อยู่ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเจ้าของกิจการ โดยประกอบธุรกิจเป็นเจ้าของร้านอาหารแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร คุณสมคิดผ่านประสบการณ์การลงทุนมาหลายรูปแบบ แต่สุดท้ายได้ให้ความสนใจต่อการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมากกว่าการลงทุนในด้านอื่นๆที่ผ่านมา

คุณสมเกียรติ (นามสมมติ) ประกอบธุรกิจโรงงานผลิตถุงขยะ เป็นอีกหนึ่งผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มเจ้าของกิจการ คุณสมเกียรติเป็นอีกคนที่ได้ศึกษาหาข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล และมีความสนใจที่จะลงทุนในช่องทางนี้ และเรียกได้ว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลถือเป็น

เป็นช่องทางแรกในการลงทุนที่คุณสนใจหรือมองเป็นทางเลือกแรกหลังจากกิจการโรงงานผลิตถุงขยะมีความมั่นคง

เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในกลุ่มของเจ้าของกิจการเรียบร้อยแล้ว จึงได้รับการแนะนำจากกลุ่มเจ้าของกิจการไปยังผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มอื่นๆที่มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดของวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัยต่อไป

กลุ่มแรงงานรับจ้าง เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลถัดจากกลุ่มเจ้าของกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ มีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มแรงงานรับจ้างหลายท่าน จึงได้ทำการแนะนำให้ผู้วิจัยได้รู้จักและติดต่อขอสัมภาษณ์ดังนี้

คุณสุภาพ (นามสมมติ) ประกอบอาชีพช่างตัดผม ซึ่งเป็นกลุ่มแรงงานรับจ้างที่ผู้วิจัยรู้จักเป็นการส่วนตัว และทราบว่าคุณสุภาพมีการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเช่นกัน จึงได้ติดต่อขอข้อมูลเพื่อศึกษาในงานวิจัยชิ้นนี้ โดยคุณสุภาพมีประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลค่อนข้างมาก และอาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นการลงทุนหลักของคุณสุภาพและอาจกล่าวได้ว่าเป็นช่องทางหลักในการสร้างรายได้ที่นอกเหนือจากงานตัดผมที่ทำอยู่

คุณสุรีย์ (นามสมมติ) เป็นกลุ่มแรงงานรับจ้างซึ่งประกอบอาชีพด้านบัญชีให้แก่บริษัททั่วไป คุณสุรีย์ได้เข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจากการชักชวนและสนับสนุนให้ลงทุนจากญาติของตน ในช่วงแรกคุณสุรีย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอยู่มาก แต่อาศัยคำแนะนำจากญาติเป็นหลักจนกระทั่งต่อมาคุณสุรีย์ได้รับผลตอบแทนกำไรจากการลงทุนในระดับหนึ่งจึงเริ่มให้ความสนใจ และทำการศึกษาอย่างจริงจังต่อการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

คุณสุพจน์ (นามสมมติ) ประกอบอาชีพพนักงานร้านกาแฟเมซอน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มของแรงงานรับจ้าง ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำให้ติดต่อขอข้อมูลจากคุณสุพจน์ซึ่งเดิมเป็นพนักงานบริษัทที่อยู่ในกลุ่มของเจ้าของกิจการมาก่อน โดยคุณสุพจน์ได้ให้ข้อมูลว่าเริ่มมีความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลจากการที่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการในร้านกาแฟเมซอนเป็นประจำเป็นผู้แนะนำและให้ความรู้เบื้องต้นต่างๆ จากนั้นตนจึงมีความสนใจและเริ่มศึกษาหาข้อมูลต่างๆพร้อมทั้งขอคำปรึกษาจากลูกค้าท่านนั้นจนเกิดความมั่นใจและตัดสินใจเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

คุณสุขุม (นามสมมติ) เป็นพนักงานร้านกาแฟเมซอนเช่นเดียวกับคุณสุพจน์ ซึ่งได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลจากลูกค้าประจำที่เข้ามาใช้บริการในร้านกาแฟเมซอน

พร้อมกับคุณสุพจน์ แต่เริ่มมีความมั่นใจที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลหลังจากที่เห็นคุณสุพจน์ได้รับผลกำไรจากการลงทุนมาแล้วในระยะหนึ่ง

คุณสุกฤดี (นามสมมติ) เป็นแรงงานรับจ้าง ซึ่งประกอบอาชีพช่างซ่อมรถ ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำให้ติดต่อขอข้อมูลจากคุณสุกฤดีผ่านทางคุณสมพงษ์ ซึ่งเป็นเจ้าของกิจการศูนย์ซ่อมรถยนต์ โดยคุณสุกฤดีได้เข้ามามีประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวทดแทนการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล และห่วยไต้ดิน

คุณसानันท์ (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มอาชีพอิสระ ซึ่งประกอบอาชีพค้าขายออนไลน์ ซึ่งคุณसानันท์รู้จักสกุลเงินดิจิทัลจากข่าวสารบนอินเทอร์เน็ต จึงเกิดความสนใจและเริ่มหาข้อมูลและเรียนรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลจนเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลด้วยตนเองจนปัจจุบัน

คุณสารัช (นามสมมติ) ประกอบอาชีพตัวแทนประกันภัย ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มของอาชีพอิสระ คุณสารัชให้ข้อมูลว่า ตนเองมีเพื่อนอยู่ในแวดวงสกุลเงินดิจิทัลอยู่บ้าง และในขณะที่สกุลเงินดิจิทัลกำลังเป็นกระแสที่น่าจับตามองเป็นอย่างมากตนจึงเริ่มสนใจและเริ่มศึกษาและหาข้อมูลด้วยตนเองพร้อมกับสอบถามข้อสงสัยกับเพื่อนที่อยู่ในแวดวงสกุลเงินดิจิทัลก่อนที่จะตัดสินใจเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

คุณสาคร (นามสมมติ) ปัจจุบันประกอบอาชีพออกแบบโฆษณา คุณสาครเป็นหนึ่งในผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มอาชีพอิสระ คุณสาครเปิดเผยว่าตนเองเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลผ่านการชักชวนจากลูกค้าที่มาว่าจ้างตนให้ออกแบบโฆษณาสินค้า ซึ่งในครั้งแรกตนไม่ได้สนใจมากนักและคิดว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมีความเสี่ยงสำหรับตนเอง แต่เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลจากการพูดคุยกับลูกค้ามากขึ้น จึงเริ่มสนใจที่จะเข้ามาลงทุน อย่างไรก็ตามคุณสาครให้ข้อมูลว่าตนเองเริ่มจากการลงทุนเพียงเล็กน้อยและในขณะเดียวกันก็ศึกษาหาความรู้เพิ่มประสบการณ์ให้แก่ตนเองประกอบการตัดสินใจในการลงทุนมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบัน

คุณสาธิต (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มอาชีพอิสระ คุณสาธิตประกอบอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า โดยคุณสาธิตเล่าว่าตนเองรู้จักสกุลเงินดิจิทัลจากการกลุ่มลูกค้าที่มาใช้บริการตัดเย็บเสื้อผ้าซึ่งกลุ่มลูกค้าเหล่านี้หลายคนมีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ดีมาก จึงมีการพูดคุยและเล่าประสบการณ์การลงทุนให้แก่คุณสาธิต คุณสาธิตจึงเกิดความสนใจและอยากเพิ่มช่องทางรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว จึงได้ขอคำแนะนำและศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนในสกุลเงินในระยะเวลาหนึ่งก่อนการตัดสินใจลงทุน

คุณสาโรจน์ (นามสมมติ) ประกอบอาชีพตัวแทนประกันภัยเช่นเดียวกับคุณสารัช โดยคุณสาโรจน์ได้รับการชักชวนจากคุณสารัชซึ่งมีประสบการณ์การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล มาแล้วระยะเวลาหนึ่ง และคุณสาโรจน์ได้เห็นผลกำไรที่เกิดขึ้นจริงจากการลงทุนในรูปแบบนี้ และเล็งเห็นว่าการลงทุนชนิดนี้ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าช่องทางลงทุนอื่นๆที่ตนเคยผ่านมา

คุณประยุทธ์ (นามสมมติ) ประกอบอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้ให้ข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มพนักงานเงินเดือนประจำ หรือข้าราชการ คุณประยุทธ์เล่าว่าตนมีความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลจากกระแสที่สกุลเงินดิจิทัลกำลังเป็นที่น่าจับตามอง จากนั้นจึงเริ่มศึกษาด้วยตัวเอง พร้อมกับพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในที่ทำงานเดียวกันซึ่งเป็นผู้มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลในระดับดีและน่าเชื่อถือ ตนจึงได้เริ่มเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเรื่อยมาจนปัจจุบัน

คุณประดิษฐ์ (นามสมมติ) มีอาชีพเป็นครู ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นพนักงานเงินเดือนประจำหรือข้าราชการ คุณประดิษฐ์มีความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลเพราะเห็นว่าเป็นช่องทางการลงทุนที่ไม่จำเป็นต้องเฝ้าดูตลอดเวลาเช่นหุ้น ดังนั้นการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจึงค่อนข้างเหมาะสมและเอื้อต่ออาชีพของตนซึ่งเป็นงานที่ไม่มีเวลาวางในช่วงกลางวัน

คุณประมาณ (นามสมมติ) เป็นผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มพนักงานเงินเดือนประจำ ซึ่งประกอบอาชีพนักบิน คุณประมาณเล่าว่าตนเองได้รับการชักชวนจากเพื่อนร่วมงานซึ่งมีประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมาบ้าง และเพื่อนได้มาปรึกษาพูดคุยเกี่ยวกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลกับตน ในช่วงแรกตนยังไม่มี ความสนใจใดๆเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล เพราะค่อนข้างกังวลในเรื่องของระบบความปลอดภัยในการซื้อขาย แต่เมื่อตนเองได้ช่วยเพื่อน ทำการศึกษาหาข้อมูลจึงเริ่มมีความรู้และความสนใจมากขึ้นและเห็นว่าเป็นช่องทางลงทุนที่ดี อีกทางหนึ่งที่นอกเหนือจากหุ้น

คุณประครอง (นามสมมติ) เป็นนายตำรวจ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีอาชีพรับราชการ คุณประครองเล่าว่าก่อนที่ตนเองจะมาเป็นตำรวจนั้นตนเองมีประสบการณ์ในการลงทุนในหุ้น และอื่นๆมาโดยตลอด จนกระทั่งได้มาศึกษาเรื่องคริปโตเคอเรนซี และมีความสนใจที่จะลงทุน จึงได้ศึกษาหาข้อมูลด้วยการพูดคุยกับเพื่อนที่อยู่ในวงการการเงิน และมีความรู้เรื่องสกุลเงินดิจิทัล จนตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมาเป็นเวลาหลายปี

คุณประพนธ์ (นามสมมติ) ผู้จัดการธนาคารแห่งหนึ่งได้ร่วมแชร์ประสบการณ์การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของตนด้วยความเต็มใจ โดยเล่าถึงจุดเริ่มต้นการเข้ามาลงทุน การศึกษาข้อมูล การติดตามข่าวสารการลงทุนจนกระทั่งการมั่นใจที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเพื่อเป็นอีก

หนึ่งช่องทางในการเพิ่มรายได้และสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัวในวัยเกษียณใน
อนาคต

ตาราง 1 สรุปผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant)

อาชีพ	นามสมมติ	สถานะทางบัญชี
เจ้าของกิจการ	สมศักดิ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 3 ครั้ง
	สมรักษ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง
	สมพงษ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สมคิด	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
กลุ่มแรงงานรับจ้าง	สมเกียรติ	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง
	สุภาพ	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 3 ครั้ง
	สุรีย์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สุพจน์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สุภูมิ	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง
	สุกฤดี	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
อาชีพอิสระ	सानันท์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สารัช	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง
	สาคร	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สาธิต	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	สาโรจน์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
พนักงานเงินเดือนประจำ / ข้าราชการ	ประยุทธ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 2 ครั้ง
	ประดิษฐ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 3 ครั้ง
	ประมาณ	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	ประครอง	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง
	ประพนธ์	เทรดหุ้นต่ำอาทิตย์ละ 1 ครั้ง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มเหล่านี้ เมื่อข้อมูลในแต่ละกลุ่มเริ่มมีความใกล้เคียง หรือซ้ำกันภายในกลุ่มอาชีพเดียวกันตั้งแต่ 3-4 คนขึ้นไป หรือแม้กระทั่งใกล้เคียงหรือซ้ำกันระหว่างต่างกลุ่มอาชีพกันตั้งแต่ 3-4 คนขึ้นไป ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ข้อมูลที่ได้เหล่านั้นเป็นข้อมูลที่อิ่มตัว เนื่องจากมีผลที่ซ้ำกัน

เครื่องมือและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

เครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวคำถาม (guideline) เพื่อใช้เป็นรูปแบบในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (indepth interview) โดยคำถามถูกสร้างขึ้นจากวัตถุประสงค์ปัญหาการวิจัย และกรอบแนวคิดสำหรับงานวิจัยนี้ แนวคำถามเป็นคำถามปลายเปิดแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structure interview) โดยแนวคำถามจะเปิดกว้างและมีการเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทที่พบในการสัมภาษณ์ และสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูลหลัก เช่น ภาษาที่ใช้ บริบทของอาชีพ ตัวอย่างที่ยกประกอบ เป็นต้น แนวคำถามที่สร้างขึ้นนั้นได้ถูกนำไปหาคุณภาพของเครื่องมือโดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวคำถามว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด และนำข้อคำถามที่ได้ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ให้ข้อมูลหลักที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในงานวิจัยเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าแนวคำถามนั้นสามารถเก็บข้อมูลได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และผู้ให้ข้อมูลเข้าใจแนวคำถามนั้นอย่างถูกต้อง และ ได้นำเอาผลการทดสอบมาปรับปรุงแนวคำถามก่อนนำออกใช้จริง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดและครบถ้วนในมิติต่าง ๆ ของชุมชนที่เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึก (indepth interview) โดยอาศัยแนวคำถามที่ถูกพัฒนาขึ้นไว้ล่วงหน้าให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย และใช้วิธีการบันทึกเทปเพื่อความสะดวกในการสัมภาษณ์ และเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ ยังสอบถามถึงภูมิหลัง ความรู้ (Knowledge) ความเชื่อ (believe) ค่านิยม (Value) และประสบการณ์ (experience) ของผู้ให้ข้อมูลหลักที่ถูกเลือกขึ้นมาตามวิธีการเลือกเชิงทฤษฎีดังที่กล่าวแล้วข้างต้น โดยการสัมภาษณ์จะใช้แนวคำถามที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้เป็นรูปแบบในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประสบการณ์จริงมากกว่าที่จะเป็นข้อมูลทางความคิดหรือทัศนคติของผู้ให้สัมภาษณ์เอง สัมภาษณ์จะเป็นการสนทนาอย่างเป็นกันเอง การหลีกเลี่ยงการตั้งคำถามที่ชี้นำหรือแนะนำคำตอบเป็นสิ่งสำคัญ โดยผู้วิจัยจะไม่ได้แย้งหรือสรุปความเห็นแทนผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จริงได้อย่างละเอียดและชัดเจน การสัมภาษณ์แต่ละครั้งถูกบันทึกเสียงโดยได้รับการยินยอมและอธิบายให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจก่อนเริ่มสัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังมีการจดบันทึกประเด็น

สำคัญเพิ่มเติมระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปอย่างราบรื่นและได้ข้อมูลที่ครบถ้วน หลังจากรวบรวมข้อมูลเสร็จสมบูรณ์แล้วผู้วิจัยได้นำเทปคำสัมภาษณ์มาถอดความอย่างละเอียดเพื่อจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบต่อไป

รูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลในวิธีวิทยาทฤษฎีฐานราก 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเปิดรหัส (open coding) เป็นการนำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การบันทึก อนุทิน และการสนทนากลุ่ม เป็นต้น มาจัดประเภทข้อมูลเป็น 'หมวดหมู่' (category/theme) จะถูกนำมารวมกันเป็นกลุ่มที่มีความหมาย (meaningful groups) โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 'หมวดหมู่หลักและหมวดหมู่ย่อย' (core categories & subcategories) ในขั้นตอนนี้ นักวิจัยสามารถระบุหมวดหมู่หลักและหมวดหมู่ย่อยได้หลายรายการ โดยหมวดหมู่ย่อยอาจรวมถึง 'คุณลักษณะ' (attributes or characteristics) ได้ด้วยการเปิดรหัสต่างๆ นี้ใช้วิธีการเชิงอุปมาน (inductive) ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเน้นการสังเคราะห์จากข้อมูลเฉพาะไปสู่ภาพรวม เริ่มจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากนั้นเข้าสู่กระบวนการตามลำดับ ดังนี้ 'ข้อมูลดิบ - คุณลักษณะ/ตัวบ่งชี้ - รหัส/มโนทัศน์ - หมวดหมู่' เมื่อหลายๆ 'หมวดหมู่' ถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ก็จะเป็น 'สมมุติฐานเชิงทฤษฎี' ที่ได้จากการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การระบุรหัสหลัก (axial coding) คือกระบวนการเลือกหมวดหมู่หลักจากหมวดหมู่ที่ได้ระบุในขั้นตอนการเปิดรหัส (open coding) เพื่อกำหนดให้เป็น 'ปรากฏการณ์หลัก' (core phenomenon) ในกระบวนการวิจัย จากนั้นจึงทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างหมวดหมู่หลักอื่นๆ กับปรากฏการณ์หลักที่กำหนดไว้ หมวดหมู่หลักเหล่านี้บางส่วนอาจเป็นเงื่อนไขเชิงสาเหตุ (causal conditions) ที่ส่งผลต่อปรากฏการณ์หลัก บางหมวดอาจเป็นยุทธศาสตร์ (strategies) ที่ถูกนำมาใช้หรือเป็นการกระทำ (action) หรือการมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากปรากฏการณ์หลักนั้น นอกจากนี้ยังมีหมวดหมู่ที่เป็นเงื่อนไขเชิงสถานการณ์ซึ่งส่งผลต่อการใช้ยุทธศาสตร์/การกระทำ/ปฏิสัมพันธ์ดังกล่าว โดยทำการแยกประเภทเป็นเงื่อนไขเชิงบริบท (contextual conditions) ซึ่งมีความเฉพาะเจาะจง และเงื่อนไขสอดแทรก (intervening conditions) ที่มีขอบเขตกว้างขึ้น นอกจากนี้ บางหมวดยังถือเป็นผลสืบเนื่อง (consequences) ที่เกิดจากการนำยุทธศาสตร์/การกระทำ/ปฏิสัมพันธ์มาใช้ สุดท้ายจะได้ 'รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผล' หรือ 'แผนภาพทฤษฎี' (development of a logic paradigm or a visual picture of the theory generated) ซึ่งเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (logic) ระหว่างเงื่อนไขเชิงสาเหตุ ปรากฏการณ์หลัก ยุทธศาสตร์ เงื่อนไขเชิงบริบท เงื่อนไขสอดแทรก และ

ผลสืบเนื่องที่ตามมา ซึ่งจะถูกนำเสนอเป็น 'รูปแบบเชิงทฤษฎี' (theoretical model) ผ่านการคัดเลือกรหัส (selective coding) และการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือแผนภาพทฤษฎี (development of a logic paradigm or a visual picture of the theory generated)

ขั้นตอนที่ 3 และ 4 การเลือกหัส (selective coding) และการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือแผนภาพทฤษฎี (development of a logic paradigm or a visual representation of the generated theory) คือขั้นตอนในการ 'สร้างทฤษฎี' โดยใช้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือแผนภาพทฤษฎีที่สร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเงื่อนไขเชิงสาเหตุ ปรากฏการณ์หลัก ยุทธศาสตร์/การกระทำ/ปฏิสัมพันธ์ เงื่อนไขเชิงบริบท เงื่อนไขสอดแทรก และผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้น ซึ่งถูกจัดทำขึ้นในขั้นตอนการหาแก่นของรหัส (axial coding) การสร้างทฤษฎีในลักษณะนี้อธิบาย 'กระบวนการ' ของประเด็นการวิจัย โดยใช้เทคนิค story line และบันทึกส่วนตัว (personal memos) เป็นข้อมูลประกอบการเขียน นักวิจัยต้องตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การสร้าง 'ทฤษฎี' ที่เกิดจากรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุผลหรือแผนภาพทฤษฎีที่ชัดเจน (explicit)

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่องนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่การลงทุน/ถือครองในสกุลเงินดิจิทัล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการจัดระบบข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมข้อมูลโดยการถอดเสียงข้อมูลแบบคำต่อคำอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถตีความได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน
2. การกำหนดกรอบเนื้อหาสาระสำหรับการวิเคราะห์ โดยกำหนดเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ในประเด็นใด
3. การทบทวนและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ผู้วิจัยอ่านทบทวนข้อมูลและพิจารณาเนื้อหาสาระที่ได้จากการถอดเสียงอีกครั้ง
4. การบันทึก ลงรหัสหรือทำดัชนีข้อมูล ผู้วิจัยลงรหัสเพื่อสร้างชุดความคิดให้ข้อมูลมีทิศทางอยู่ในหัวข้อเดียวกัน เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปมีความหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ตรงประเด็นกับการวิเคราะห์ข้อมูล
5. การสร้างข้อสรุปชั่วคราวและการกำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสสร้างเป็นข้อสรุปชั่วคราว โดยการสวิเคราะห์และสังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์

(pattern forming) ให้ออกมาเป็นเงื่อนไขและกระบวนการที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้

ตอนที่ 2 ศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในการลงทุน/ถือครองสกุลเงินดิจิทัล ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเตรียมการจัดระบบข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมข้อมูลโดยการถอดเสียงข้อมูลแบบคำต่อคำอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถตีความได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

2. การกำหนดกรอบเนื้อหาสาระสำหรับการวิเคราะห์ กำหนดเนื้อหาที่จะวิเคราะห์ในประเด็นใด

3. การทบทวนและตรวจสอบข้อมูลความถูกต้อง ผู้วิจัยอ่านทบทวนข้อมูลและพิจารณาเนื้อหาสาระที่ได้จากการถอดเสียงอีกครั้ง

4. การบันทึก ลงรหัสหรือทำดัชนีข้อมูล ผู้วิจัยลงรหัสเพื่อสร้างชุดความคิดให้ข้อมูลมีทิศทางอยู่ในหัวข้อเดียวกัน เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปมีความหลากหลาย ซึ่งจะทำให้ตรงประเด็นกับการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การสร้างข้อสรุปชั่วคราวและการกำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสสร้างเป็นข้อสรุปชั่วคราว โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์ (pattern forming) ในรูปแบบของเงื่อนไขและกระบวนการที่ทำให้เกิดการสร้างความฉลาดรู้ กล่าวคือเงื่อนไขและกระบวนการสะสมทุนต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ทุนที่ทำให้สามารถมีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลและสามารถเปิดบัญชีทำการซื้อขายได้ของบุคคลในวงการสกุลเงินดิจิทัล

ตอนที่ 3 การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ในขั้นนี้จะเป็นการนำข้อมูลเงื่อนไขกระบวนการที่ได้ในตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 มาการตีความสร้างข้อสรุปและการพิสูจน์ข้อสรุปเพื่อเป็นการยืนยัน โดยผู้วิจัยสังเคราะห์รูปแบบการสร้างความรู้ในฐานะที่เป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎี (theory constructing) โดยเริ่มต้นด้วยการเชื่อมโยงข้อสรุปชั่วคราวที่ได้รับการยืนยันแล้วเข้าด้วยกัน โดยจัดลำดับข้อสรุปแต่ละข้อให้เป็นบทสรุปย่อย จากนั้นเชื่อมโยงบทสรุปย่อยแต่ละบทเข้าด้วยกันเพื่อสร้างบทสรุปสุดท้าย ในกระบวนการเชื่อมโยงนี้จะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่สรุปได้ โดยวิเคราะห์ว่าข้อมูลชุดใดเกี่ยวข้องกับข้อมูลชุดใด และความสัมพันธ์นั้นเป็นลักษณะ 'เป็นส่วนหนึ่งของ' หรือ 'อยู่ภายใต้' ข้อมูลชุดใด โดยการเชื่อมโยงและจัดลำดับข้อสรุปและบทสรุปย่อยเหล่านี้จะเป็นการสร้างโครงสร้างตามลำดับชั้นความสัมพันธ์ (Hierarchy) จนในที่สุดจะได้บทสรุปใหญ่ที่ครอบคลุมข้อสรุปและบทสรุปย่อยในรูปแบบของข้อความเชิงอธิบายที่เป็นนามธรรม

เมื่อผู้วิจัยได้สร้างบทสรุปแล้วจึงย้อนกลับไปพิจารณาข้อมูลที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม เพื่อพิสูจน์ว่าข้อสรุปนั้นสอดคล้องกันหรือไม่ โดยพิจารณาวิธีการเก็บข้อมูลนั้นว่าดำเนินการอย่างไร รอบคอบหรือไม่เพียงไร และข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มานั้นเป็นข้อมูลที่มีคุณภาพน่าเชื่อถือหรือไม่ โดยการตรวจสอบความเป็นตัวแทนที่ดีของข้อมูล ว่าข้อมูลที่รวบรวมได้มาจากแหล่งบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มคนส่วนใหญ่หรือจากบุคคลเพียงคนเดียวหรือไม่ และนักวิจัยได้รับความไว้วางใจจากผู้ให้ข้อมูลมากน้อยแค่ไหน นอกจากนี้ อาจต้องตรวจสอบว่าผลที่ได้รับนั้นอาจได้รับอิทธิพลจากนักวิจัยเองหรือไม่ รวมถึงการประเมินคุณภาพของข้อมูลด้วย ในการประเมินคุณภาพ นักวิจัยสามารถตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลที่ได้จากข้อมูลเหล่านั้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีต่างๆ โดยการตั้งคำถามกับตนเอง เกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูลที่เก็บรวบรวมและนำมาวิเคราะห์ว่าจัดเป็นข้อมูลอยู่ในกลุ่มใด ระหว่างข้อมูลที่ดีมีคุณภาพกับข้อมูลที่ไม่ดี ไม่น่าเชื่อถือ

หลังจากได้รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจากข้อสรุปเชิงทฤษฎีตามแนวทางของทฤษฎีฐานรากแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการรูปแบบดังกล่าวไปพัฒนาต่อโดยวิธีเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (CONNOISSEURSHIP TECHNIQUE) เพื่อเป็นการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 ท่าน ซึ่งในที่นี้ประกอบไปด้วย

1. คุณวรพจน์ ลังกาวิเขต เจ้าของบริษัทผู้ให้บริการโปรแกรมการเทรดสกุลเงินดิจิทัล, เจ้าของเหมืองขุดบิทคอยน์ขนาดใหญ่รายหนึ่ง และเจ้าของผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนบิทคอยน์ของนักลงทุนทองคำในประเทศไทย
2. คุณอาภากร พุฒนอก เจ้าของเพจเดียว-investor
3. คุณกิตติ (นามสมมติ) เจ้าของและผู้ดูแลเหมืองขุดเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล 12,000 เครื่อง
4. คุณศิวกร สิริสม นักลงทุนบิทคอยน์ที่มีการถือครองยาวนานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ราคา USD10,000 จนถึงปัจจุบัน
5. คุณอรรถพร สุทธิพงศ์ไพศาล ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน Ecosystem Design Cryptocurrency
6. คุณพิชญ าน์ ชื่นชมลดา ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน Ecosystem Design Cryptocurrency

¹ การขุดเหมืองบิทคอยน์ คือ การใช้คอมพิวเตอร์ที่ประสิทธิภาพสูงเพื่อแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อน และเมื่อแก้ไขได้สำเร็จจะได้รับบิทคอยน์เป็นรางวัล การขุดนี้ยังช่วยตรวจสอบและบันทึกธุรกรรมในเครือข่ายบิทคอยน์และเป็นวิธีสร้างบิทคอยน์ใหม่เข้าสู่ระบบ

7. คุณพัชรวดี เทียนเทศ ผู้เชี่ยวชาญการดูแลทางด้าน Data Support for Cryptocurrency

8. คุณกษิต ศุพรรณพ่าย Data Support for Cryptocurrency

9. คุณณรงค์ฤทธิ์ ทรัพย์ทวีสุข เจ้าของเหมืองขุดเหรียญสกุลเงินดิจิทัล

โดยทำการจัดสัมมนาให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่านเข้ามาร่วมกันให้ข้อมูลเชิงลึกและทรรศนะของแต่ละท่าน โดยเป็นการวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบของโมเดลการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสามารถนำเพิ่มเติมและปรับเปลี่ยนข้อมูลให้สมบูรณ์แบบหรือพัฒนาแนวคิดและประเมินผลงาน (กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค, 2560) ซึ่งในที่นี้คือรูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลให้มีความสมบูรณ์และมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

เนื่องจากทฤษฎีฐานรากเป็นหนึ่งในวิธีการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงมีกระบวนการในการสร้างความน่าเชื่อถือเช่นเดียวกับการวิจัยเชิงคุณภาพอื่นๆ ดังนี้ (Sikolia, Biros, Mason, & Weiser, 2013)

ความเชื่อถือได้ (Credibility) เกิดจากการรวบรวมข้อมูลที่สามารถสะท้อนความหลากหลายของปรากฏการณ์อย่างถูกต้อง ความน่าเชื่อถือสามารถสร้างขึ้นได้เมื่อผู้วิจัยใช้เวลาพอสมควรในภาคสนามเพื่อเก็บข้อมูล จนกระทั่งสามารถลดอคติและเข้าใจประเด็นสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลนำเสนอได้อย่างชัดเจน โดยการตรวจสอบสามเส้าได้ 3 รูปแบบคือ 1) Data Triangulation เป็นการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบกับจากกลุ่มตัวอย่างที่อยู่กลุ่มเดียวกัน และจากระหว่างกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่แตกต่างกัน 2) Multiple Analysis Triangulation การใช้ผู้วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากสนามมากกว่า 2 คนขึ้นไป 3) จากการทบทวนข้อมูล Review triangulation โดยการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทบทวนข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย ในด้านความแม่นยำ ความสมบูรณ์ ความเป็นธรรม และความน่าเชื่อถือในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายสามารถช่วยตรวจสอบ ข้อมูลที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับการค้นพบได้ การวิเคราะห์เชิงลบซึ่งเป็นการตรวจสอบกรณีที่ขัดแย้งกับ การค้นพบที่สำคัญ การตรวจสอบระหว่างผู้วิจัย กับอาจารย์ที่ปรึกษา (Peer debriefing) เพื่อตรวจสอบความเข้าใจหรือยืนยัน แนวคิดและการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่เกิดจากข้อมูลที่ รวบรวมได้จากภาคสนาม (Brown, Stevens, Troiano, & Schneider, 2002; Carcary, 2009)

ความสามารถในการการถ่ายโอนผลการวิจัย (Transferability) ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบ Purposive Sampling ซึ่งจะไปสู่การถ่ายโอนข้อมูลด้วยกระบวนการ Theoretical Sampling ซึ่งจะทำให้ได้ผู้ให้ข้อมูลที่หลากหลายครอบคลุมกลุ่มคนจากหลากหลายกลุ่มอันได้แก่ เจ้าของกิจการ, แรงงานรับจ้าง, อาชีพอิสระ และพนักงานเงินเดือนประจำหรือข้าราชการ จนนำไปสู่การอิมตัวเชิงทฤษฎี ทำให้ข้อมูลมีศักยภาพในการถ่ายโอนและนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทหรือปรากฏการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้ การอธิบายผลการวิจัยอย่างชัดเจน ซึ่งได้มาจากมุมมองและประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงวิธีการวิจัยและการตีความผลที่ได้จากผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ร่วมงาน สามารถตรวจสอบได้ผ่านการตรวจสอบหลักฐาน (Audit trail) ที่มีการบันทึกเดือนความจำ (Memo) ไว้ ซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนเพียงพอ

การพึ่งพาเกณฑ์ (Dependability) คือ ตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ มาสะท้อนคิดด้วยตนเอง และอภิปรายร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อลดอคติ จนทำให้สามารถตรวจสอบรายละเอียดของเหตุการณ์ต่างๆ หรือกิจกรรมการวิจัย กระบวนการ หรือหลักฐานได้ว่าการปฏิบัติตามขั้นตอนของทฤษฎีฐานรากอย่างถูกต้อง โดยที่สามารถตรวจสอบรายละเอียดเหตุการณ์ของกิจกรรมการวิจัย กระบวนการหรือหลักฐาน การตรวจสอบต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน

การยืนยันผล (Confirmability) คือ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและนำไปให้ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ว่ามีความถูกต้องและตรงกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลมีความคิดและความเข้าใจตามนั้นใช่หรือไม่

การระบุอคติ (Bias) ในงานวิจัยขั้นนี้การเกิดอคติอาจเกิดขึ้นได้ 2 ประการ ได้แก่ 1) อคติในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในกรณีนี้แม้ว่าผู้วิจัยจะเป็นคนในสนาม และรู้จักผู้ที่อยู่ในสนามสกุลเงินดิจิทัลจำนวนหนึ่ง ก็ไม่ได้เลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามความพอใจ แต่การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นการเลือกจากข้อมูลเชิงทฤษฎี ไม่ว่าจะเป็นการที่กลุ่มตัวอย่างมีการซื้อ-ขายอยู่เป็นประจำ มีสภาพที่สอดคล้องกับสนามของการลงทุน จนทำให้กลุ่มตัวอย่างซื้อ - ขายเป็น และได้รับผลตอบแทนจากการซื้อ - ขาย 2) อคติจากข้อมูล ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้วิจัยมีความรู้ก่อนแล้ว, การสนับสนุนในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล และการสอบถามแต่ประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการป้องกันการอคติดังนี้ 1) ออกแบบแนวคำถามที่เป็นการสอบถามตรงตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดและทฤษฎี ซึ่งการออกแบบแนวคำถามจะเป็นการสอบถามข้อมูลโดย

เริ่มจากจุดเริ่มต้นของคนที่ยังไม่มีความเข้าใจใดๆตั้งแต่เริ่มแรก ซึ่งแนวคำถามจะมีทั้งเชิงบวกและลบ รวมไปถึงทางเลือกอื่นๆในการลงทุน 2) มีการสัมภาษณ์มากกว่าหนึ่งครั้งเพื่อหา Negative case ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ การหาผู้ให้ข้อมูลที่มีข้อมูลแตกต่างจากข้อมูลที่ได้มาก่อนหน้า และการกลับไปสัมภาษณ์เพิ่มเติมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเดิม

บทที่ 4

ผลการศึกษา

1. เงื่อนไขและกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

จากผลของการศึกษาพบว่าก่อนที่จะนำการลงทุนจะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายบุคคลเหล่านั้นจะรับรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขเชิงบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลเป็นองค์ประกอบแรกก่อนพอเริ่มมีความสนใจก็จะต้องมีเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทุนเดิมต่าง ๆ ที่ตัวผู้ลงทุนนั้นมีอยู่ส่วนจะมากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสายอาชีพโดยจะมีการแลกเปลี่ยนและสะสมทุนต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองมีคุณสมบัติเพียงพอต่อการเป็นผู้เล่นในสนามของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งในขั้นตอนนี้หมายถึงขั้นตอนเข้ามาสู่การลงทุนและได้ทำการเปิดบัญชีสามารถทำการซื้อ-ขายได้ โดยระหว่างนี้อาจจะมีเงื่อนไขสุดแทรกที่เป็นเหตุปัจจัยทำให้บุคคลในแต่ละสายอาชีพต่าง ๆ มีความต้องการที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมากยิ่งขึ้นจะเห็นได้ว่า 3 เหตุปัจจัยเงื่อนไขนี้คือองค์ประกอบหลักเริ่มต้นในการที่นำไปสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1.1 สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล: เงื่อนไขเชิงบริบท

สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนับเป็นบริบทสำคัญที่ผู้สนใจลงทุนในขั้นตอนของกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจะมีมุมมองเกี่ยวกับสนามการลงทุนแบบเป็นภาพกว้างโดยรวมเกี่ยวกับข้อมูลกฎกติกาพื้นฐานของสนามเพียงเท่านั้น ซึ่งสามารถวิเคราะห์ลักษณะของสนามการลงทุนดังกล่าวได้ 5 ประการดังต่อไปนี้

ประการแรก ความสำเร็จของเทคโนโลยีบล็อกเชนในการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล เทคโนโลยีบล็อกเชนสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เนื่องจากรายการธุรกรรมดิจิทัลบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ผ่านเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ได้มีการสร้างเหรียญดิจิทัลเป็นเหรียญแรกขึ้นมาควบคู่กับเทคโนโลยีบล็อกเชนชื่อว่า Bitcoin โดยนักพัฒนาซอฟต์แวร์มีความต้องการที่จะแก้ปัญหาทางการเงินที่มักจะถูกควบคุมและแทรกแซงจากคนกลางจึงเป็นสาเหตุที่จะสร้างและพัฒนาก่อตั้งสกุลเงินดิจิทัลที่ผู้ใช้งานสามารถซื้อ-ขายแลกเปลี่ยนกันได้โดยอิสระโดยไม่ผ่านตัวกลาง (Decentralized) แต่ใช้ระบบบล็อกเชนมาช่วยรองรับในการทำงานแทน

บิทคอยน์เป็นเหรียญที่มีมูลค่าในตัวเองและสามารถทำการซื้อ-ขายได้จริงผ่านทางอินเทอร์เน็ต เพียงแต่ไม่มีรูปร่างเป็นวัตถุที่สามารถจับต้องได้แต่สามารถรับรู้การเคลื่อนไหวซื้อ-ขายในบิทคอยน์ได้ผ่านระบบบล็อกเชนที่มีความปลอดภัยสูงที่สุด โดยจากสถิติที่ผ่านมา

นับตั้งแต่ที่ระบบบล็อกเชนได้กำเนิดขึ้นบนโลกก็ยังไม่เคยพบเห็นการทำลายข้อมูลและการถูกแฮ็ก แม้แต่เพียงครั้งเดียว ซึ่งการเกิดขึ้นในครั้งนี้ของบิทคอยน์ควบคู่กับระบบบล็อกเชนเป็นการทำให้ทุกคนบนโลกได้รู้จักกับการลงทุนซื้อ-ขายของสกุลเงินดิจิทัลเป็นครั้งแรก ซึ่งต่อจากนั้นก็มีการพัฒนาเหรียญต่าง ๆ โดยใช้ระบบพื้นฐานที่เหมือนกับบิทคอยน์เกิดขึ้นตามมาอีกมากมายในสนามของสกุลเงินดิจิทัลทำให้มีกลุ่มนักลงทุนเพิ่มขึ้นตามลำดับจากบริบทของต้นกำเนิดของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล

“บิทคอยน์คือเหรียญแรกเลยที่พวกเรารู้จักกันและโด่งดังมากในตอนแรก ๆ ที่จะมีคนพูดถึงกัน เรื่องการขุดบิทคอยน์ตอนแรกก็งงเหมือนกันว่ามันคืออะไรเป็นเหรียญอะไรยังไงมีค่าจริงไหมแต่พออยากรู้จริง ๆ ก็ลองศึกษาดูเลยเข้าใจว่ามันมีอยู่จริงขุดได้จริงซื้อขายได้และมันก็มีระบบของมันเองที่ปลอดภัยมากตอนนั้นก็ใหม่มากเค้าเรียกกันว่าบล็อกเชน” สารวัช (นามสมมติ)

บิทคอยน์ได้รับการรู้จักครั้งแรกผ่านการพูดคุยในวงกว้าง ในช่วงแรกผู้ลงทุนยังคงมีความสับสนเกี่ยวกับบิทคอยน์ ไม่เข้าใจว่ามันคืออะไรและมีค่าจริงหรือไม่ แต่เมื่อมีความสนใจจริงจังในการเรียนรู้ พวกเขาได้ศึกษาและค้นพบว่าบิทคอยน์มีอยู่จริงและสามารถขุดได้จริง การขุดบิทคอยน์เป็นกระบวนการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการแก้สมการคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อน เพื่อสร้างบิทคอยน์ใหม่และตรวจสอบธุรกรรมในเครือข่ายบล็อกเชน บิทคอยน์สามารถซื้อขายได้ในตลาดแลกเปลี่ยนสกุลเงินดิจิทัล (cryptocurrency exchanges) ซึ่งทำให้ผู้คนสามารถแลกเปลี่ยนบิทคอยน์กับเงินตราแบบดั้งเดิมหรือสกุลเงินดิจิทัลอื่นๆ หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวถึงคือระบบการทำงานของบิทคอยน์ที่ “ปลอดภัยมาก” คือ เทคโนโลยีบล็อกเชนที่อยู่เบื้องหลังบิทคอยน์ เป็นระบบที่มีความปลอดภัยสูง เนื่องจากข้อมูลทุกชิ้นที่ถูกบันทึกในบล็อกเชนจะไม่สามารถแก้ไขได้โดยง่าย และทุกธุรกรรมต้องได้รับการยืนยันจากเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่กระจายอยู่ทั่วโลก ซึ่งบล็อกเชนนั่นเป็นระบบใหม่ที่ได้รับการยอมรับมากขึ้น บล็อกเชนทำหน้าที่เป็นฐานข้อมูลที่กระจายศูนย์ ไม่มีศูนย์กลางควบคุม ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงจากการถูกโจมตีและการโกงข้อมูลของผู้เป็นเจ้าของ

ประการที่สอง เปิดโอกาสให้คนทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและหลากหลาย ในที่นี้หมายถึงว่าในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเฉพาะกลุ่มนายทุนหรือกลุ่มบุคคลที่มีทุนทรัพย์สูงเท่านั้นที่สามารถลงทุนได้ การลงทุนในรูปแบบเดิมที่ต้องมีจำนวนขั้นต่ำในการลงทุนซึ่งอาจจะต้องใช้จำนวนเงินลงทุนที่มากพอในระดับหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การซื้อพันธบัตรก็จะมีกำหนดขั้นต่ำในการลงทุนหรือการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ก็จะมีขั้นต่ำในการจัดซื้อเพื่อลงทุนเช่นกัน แตกต่างจากกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างสิ้นเชิงที่คนทุกคน

สามารถเข้าถึงได้เท่า ๆ กันตามศักยภาพที่แต่ละคนมี โดยทุกคนมีโอกาstที่เท่ากันไม่ว่าจะเป็นคนเล็กคนน้อยหรือคนใหญ่คนโตก็มีโอกาstเท่ากันเปรียบเสมือนเป็นแฟร์เกมส์ในสนามของสกุลเงินดิจิทัล โดยไม่มีการกำหนดขั้นต่ำเราสามารถซื้อสกุลเงินดิจิทัลได้ในจำนวนน้อยหรือมากได้ตามใจต้องการโดยสามารถซื้อแค่เศษเสี้ยวของเหรียญก็สามารถทำได้และในการลงทุนสามารถเติมเงินทุนเข้าไปในพอร์ตการลงทุนกับสกุลเงินต่าง ๆ ได้อย่างไม่จำกัดขั้นต่ำและจำนวนครั้งจึงถือเป็นโอกาstที่ง่ายต่อการเข้าถึงและสะสมบัญชีในการลงทุน

หากเราลองมองเปรียบเทียบดูการลงทุนแต่ละอย่างในความเป็นจริงที่สามารถจะทำให้ผู้ลงทุนสามารถเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้จะมองเห็นได้ชัดว่าไม่ได้มีการลงทุนแบบไหนที่จะมอบโอกาstที่เท่าเทียมกันอย่างแท้จริงอย่างเช่นการลงทุนในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลเลย ดังนั้นในบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นตลาดแห่งความเท่าเทียมไม่มีการแบ่งแยกระดับชั้นในการลงทุนและไม่กำหนดขั้นต่ำในการลงทุนจึงเป็นโอกาstที่คนที่ จะเข้ามาสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัวทำได้ง่ายกว่าการลงทุนชนิดอื่น ๆ ที่อาจมีข้อกำหนดหรือกติกาที่บีบบังคับให้ใช้เงินลงทุนในจำนวนที่มากจึงทำให้เหมือนเป็นการจำกัดกลุ่มผู้ลงทุนไปในตัว

“คือ ใสมว่าฉันมอบโอกาstที่เท่ากันให้กับทุกคน ถ้าผมจะเปรียบเทียบก็เหมือนกับ การศึกษาของคนนะครับ เด็กๆนี้พ่อแม่คนมีศักยภาพในการส่งลูกไม่เท่ากัน เด็กแต่ละคนเข้าชั้นเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในห้องหนึ่งห้องเรียนมีครูคนเดียวกันเรียนในห้องเดียวกันเรียนเช้า 8 โมงเช้าเลิก บ่าย 3 เท่ากัน แต่หลังจากนั้นเด็กแต่ละคนจะมีพ่อแม่ที่มีแรงผลักดันไม่เหมือนและเท่ากันแล้ว บาง คนได้เรียนพิเศษ บางคนมีครูมาสอนที่บ้านแต่บางคนต้องกลับบ้านไปแล้วช่วยพ่อแม่ขายของ สำหรับผมเนี่ยผมมองการเปรียบเทียบอันนี้มากกว่าเพราะนี่คือโอกาstที่คนแต่ละคนที่เกิดมาแล้วมีโอกาstไม่เท่ากันแต่ในสกุลเงินดิจิทัลเนี่ยผมมองว่าทุกคนมีโอกาstเท่ากัน เพียงแต่ที่ว่าใครมีโอกาสมากโอกาสน้อยเท่านั้นเอง ฉะนั้นคือผมมองว่าตรงนี้เป็นแฟร์เกมส์ที่ทุกคนยังสามารถเริ่มต้นได้แล้ว ณ วันนี้ มันยังถือว่าเป็นอะไรที่ยังถือว่าเป็นจุดสตาร์ทที่เริ่มต้นง่ายมากยังไม่มีคำว่าสายสำหรับคนที่ จะศึกษาจริง ๆ ครับ” สารวัช (นามสมมติ)

นอกจากการเข้าถึงที่เท่าเทียมของสกุลเงินดิจิทัลแล้วนั้น ช่องทางในการลงทุนของสกุลเงินดิจิทัลในภาพรวมทั้งหมดของสกุลเงินดิจิทัลยังมีบริบทช่องทางที่กว้างขวางหลายช่องทางในการลงทุนคือจะมีทั้งแพลตฟอร์มทั้งในประเทศและต่างประเทศซึ่งถึงจะเป็นแพลตฟอร์มของสกุลเงินดิจิทัลเหมือนกันแต่จะมีรูปแบบการลงทุนและจำนวนเหรียญของสกุลเงินดิจิทัลที่แตกต่างกันอยู่ระหว่างแพลตฟอร์มในประเทศกับต่างประเทศ โดยผู้ลงทุนสามารถที่จะออกแบบบัญชีการลงทุนให้เหมาะสมกับศักยภาพหรือสิทธิที่ตนเองได้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อ

จุดมุ่งหมายเพื่อที่จะพัฒนาพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัวให้ดียิ่งขึ้นไปให้สมกับการที่ได้มีช่องทางของการลงทุนรูปแบบใหม่อีกแบบที่ได้เปิดโอกาสให้กับคนทุกคนจริงจริงอย่างเช่นบริบทของสกุลเงินดิจิทัลตามที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น

“เราสามารถเลือกแพลตฟอร์มได้ว่าอันไหนถูกจริตกับเราในเรื่องของรูปแบบของการลงทุนที่แตกต่างกันระหว่างพอร์ตต่างประเทศกับในประเทศ ซึ่งผมก็เลือกลงทุนทั้งสองแพลตฟอร์มมาตามแรงจูงใจ ผมเลือกเบอร์หนึ่งอะไรอย่างนี้ครับผมก็เลือก Binance เป็นแพลตฟอร์มของต่างประเทศ ส่วนแพลตฟอร์มในประเทศผมเลือกเป็น Bitkub เนี่ยครับก็มีสองพอร์ตการลงทุนสำหรับสกุลเงินดิจิทัลโดยการบริหารการลงทุนพอร์ตหลักของผมจะไปอยู่ที่พอร์ตต่างประเทศครับ

สำหรับแพลตฟอร์มในประเทศที่ผมใช้คือ Bitkub จะมีความง่ายในการเปิดบัญชีมาก ๆ ง่ายมากเลยครับ คือจะมีสกุลเงินที่เป็นมาตรฐานเพราะไม่ว่าจะเป็นบิตคอยน์หรืออีทีเอชเอชอะไรพวกนี้ครับที่เป็นหลัก ๆ สามารถทำที่ Bitkub ได้เลย แต่หากเป็นการลงทุนที่เป็นเชิงลึกของสกุลเงินดิจิทัลที่จะมีการฝากและจะได้ผลตอบแทนกลับมาเหมือนได้ดอกเบี้ยจากการฝากธนาคารก็จะต้องเป็น Binance ซึ่งจะเป็นแพลตฟอร์มของต่างประเทศซึ่งแพลตฟอร์มในประเทศไม่มีรูปแบบการลงทุนแบบนี้ แต่ในการเปิดบัญชีเติมเงินเข้าระบบของแพลตฟอร์มต่างประเทศก็มีความยุ่งยากมากกว่าพอร์ตในประเทศในระดับนี้” สมรักษ์ (นามสมมติ)

การเลือกแพลตฟอร์มการลงทุนที่แตกต่างกันระหว่างพอร์ตต่างประเทศและในประเทศ โดยมีการเลือกใช้แพลตฟอร์ม Binance สำหรับการลงทุนในต่างประเทศ และ Bitkub สำหรับการลงทุนในประเทศ การมีหลายแพลตฟอร์มให้เลือกใช้นั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกแพลตฟอร์มที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของรูปแบบการลงทุน ความสะดวกในการใช้งาน หรือความหลากหลายของสินทรัพย์ดิจิทัลที่มีให้เลือก หนึ่งในประเด็นสำคัญที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้อธิบายถึงคือ ความง่ายในการเปิดบัญชีบนแพลตฟอร์ม Bitkub ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มในประเทศ การที่แพลตฟอร์มนี้มีขั้นตอนการเปิดบัญชีที่ง่ายและไม่ซับซ้อน ช่วยให้ผู้ลงทุนมือใหม่สามารถเริ่มต้นลงทุนได้โดยไม่ต้องมีความรู้ลึกซึ้งในเรื่องเทคโนโลยีหรือการเงิน การมีขั้นตอนที่ง่ายนี้ยังช่วยลดความกังวลและความกลัวของผู้ลงทุนใหม่ๆ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการลงทุนได้อย่างเท่าเทียม แพลตฟอร์ม Binance ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มต่างประเทศนั้น มีรูปแบบการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การฝากเงินและได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย ซึ่งแพลตฟอร์มในประเทศยังไม่มีรูปแบบการลงทุนนี้ การมีทางเลือกที่หลากหลายนี้ช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถเลือกวิธีการลงทุนที่ตรงกับเป้าหมายทางการเงินและระดับความเสี่ยงที่ตนเองยอมรับได้ การเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการลงทุนที่หลากหลายทำให้ผู้ลงทุนสามารถปรับตัวและพัฒนากลยุทธ์

การลงทุนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า เราสามารถเลือกใช้ทั้งแพลตฟอร์มในประเทศและต่างประเทศได้ตามความต้องการ แม้ว่าแพลตฟอร์มต่างประเทศจะมีขั้นตอนการเปิดบัญชีที่ยุ่งยากกว่า แต่ก็เปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนสามารถเข้าถึงรูปแบบการลงทุนที่มีความลึกซึ้งและได้รับผลตอบแทนสูง การมีแพลตฟอร์มทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เลือกใช้ทำงาน ช่วยสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงโอกาสในการลงทุน ไม่ว่าผู้ลงทุนจะมีความสามารถหรือประสบการณ์ในการลงทุนมากน้อยเพียงใด

ประการที่สาม ตลาดใหม่สำหรับนักลงทุนใหม่ทุกคน หากเราพูดถึงการลงทุนต่าง ๆ ที่เรามีอยู่เราจะสามารถเรียงลำดับการเกิดขึ้นของชนิดการลงทุนแต่ละประเภทได้จนสรุปออกมาได้ว่าการลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นตลาดใหม่แห่งการลงทุนที่คนเริ่มให้ความสนใจซึ่งในทันทีก่อนการเข้าสู่ตลาดก็จะมีกลุ่มบุคคลที่รู้สึกว่ายังเป็นเรื่องไกลตัวเข้าถึงยากเพราะเป็นตลาดใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้น แต่ก็มีกลุ่มบุคคลที่เข้ารับทของความเป็นตลาดใหม่ของสกุลเงินดิจิทัลเล็งเห็นช่องทางการลงทุนแบบใหม่ที่สามารถลงทุนได้นอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักที่ได้ทำอยู่ ซึ่งในทันที้หมายถึงคนทุกคนในแต่ละกลุ่มอาชีพก็สามารถเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนอกจากการประกอบอาชีพหลักของตนเองได้และสามารถใช้ตลาดของสกุลเงินดิจิทัลเป็นช่องทางใหม่ในการลงทุนเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้

“ครับผมมองว่ามันเป็นเทรนด์ใหม่ของโลกยุคถัดไป นอกเหนือจากเรื่องของอีวี เรื่องของห้าจี นาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีอวกาศ หากเปรียบเทียบให้เห็นภาพผมว่าเรื่องการเงินในอนาคตก็น่าจะเป็นเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลครับก็เลยคิดว่าเราเกาะเทรนด์นี้ไป เราค่อย ๆ เรียนรู้ไปน่าจะดีกว่าที่เราจะไปแอบมันหรือแอบตีมัน เพราะมันคือช่องทางใหม่ของตลาดการลงทุนที่ทุกคนที่อยากจะลงทุนก็ต้องมาเริ่มเรียนรู้ใหม่ศึกษาใหม่เหมือนกันหลังจากที่มีเหรียญหรือสกุลเงินใหม่ ๆ เกิดขึ้นตามหลังจากที่มี Bitcoin เกิดขึ้นเป็นเหรียญแรก” สุภาพ (นามสมมติ)

การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นเทรนด์ใหม่ของโลกอนาคต เช่นเดียวกับเทคโนโลยีอื่นๆ ที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว แสดงให้เห็นถึง นักลงทุนที่ต้องการเกาะกระแสของการเปลี่ยนแปลงนี้ควรเริ่มเรียนรู้และศึกษาเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัล เพื่อให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากโอกาสในการลงทุนได้อย่างเต็มที่ การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลไม่เพียงแต่เป็นการเปิดโอกาสใหม่สำหรับการทำกำไร แต่ยังเป็นการเรียนรู้และยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงโลก ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เน้นว่าแทนที่จะปฏิเสธหรือแอนตี้เทคโนโลยีนี้ ควรที่จะเรียนรู้และศึกษา เพื่อให้สามารถปรับตัวและเติบโตไปพร้อมกับมันได้ การเรียนรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลนั้นไม่ใช่เรื่องยาก เพียงแต่ต้องใช้เวลาและความพยายามในการศึกษาและทำความเข้าใจ

เท่านั้น ในขณะที่เดียวกันตลาดสกุลเงินดิจิทัลต่างเปิดโอกาสให้กับนักลงทุนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนักลงทุนรายใหญ่หรือนักลงทุนรายย่อย ทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้และลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียม การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลยังมีความยืดหยุ่นสูง ผู้ลงทุนสามารถเริ่มต้นด้วยจำนวนเงินเล็กน้อย และค่อยๆ เพิ่มการลงทุนเมื่อมีความมั่นใจและความรู้มากขึ้น

ประการที่สี่ ตลาดเปิดตลอดซื้อ-ขายได้ทุกที่ทุกเวลา เนื่องจากตลาดของสกุลเงินดิจิทัลเปิดโอกาสให้สามารถลงทุนได้ตลอด 24 ชม. จึงเป็นช่องทางอย่างดีที่สุดสำหรับกลุ่มนักลงทุนที่ไม่ต้องรอจังหวะจากการเปิด-ปิดของตลาดเหมือนกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีการกำหนดช่วงเวลาเปิดและปิด พวกนักลงทุนสามารถทำการซื้อ-ขายได้ตลอดเวลาและทุกโอกาสและสถานที่ โดยใช้สถานที่ตรงไหนก็ได้และเวลาว่างเวลาใดก็ได้เพียงแค่มีสมาร์ตโฟนกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทันทันทีที่มีช่วงจังหวะที่ว่างเข้ามาลงทุนในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลได้ตลอดเวลาที่ตนเองพร้อมโดยไม่ต้องรอให้ตลาดพร้อม ซึ่งด้วยตัวบริบทนี้ทำให้ทุกสายงานอาชีพไม่ว่าจะเป็นนักธุรกิจหรือหรือเจ้าของกิจการ, กลุ่มแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระ และพนักงานเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ สามารถบริหารจัดการทำการซื้อ-ขายได้อย่างง่ายดายสอดคล้องกับอาชีพที่ตนเองประกอบอยู่ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

“ด้วยความที่ฉันเป็นข้าราชการครูเคยลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แล้วฉันต้องดูกราฟระยะสั้นเป็นรายชั่วโมงซึ่งมันไม่สอดคล้องกับชีวิตตัวเองเลยถึงแม้จะเปลี่ยนมาดูเป็นแบบระยะยาวก็ดีขึ้นแต่ก็ยังไม่ตอบโจทย์ในเรื่องของเวลาที่ฉันจะว่างจริง ๆ ก็ตอนเลิกสอนซึ่งตอนนั้นตลาดหลักทรัพย์ก็ปิดแล้ว ต่างกันกับสกุลเงินดิจิทัลอย่างสิ้นเชิงที่ฉันจะทำการซื้อขายได้ตลอดเวลาที่ฉันเลิกสอนหนังสือตลาดก็ยังเปิดอยู่ตลอดเวลา” ประดิษฐ์ (นามสมมติ)

เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์และข้อได้เปรียบของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่สามารถซื้อขายได้ตลอดเวลานั้นเป็นความยืดหยุ่นที่เอื้อต่ออาชีพการงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติในรูปแบบที่เป็นตารางเวลาที่กำหนด โดยการลงทุนเช่นนี้เรียกได้ว่าเป็นช่องทางหนึ่งที่สะดวกสบายในการลงทุนสกุลเงินดิจิทัลเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถทำการซื้อขายได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมงทุกวัน ซึ่งความยืดหยุ่นนี้ทำให้นักลงทุนสามารถบริหารเวลาได้ดีขึ้น และสามารถลงทุนได้ตามความสะดวกของตนเอง นอกจากนี้การที่ตลาดสกุลเงินดิจิทัลเปิดตลอดเวลา ทำให้นักลงทุนสามารถทำธุรกรรมการเงินได้ทุกที่ทุกเวลา ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายก็สามารถทำได้ทันทีที่ต้องการ สิ่งนี้ช่วยลดข้อจำกัดทางเวลาและเพิ่มความสามารถในการตอบสนองต่อสถานการณ์ตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป และด้วยการที่ไม่ต้องเฝ้าติดตามกราฟระยะสั้นเป็นรายชั่วโมง และ

สามารถเลือกเวลาที่สะดวกสำหรับการซื้อขายได้ การบริหารเวลาที่มีประสิทธิภาพนี้ช่วยลดความเครียดและเพิ่มโอกาสในการทำกำไรจากการลงทุน

ประการสุดท้าย ความปลอดภัยและแนวโน้มของการยอมรับในอนาคต
กลุ่มผู้ลงทุนในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลมองว่าสกุลเงินดิจิทัลนั้นคืออนาคตของการเงินเนื่องด้วยบริบททั้งหลายของสกุลเงินดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ทำให้พวกเขามีความเชื่อและคาดหวังว่าต้องเป็นเช่นนั้น กล่าวคือ สกุลเงินดิจิทัลทำการโอนมูลค่าทางออนไลน์ได้ด้วยตัวผู้ลงทุนเองโดยไม่จำเป็นต้องมีคนกลางอย่างธนาคารอีกต่อไปทำให้สามารถโอนมูลค่าไปได้ทั่วโลกได้ตลอดเวลาและมีค่าธรรมเนียมในการโอนที่ต่ำ

สกุลเงินดิจิทัลเป็นเงินดิจิทัลแบบกระจายอำนาจที่ออกแบบมาเพื่อให้ใช้บนพื้นฐานอินเทอร์เน็ตไม่ใช่การรวมศูนย์กลางเหมือนธนาคาร ดังนั้นสกุลเงินดิจิทัลจึงได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายมากขึ้น โอนจ่ายแลกเปลี่ยนได้อย่างโปร่งใส 100% ผ่านไปยังเครือข่ายของสกุลต่าง ๆ ที่ต้องการลงทุนด้วยเทคโนโลยีบล็อกเชน ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีความปลอดภัยสูงยากต่อการโจรกรรมข้อมูล โดยทุกธุรกรรมบนเครือข่ายของสกุลเงินดิจิทัลจะได้รับการเปิดเผยเป็นข้อมูลสาธารณะซึ่งหมายความว่าในการทำธุรกรรมนั้น ๆ จะไม่มีช่องว่างที่จะทำให้เกิดการบิดเบือนข้อมูลได้เลย ด้วยข้อดีดังกล่าวจึงทำให้นักลงทุนเริ่มเข้ามาสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลเป็นจำนวนมากเพราะสกุลเงินดิจิทัลได้ช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถควบคุมสินทรัพย์ของตนเองได้อย่างเต็มที่

สกุลเงินดิจิทัลจึงได้รับความนิยมในหมู่นักลงทุนหลังจากที่มีบุคคลสำคัญระดับโลก และกลุ่มบริษัทต่าง ๆ อีกทั้งยังไปถึงสถาบันการเงินบางสถาบันต่างก็เริ่มเข้าซื้อสกุลเงินดิจิทัล ตัวอย่างเช่น Elon Musk, Tesla, MicroStrategy, รัฐบาลจีนและบริษัทอื่นๆ อีกมากมาย

สกุลเงินดิจิทัลจึงกลายเป็นทางออกของการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มากมายในระบบการเงินของเราในปัจจุบันที่มีค่าธรรมเนียมในการโอนที่สูง เสี่ยงต่อการโจรกรรมข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลสำคัญอื่น ๆ โดยเฉพาะความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ โดยจะเห็นได้ว่าสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทั้งหมดจะเห็นชัดได้ว่าสกุลเงินดิจิทัลคือเทคโนโลยีทางการเงินที่จะเข้ามาเปลี่ยนแปลงโลกทางการเงินในอนาคตให้ความคล่องตัว โปร่งใส ปลอดภัย ไร้ตัวกลางที่สำคัญสามารถตรวจสอบความถูกต้องในตัวระบบได้ทุกขั้นตอน

“อนาคตข้างหน้าสกุลเงินดิจิทัลจะยิ่งได้รับการยอมรับต่อไปมากขึ้นเรื่อย ๆ แม้ตัวระบบของมันดีมากนะครับปลอดภัยที่สุด พวกเราคงจะหลีกเลี่ยงไม่ทำความรู้จักกับมันไม่ได้อีกต่อไปแล้วต้องทำความเข้าใจกับมันบ้างจะอยู่กับระบบเดิมเราก็จะตามโลกยุคใหม่ไม่ทันนะครับ” สมเกียรติ (นามสมมติ)

สกุลเงินดิจิทัลได้กลายเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจและยอมรับอย่างแพร่หลายมากขึ้นในปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับมากขึ้นในอนาคต โดยมีเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) ซึ่งมีคุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ระบบมีความปลอดภัยสูง โดยเป็นฐานข้อมูลพื้นฐานที่ธุรกรรมในรูปแบบของบล็อก แต่ละบล็อกจะเชื่อมต่อกับบล็อกก่อนหน้าเป็นโซ่ ทำให้ข้อมูลที่ถูกบันทึกไม่สามารถแก้ไขหรือปลอมแปลงได้ง่าย ทุกคนในเครือข่ายสามารถตรวจสอบธุรกรรมได้อย่างโปร่งใส แม้ว่าบล็อกเชนจะไม่มีศูนย์กลางควบคุม แต่ข้อมูลธุรกรรมจะถูกบันทึกและตรวจสอบโดยคอมพิวเตอร์หลายเครื่องทั่วโลก การกระจายศูนย์นี้ทำให้ระบบมีความยืดหยุ่นและทนทานต่อการโจมตีทางไซเบอร์ เนื่องจากไม่มีจุดอ่อนที่เป็นศูนย์กลาง รวมไปถึงการเข้ารหัสช่วยให้ธุรกรรมที่เกิดขึ้นในเครือข่ายมีความปลอดภัยสูง ข้อมูลที่ส่งผ่านเครือข่ายจะถูกเข้ารหัสและต้องการคีย์เฉพาะในการถอดรหัส ทำให้ผู้ไม่หวังดีไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนตัวหรือทำธุรกรรมที่ไม่ถูกต้องได้ เมื่อสกุลเงินดิจิทัลเริ่มได้รับการยอมรับจากผู้คนและองค์กรทั่วโลก หลายประเทศจึงเริ่มมีการออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมและสนับสนุนการใช้สกุลเงินดิจิทัล การมีกฎระเบียบที่ชัดเจนช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับนักลงทุนและผู้ใช้ทั่วไป ทำให้สกุลเงินดิจิทัลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เทคโนโลยีบล็อกเชนและสกุลเงินดิจิทัลยังคงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความปลอดภัย ประสิทธิภาพ และความสามารถในการรองรับธุรกรรมจำนวนมาก การพัฒนาเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับในอนาคต การทำความเข้าใจเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลและเทคโนโลยีบล็อกเชนเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีนี้ได้อย่างเต็มที่ การเปิดใจและยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ จะช่วยให้เราสามารถปรับตัวและเติบโตไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1.2 ทูตที่นำไปสู่การตัดสินใจลงทุน: เจอนไชเซิงสาเหตุ

สาเหตุที่จะนำไปสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทุนต่าง ๆ ตามแนวคิดทฤษฎีของบูดีเยอร์ โดยปัจจัยต่าง ๆ นั้นล้วนเป็นทุนเดิมที่นักลงทุนล้วนมีสะสมอยู่กับตนเองอยู่แล้วก่อนที่จะตัดสินใจเข้ามาสู่สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นความรู้เดิมที่มี เงินทุนหรือกลุ่มเครือข่ายสังคมเดิมที่เป็นองค์ประกอบความพร้อมอย่างหนึ่งก่อนที่จะเข้ามาสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัล ส่วนจะมีทุนอะไรแบบไหนมากหรือน้อยแค่ไหนนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังและพื้นฐานอาชีพที่ประกอบอยู่ของแต่ละบุคคลซึ่งเป็นตัวบ่งบอกแสดงสัญลักษณ์สถานะทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งในที่นี้จะกล่าวอ้างอิงถึงกลุ่มอาชีพดังต่อไปนี้ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ, กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระ และกลุ่มอาชีพพนักงานเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีทุน 4 ประการ

ประการแรกทุนวัฒนธรรม:รูปแบบความรู้ความเข้าใจ ทุนวัฒนธรรม (Culture capital) คือสิ่งที่เรารับมาแล้วจะทำให้ตัวเรามีคุณภาพที่ดีขึ้นในด้านต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตตามบริบทในสังคมนั้น ๆ ซึ่งทุนวัฒนธรรมนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 สถานะคือ สถานะทางวัตถุ (Objectified state) ได้แก่ ทรัพย์สิน, วัตถุและสินค้าต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับทุนวัฒนธรรม สถานะภายใน (Embodied state) ได้แก่ ทุนวัฒนธรรมที่ฝังอยู่ในตัวเราเป็นกระบวนการที่มีการสั่งสม ปลูกฝัง ศึกษาเรียนรู้ โดยกระบวนการทั้งหมดนี้ไม่ได้เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ แต่จะต้องใช้เวลาในการสะสม และสถานะทางสถาบัน (Institutionalized state) ได้แก่ การยอมรับจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยการได้รับการรับรองจากการออกใบประกาศนียบัตรให้ในกรณีสำเร็จการศึกษาจากสถาบันนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาตามระบบการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในทุกระดับชั้นการศึกษาหรืออาจจะเป็นการศึกษาตามหลักสูตรต่าง ๆ นอกเหนือจากศึกษาในระบบ

ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลนั้นทุนวัฒนธรรมที่เกิดจากสถานะภายใน (Embodied state) คือปัจจัยหลักที่สำคัญ ซึ่งในที่นี้หมายถึงความรู้และความเข้าใจในบริบทต่าง ๆ ของสกุลเงินดิจิทัลที่ตัวผู้ลงทุนนั้นอาจจะมีอยู่แล้วหรืออาจจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อที่จะทำให้ตัวเองเป็นผู้เล่นที่มีความพร้อมที่สุดคือเป็นการสร้างความได้เปรียบของตนเองก่อนที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล โดยในการศึกษาในครั้งนี้เราพบทุนวัฒนธรรมอยู่ 4 ประการคือ

1) ทุนที่ได้จากการศึกษาทั้งในและนอกระบบ

ทุนที่ได้จากการศึกษาทั้งในและนอกระบบ คือ ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการเรียนรู้ในสถานศึกษาและการเรียนรู้นอกสถานศึกษา ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล ผู้ลงทุนสามารถนำความรู้นี้มาใช้ในการสร้างความได้เปรียบในการลงทุนและปรับตัวให้เข้ากับตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“ความรู้เดิมจากประสบการณ์เดิมมีผลค่อนข้างเยอะครับ เพราะว่าตอนที่เรารเรียนอยู่มหาลัย มันก็จะมีวิชาที่เกี่ยวกับการตลาดเข้ามาแทรกหรือมันเป็นความรู้ทั่วไปที่เราเรียนกันอยู่ประจำอยู่แล้ว ทางด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์ เวลาเราจะทำกิจกรรมอะไรเกี่ยวกับการลงทุนก็จะทราบได้ว่าอะไรที่มีความเสี่ยงในการลงทุนนั้น ๆ เราก็สามารถเอาความรู้ตรงนั้นมาใช้อได้อย่างดีไม่ว่าจะเป็น การบริหารจัดการตัวเองให้มีความมั่นคงพร้อมในการลงทุนหรือบริหารจัดการอะไรต่าง ๆ มันเกี่ยวข้องกับการจัดการเงินทุนของเราที่เราจะนำออกไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างปลอดภัยซึ่งผมก็นำความรู้จากตรงนี้มาใช้ครับ” สมเกียรติ (นามสมมติ)

ผู้ลงทุนทุกคนล้วนมีทุนวัฒนธรรมมาก่อน เริ่มตั้งแต่การศึกษาในระบบ การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อยอดจนไปถึงมหาวิทยาลัยหรืออาจจะเป็นการศึกษาทั้งใน และนอกระบบรูปแบบต่าง ๆ เป็นความรู้ขั้นพื้นฐานที่คนส่วนใหญ่ต้องมีกันทุกคนอยู่แล้ว แต่จะเป็นความรู้ในด้านใดก็จะขึ้นอยู่กับโอกาสและความถนัดที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน ความรู้พื้นฐานที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่จะมีไม่เท่ากันในแต่ละคน แต่ละสายอาชีพ โดยทุนวัฒนธรรมที่ได้จากการศึกษาทั้งในและนอกระบบจะแตกต่างกันไป เช่นบุคคลที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับทางด้าน เศรษฐศาสตร์ก็อาจจะมีความรู้ทางการเงินเป็นอย่างดีอาจจะมีความถนัดในการลงทุน ทางด้านการเงินมากกว่าบุคคลที่ไม่ได้ศึกษาทางด้านนี้มาก่อน แต่สุดท้ายแล้วถึงบุคคลใดที่ไม่ได้มีความรู้ความชำนาญทางการเงินมาก่อนก็ต้องหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้ตนเองมีความรู้มากเพียงพอและพร้อมที่จะนำพาตัวเองเข้าไปเป็นผู้เล่นสู่สนามสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างมีความมั่นใจและสามารถที่จะประสบความสำเร็จในการลงทุนได้

2) ทุนที่สร้างจากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง/การศึกษาตามอัธยาศัย

ทุนที่สร้างจากการเรียนรู้ด้วยตัวเอง หรือ การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นความรู้และทักษะที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ผ่านการอ่านหนังสือ คอร์สออนไลน์ หรือการเข้าร่วมสัมมนา และการทดลองปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในด้านที่ตนสนใจได้อย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง

“ผมได้ศึกษาเรื่องนี้มาก่อนที่มันจะเป็นกระแสด้วยซ้ำ เพราะว่าตอนนั้นผมมีการลงทุน ฟอเร็กซ์ ฟอเร็กซ์มันคือการลงทุนเก็งกำไรค่าเงิน ซึ่งตอนนั้นเมืองไทยก็ยังไม่ค่อยรู้จักแต่ว่าผมเทรด กับโบรกเกอร์นอกครับ ในวงการของคนเทรดฟอเร็กซ์เข้าก็จะหาสินทรัพย์ใหม่ ๆ ให้กับตัวเองแล้ว ตอนนั้นก็มีคนเริ่มมีคนพูดสกุลเงินดิจิทัลโดยเฉพาะบิทคอยน์ ตอนนั้นมันก็หลายปีมาแล้วครับ ตอนนั้นผมยังทำงานประจำอยู่ที่นี้ก็เลยทำการศึกษาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเองซึ่งตอนนั้นก็ถือว่าเป็นเรื่องใหม่มากแทบจะไม่มีใครรู้จักแล้วทำการเทรดสกุลเงินดิจิทัลเลย ผมจึงต้องพยายามศึกษาเองเพิ่มเติมเองตลอดหลัก ๆ ก็จะอ่านตามพวกคอมมูนิตีต่าง ๆ นะครับแต่ก็ยังไม่ได้ถึงขั้นไปลงสมัครเรียนอะไรเพิ่มเติมจะเน้นไปในทางศึกษารวบรวมข้อมูลเองทั้งหมด” ประยุทธ์ (นามสมมติ)

แม้ว่าผู้ลงทุนจะมีความรู้พื้นฐานที่สามารถมาประยุกต์ใช้ในการศึกษา ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้ว แต่ก็ยังมีการศึกษาในเรื่องการลงทุนเพิ่มเติมด้วยตัวเองด้วยการศึกษา ผ่านทางโซเชียลมีเดีย คอมมูนิตีต่าง ๆ ของกลุ่มสกุลเงินดิจิทัลทางออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นตัวเฟสบุ๊ก ซึ่งในนั้นจะมีข้อมูลที่สมาชิกในกลุ่มจะมาดิสคัสกันในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลในหัวข้อต่าง ๆ และจะมีลิงก์ให้อ่านข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมได้ นอกเหนือจากนี้ยังมีการศึกษาเพิ่มเติม

จากช่องทางของยูทูบซึ่งเป็นอีกช่องทางที่นิยมใช้ในการศึกษาหาข้อมูลการลงทุนเพิ่มเติมก่อนที่จะทำการลงทุนในสนามสกุลเงินดิจิทัลต่อไป

3) ทูทที่สร้างจากประสบการณ์การลงทุน/การทำงาน

ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติจริงในตลาดสกุลเงินดิจิทัลหรือในสายงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้ลงทุนหรือผู้ทำงานเกิดการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์จากความล้มเหลวและความล้มเหลว ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้าใจและความสามารถในการตัดสินใจและปรับตัวในสถานการณ์จริง

“ประสบการณ์จากการลงทุนกับตลาดหลักทรัพย์ในประเทศช่วยผมได้มากครับ ในตลาดหลักทรัพย์จะมีกราฟที่เป็นเทคนิคอลครับ ซึ่งผมสามารถดูกราฟ ดูแท่งเทียนอะไรอย่างนี้ก็ได้ครับผมดูเพื่อเป็นแนวทางในการฟอร์คแซว่า ราคาหุ้นมันอาจจะขึ้นหรืออาจจะลงช่วงไหนอะไรอย่างนี้ครับ ก็คือช่วยได้เยอะและมีความแม่นยำประมาณหนึ่งครับดีกว่าเข้าไปซื้อเลยไม่ดูอะไรเลยแบบนั้นคือเสี่ยงมาก ซึ่งผมก็นำเอาความรู้จากการอ่านกราฟตรงนี้มาประยุกต์ใช้กับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลตอนทำการเทรดเหรียญเหมือนกับตอนซื้อ-ขายหุ้น ผมว่าประสบการณ์ตรงนี้นำมาช่วยผมในช่วงแรก ๆ ที่ผมเริ่มเข้ามาทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลได้เยอะเลยครับเพราะกราฟจะมีวิธีการอ่านที่สอดคล้องกัน” ประดิษฐ์ (นามสมมติ)

เมื่อผู้ลงทุนมีความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากการลงทุนในรูปแบบอื่นเช่นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และได้มีการขยายผลต่อนำประสบการณ์ความรู้แบบเดิมที่เคยมีมานำมาประยุกต์ใช้กับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างสอดคล้องกัน เนื่องจากมีวิธีการที่ดูและอ่านค่ากราฟบางอย่างที่มีทิศทางและวิธีการดูที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นทูทที่เป็นความรู้ใหม่ของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้เกิดจากการผ่านการเรียนรู้ผ่านจากประสบการณ์เดิมที่เคยลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ที่เป็นการลงทุนรูปแบบเดิมที่ตัวผู้ลงทุนเคยทำมาก่อนหรืออาจจะเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำงานแล้วแต่บริบทของแต่ละอาชีพที่จะมีการนำมาประยุกต์ใช้ในแบบที่แตกต่างกันไปในเรื่องของการตัดสินใจทำให้กล้าตัดสินใจหรือตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

4) ทูทที่ได้จากเครือข่ายความสัมพันธ์

ความรู้และโอกาสที่ได้รับจากการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลหรือกลุ่มคนในแวดวงการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายคนรู้จักที่อยู่ในแวดวงการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล หรือกลุ่มผู้ลงทุนซึ่งมีพื้นที่ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความรู้ความ

คิดเห็นเกี่ยวกับการลงทุน การมีเครือข่ายที่แข็งแกร่งช่วยให้ผู้ลงทุนเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ คำแนะนำ และโอกาสทางธุรกิจที่ไม่สามารถหาได้จากแหล่งอื่น

“ก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแบบจริงจังนี้เคยครับก็ได้ทำการศึกษาข้อมูลจากการอ่านจากอินเทอร์เน็ตเรียกว่าตอนนั้นมันใหม่มาก ผมศึกษาข้อมูลรวบรวมข้อมูลเองทั้งหมดผ่านกลุ่มสมาชิกที่เข้ามาติดต่อกันเกี่ยวกับหัวข้อของสกุลเงินดิจิทัลตามเพจของเฟสบุ๊คอะไรนี้ครับ พอศึกษาข้อมูลด้วยตัวเองบางส่วนแล้วก็จะมีการมีข้อมูลที่ได้จากเพื่อนแนะนำเพิ่มเติมบ้าง ซึ่งถ้าผมอยากรู้อะไรบางทีก็จะถามจากกลุ่มเพื่อนที่รู้เรื่องเกี่ยวกับการลงทุนครับ” ประยุทธ์ (นามสมมติ)

นอกจากความรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขเชิงสาเหตุของการทำให้ตัวนักลงทุนมีความพร้อมก่อนที่จะเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลนั้น ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นนั้นเกิดจากการเรียนรู้หาประสบการณ์ด้วยตัวเองเป็นจุดเริ่มต้นเสมอหลังจากนั้นตัวผู้ลงทุนเองก็จะทราบว่าตัวเองนั้นยังต้องการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องใดบ้างที่จะทำให้ตัวนักลงทุนเองมีความมั่นใจและกล้าที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย เครือข่ายความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ จึงเป็นความรู้ขั้นต่อไปที่ตัวผู้ลงทุนจะต้องทำการแสวงหาเพิ่มเติมต่อไปได้ ในหัวข้อต่างๆ ที่ตนเองสงสัยหรือสนใจจากกลุ่มสังคมเพื่อนฝูงที่ตนเองมีอยู่แล้วหรือต้องไปหาเพิ่มเติมเอาเพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องในความรู้ที่ตนเองมีอยู่ว่าเพียงพอและมีมั่นใจก่อนที่จะเข้าไปสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัล

จากรูปแบบต่าง ๆ ของความรู้ที่ได้มาจากทั้ง 4 ช่องทางทำให้เห็นได้ชัดว่าทุนวัฒนธรรมเป็นอีกเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่สำคัญที่จะทำให้ผู้ลงทุนมีความรู้เพียงพอที่จะนำพาตัวเองเข้าสู่สนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างมีความมั่นใจและอยู่รอดปลอดภัย โดยความรู้เป็นองค์ประกอบหลักและสิ่งสำคัญที่จะช่วยสร้างเกราะและรักษาความปลอดภัยให้กับนักลงทุนให้สามารถตัดสินใจลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างถูกต้องเพราะการลงทุนแบบไม่มีความรู้ก็ไม่ต่างจากการเล่นการพนันเลยที่ถือว่าเป็นการเสี่ยงดวงโดยไม่สามารถควบคุมความเสี่ยงได้เลย

ประการที่สองเครือข่ายความสัมพันธ์ในฐานะทุนทางสังคม ในด้านเครือข่ายทางสังคมก็เป็นปัจจัยสาเหตุอีกข้อที่ผู้ลงทุนนั้นมีอยู่ก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลกล่าวคือเบื้องต้นหลังจากที่ผู้ลงทุนล้วนมีความรู้เป็นทุนเดิมในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลไม่ว่าจะศึกษาด้วยตนเองหรือได้มาจากแหล่งข่าวตามสื่อทั่วไปที่สามารถที่จะหาได้ ก็ยังมีปัจจัยสาเหตุใหญ่อีกข้อ นั่นก็คือทุนทางสังคมหรือเข้าใจได้อีกอย่างก็คือเครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งในที่นี้จะหมายถึงความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความรู้ในด้านสกุลเงินดิจิทัลซึ่งสามารถนำพาหรือชักจูง

ให้สามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเต็มรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการแนะนำช่วยเหลือในวิธีการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลหรืออาจจะเป็นการสนับสนุนในกรณีต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้ผู้ที่สนใจในการลงทุนสามารถเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ โดยการศึกษาครั้งนี้ พบเครือข่ายทางสังคมในสามรูปแบบได้แก่

1) รูปแบบแรกรูปแบบเครือข่ายญาติ นักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลหลายคนเริ่มเข้ามาสนใจการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจากการชักชวนหรือการที่ได้เห็นญาติเป็นผู้ลงทุน เมื่อเกิดการชักชวนจนกลายเป็นความสนใจ ทำให้ผู้ลงทุนมีความเชื่อมั่นหรือมั่นใจที่จะลองเปิดใจในการลงทุนเพราะได้รับคำแนะนำจากคนใกล้ชิดที่เป็นญาติตัวเอง

“คือจริง ๆ แล้วตอนแรกที่ได้ยินเกี่ยวกับเรื่องราวของสกุลเงินดิจิทัลก็ยังไม่ได้ที่จะสนใจหรือจริงจังอะไรกับตรงนี้ แล้วพอมีพี่ชายที่เค้าเล่นอยู่แล้วเค้าก็เลยเหมือนชักชวนและอธิบายให้เรามีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการลงทุนในด้านนี้ที่สำคัญคอยให้คำปรึกษาได้ด้วย ก็เลยตัดสินใจลงสมัครเปิดบัญชีเริ่มทำการซื้อ-ขายค่ะ” สุรีย์ (นามสมมติ)

การมีเครือข่ายญาติที่มีความรู้และประสบการณ์ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างความมั่นใจและเพิ่มโอกาสในการลงทุนให้กับผู้เริ่มต้น ญาติที่มีประสบการณ์มาก่อนสามารถให้คำแนะนำและแนวทางในการเริ่มต้นที่ถูกต้อง รวมถึงช่วยในการแก้ไขปัญหาและให้คำปรึกษาเมื่อพบกับอุปสรรคในการลงทุน การได้รับคำแนะนำจากคนใกล้ชิดเช่นนี้ทำให้ผู้ลงทุนใหม่มีความมั่นใจในการตัดสินใจและลดความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสร้างความรู้สึกว่ามีคนสนับสนุนและคอยช่วยเหลือ ทำให้กระบวนการเรียนรู้และการลงทุนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) เครือข่ายเพื่อนสนิท เพื่อนสนิทเป็นเครือข่ายที่ง่ายและเป็นกันเองต่อการสื่อสารดังนั้นเพื่อนจึงเป็นอีกแหล่งข้อมูลแรก ๆ ที่ผู้ลงทุนจะเลือกที่จะเข้าไปหาข้อมูลในการลงทุน หรืออาจมีโอกาสดังกล่าวที่จะได้รับการชักจูงจากเพื่อนสนิทได้และด้วยความที่เป็นเพื่อนสนิทจึงสามารถแนะนำและชักชวนกันได้อย่างง่ายดายด้วยการสื่อสารที่อยู่ในระดับเดียวกัน

“จริง ๆ แล้วเนี่ยตอนแรกไม่ได้ตั้งใจจะเรียนรู้เรื่องสกุลเงินดิจิทัลเลยแต่ด้วยความที่เราเคยเล่นหุ่นอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ พอติดกับที่มีพรรคพวกที่สนิทกันเข้ามาแนะนำและอธิบายว่าสกุลเงินดิจิทัลมันไม่ยากอย่างที่เราคิดซึ่งเค้าก็ยังได้บอกเราว่ามันมีวิธีการดูกราฟเหมือนกับกราฟที่เราใช้เล่นหุ้นเนี่ยมาอ้างอิงได้ ผมก็เลยเปิดใจลงศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในด้านนี้แล้วก็ตัดสินใจเข้ามาลงทุนในคริปโตเคอเรนซีดูครับ” ประดิษฐ์ (นามสมมติ)

เครือข่ายเพื่อนสนิทเป็นแหล่งข้อมูลและคำแนะนำที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นกันเอง ผู้ลงทุนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลกับเพื่อนที่มีประสบการณ์หรือความรู้ในด้านการลงทุนสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างเปิดเผย การได้รับคำแนะนำจากเพื่อนสนิทที่มีความเข้าใจในลักษณะและพฤติกรรมของตลาดสกุลเงินดิจิทัลทำให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจมากขึ้นในการตัดสินใจ การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนที่มีประสบการณ์เช่นนี้ทำให้การเรียนรู้และการลงทุนเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติและไม่มีความกดดัน

3) เครือข่ายที่มาจากการทำงาน ด้วยช่องทางการทำงานในแต่ละสายอาชีพก็มีโอกาสที่จะได้พบเจอผู้คนหลากหลายอาชีพซึ่งหนึ่งในนั้นก็อาจเป็นนักลงทุนที่ประสบความสำเร็จในการลงทุนที่เราสามารถขอคำปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความรู้ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้

“จุดเริ่มต้นของผมเกิดจากมีลูกค้าประจำเข้ามาซื้อกาแฟในช่วงที่ผมทำงานก็เริ่มมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมากขึ้นจนวันหนึ่งพี่เค้าพูดถึงการลงทุนในคริปโตเคอเรนซีซึ่งตัวผมเองก็มีความสนใจบ้างอยู่แล้วจึงขอคำแนะนำจากพี่เค้าแล้วผมก็ได้ไปศึกษาเองต่อตามช่องทางที่เค้าแนะนำจนผมตัดสินใจลงทุนและเปิดบัญชีครับ” สุพจน์ (นามสมมติ)

เครือข่ายที่มาจากการทำงานเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุนได้พบกับบุคคลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในสกุลเงินดิจิทัล การสร้างความสัมพันธ์ในเชิงอาชีพช่วยให้ผู้ลงทุนได้รับคำแนะนำที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์จากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มาก่อน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลในสภาพแวดล้อมการทำงานทำให้ผู้ลงทุนมีมุมมองที่กว้างขึ้นและได้รับข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการตัดสินใจและเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จในการลงทุน

ประการที่สาม เงินออม:ทุนทางเศรษฐกิจที่เป็นฐานสำคัญในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เงินทุนที่ต้องใช้ในการลงทุนคืออีกสาเหตุปัจจัยหลักสำคัญที่กลุ่มนักลงทุนทุกคนจำเป็นต้องมีและจะจัดเตรียมให้พร้อมก่อนการเข้าสู่ตลาดสกุลเงินดิจิทัล กลุ่มนักลงทุนในทุก ๆ กลุ่มสายอาชีพที่จะเข้าไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลทั้งหมดส่วนใหญ่ที่มีรายได้จากบริษัทอาชีพที่ดำเนินอยู่จะแบ่งเงินออกเป็น 3 เงินใช้จ่าย,เงินออมหรือเงินเก็บและเงินลงทุน โดยจะมีเงินลงทุนที่แยกออกมาจากเงินออมโดยนักลงทุนจะแบ่งเงินออมบางส่วนออกมาเพื่อเปลี่ยนเป็นเงินที่ใช้ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล และที่มาหลักของเงินออมของนักลงทุนนั้นในแต่ละกลุ่มอาชีพก็จะได้มาจากการแบ่งแยกออกมาจากผลกำไรของผลประกอบการธุรกิจที่ดำเนินอยู่ในกรณีที่นักลงทุนเป็นเจ้าของ

กิจการหรือจะมีการแบ่งแยกออกมาจากเงินเดือนสำหรับพนักงานประจำและถูกแบ่งออกมาจากค่าจ้างแรงงานในกรณีนี้นักลงทุนคือ กลุ่มอาชีพอิสระและกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง

นอกจากนี้ที่มาของเงินออมที่มาจากแหล่งอื่น ๆ นอกจากรายได้หลักในแต่ละสัปดาห์ยังมีที่มาจากแหล่งอื่น ๆ ได้อีกไม่ว่าจะเป็นเงินลงทุนเดิมที่มาจากการลงทุนในพอร์ตการลงทุนชนิดอื่น ๆ ตัวอย่างเช่นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคนหนึ่งได้มีการใช้เงินลงทุนที่ย้ายมาจากพอร์ตการลงทุนเดิมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกองทุนรวม โดยได้ทำการย้ายพอร์ตการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และพอร์ตกองทุนรวมของตัวเองทั้งหมดไปยังพอร์ตการลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัลแทนก็เปรียบเสมือนได้นำเงินออมที่เป็นเงินลงทุนเดิมจากพอร์ตการลงทุนเดิมทั้งหมดได้ถูกย้ายเปลี่ยนมาเพิ่มการลงทุนให้กับพอร์ตการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในปัจจุบันแทน

“ผมเริ่มต้นสู่วิธีการลงทุนนะครับจากการซื้อกองทุนรวมพอได้กำไรก็ขายแล้วก็ซื้อใหม่อะไรเรื่อยครับ หลังจากนั้นก็เข้ามาสู่ตลาดหุ้นก็คือหุ้นไทยอะครับแล้วก็ยังไม่เคยออกไปจากตลาดไทย แต่พอเริ่มมาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลผมก็ย้ายเอกสารการลงทุนทั้งหมดที่มีมาลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัลแทน” ประยุทธ์ (นามสมมติ)

เงินออมที่ถูกเปลี่ยนเป็นเงินลงทุนในส่วนนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับเงินในส่วนของการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถทิ้งไว้ลงทุนได้ในระยะยาวโดยที่ไม่มีความเดือดร้อนใดใดเลย ดังนั้นปัจจัยสาเหตุจากการมีเงินลงทุนที่แบ่งออกมาจากเงินออมอย่างชัดเจนอย่างเป็นระบบทำให้ผู้ลงทุนมีความมั่นใจและแน่วแน่ก่อนการที่จะนำเงินนั้นไปลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยและประสบผลสำเร็จ

“ผมให้ความสำคัญกับเงินออมก่อนนี้มากที่นำมาเป็นเงินลงทุนจะต้องเป็นเงินที่ไม่มีผลต่อการใช้ชีวิตของตัวเองในอนาคต โดยเราจะต้องคิดไปเลยว่าเงินก้อนนี้ที่จะนำไปลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัลนั้นไม่ใช่เงินออมแต่ มันคือเงินลงทุนต่างหาก ฉะนั้นคำว่าเงินลงทุนเราก็จะต้องเข้าใจว่าการลงทุนมีความเสี่ยง เราจะเอาเงินที่ไม่มีความเสี่ยงที่เรียกว่าเงินออมมาใช้ในการลงทุนไม่ได้ ดังนั้นต้องเป็นเงินลงทุนที่เราสามารถเอามองไว้ในการลงทุนอะไรสักอย่างในระยะยาวได้ เงินที่จะต้องเอามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมันจะต้องเป็นเงินลงทุนที่มันไม่มีผลกับการใช้ชีวิตของเรา ถ้าเกิดมันเสียหายจริง ๆ เราจะต้องไม่สูญเสียการใช้ชีวิตของเราผิดแปลกไปจากปัจจุบัน” สารวัช (นามสมมติ)

ด้วยสาเหตุของเงินลงทุนแบบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่นักลงทุนทุกคนจะมีก่อนที่จะกล้าตัดสินใจเข้าไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยไม่คำนึงว่าเงินก้อนนี้จะต้องใช้เวลานานเท่าไรก็ตามในการสร้างผลกำไรให้กับกลุ่มผู้ลงทุนได้

ประการสุดท้าย สถานะทางสังคมและอาชีพแสดงทุนสัญลักษณ์ ทุนสัญลักษณ์คือลักษณะประจำตัวที่บ่งบอกความเป็นตัวตนในแต่ละพื้นฐานอาชีพซึ่งในที่นี้แต่ละอาชีพที่ก่อนที่จะตัดสินใจเข้ามาลงทุนสกุลเงินดิจิทัลก็จะมีการใช้ประโยชน์จากทุนสัญลักษณ์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเรื่องของเงื่อนไขเชิงบริบทกับเชิงสาเหตุในการที่เข้ามาสู่ตลาดของสกุลเงินดิจิทัล

กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ จะมีการใช้สัญลักษณ์ความเป็นผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการเข้าร่วมปรึกษาหาข้อมูลเฉพาะในกลุ่มของเจ้าของธุรกิจด้วยกันเองก่อนที่จะตัดสินใจเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยในกลุ่มเฉพาะของพวกเจ้าของกิจการจะมีแนวคิดและวิธีการค้นหาความรู้ในการลงทุนไปในทิศทางเดียวกันทำให้เกิดความไว้วางใจกันในข่าวสารและระดับข้อมูลที่แต่ละคนมีมาก่อนที่จะมารวมตัวกันสร้างกลุ่มเฉพาะขึ้นมา ดังนั้นโดยสัญลักษณ์ในการเป็นเจ้าของกิจการที่เหมือนกันจึงทำให้มีความมั่นใจในการรวมกลุ่มเฉพาะเจ้าของกิจการขึ้นมาเพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติที่ใกล้เคียงกันรวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ที่ได้รวมตัวขึ้นมาโดยเริ่มต้นจากการที่สัญลักษณ์แสดงตัวตนว่าเป็นเจ้าของกิจการเหมือนกัน

กลุ่มอาชีพอิสระและกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างก็จะมีการใช้ทุนสัญลักษณ์ของสายงานอาชีพตัวเองได้ด้วยเช่นกันตัวอย่างเช่น ในกรณีของช่างตัดผมรายหนึ่งทำงานหน้าที่ตัดผมได้มีโอกาสเจอลูกค้าที่เข้ามาตัดผมกับตนเองและได้ทำการพูดคุยในเรื่องการลงทุนสกุลเงินดิจิทัลทำให้ช่างตัดผมคนนี้ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติการลงทุนกับคนหลากหลายอาชีพและหนึ่งในนั้นก็คือนักลงทุน โดยช่างตัดผมคนนี้ได้ใช้สัญลักษณ์อาชีพการตัดผมเป็นทุนเดิมที่เค้ามียอยู่แล้วเป็นตัวเริ่มต้นในการสร้างความพร้อมให้กับตนเองในด้านการลงทุนที่สำคัญเค่ายังสามารถเพิ่มทุนตัวอื่นได้อีกไม่ว่าจะเป็นทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจและทุนวัฒนธรรมโดยมีการเริ่มต้นจากทุนสัญลักษณ์ที่ตัวเองคือช่างตัดผมนั่นเอง

กลุ่มอาชีพพนักงานเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ ในกลุ่มอาชีพนี้ก็มีรูปแบบการใช้ทุนสัญลักษณ์ไปตามบทบาทของอาชีพตัวเองเช่นกัน ตัวอย่างข้าราชการครูคนหนึ่งได้มีการสอนเรื่องการลงทุนกับเด็กนักเรียนของตนเองเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูกับอาจารย์เป็นเรื่องปกติ จนวันหนึ่งผู้ปกครองของเด็กได้ทราบถึงเรื่องการพูดคุยเกี่ยวกับการลงทุนนี้ระหว่างลูกของตัวเองกับอาจารย์ที่เป็นคนดูแลสอนหนังสือให้กับเด็กนักเรียนก็ทำให้มีผู้ปกครองที่มีความสนใจในเรื่องการลงทุนสกุลเงินดิจิทัลอยู่แล้ว ก็เกิดความเชื่อมั่นเชื่อถือในตัวของคุณครูคนนี้เนื่องจากสัญลักษณ์ของความเป็นข้าราชการครู จึงได้เข้ามาปรึกษาแลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกันกับครูคนนี้ในเวลาที่ได้พบเจอที่โรงเรียน เหตุการณ์นี้ทำให้เห็นว่าข้าราชการครูคนนี้ก็มีการใช้

ทุนสัญลักษณ์ที่ตนเองนั้นคือข้าราชการครูแล้วผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นอยากจะพุดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติในเรื่องการลงทุน ซึ่งในที่นี้ก็เป็นทุนเริ่มต้นในการพัฒนาตนเองกับกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องของการเข้าสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

1.3 สถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเงินและการลงทุน: เงื่อนไขสอดแทรก

ปัจจัยต่าง ๆ นอกเหนือจากปัจจัยความเชื่อมโยงระหว่างความสัมพันธ์ในเรื่องของเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทุนต่าง ๆ ตามทฤษฎีของบูดีเยอร์กับปัจจัยเงื่อนไขเชิงบริบทในด้านต่าง ๆ ของตลาดสกุลเงินดิจิทัลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นแล้ว อาจจะมีเงื่อนไขสอดแทรกมาเพิ่มเติมจากเงื่อนไขเชิงสาเหตุและบริบทของสกุลเงินดิจิทัล โดยก่อนที่ผู้ลงทุนในสายอาชีพต่างๆ จะก้าวมาสู่การเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่เปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย โดยแบ่งออกเป็นกรณีต่าง ๆ ตามบริบทของอาชีพของแต่ละนักลงทุนอาจจะมีปัจจัยเงื่อนไขสอดแทรกอื่นเข้ามาเพิ่มเติมทำเป็นปัจจัยสอดแทรกที่ทำให้มีความสนใจที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) กระแสจากการเล่นเกมสล็อตในสกุลเงินดิจิทัล การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลตอนที่กระแสสกุลเงินดิจิทัลกำลังได้รับความนิยมนั้นยังมีการลงทุนอีกรูปแบบจากการลงทุนผ่านการเล่นเกมสล็อตเพย์ทูเอินเข้ามาในอยู่รูปแบบของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอีกด้วย

“ผมเริ่มสนใจสกุลเงินดิจิทัลแบบจริงจังตอนที่สกุลเงินดิจิทัลกำลังบูม ๆ ซึ่งตอนนั้นมีการเล่นเกมสล็อตเพย์ทูเอินที่คนเล่นเกมสล็อตในสกุลเงินดิจิทัลกันแล้วจะได้เงินอะไรแบบเนี้ย ผมตัดสินใจเข้าไปในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลในช่วงนั้นนะ อันนี้คือจุดเริ่มต้นเลยที่ทำให้ผมสนใจลงทุนเพราะส่วนตัวชอบเรื่องเกมอยู่แล้ว หลังจากลงทุนอยู่สักพักใหญ่พอเริ่มมีประสบการณ์ทางด้านเพย์ทูเอินก็พัฒนาตัวเองต่อในการเทรดเหรียญดิจิทัลแทน คือเราไม่ต้องไปเล่นเกมสล็อตแล้วแต่หันมาลงทุนเฉพาะการเทรดเหรียญของสกุลเงินดิจิทัลอย่างเดียว” สมพงษ์ (นามสมมติ)

ข่าวสารเกี่ยวกับเหรียญของเกมต่าง ๆ ในสกุลเงินดิจิทัลที่สามารถทำการซื้อ-ขายและเก็งกำไรได้ ตลอดจนเหรียญอีกหลายสกุลที่เกี่ยวกับเกมซึ่งเปรียบเสมือนเป็นเงื่อนไขสอดแทรกที่มีเพิ่มเข้ามา ทำให้เกิดความสนใจต่อนักลงทุนที่จะศึกษาเพิ่มและตัดสินใจที่จะลงทุนกับสกุลเงินดิจิทัลประเภทเหรียญเกมสล็อต ดังนั้นจึงทำให้นักลงทุนเข้าสู่กระบวนการลงทุนและเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายและหลังจากที่ได้มีการเปิดบัญชีเพื่อซื้อ-ขายเป็นระยะเวลาหนึ่ง จนทำให้ตัวเองมีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลในรูปแบบของเพย์ทูเอินและได้มีการเอาความรู้ตรงนั้นมาศึกษาและพัฒนาเปลี่ยนรูปแบบการลงทุนมาเป็นการเทรดเหรียญที่เป็นสกุลหลักในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

2) ช่องทางเพิ่มรายได้และทรัพย์สิน นอกจากที่นักลงทุนจะมีกิจการหรืออาชีพหลักประจำที่สามารถสร้างรายได้ประจำให้กับตัวเองอยู่ นักลงทุนสนใจที่จะลงทุนเพิ่มในตลาดสกุลเงินดิจิทัลด้วยเหตุผลที่ต้องการเพิ่มรายได้หรือทรัพย์สินหลังจากที่กิจการหรืองานประจำที่ตัวเองทำอยู่เริ่มมีความมั่นคงแล้วจึงต้องการมองหาช่องทางการเพิ่มรายได้เพิ่ม

“คือจริง ๆ นะทุกคนเค้าก็อยากลงทุนกันนะเพราะว่าโดยทั่วไปในการที่เราทำกิจการคนที่เป็นเจ้าของกิจการพอถึงจุด ๆ หนึ่งผมมองว่าทุกคนเนี่ยก็มองว่าต้องการที่จะหารายรับหรือรายได้ส่วนอื่นที่นอกเหนือจากบริษัท ซึ่งบริษัทเนี่ยประกอบด้วยองค์ประกอบเยอะในการที่จะหารายได้และทำกำไร ในทางกลับกันผมก็มองรายได้ที่เราสามารถสร้างได้โดยไม่ต้องใช้องค์ประกอบที่เยอะจนวายเป็นเหมือนบริษัท ซึ่งผมก็มองว่าสกุลเงินดิจิทัลตอบโจทย์ผมในเรื่องของการเพิ่มรายได้และทรัพย์สินให้กับผมได้โดยไม่ต้องใช้ระบบที่ซับซ้อนเหมือนกับการเป็นเจ้าของกิจการใดกิจการหนึ่ง”
สมรักษ์ (นามสมมติ)

การเข้ามาสู่การลงทุนโดยเริ่มเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายหลังจากที่ทราบในเรื่องเงื่อนไขเชิงสาเหตุและบริบทของสกุลเงินดิจิทัลแล้ว และด้วยเหตุผลเพิ่มเติมที่ต้องการจะลงทุนเพื่อให้ตัวเองมีทรัพย์สินเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประกอบอาชีพหลักของนักลงทุนเปรียบเสมือนเป็นเงื่อนไขสอดแทรกที่มีเพิ่มเข้ามาทำให้มีการตัดสินใจในการลงทุน

3) กระแสตอนโรคระบาดทั่วโลก สืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ธุรกิจและหลาย ๆ กิจการต้องชะลอตัวลง การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจึงเป็นเป้าหมายใหม่ที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนหลาย ๆ ท่าน

“เนื่องจากการหยุดชะงักของเศรษฐกิจทั้งโลกในช่วงโควิดระบาด คนทั้งโลกแทบจะหยุดทำมาหากินในอาชีพปกติที่ตัวเองทำอยู่ จึงทำให้คนส่วนใหญ่เริ่มมองหาช่องทางหาเงินและการลงทุนซึ่งตอนนั้นคริปโตเคอเรนซีก็เป็นอีกหนึ่งทางที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและลงทุนและซื้อด้วยตัวเองได้ง่ายแตกต่างจากช่องทางการลงทุนด้านอื่นที่ยากและซับซ้อนอยู่มาก”
สาคร (นามสมมติ)

จากสมัยที่สกุลเงินดิจิทัลเริ่มเป็นกระแสแต่ก็ไม่ได้มากมายอะไรและเพิ่งจะกลับมามีคนพูดถึงเรื่องสกุลเงินดิจิทัลเยอะแบบจริงจังตอนมีโรคโควิดระบาด ซึ่งจากกระแสดอนโรคระบาดในครั้งนี้ทำให้ผู้คนทั่วโลกตื่นตัวกันและรู้จักสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้น เนื่องจากธุรกิจหลักที่เคยดำเนินอยู่ทั่วโลกได้เกิดการชะลอตัวขึ้นจึงทำให้ผู้คนทั่วโลกมุ่งเป้าหมายไปที่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นจนเห็นได้ชัดเจน กล่าวได้ว่า กระแสข่าวสารของสกุลเงินดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักลงทุนตัดสินใจเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างจริงจัง

4) ผลตอบแทนที่สูง จากการบอกเล่าประสบการณ์ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของผู้ลงทุนจากทุกอาชีพล้วนมีการยอมรับว่าอัตราผลตอบแทนของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีผลตอบแทนที่สูงกว่าการลงทุนในรูปแบบอื่นเมื่อเปรียบเทียบในระยะเวลาที่เท่ากัน

“ถ้านับอัตราการเติบโตของผลกำไรในช่วงเวลาที่เท่า ๆ กันระหว่างสกุลเงินดิจิทัลกับตลาดหลักทรัพย์จะเห็นว่าผลตอบแทนของคริปโตเคอเรนซ์สูงกว่ามากจึงทำให้ผมสนใจที่จะลงทุนมากกว่าที่จะไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ แล้วราคาของคริปโตก็มีการปรับตัวอยู่ตลอดเวลาทำให้ตัดสินใจซื้อขายได้ตลอดในช่วงที่มีกำไรซึ่งตัวกำไรนี้ก็มากกว่าน่าสนใจว่าการลงทุนชนิดอื่นในช่วงเวลาที่เท่ากัน” ประมาณ (นามสมมติ)

จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล ทำให้เราทราบว่า สกุลเงินดิจิทัลเป็นตลาดที่มีความผันผวนสูงส่งผลให้การลงทุนมีกำไรที่สูงด้วยเช่นกัน ซึ่งในที่นี้ผลตอบแทนในเรื่องของกำไรจะมากกว่าการลงทุนในกองทุน ทองคำหรือการลงทุนในประเภทอื่น ๆ เนื่องจากตลาดของสกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นตลาดที่เปิดกว้างให้คนทั่วโลกสามารถลงทุนได้ทุกคนอีกทั้งตลาดก็เปิดตลอด 24 ชม. จึงทำให้มีจำนวนการซื้อขายที่สูงอยู่ตลอดเวลา

1.4 การเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

ก่อนการเข้าสู่การลงทุนในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลผู้ลงทุนทุกคนในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ล้วนทราบและรับรู้กับบริบทในตัวสกุลเงินดิจิทัลที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์ต่าง ๆ ผู้ลงทุนจะรับรู้ถึงสถานการณ์ สภาพแวดล้อมและ บรรยากาศของสนามสกุลเงินดิจิทัลตามความเข้าใจของตนเอง ไม่มีผิดและถูกอาจจะเคยเข้าใจเองมาก่อนหรือได้ยินจากกระแสที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงของสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งการรับรู้ในบริบทนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งขององค์ประกอบเงื่อนไขที่ทำให้กลุ่มนักลงทุนอาชีพต่าง ๆ เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่เริ่มมีการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย โดยกลุ่มนักลงทุนจะเข้ามาสู่การลงทุนต่อไปได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเชิงสาเหตุด้วย ซึ่งในเงื่อนไขเชิงสาเหตุนี้จะเกี่ยวข้องกับปัจจัยในเรื่องทุนซึ่งในที่นี้ก็จะหมายถึง ทุนวัฒนธรรม ทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจและทุนสัญลักษณ์ ที่เหล่าพวกนักทุนต้องมีและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของตนเองซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานอาชีพที่ตนเองประกอบอยู่ด้วย ซึ่งในกลุ่มผู้ลงทุนในทุกอาชีพที่กล่าวมาข้างต้นอาจมีทุนที่ไม่เหมือนและไม่เท่ากันแต่ก่อนที่จะเข้าไปสู่การลงทุนเริ่มมีการเปิดบัญชีเพื่อทำการซื้อ-ขายแล้วนั้นกลุ่มนักลงทุนต้องรวบรวมทุนทุกอย่างที่จำเป็นเพื่อสร้างความพร้อมให้กับตนเองมากที่สุดเพื่อความถูกต้องแม่นยำทำตัวเองให้มีองค์ประกอบของทุนต่างๆ ที่พร้อมและมีความสมบัติเป็นผู้เล่นในสนามของการลงทุนในสกุลดิจิทัลได้เป็นอย่างดีต่อไป ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะความคิด ความเชื่อ การกระทำนำมาสู่การเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล 4 ประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง เปลี่ยนจากบุคคลที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัลมาเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัล กล่าวคือเป็นการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจให้กับตัวเองเกี่ยวกับเรื่องการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่เคยมีมาก่อนหน้านี้

ประการที่สอง เปลี่ยนจากบุคคลที่มีความคิดเชิงลบมาเป็นความคิดเชิงวิพากษ์มากขึ้น ในที่นี้คือการเปลี่ยนแปลงจากการที่มีมุมมองไปในทางลบในเรื่องการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เช่น ความผันผวนและความเสี่ยงกลายเป็นมาที่มีความคิดเชิงวิพากษ์โดยมีการเปิดใจคิดวิเคราะห์ในเชิงลึกมากขึ้นถึงบริบทต่าง ๆ ของสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้น

ประการที่สาม เปลี่ยนจากบุคคลที่ไม่สนใจในสกุลเงินดิจิทัลมาสู่ความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลหลังจากที่มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและมีการคิดวิเคราะห์เชิงลึกในปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลก็จะเข้าใจถึง กฎ กติกาที่เกี่ยวกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลจนนำมาสู่ความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลที่มีมากขึ้นตามมา

ประการที่สี่ เปลี่ยนจากบุคคลที่ลงทุนในรูปแบบอื่นมาเป็นบุคคลที่ลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลร่วมด้วยหรือเพียงอย่างเดียว ความรู้ความเข้าใจการวิเคราะห์และความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงทุนจากรูปแบบเดิมที่มีอยู่แล้วเปลี่ยนมาเป็นการเพิ่มเติมการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแทนหรืออาจเพิ่มเติมเสริมเข้าไปในพอร์ตการลงทุนในแต่ละกลุ่มอาชีพ

ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงความคิดความเชื่อการกระทำที่เปลี่ยนไปดังกล่าวจาก 4 ประการข้างต้น นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (habitus) จนนำไปสู่การเข้าสู่การลงทุนทำการเปิดบัญชีซื้อ-ขายในสกุลเงินดิจิทัล

1.5 ขั้นตอนและวิธีการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

นักลงทุนที่มีปัจจัยเงื่อนไขเชิงสาเหตุ, เงื่อนไขบริบทและเงื่อนไขสอดแทรกครบทุกองค์ประกอบแล้วก็ถือว่ามีความพร้อมเพียงพอที่จะเริ่มเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย ซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการและขั้นตอนการเข้าสู่การลงทุนเริ่มเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายเป็นลำดับขั้นตอนดังตัวอย่างต่อไปนี้

ขั้นตอนแรก เริ่มรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบริบทของสกุลเงินดิจิทัล
ผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพอิสระรายหนึ่งก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้มีเพื่อนชักชวนเพื่อลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและอธิบายบริบทบางส่วนของสกุลเงินดิจิทัลให้ฟังซึ่งตอนนั้นผู้ลงทุนรายนี้ก็ไม่ได้มีความสนใจและไม่มีความรู้อะไรในตัวสกุลเงินดิจิทัลเลยเพราะรู้สึกว่ามันยังไกลตัวอยู่มากและยากต่อการเข้าถึง ผู้ลงทุนก็ฟังเพื่อนอธิบายไปเรื่อย ๆ แต่ก็ยังไม่ได้ให้ความสนใจได้ฟังและก็รับรู้ได้เฉย ๆ จนสองปีผ่านไปผู้ลงทุนเห็นพัฒนาการของเพื่อนของตนเองจากการลงทุนในสกุลเงิน

ดิจิทัลอย่างชัดเจน ประกอบกับการได้รับข่าวสารในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้นจึงทำให้รู้สึกว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นได้ใกล้ตัวเข้ามาเรื่อย ๆ แล้วก็มีการแสวงหาข้อมูลจากผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพอิสระคนนี้เองเริ่มให้ความสนใจแบบจริงจังและอยากที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

“ได้ยืนข่าวเริ่มเยอะขึ้นนะว่ามันน่าจะมาจริง ๆ ให้อะไรดิจิทัลเนี่ยไม่ใช่สกุลเงินดิจิทัลเรียกว่าง่าย ๆ เลยก็คริปโตก็แล้วกันในกลุ่มคนรู้จักก็พูดกันเยอะเห็นเค้าเล่นคริปโตกันก็ยังไม่ค่อยเข้าใจอะไรมากนักตอนนั้นแต่รู้ว่าเรื่องพวกนี้เป็นกระแสที่มาจริง ๆ ก็เริ่มสนใจขึ้นมากบ้าง” สมคิด (นามสมมติ)

ผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างต่างก็มีการเริ่มต้นจากความสนใจและรับรู้ในข่าวสารเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลที่ค่อนข้างที่จะเป็นการลงทุนที่มีกระแสมาค่อนข้างแรงและมีความคิดว่าสกุลเงินดิจิทัลไม่ได้มีความซับซ้อนอย่างที่คนบางกลุ่มคิดว่าใกล้ตัวและเข้าถึงยาก เพราะจากกระแสข่าวที่ได้ยินมาทำให้รู้สึกว่าการลงทุนใกล้เคียงกับคำว่าตลาดหุ้น ซึ่งมุมมองของนักลงทุนในกลุ่มแรงงานรับจ้าง คนนี้มองว่าสกุลเงินดิจิทัลเป็นเหมือนอะไรที่ย่อยลงมา โดยมุมมองของคนทั่วไปอาจมองว่าเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวแต่จริง ๆ แล้วถ้าลองเปิดใจกับเรื่องสกุลเงินดิจิทัลแล้วมันไม่ใช่เรื่องที่ใกล้ตัวขนาดนั้นเลย

ผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพพนักงานเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ ก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในตอนแรกก็ไม่ได้มีความสนใจในการลงทุนด้านนี้เลย แต่ด้วยการที่มีคนรอบตัวพรรคพวกในกลุ่มเดียวกันมีการแนะนำและอธิบายบริบทต่าง ๆ เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลให้ฟังก็เริ่มมีความสนใจ อีกทั้งกระแสข่าวเกือบทุกช่องทางไม่ว่าจะเป็นจากข่าวเศรษฐกิจพื้นฐานทั่วไปในแต่ละวันก็เริ่มมีการบอกราคาของเหรียญหลักในสกุลเงินดิจิทัลอยู่ทุกวัน ช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ก็มีข่าวสารในเรื่องการลงทุนของสกุลเงินดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นในทุกช่องทางก็ทำให้ได้รับข้อมูลมากจนเริ่มมีความสนใจที่จะเริ่มอยากที่จะลงทุน

ผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ ในช่วงเริ่มต้นก่อนที่จะมีความสนใจในสกุลเงินดิจิทัลก็เริ่มจากการได้รับข่าวสารที่เป็นกระแสในสังคมในช่วงที่บิตคอยน์กำลังโด่งดังและเป็นกระแสว่าเหรียญนี้มีอนาคตและจะกลายเป็นทรัพย์สินดิจิทัลที่มีค่าเหมือนทองคำหรือมากกว่าในอนาคต ซึ่งก็ไม่ได้มีความสนใจอะไรมากมายและไม่ได้มีความเชื่อว่าจะเป็นเช่นนั้นได้เลยและในตอนนั้นข้อมูลเกี่ยวกับบิตคอยน์ก็น้อยมากก็เลยเป็นการรับรู้ในเรื่องของบริบทของสกุลเงินดิจิทัลแบบผ่าน ๆ ไม่ได้ตั้งใจดูตั้งใจฟัง จนวันหนึ่งเพื่อนในกลุ่มเริ่มเข้าไปลงทุนและได้มีการแนะนำข้อดีเกี่ยวกับผลตอบแทนที่มากกว่าการลงทุนประเภทอื่น ๆ ประกอบกับธุรกิจที่ประกอบอยู่ก็มีเสถียรภาพมั่นคงแล้วก็เกิดความสนใจที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลขึ้นมาทันที

กรณีดังกล่าวทั้งหมด 4 กรณีของแต่ละกลุ่มอาชีพต่างได้แสดงให้เห็นว่า จุดเริ่มต้นก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจะมีการเริ่มต้นจากการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบริบทของสกุลเงินดิจิทัลไม่ว่าจะรับรู้ด้วยตนเองหรือมีคนแนะนำก็ตามแต่ก็เป็นเพียงความรู้ในเรื่องของบริบทของสกุลเงินดิจิทัลเพียงเท่านั้นซึ่งยังต้องมีการหาความรู้เพิ่มเติมอีกถึงจะเพียงพอต่อการที่จะลงทุน เปรียบเสมือนกลุ่มนักลงทุนทั้ง 4 กลุ่มอาชีพนั้นยังรู้เพียงแค่เงื่อนไขทางบริบทของสกุลเงินดิจิทัลเท่านั้นเอง

ขั้นตอนที่สอง ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้รู้และศึกษาทำความเข้าใจด้วยตัวเอง การหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมของผู้ลงทุนจะช่วยให้ผู้ลงทุนเกิดความมั่นใจและมีความรู้มากขึ้น ซึ่งการหาข้อมูลเพิ่มเติมนี้มาได้จากหลากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากผู้มีประสบการณ์ในการลงทุน ข้อมูลข่าวสารจากสื่อออนไลน์ต่างๆ ผู้ลงทุนล้วนแล้วแต่นำข้อมูลเหล่านี้มาศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองจนเกิดการตกผลึกเป็นความรู้ที่เพิ่มขึ้นให้แก่ตนเอง หนึ่งในผู้ให้ข้อมูลได้เล่าประสบการณ์ของตนเองในการเพิ่มเติมความรู้ให้กับตนเองว่า

“พอที่จะเอาจริงแล้วก็เริ่มหาข้อมูลเองก่อนเลยค่อย ๆ หาอ่านเอาเองตามโซเชียลมีเดียอะไร แต่ก็ต้องดูดีแล้วถ้าอยากรู้เลยเร็วสุดก็ยกหูหาเพื่อนเลยมีเพื่อนที่เล่นอยู่แล้วเยอะแต่ก็จะกลับไปหาข้อมูลตามที่มีนักอธิบายมาอีกทีอยู่ดีแต่ส่วนใหญ่ก็จะเน้นศึกษาเองก่อนเป็นหลัก คอร์สอบรมก็มีนะเป็นการอบรมเรื่องการลงทุนทั้งหมดเลยสอนวันเดียว 50,000 บาท พื่ออยากเรียนมากคิดแล้วคิดอีกแต่ก็ยังไม่ได้เรียนนะเสียตายเป็นยังไงคงจะไปเรียนที่ว่าคุ้มกับพี” สมศักดิ์ (นามสมมติ)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ จะมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตัวเองก่อนผ่านช่องทางออนไลน์และมีการลงสมัครคอร์สเรียนเกี่ยวกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยตรงเพื่อทำความเข้าใจให้มากที่สุดก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการลงทุนแบบเต็มตัว ทั้งนี้การศึกษาค้นหาข้อมูลจากกลุ่มเพื่อนที่เป็นเจ้าของกิจการด้วยกันก็เป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่ไปด้วยการหาข้อมูลด้วยตัวเองเพื่อจะทำตัวเองมีความพร้อมในด้านข้อมูลมากที่สุดก่อนที่จะตัดสินใจเปิดบัญชีทำการซื้อขายสกุลเงินดิจิทัล

ในกรณีผู้ลงทุนในกลุ่มอาชีพอิสระก็กลับไปหาเพื่อนของตนเองซึ่งนั้นก็หมายถึงเพื่อนของนักลงทุนอาชีพอิสระ นั่นคือทุนสังคมเดิมที่ตนเองมีอยู่แล้ว นักลงทุนอาชีพอิสระให้เพื่อนสอนและอธิบายจนตนเองมีความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัลนั้นก็ถือเป็นการหาความรู้เพิ่มเติมซึ่งก็คือทุนวัฒนธรรมนั่นเองและถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องใช้ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลก่อนการเข้าสู่การลงทุนเปิดบัญชีทำการซื้อขาย หลังจากนั้นผู้ลงทุนเองก็เริ่มทำการศึกษาในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัล

ด้วยตัวเองผ่านทางโซเชียลมีเดียเช่น ช่องทางยูทูบ เป็นต้น ซึ่งนั่นก็ถือเป็นทุนวัฒนธรรมเช่นกันแต่เป็นทุนที่เกิดจากการเรียนรู้ของตนเอง

กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างหลังจากที่ได้รับข่าวสารได้รับรู้ได้รู้จักเกี่ยวกับบริบทของสกุลเงินดิจิทัลในครั้งแรกก็มีความกลัวเนื่องจากว่ามีความเสี่ยงและมีคิดว่าอาจจะเป็นแชร์ลูกโซ่ได้ จึงได้เริ่มศึกษาข้อมูลด้วยตัวเองจากการที่ไปซื้อหนังสือเกี่ยวกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล และก็มีเข้าไปสอบถามผู้รู้ตามกลุ่มต่าง ๆ ที่สามารถให้ข้อมูลเรื่องพวกนี้กับเราได้จนแน่ใจว่าได้ความรู้เพียงพอก่อนที่จะเริ่มทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล

กลุ่มอาชีพรับเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ จะมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากที่ได้รับบริบทของสกุลเงินดิจิทัลในด้านต่าง ๆ ทุกมิติแล้ว โดยการเริ่มอ่านหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เช่น เฟสบุ๊กและติ๊กต็อก จากนั้นก็ขยายผลไปยังพวกคอมมูนิตีต่าง ๆ ที่รวมตัวกันสนทนากันในเรื่องของการลงทุนต่าง ๆ ด้วยตัวเอง จากนั้นก็จะมีการหาข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มเพื่อนร่วมงานที่มีความสนใจในเรื่องการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเหมือนกัน

จากข้อมูลขั้นตอนการศึกษาหาข้อมูลจากทั้ง 4 กลุ่มอาชีพสามารถสรุปได้ว่าทุกกลุ่มอาชีพจะมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมหลังจากที่ทราบบริบทของสกุลเงินดิจิทัลอยู่ด้วยกันทั้งหมด 3 ช่องทางประกอบไปด้วย 1. ศึกษาหาข้อมูลด้วยตัวเอง 2. ลงสมัครเรียนคอร์สการลงทุน และ 3. ศึกษาหาข้อมูลจากเพื่อนหรือผู้รู้ ซึ่งข้อมูลความรู้ทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นทุนวัฒนธรรมที่มาจากตัวเองและทุนวัฒนธรรมที่ได้มาจากบุคคลอื่น

ขั้นตอนที่สาม จัดสรรเงินลงทุน การจัดการเงินลงทุนนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งเช่นเดียวกันในการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนต้องมีการวางแผนการจัดการในส่วนนี้ให้ดีเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน กลุ่มนักลงทุนได้ให้ข้อมูลในส่วนของการจัดสรรเงินลงทุนว่า

“ต้องแยกให้ชัดเจนระหว่างเงินออมกับเงินลงทุนนะเอามาปนกันไม่ได้เงินออมก็เอาไว้ออมจริง ๆ ถึงเวลาจำเป็นก็เป็นเงินสำรองให้กับชีวิตได้ แต่เงินลงทุนที่เราหวังจะให้มันทำผลกำไรยังไงก็ถือว่ามันยังมีความเสี่ยงนะเสี่ยงที่อาจจะหายไปเลยก็ได้ เองง่าย ๆ ถ้าแยกออกมาเป็นเงินลงทุนแล้วปล่อยไปยาวเลยผมก็ไม่รู้สึกอะไรเพราะไม่ใช่เงินออม” สราจิต (นามสมมติ)

เช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลรายอื่น ๆ ที่มีลักษณะการจัดสรรเงินลงทุนในลักษณะเดียวกันโดยสรุปได้ว่า การจัดสรรเงินลงทุนนักลงทุนของทั้ง 4 กลุ่มอาชีพนี้จะมีการจัดสรรเงินลงทุนในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือจะมีการแบ่งสรรรายได้ออกเป็น 3 ประเภทคือ เงินใช้จ่าย เงินออมและเงินลงทุน โดยการจัดสรรเงิน เริ่มต้นจะมีการแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ เป็นลำดับแรก

ก่อนคือ เงินใช้จ่ายและเงินออม หลังจากนั้นก่อนที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลผู้ลงทุนจะมองหาเงินลงทุนที่ไม่เดือดร้อนต่อการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยผู้ลงทุนจะแบ่งสรรเงินบางส่วนออกมาจากเงินออมแล้วแยกเป็นเงินลงทุนโดยเฉพาะ ซึ่งจะเห็นได้ว่าตอนนี้นักลงทุนมีองค์ประกอบปัจจัยในเรื่องของเงื่อนไขเชิงบริบทและสาเหตุครบพอที่จะทำให้ตนเองมีคุณสมบัติเป็นผู้เล่นที่สามารถลงไปยังสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและเป็นการนำพาตนเองเข้ามาสู่ขั้นตอนการลงทุนเริ่มเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลได้

ขั้นตอนที่สี่ ตัดสินใจดำเนินการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย ขั้นตอนสุดท้ายของเข้ามาสู่ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคือขั้นตอนทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย โดยเบื้องต้นการเปิดบัญชีจะถูกแยกออกเป็น 2 แพลตฟอร์มคือในและต่างประเทศ ซึ่งนักลงทุนทั้ง 4 กลุ่มอาชีพจะทำการเลือกก่อนว่าจะเปิดบัญชีกับแพลตฟอร์มไหนอย่างไรหรืออาจจะเปิดทั้ง 2 แพลตฟอร์มก็สามารถทำควบคู่กันไปได้แล้วแต่วัตถุประสงค์ในตอนเริ่มต้นก่อนที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล เช่นในกรณีที่นักลงทุนไม่ต้องการอะไรที่ซับซ้อนในตอนเริ่มต้นก็จะทำการเปิดบัญชีกับพอร์ตในประเทศ ในทางกลับกันหากนักลงทุนไม่กลัวความซับซ้อนและต้องการที่จะเทรดเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลที่มีช่องทางให้เลือกมากกว่าในแง่ของรูปแบบการลงทุนและชนิดของเหรียญก็จะทำการเปิดบัญชีกับพอร์ตต่างประเทศ ทั้งนี้สามารถอธิบายความแตกต่างของแพลตฟอร์มทั้ง 2 ประเภทได้ดังต่อไปนี้

- 1) แพลตฟอร์มต่างประเทศจะมีสกุลเหรียญที่หลากหลายกว่าสามารถซื้อขายได้มากกว่าแพลตฟอร์มในประเทศ
- 2) แพลตฟอร์มต่างประเทศมีออฟชั่นการลงทุนที่มากกว่าและหลากหลายกว่าแพลตฟอร์มในประเทศ เช่น การฝากเหรียญเพื่อรับดอกเบี้ยเหมือนการฝากธนาคาร
- 3) ขั้นตอนการเปิดบัญชีแพลตฟอร์มต่างประเทศจากจะมีขั้นตอนสมัครและการเริ่มต้นลงทุนที่ซับซ้อนกว่าแพลตฟอร์มในประเทศ

“ผมเริ่มทำการเปิดบัญชีครั้งแรกผ่านแพลตฟอร์มต่างประเทศที่มีชื่อว่า Binance ด้วยเหตุผลที่ว่าแพลตฟอร์มนี้เกิดมานานเป็นสากลและส่วนตัวรู้สึกว่ามันเชื่อถือมีเหรียญให้ซื้อและเล่นมากกว่าแพลตฟอร์มในประเทศไทย แต่ถ้าใครเอาสะดวกก็สมัครเปิดบัญชีในไทยก็จะง่ายกว่าครับ” สุพจน์ (นามสมมติ)

จะเห็นได้ว่านักลงทุนที่กล่าวมาข้างต้นก่อนที่จะทำการตัดสินใจเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย เริ่มต้นนักลงทุนทุกคนจะมองเห็นบริบทที่เป็นกระแสต่าง ๆ ของสกุลเงินดิจิทัลก่อน จนทำให้ตนเองมีความสนใจที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล และต่อจากนี้ก็จะมีการศึกษาหาความรู้ทำ

ความเข้าใจในคุณลักษณะของสกุลเงินดิจิทัลไม่ว่าจะศึกษาเองหรือเข้าปรึกษาหาคนที่มีความรู้ เพื่อให้ตนเองมีความพร้อมเพื่อที่จะเข้าสู่การลงทุนเริ่มเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลในแพลตฟอร์มที่ตัวเองพิจารณาแล้วว่าจะเกิดผลประโยชน์และเหมาะสมกับความถนัดของตนเองมากที่สุด โดยการที่จะตัดสินใจเปิดบัญชีนักลงทุนก็จะมีการจัดสรรหาเงินลงทุนซึ่งนักลงทุนทุกคนล้วนใช้เงินที่แบ่งแยกออกมาจากเงินออมที่เกิดจากรายได้ที่กลุ่มนักลงทุนประกอบอาชีพหลักในสายงานของตนเอง ซึ่งจะเป็นการแยกเงินลงทุนออกมาจากเงินออมอีกที โดยที่เงินลงทุนก้อนที่ไม่ได้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันหากเงินก้อนนี้ต้องถูกทิ้งไว้ในพอร์ตลงทุนในระยะยาว โดยนักลงทุนก็จะมีเป้าหมายเพื่อจะพัฒนาบัญชีที่เปิดเพื่อทำการซื้อ-ขาย จนทำให้ทุกบัญชีที่เปิดไม่ว่าจะเป็นพอร์ตต่างประเทศหรือในประเทศจนกลายเป็น passive income ให้กับตนเองได้มากที่สุด

2. เจื่อนไขและกระบวนการในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

หลังจากที่ได้ผ่านขั้นตอนการเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเข้ามาแล้วก็จะมีกลุ่มนักลงทุนอยู่ 3 ประเภทดังนี้ 1. ทิ้งพอร์ตการลงทุน 2. ปลดปล่อยพอร์ตการลงทุนไว้อย่างเฉย ๆ มีการซื้อ-ขายที่ไม่สม่ำเสมอ และ 3. มีการลงทุนอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการซื้อ-ขายอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้เราศึกษาคนที่มีการลงทุนอย่างต่อเนื่องโดยไม่คำนึงว่าจะกำไรหรือขาดทุน แต่เน้นที่ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ในที่นี้ผลของการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคือ เจื่อนไขเชิงสาเหตุในเรื่องการสะสม แลกเปลี่ยนทุนต่าง ๆ ในอีกรูปแบบหนึ่งที่จะนำไปสู่การสร้างความฉลาดรู้ โดยมีเจื่อนไขบริบทเกี่ยวกับมุมมองของสนามในฐานะคนในและเจื่อนไขสอดแทรกทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงรวมเป็น 3 องค์ประกอบหลักที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงต่อจากขั้นตอนของการเข้าสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัล

โดยนักลงทุนที่มีการลงทุนอย่างต่อเนื่องนั้นจะต้องมีการสร้าง, การสะสม และการใช้ทุนให้สอดคล้องกับสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเพื่อให้ตัวเองมีสถานะและตำแหน่งที่สามารถแสวงหาผลประโยชน์ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลได้ เพื่อจะเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้กับตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี

2.1 การสร้าง สะสม ใช้ทุน: เจื่อนไขเชิงสาเหตุในการสร้างความฉลาดรู้

ในการสร้าง, การสะสม, และการใช้ทุนให้สอดคล้องกับสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในขั้นตอนนี้จะเป็นขั้นตอนที่ผู้ลงทุนได้ทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายได้แล้วและได้มีตำแหน่งที่อยู่ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลแบบเต็มตัวแล้ว ดังนั้นในการที่จะต้องใช้ทุนต่าง ๆ ตามทฤษฎีของบูเดียร์ตามเจื่อนไขเชิงสาเหตุนั้นจะมีความแตกต่างกับการใช้ทุนต่าง ๆ ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในสนามของสกุลเงินดิจิทัล โดยการสร้าง, การสะสม, และการใช้ทุนในขั้นตอนนี้จะเป็น

การใช้ทุนที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้นตามบริบทต่างๆ ของนักลงทุนซึ่งในที่นี้ได้กล่าวถึงนักลงทุนในสาขาอาชีพต่างๆ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ, กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระ และกลุ่มอาชีพรับเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ เพื่อจะนำไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลของนักลงทุนจนทำให้เป็นนักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งก็คือการต่อยอดการใช้ทุนของนักลงทุนหลังจากที่เข้ามาสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัล

2.1.1 ทุนวัฒนธรรมที่สร้างเพิ่มหลังเข้าสู่สนามสกุลเงินดิจิทัล

ความรู้หรือทุนวัฒนธรรมในขั้นตอนของการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้จะเป็นความรู้เชิงลึกที่ผู้ลงทุนจะทำการศึกษากับสกุลเงินดิจิทัลแบบเป็นระบบมากขึ้นในข้อมูลที่เน้นไปสู่การลงทุนโดยตรง ซึ่งจะแตกต่างกับการหาความรู้ในขั้นตอนก่อนที่จะเข้ามาสู่สนามของสกุลเงินดิจิทัลที่จะเน้นไปที่ข้อมูลพื้นฐานของสกุลเงินดิจิทัลเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยจะเป็นชุดข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวกับบริบทพื้นฐานต่างๆ ที่ทำให้นักลงทุนเข้าใจและมีข้อมูลเพียงพอที่จะเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลเท่านั้น

“ใช้ครับ ความรู้ที่ต้องศึกษาหลังจากที่เข้ามาลงทุนแล้วก็จะคนละอย่างกับก่อนที่จะลงทุนเลย ครับ มันคนละเรื่องกันเลย เพราะว่าตอนก่อนลงทุนมันจะเป็นการศึกษาพื้นฐานของสกุลเงินดิจิทัลคืออะไรแล้วมันเทรดยังไงได้เงินจริงหรือเปล่าและมันเสียเงินจริง เสียยังไง อะไรอย่างนี้ มันจะเป็นแค่พื้นฐานมากกว่า แต่หลังจากเข้ามาลงทุนมีการเปิดบัญชีซื้อ-ขายแล้ว เราต้องศึกษาสถานะตลาดว่า จะเข้าตอนไหน จะออกตอนไหน จะลงทุนเพิ่มเท่าไรหรือเราจะมีการลงทุนแบบดีซีเอเมื่อไหร่เท่าไร อย่างนี้ครับมันจะเป็นคนละชุดความคิดแล้ว” ประครอง (นามสมมติ)

จะเห็นได้ว่า จากข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าให้ฟังจากประสบการณ์ของตนนั้นเป็นชุดความรู้เบื้องต้นหรือเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการสร้างความรู้และความเข้าใจให้แก่ผู้ลงทุน กล่าวได้ว่าเป็นการสร้างความรู้จักให้แก่ผู้ลงทุน อย่างไรก็ตาม ความรู้ชุดนี้จะไม่เพียงพอต่อการลงทุนเนื่องจากในขั้นตอนของการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลของนักลงทุนที่จะกลายไปเป็นนักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะเป็นชุดความรู้ที่ต้องศึกษาคนละชุดความรู้กัน โดยนักลงทุนที่จะสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะมีการศึกษาหาข้อมูลเชิงลึกของสกุลเงินดิจิทัลในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) **ข้อมูลของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล** นักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่จะสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะใช้ชุดความรู้ในเรื่องการศึกษาของเหรียญต่าง ๆ ในสกุลเงินดิจิทัลแตกต่างจากชุดความรู้ก่อนที่จะเข้ามาลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือในการเรียนรู้ในตัวบริบทของเหรียญต่าง ๆ ในตอนเริ่มต้นเป็นการเรียนรู้แค่ในตลาด

ของสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีเหรียญอะไรอยู่บ้างซึ่งจะเป็นความรู้ขั้นพื้นฐานเบื้องต้นของแต่ละเหรียญว่าเป็นเหรียญประเภทไหนแต่ไม่ได้ศึกษาในรายละเอียดว่าเหรียญนั้นมีโครงสร้างแบบไหนและถูกสร้างขึ้นมาจากวัตถุประสงค์ใดแล้วจะส่งผลกระทบต่อตลาดของสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างไรบ้าง

“ครับในตอนเริ่มต้นผมจะรู้แค่ข้อมูลพื้นฐานของเหรียญแต่ละเหรียญแค่นั้น บางที่ผมได้ข่าวมาว่าคนลงทุนในเหรียญบางเหรียญเยอะแต่ผมก็ไม่สามารถรู้ได้เลยว่ามันดีจริงไหมเป็นแค่การรับรู้รับฟังมาตามกระแส แต่พอเริ่มลงทุนแบบจริงจังข้อมูลแค่นี้ไม่พอ ผมต้องไปศึกษาข้อมูลของทุกเหรียญที่สนใจก่อน โดยจะวิเคราะห์ไปที่หน้าที่ของเหรียญก่อนเลยครับและดูว่าเป็นเหรียญประเภทไหนมีความน่าสนใจมากน้อยแค่ไหนก่อนที่จะเข้าไปซื้อเพื่อลงทุน” ประครอง (นามสมมติ)

ข้อมูลของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่นักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะทำการศึกษาเพิ่มเติมอย่างเป็นระบบในรายละเอียดที่ลึกซึ้งขึ้น โดยนักลงทุนจะทำการศึกษาแยกทุกประเภทของเหรียญออกก่อนและจัดหมวดหมู่ให้แต่ละประเภทของเหรียญโดยดูวัตถุประสงค์ในการสร้างของเหรียญนั้น ๆ ว่าสร้างมาเพื่อวัตถุประสงค์อะไร ตัวอย่างเช่น 1. กลุ่มเหรียญรักษามูลค่า (Store of Value) เป็นกลุ่มที่สามารถเพิ่มกำลังซื้อได้เมื่อเวลาผ่านไปและมีอุปทานจำกัด 2. กลุ่มเหรียญสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contract) คือเหรียญที่สามารถใช้สัญญาอัจฉริยะได้ทำให้นักพัฒนาสร้างแพลตฟอร์มรวมถึงแอปพลิเคชันบนเครือข่ายได้ 3. กลุ่มเหรียญ (Stable Coin) ถูกสร้างมาเพื่อทำให้มูลค่าของเหรียญมีเสถียรภาพมากขึ้นด้วยการอ้างอิงกับมูลค่าของสินทรัพย์บางอย่าง เช่น สกุลเงิน Fiat 4. กลุ่มเหรียญ DeFi (Decentralized Finance) เป็นเหรียญที่จะสามารถใช้งานได้บนแพลตฟอร์มที่เกี่ยวข้องเท่านั้น 5. กลุ่มเหรียญส่งต่อมูลค่า (Value Transfer) ถูกออกแบบมาเพื่อส่งต่อมูลค่าผ่านอินเทอร์เน็ตเน้นการทำธุรกรรมที่รวดเร็วและค่าธรรมเนียมต่ำ 6. กลุ่มเหรียญ GameFi คือเหรียญที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในเกมส์หรือโลกเสมือนจริง (Metaverse) โดยเฉพาะ และ 7. กลุ่มเหรียญมีม (Meme Coins) เป็นเหรียญที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อความสนุกโดยเฉพาะโดยมีแรงบันดาลใจมาจากมีม (Meme) ที่เป็นกระแสบโลกออนไลน์

หลังจากได้ข้อมูลครบถ้วนในแต่ละกลุ่มเหรียญแล้วก็จะเข้ามาศึกษาวิเคราะห์ความสามารถของแต่ละเหรียญโดยละเอียดเพื่อเลือกลงทุนเฉพาะในเหรียญที่มีพื้นฐานที่ดี โดยการสังเกตจากหน้าที่การทำงานเหรียญและจำนวนการซื้อขายของเหรียญที่มีปริมาณการซื้อขายที่สูงก็จะเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงความนิยมและน่าเชื่อถือของเหรียญนั้น ๆ ในสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

2) **ข้อมูลของแพลตฟอร์ม** หลังจากที่นักลงทุนได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดเชิงลึกของแต่ละเหรียญในตลาดสกุลเงินดิจิทัลแล้วนั้นก็ควรจะทราบว่าควรที่จะต้องลงทุนในเหรียญอะไรกับแพลตฟอร์มใดถึงจะมีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวนักลงทุนเอง

“คือแพลตฟอร์มของไทยอะครับมันทำได้แค่ซื้อ-ขายกับไว้ใช้แลกเปลี่ยนเป็นเงินไทยเท่านั้น แต่ถ้าเป็นแพลตฟอร์มต่างประเทศมันจะทำได้เยอะกว่าเลยครับ คือผมสามารถซื้อ-ขายเหรียญได้มากกว่าเยอะเลยเพราะบางเหรียญไม่มีในแพลตฟอร์มไทย โอ้ยทำได้อีกหลายอย่างเลยที่ผมศึกษามา ทั้งฝากรับดอกเบี้ย ทั้งฝากรับเหรียญ ฟิวเจอร์เหมือนทองก็มีนะเราต้องเข้าไปดูให้เข้าใจจริงๆ จะมีประโยชน์มาก” ประพนธ์ (นามสมมติ)

ก่อนที่นักลงทุนจะเข้ามาในสนามของสกุลเงินดิจิทัลเพื่อเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายจะทราบว่าการเปิดบัญชีสามารถเลือกเปิดบัญชีผ่านแพลตฟอร์มได้สองแพลตฟอร์มคือในประเทศและต่างประเทศหรือจะเปิดสองแพลตฟอร์มก็ได้ โดยในขั้นตอนนี้ก็จะมีความรู้เพียงเบื้องต้นเกี่ยวกับลักษณะของแต่ละแพลตฟอร์มเพียงเท่านั้นซึ่งข้อมูลที่ผู้ลงทุนได้ศึกษาในเบื้องต้นคือ 1.แพลตฟอร์มต่างประเทศมีสกุลเหรียญที่หลากหลายกว่าในแพลตฟอร์มในประเทศ 2. แพลตฟอร์มต่างประเทศมีรูปแบบการลงทุนมากกว่าพอร์ตในประเทศและ 3.แพลตฟอร์มต่างประเทศจะมีขั้นตอนการสมัครและติดต่อกับฝ่ายบริการช่วยเหลือด้านข้อมูลที่ซับซ้อนยากกว่าแพลตฟอร์มในประเทศ ซึ่งความรู้เบื้องต้นนี้ไม่เพียงพอต่อการสร้างความฉลาดรู้ในการลงทุนของสกุลเงินดิจิทัล นักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของข้อมูลการลงทุนต่าง ๆ ของแพลตฟอร์มต่างประเทศอย่างละเอียดว่ามีรูปแบบในการลงทุนที่หลากหลายอย่างไรบ้าง อาทิเช่น 1.แพลตฟอร์มต่างประเทศจะมีรูปแบบการฝากเหรียญเพื่อรับผลตอบแทนกลับมาในรูปแบบของดอกเบี้ย โดยนักลงทุนสามารถเลือกระยะเวลาการฝากได้ เช่น 30,60 และ 90วัน โดยเปอร์เซ็นต์ของดอกเบี้ยที่ได้รับก็จะแปรผันตามจำนวนวันที่จะตัดสินใจฝาก 2.แพลตฟอร์มต่างประเทศมีการลงทุนร่วมหุ้นแบบฝากเหรียญเพื่อรับเหรียญสกุลใหม่ ๆ กลับมาเป็นผลตอบแทนส่วนจะได้มากได้น้อยก็ขึ้นอยู่กับจำนวนเหรียญและระยะเวลาที่เข้าลงทุน

ข้อมูลของแพลตฟอร์มจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญและสิ่งจำเป็นสำหรับนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยจะมีการศึกษาเพิ่มเติมหลังจากเข้ามาสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัล ในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับทุกรูปแบบของการลงทุนของแพลตฟอร์มต่างประเทศอย่างละเอียดมากขึ้นและบริหารจัดการรูปแบบการลงทุนแต่ละชนิดในแพลตฟอร์มของต่างประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตนเอง

3) ข้อมูลกราฟสกุลเงินดิจิทัล ข้อมูลกราฟสกุลเงินดิจิทัลเป็นอีกหนึ่งแหล่งข้อมูลสำคัญที่นักลงทุนใช้ในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ หรือสร้างความรู้ให้แก่ตนเองในการประกอบการตัดสินใจต่างๆในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

“กราฟช่วยได้เยอะเลยนะครับถ้าไม่มีกราฟเหมือนไม่มีทิศทางอะไรเลยผมถนัดแท่งเทียนมาก และจากที่ผมลองมานะครับก็แม่นยำในระดับหนึ่งเลยยิ่งถ้าผมมีเวลาไฟสจจะแม่นมากมาก คือเวลาได้ข่าวว่าเหรียญไหนมาแรงผมก็จะมาดูกราฟก่อนอันดับแรกเลยแล้วก็ไปดูข้อมูลของตัวเหรียญประกอบแต่ต้องใช้เวลานะ” สุกฤดี (นามสมมติ)

กราฟที่แสดงรายละเอียดของความผันผวนของสกุลเงินดิจิทัลตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ พยากรณ์และบ่งบอกถึงแนวโน้มตลาดจนทิศทางการราคาของสกุลเงินดิจิทัลได้ว่าในช่วงเวลาใดที่สกุลเงินดิจิทัลนั้นๆจะมีแนวโน้มราคาไปในทิศทางที่ขึ้นหรือทิศทางที่ลง โดยกราฟสถิติที่แสดงรายละเอียดความผันผวนของสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีอยู่หลายรูปแบบเช่น 1.กราฟแท่งเทียน (Candlesticks) 2.กราฟแท่ง (Bar Chart) และ3.กราฟเส้น (Line Chart) ซึ่งข้อมูลสถิติที่ได้รับการยอมรับและนำมาใช้วิเคราะห์เพื่อดูแนวโน้มความผันผวนของสกุลเงินดิจิทัลในอนาคตคือกราฟแท่งเทียนที่นักลงทุนส่วนใหญ่เลือกนำมาใช้วิเคราะห์ประกอบการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล

ดังนั้นในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นการเรียนรู้เทคนิคการดูและวิเคราะห์กราฟสกุลเงินดิจิทัลจึงเป็นสิ่งสำคัญที่นักลงทุนจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมหลังจากที่ได้เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ตัวอย่างเช่นการศึกษารูปร่างทำความเข้าใจกับเทคนิคของส่วนประกอบของกราฟแท่งเทียนจะทำให้เข้าใจข้อมูลของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลได้หลายอย่าง

4) การติดตามข่าวสารทั้งในและต่างประเทศของสกุลเงินดิจิทัล
หลังจากที่มีความรู้ความเข้าใจเทคนิคการวิเคราะห์ของกราฟสกุลเงินดิจิทัลเป็นอย่างดีแล้ว ในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลให้มีความสมบูรณ์และมีเสถียรภาพมากขึ้น การค้นคว้าหาความรู้จากการติดตามข่าวสารในสถานการณ์และเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสกุลเงินดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ลงทุนจะต้องทำควบคู่ไปด้วยกับการวิเคราะห์กราฟสกุลเงินดิจิทัลด้วย

“ผมยกตัวอย่างให้ฟังแบบนี้ครับ ว่าทำไมข่าวเรื่องอีทีเอฟเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลถึงมีความสำคัญ ตอนนั้นเท่าที่ผมจำได้ที่กสท.สท.รฐ.ทำการอนุมัติจัดตั้งกองทุนบิทคอยน์อีทีเอฟอันนี้ถือว่าเป็นประวัติศาสตร์เลยครับผลของมันคือทำให้บิทคอยน์มีการยอมรับมากขึ้นโดยเฉพาะสหรัฐยังยอมรับเลย อันนี้เราถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีของอุตสาหกรรมสินทรัพย์ดิจิทัลทั่วโลกได้เลยนะครับ พอข่าวนี้ราคาก็พุ่งทะยานเลยนะครับ ยิ่งไปกว่านั้นนะครับกสท.ประเทศอื่น ๆ ก็เริ่มทำตามกันมาอีกนะครับ ผมเลยต้องติดตามข่าวสารเรื่องพวกนี้ตลอด” สมศักดิ์ (นามสมมติ)

ความรู้ที่เกี่ยวกับประโยชน์ของการติดตามข่าวสารต่างๆ ทำให้เห็นว่า สกุลเงินดิจิทัลนั้นจะมีความอ่อนไหวต่อข่าวสารและสถานการณ์ต่างๆ เป็นอย่างมากเมื่อมีข่าวออกมาไม่ว่าจะจริงหรือไม่จริงจะมีการส่งผลกระทบต่อราคาที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและชัดเจน ตัวอย่างเช่นในกรณีการประกาศยกเลิกการรับเหรียญบิทคอยน์ในการซื้อขายสินค้าจากเจ้าของบริษัท Tesla ที่มีการให้เหตุผลการชดเชยเหรียญบิทคอยน์นั้นส่งผลกระทบต่อสภาวะโลกร้อนเนื่องจากการใช้พลังงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อมีการประกาศมาเช่นนี้ก็ส่งผลทำให้มูลค่าของเหรียญบิทคอยน์ลดลงอย่างรวดเร็ว และในทางกลับกันข่าวสารเกี่ยวกับการลงทุนในกองทุนของบิทคอยน์ที่เอฟซึ่งถือนักลงทุนสถาบันได้ลงทุนในกองทุนบิทคอยน์ที่เอฟจะถือว่าเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นเจ้าของร่วมในสินทรัพย์นี้ซึ่งหุ้นส่วนของกองทุนนี้ ซึ่งสามารถซื้อ-ขายได้ในตลาดหลักทรัพย์ทำให้นักลงทุนมีช่องทางในการลงทุนที่ได้การรับรองและกำกับดูแลเป็นสากลมากขึ้น ซึ่งข่าวนี้น่าจะสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบิทคอยน์มากขึ้นส่งผลโดยตรงกับราคาทุกครั้งที่มีข่าวสารเรื่องนี้ออกมา

ดังนั้นการติดตามข่าวสารทั้งในและต่างประเทศอย่างใกล้ชิดและมีการศึกษาวิเคราะห์ที่ดีต่อข่าวที่ประกาศออกมาว่าจะส่งผลเช่นไรต่อการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคือสิ่งจำเป็นในการสร้างความฉลาดรู้ที่นักลงทุนต้องปฏิบัติหลังจากที่เข้ามาสู่ขั้นตอนของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้ว

2.1.2 ทุนเศรษฐกิจ: การเพิ่มทุนจากผลกำไรและออมเพิ่ม

หลังจากการเข้าสู่สนามของการเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วนักลงทุนที่ก้าวสู่ความเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้จะต้องมีการเพิ่มทุนเศรษฐกิจ กล่าวคือเงินลงทุนบนฐานของความมั่นคงปลอดภัยเพราะเป็นที่ทราบดีว่าสกุลเงินดิจิทัลมีความผันผวนและความเสี่ยงสูงบางคนมองแค่เห็นผลกำไรระยะสั้นที่สูงอาจเอาเงินออมทั้งหมดที่มีหรือกู้เพิ่มเพื่อลงทุนซึ่งการกระทำดังกล่าวนำมาซึ่งความเสี่ยงอย่างมาก

“ส่วนตัวผมถ้าจะใช้เงินลงทุนเพิ่มจะใช้เงินทุนจากกำไรเท่านั้น ถ้ายังไม่มีกำไรผมก็ไม่เพิ่มจะรอเงินจากตรงนี้เท่านั้น แต่ที่ผมลงทุนมานะครับก็มีกำไรออกมาอาจจะช้าบ้างเร็วบ้างแต่ผมก็ไม่สนใจเพราะผมแยกเงินออกมาลงทุนต่างหากอยู่แล้ว คือมันปล่อยไว้นานแค่ไหนก็ได้ไม่เดือดร้อน” สาโรจน์ (นามสมมติ)

นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้โดยส่วนใหญ่ต่างให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า การเพิ่มทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเงินออมและไม่ใช้เงินกู้มาลงทุนแต่จะใช้ผลกำไรระยะยาวจากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมาเพิ่มทุนทางเศรษฐกิจให้กับการลงทุนของตัวเอง สามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้คือหลังจากขั้นตอนที่มีการแบ่งเอาเงินออมบางส่วนออกมาเปลี่ยนเป็นเงิน

ลงทุนในช่วงที่เตรียมตัวก่อนที่จะมีการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลโดยมีการจัดสรรแล้วว่าเงินลงทุนที่แยกออกมาจากเงินออมก่อนหน้านี้จะไม่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันเลยหากมีการสูญเสียเงินก่อนหน้านี้ไป ซึ่งในขั้นตอนของการสร้างความฉลาดรู้หลังจากที่เข้ามาสู่การลงทุนในสนามสกุลเงินดิจิทัลนี้แล้ว ผลของเงินลงทุนก่อนหน้านี้ก็จะมีผลลัพธ์ออกมา 2 ประการคือกำไรกับขาดทุน ซึ่งผลกำไรตรงนั้นนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้จะแบ่งกำไรออกเป็นสองส่วนคือ 1.จะนำไปเพิ่มทุนสำหรับพอร์ตการลงทุนเพื่อให้พอร์ตการลงทุนของตนเองมีมูลค่าที่มากขึ้น และ 2. จะแยกออกไปเป็นเงินเก็บในรูปแบบของทรัพย์สินที่มีความปลอดภัยสูงความเสี่ยงต่ำเช่น ทองคำ, กองทุนรวม, พันธบัตร และการฝากเงิน ซึ่งทรัพย์สินนี้เกิดจากกำไรที่ได้จากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยที่จะไม่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่นเลย และในทางกลับกันหากผลลัพธ์ออกมาขาดทุนก็จะถือว่าเงินที่สูญเสียจากการลงทุนคือค่าใช้จ่าย

2.1.3 ทุนทางสังคม: เครือข่ายความสัมพันธ์ที่สร้างเพิ่มในวงการนักลงทุนสกุลเงินดิจิทัล

หลังจากการเข้าสู่สนามของการเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลก็จะเกิดรูปแบบความสัมพันธ์แบบใหม่ซึ่งเป็นการสัมพันธ์ภายในวงการของสกุลเงินดิจิทัลอยู่ 2 รูปแบบดังนี้

1) **สังคมออนไลน์** สังคมออนไลน์ของนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลในช่วงที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายจะเป็นสังคมแบบเปิดกว้างที่ยังไม่ได้ลงรายละเอียดในเรื่องของทรัพย์สินดิจิทัล จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสนใจโดยทั่วไปของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งจะแตกต่างจากในสังคมออนไลน์ของนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

“ผมได้เพื่อนในสังคมออนไลน์จากดิสคอสเยอะมากโดยเลือกที่จะคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนในดิสคอสที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกับผมและผมสามารถถามข้อมูลข่าวสารได้ทั้งช่องทางส่วนตัวหรือห้องสาธารณะแล้วส่วนใหญ่ก็จะได้เพื่อนใหม่ที่มีประสบการณ์ที่หลากหลายกว่าผมมาก และตรงจุดนี้นับเป็นประโยชน์ที่ดีมากที่ผมได้ประโยชน์จากสังคมที่ผมมีในสังคมนี้”
สุภูมิ (นามสมมติ)

สังคมออนไลน์ในช่วงที่นักลงทุนกำลังสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะพบเจอกลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทั้งในด้านเทคนิคข่าวสารและการวิเคราะห์ทิศทางของสกุลเงินดิจิทัลในแต่ละตัวจะพบได้ในสังคมออนไลน์แพลตฟอร์มดังต่อไปนี้ เทเลแกรม, เฟสบุ๊ก, ทวิตเตอร์ (x), ยูทูบ และดิสคอส โดยนักลงทุนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ผ่านการพูดคุยหาความรู้และตั้งคำถามได้กับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมออนไลน์เหล่านี้ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะมีมูลค่าทางด้านข้อมูลมากกว่าความสัมพันธ์ก่อนที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย

2) **สังคมออนไลน์** กลุ่มสังคมออนไลน์ที่นักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะ มีการเพิ่มเครือข่ายความสัมพันธ์กับกลุ่มคนดังต่อไปนี้ เพื่อน ญาติและกลุ่มคนที่สนในเรื่อง เดียวกัน โดยกลุ่มเหล่านี้จะเป็นกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและมีความรู้ความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัล มากกว่ากลุ่มสังคมเดิมที่พบเจอในขั้นตอนเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย เพราะจะเป็นการเลือก เครือข่ายความสัมพันธ์กับเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในข้อมูลของการลงทุนใน สกุลเงินดิจิทัลในแต่ละเหรียญโดยจะเป็นการสื่อสารแลกเปลี่ยนกันในเรื่องข้อมูลในระดับที่มี ความละเอียดสูงกว่าในกลุ่มสังคมของเครือข่ายความสัมพันธ์ในช่วงก่อนที่จะทำการเปิดบัญชีทำ การซื้อ-ขายอย่างสิ้นเชิง

“พอวงการคริปโตเคอเรนซีมันเริ่มเติบโต คนก็เริ่มเข้ามาสู่วงการนี้ง่ายขึ้นมันเลยทำให้เรารู้จัก คนกว้างขึ้น ซึ่งคนกว้างขึ้นก็จะมีคนอยู่สามระดับ ระดับแรกคือระดับที่เค้าเก่งกว่าเราจนบางทีเรามอง ตัวเราเล็กไปเลยและอีกกลุ่มคือกลุ่มคนกลุ่มเดียวกับเรานี้ละคือบวกลบมีความคิดคล้ายกับเรากับอีก กลุ่มอาจเรียกว่าจะมีพื้นฐานชีวิตค่อนข้างต่ำกว่าเรา พอคุยกับเราก็ออกก็ไม่แปลกเพราะจุดตรงนั้นเราก็ เคยผ่านมันมาก่อน” สำนันท์ (นามสมมติ)

เครือข่ายความสัมพันธ์ทางสังคมที่ได้เพิ่มเติมขึ้นมาจากสังคมออนไลน์และ ออนไลน์จะมีการเกิดความสัมพันธ์ได้กลุ่มคนที่มีความรู้แบ่งได้เป็น 3 รูปแบบทั้งหมดคือ 1. กลุ่ม สังคมคนที่มีความรู้ในสกุลดิจิทัลที่มากกว่า 2. กลุ่มสังคมที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่เท่ากัน และ 3. กลุ่มสังคมคนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลน้อยกว่า โดยทั้งสามกลุ่มสังคมที่ได้จากออนไลน์และ ออนไลน์ล้วนมีประโยชน์ต่อการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยกลุ่มสังคมที่มีความรู้ มากกว่าและเท่ากันจะให้ประโยชน์ในเรื่องการตัดสินใจลงทุนในทิศทางที่ถูกต้อง และกลุ่มสังคมที่มี ความรู้ต่ำกว่าก็ยังคงให้ประโยชน์เช่นกันในเรื่องของการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ผิดพลาดทำให้ ยืนยันว่าชุดความรู้ที่นักลงทุนมีอยู่นั้นเป็นชุดความรู้ที่ถูกต้อง

2.2 วงการการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล: บริบทจากมุมมองคนใน

ในฐานะคนในวงการนักลงทุนสกุลเงินดิจิทัลเมื่อกลายเป็นนักลงทุนเต็มตัวแล้วย่อม ต้องมีความรู้ความเข้าใจในบรรดากฎกติการะเบียบวิธีต่าง ๆ ของสนามการลงทุนในสกุลเงิน ดิจิทัลที่แตกต่างจากเดิมและเพิ่มเติมมากขึ้นความรู้ความเข้าใจเช่นนี้จะทำให้เป็นนักลงทุนที่มี ความเชี่ยวชาญหรืออย่างน้อยก็รู้เท่าทันตลาดของการลงทุน โดยเมื่อเข้ามาเป็นนักลงทุนแล้วหรือ อยู่ในสนามแล้วนักลงทุนจะมีความเข้าใจบรรดากฎกติกา ระเบียบแบบแผนหรือโครงสร้างของ สนามมากขึ้น ความเข้าใจนี้ไม่ใช่ความเข้าใจในภาพรวมอีกต่อไปแต่จะเป็นความเข้าใจในเชิงลึก กล่าวคือ

2.2.1 จะเป็นความเข้าใจในกฎกติกาและแบบแผนที่กำกับและทำให้เหรียญในสกุลเงินดิจิทัลแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันโดยสามารถจำแนกความแตกต่างได้ 2 ประเภท

โดยบริบทจากมุมมองของคนในนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะมีมุมมองเกี่ยวกับมูลค่าที่แท้จริงของเหรียญในสนามของสกุลเงินดิจิทัลในแต่ละตัวว่าตัวไหนจะเป็นเหรียญที่มีความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคตได้จะแตกต่างกับมุมมองในตัวบริบทของสกุลเงินในช่วงแรกที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายที่จะโฟกัสไปที่ตัวบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลในภาพรวมมากกว่า โดยนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะมีความเข้าใจมุมมองกับเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลออกเป็น 2 แบบหลักใหญ่ในการลงทุนกล่าวคือ

1) เหรียญที่มีมูลค่าในตัวเองซึ่งมีประเภทเดียวในโลกนี้คือบิทคอยน์ซึ่งเป็นเหรียญที่ไม่ได้ถูกสร้างมาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นนอกจากสร้างมาเพื่อเป็นการสะสมลงทุนในมูลค่าของตัวเองอย่างเดียว เปรียบเสมือนการสะสมหรือลงทุนในทองคำที่มีค่าในตัวทองเอง นักลงทุนจะมองเหรียญในกลุ่มแรกนี้เป็นการลงทุนระยะยาว

“บิทคอยน์ปลอดภัยสุดถ้าจะเก็บระยะยาวนะ คุณลองย้อนไปดูตั้งแต่ที่มันเกิดมาดูซิมันมีอัตราการขึ้นของราคาตลอดเหมือนทองเลยแค่ระหว่างทางจะสวิงเยอะบ้างแต่ถ้านับตั้งแต่วันแรกถึงวันนี้ก็เห็นชัดว่าขึ้นอย่างเดียวในระยะยาวมีแค่ไหนผมก็ทยอยซื้อไว้สะสมไว้ระยะยาว” สมพงษ์ (นามสมมติ)

การลงทุนในบิทคอยน์ถูกมองว่าเป็นการเก็บออมในระยะยาวที่ปลอดภัย นักลงทุนที่มีประสบการณ์จึงแนะนำให้มีการทยอยซื้อสะสมบิทคอยน์เพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเติบโตของมูลค่าในระยะยาว

2) เหรียญชนิดอื่น ๆ (Alt Coins) หมายถึงเหรียญอื่น ๆ ในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลทุกเหรียญที่ไม่ใช่บิทคอยน์ โดยจะมีอยู่หลายประเภทสามารถจำแนกได้ตามวัตถุประสงค์ในการสร้างและนำไปใช้งานของเหรียญซึ่งมีอยู่หลากหลายประเภทในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้จะใช้วิธีการวิเคราะห์เหรียญในกลุ่มนี้แตกต่างจากกลุ่มแรกโดยจะมองตามลักษณะการใช้งานและวัตถุประสงค์ในการสร้างของเหรียญอย่างละเอียดถี่ถ้วนและทำการวิเคราะห์ในเชิงลึกถึงพื้นฐานและการทำงานที่จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล

“พวกอันตราอยู่ในกลุ่มนี้ละ มันมีนะที่เป็นเหรียญเกมส์ที่สร้างมาแล้วคนทำกำไรได้เยอะ มากก็ชวนกันเข้ามาลงทุนกันใหญ่สุดท้ายพวกก่อตั้งหนีหายปิดเกมส์ไปเลยก็มีแต่เหรียญก็ได้หายนะ แต่กลายเป็นเหรียญไม่มีค่าไม่มีราคาเหมือนสม้ยบูม ๆ ต้องเลือกเหรียญหลักที่มีพื้นฐานดีดี เช่น พวกบีเอ็นบีเป็นเหรียญของแพลตฟอร์มไบแนนซ์เองเลยมันจะไม่มีทางหมดอนาคตเหมือนเหรียญเกมส์ แน่ ๆ” สมคิด (นามสมมติ)

ภาพรวมของการลงทุนใน Alt Coins หรือเหรียญอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บิตคอยน์ ซึ่งในตลาดสกุลเงินดิจิทัลมีเหรียญหลายประเภทที่สร้างขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน นักลงทุนที่มีประสบการณ์มักจะวิเคราะห์เหรียญเหล่านี้อย่างละเอียด โดยพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างและการใช้งานจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการลงทุนในเหรียญที่มีความเสี่ยงสูงและขาดความมั่นคง การลงทุนใน Alt Coins จำเป็นต้องใช้ความรอบคอบและการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการทำกำไรอย่างยั่งยืนในตลาดที่มีความผันผวนสูงนี้

2.2.2 ความเข้าใจในสนามของสกุลเงินดิจิทัลจากมุมมองของคนในถือว่าสนามนั้นเป็นตลาดที่มีเสถียรภาพและความมั่นคงด้วยระบบการทำงานของบล็อกเชนจึงทำให้ตลาดสกุลเงินดิจิทัลเป็นตลาดที่เป็นสากลคนทั่วโลก นักลงทุนสามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเท่าเทียมทุกระดับชั้นทุกที่ทุกเวลาโดยไม่มีใครเป็นเจ้าของตลาดไม่มีใครสามารถควบคุมและสามารถทำลายตลาดสกุลเงินดิจิทัลได้เลย โดยปัจจัยในเรื่องของราคาของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลก็ขึ้นอยู่กับจำนวนและความต้องการของผู้ลงทุนเท่านั้นที่จะส่งผลต่ออัตราการผันผวนขึ้นและลงของราคาเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล

“ตลาดคริปโตมันมีอยู่จริงนะครับและก็จะมียู่ตลอดไปคนทั่วโลกสามารถเข้าไปลงทุนได้จริง คนเริ่มให้ความสนใจมากขึ้นส่วนหนึ่งก็ว่าทุกคนเริ่มรู้ว่ามันเป็นอีกช่องทางที่ลงทุนได้จริงไม่ใช่แชร์ลูกโซ่หรืออะไรทำนองนั้น อย่างบ้านเราก็มีแพลตฟอร์มเป็นของตัวเอง ธนาคารในประเทศเราก็เริ่มลงมาเปิดบริการในด้านนี้ก็ยิ่งสร้างความมั่นใจไปอีกว่าตลาดคริปโตน่าสนใจจริง” สุภาพ (นามสมมติ)

ความเชื่อมั่นในตลาดสกุลเงินดิจิทัลซึ่งถือว่าเป็นตลาดที่มีเสถียรภาพและความมั่นคง เนื่องจากการทำงานของบล็อกเชนที่โปร่งใสและปลอดภัย มีความเป็นสากลและเปิดกว้างให้คนทั่วโลกสามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนหรือเป็นใครก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่กำหนดราคาของเหรียญในตลาดนี้ขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทานที่เกิดจากการซื้อขายของนักลงทุน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ตลาดมีความผันผวน แต่ก็เปิดโอกาสในการทำกำไรเช่นกัน การที่ธนาคารในประเทศต่าง ๆ เริ่มเข้ามาให้บริการด้านสกุลเงินดิจิทัลยังช่วยเพิ่มความมั่นใจให้กับนัก

ลงทุนมากขึ้นว่า ตลาดคริปโตนี้เป็นอีกหนึ่งช่องทางการลงทุนที่มีศักยภาพและไม่ใช่ว่าเพียงแค่กระแสชั่วคราว

2.2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ลงทุนที่มีอยู่ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลที่แสดงให้เห็นถึงความความเข้าใจของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลที่มีไม่เท่ากัน ซึ่งจะเป็นตัวบ่งบอกสถานะและตำแหน่งที่แตกต่างกันของนักลงทุนที่อยู่ในสนามของการลงทุนว่าจะอยู่ในจุดที่สามารถหาผลประโยชน์จากสนามของสกุลเงินดิจิทัลได้มากน้อยแค่ไหน กล่าวคือ จากมุมมองของคนในหลังจากที่เข้ามาสู่สนามในสกุลเงินดิจิทัลทำให้รับรู้และเข้าใจว่าสนามของสกุลเงินดิจิทัลจะมีกลุ่มนักลงทุนแต่ละกลุ่มอาชีพอยู่ในตำแหน่งของการแสวงหาผลประโยชน์จากการลงทุนที่แตกต่างกันซึ่งจะสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจและการวิเคราะห์ในเชิงลึกว่าใครจะมีมากกว่ากัน

“หลังจากเข้ามาลงทุนคริปโต ผมรู้เลยว่าในสนามมีคนเล่นที่มีความรู้ไม่เท่ากันเลย บางคนลงทุนแบบศึกษาและเข้าใจที่มาที่ไปและอนาคตของเหรียญแบบรู้สึกจริง ๆ เลยแต่บางคนรู้เข้าใจแค่พื้นฐานในระดับกลาง ๆ เห็นชัดเลยว่ามีความรู้ระดับความรู้เลย” สาโรจน์ (นามสมมติ)

จะเห็นได้ว่าเสถียรภาพและความมั่นคงของตลาดสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีบล็อกเชนที่มีความโปร่งใสและปลอดภัย ตลาดนี้มีความเป็นสากล เปิดโอกาสให้นักลงทุนทั่วโลกสามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าคุณจะอยู่ที่ไหนหรือมีสถานะทางการเงินอย่างไร ตลาดสกุลเงินดิจิทัลไม่ได้ถูกควบคุมโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ทำให้ไม่มีใครสามารถควบคุมหรือทำลายตลาดนี้ได้โดยตรง ปัจจัยหลักที่มีผลต่อราคาของเหรียญในตลาดคืออุปสงค์และอุปทาน ซึ่งส่งผลให้อัตราการผันผวนของราคาจากความต้องการของผู้ลงทุนโดยตรง การที่ธนาคารและแพลตฟอร์มการลงทุนในหลายประเทศเริ่มเข้ามาให้บริการด้านสกุลเงินดิจิทัล ทำให้ความเชื่อมั่นในตลาดนี้เพิ่มขึ้น นักลงทุนนิยมมองว่าเป็นช่องทางการลงทุนที่มีศักยภาพและมีความมั่นคงในระยะยาว ซึ่งทำให้ตลาดคริปโตได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.3 ปัจจัยเอื้อทางเศรษฐกิจสังคมและการลงทุน

ปัจจัยเอื้อทางเศรษฐกิจทางสังคมและการลงทุนหรือปัจจัยสอดแทรกในขั้นตอนที่สร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะมีความแตกต่างจากปัจจัยสอดแทรกในช่วงก่อนที่จะทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย กล่าวคือปัจจัยสอดแทรกในช่วงก่อนเปิดบัญชีจะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระแสสำคัญต่าง ๆ ของสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นเหตุดึงดูดให้นักลงทุนมีความสนใจเข้ามาลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล เช่น การได้รับผลตอบแทนที่มากกว่าการลงทุนในรูปแบบอื่น ความเท่าเทียมที่เปิดโอกาสให้คนทุกระดับชั้นสามารถเข้ามาลงทุนได้อย่างเสมอภาค ซึ่งจะแตกต่างกับปัจจัย

สอดคล้องในขั้นตอนการสร้างความรู้ คือปัจจัยสอดคล้องในขั้นตอนหลังจากที่ได้ทำการเปิดบัญชีและได้ทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลแล้วจะเป็นปัจจัยสอดคล้องที่ทำให้นักลงทุนมีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลในที่นี่ก็จะเรื่องของกระแสข่าวสารในเรื่องของเศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบโดยตรงกับสกุลเงินดิจิทัล โดยจะทำให้ให้นักลงทุนสามารถสร้างความรู้และอาศัยผลประโยชน์จากเหตุปัจจัยสอดคล้องนี้ได้จากการวิเคราะห์สัญญาณต่างๆและผลกระทบที่ได้รับข้อมูลข่าวสารมา ซึ่งปัจจัยสอดคล้องที่ทำให้ให้นักลงทุนมีความรู้สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) อัตราการขึ้นและลงของของดอกเบี้ยจากธนาคารโลก (FED)

อัตราการขึ้นและลงของดอกเบี้ยจากธนาคารโลกในแต่ละครั้งจะส่งผลถึงแนวโน้มของราคาเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลโดยเฉพาะถ้าเป็นของประเทศอเมริกาประกาศการลดหรือเพิ่มอัตราดอกเบี้ยยิ่งจะมีผลมากกว่าการที่ประเทศอื่น ๆ ที่ทำการปรับอัตราดอกเบี้ย กล่าวคือ ทุกครั้งที่มีการประกาศเพิ่มดอกเบี้ยจะส่งผลทำให้เหรียญมีแนวโน้มที่ลดลง ในทางกลับกันถ้ามีการประกาศลดดอกเบี้ยก็จะส่งผลทำให้เหรียญมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น ด้วยสัญญาณนี้จะส่งผลให้นักลงทุนสามารถสร้างความรู้ได้โดยการทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลในช่วงเวลาและจังหวะที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวนักลงทุนเองได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

“การประกาศการขึ้นดอกเบี้ยส่งผลโดยตรงนะประกาศลดก็เช่นกัน เราต้องสนใจติดตามข่าวพวกนี้และดูว่าประเทศไหนที่มีแนวโน้มที่จะปรับอัตราดอกเบี้ย เท่าที่ศึกษามาในเรื่องการปรับถ้าเป็นการปรับหรือลดที่เกิดจากสหรัฐจะมีผลกระทบมาก ๆ ต้องนั่งเฝ้ากันเลยทีเดียว” สาธิต (นามสมมติ)

นักลงทุนที่ติดตามข่าวสารจะสามารถเข้าใจการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ยสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการตัดสินใจซื้อขายสกุลเงินดิจิทัลในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำกำไร โดยการติดตามข่าวสารจากธนาคารกลางสหรัฐ ถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจากสหรัฐ มีผลกระทบมากกว่าจากประเทศอื่นๆ การมีความรู้ในการประเมินและวิเคราะห์แนวโน้มที่เกิดจากการประกาศอัตราดอกเบี้ยจะช่วยให้ นักลงทุนสามารถทำอะไรได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดสกุลเงินดิจิทัลที่มีความผันผวนสูง

2) การก่อตั้ง Bitcoin ETF (Bitcoin Exchange Traded Fund)

การอนุมัติและเปิดตัวของ Bitcoin ETF ถึงแม้จะเริ่มมีการทำได้ในบางประเทศเท่านั้นแต่ก็เป็นสัญญาณการยอมรับสกุลเงินดิจิทัลที่ดีมากขึ้น โดยการอนุมัติ Bitcoin ETF จะทำให้สามารถดึงดูดนักลงทุนสถาบันและกระแสหลักของตลาดสกุลเงินดิจิทัลเป็นวงกว้างได้มากขึ้นกว่าเดิมทำให้การผันผวนของราคาสกุลเงินดิจิทัลลดลงเนื่องจากการเปิดช่องทางให้นักลงทุน

สถาบันสามารถเข้าถึงการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้และสร้างสภาพแวดล้อมใหม่ในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลที่มีความสมดุลมากยิ่งขึ้นส่งผลทำให้ราคาของเหรียญบิตคอยน์ในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลมีแนวโน้มราคาที่สูงขึ้นได้ ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวนี้ในขั้นตอนของการสร้างความฉลาดรู้ของนักลงทุนสามารถใช้เหตุการณ์เหล่านี้เข้ามาตัดสินใจทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลได้

“อันนี้ลุ้นมากตอนแรกที่มีการเสนอเรื่องนี้หลายคนก็ลุ้นกันให้มันผ่านมติและสำเร็จแต่ก็เลื่อนไปหลายครั้งขั้นตอนเงื่อนไขมันเยอะมาก แต่สุดท้ายผลก็ออกมาสำเร็จมีการอนุมัติเปิดตัว Bitcoin ETF จริง ๆ ที่แรกเลยประเทศแรกเลยนำร่องก็สหรัฐอเมริกาบิตคอยน์ก็ดีเลยขึ้นเลยครับ และยังมีโปรเจกต์ที่เริ่มเลียนแบบด้วยนะตอนนี้ที่สำเร็จอีกอันก็ อีทีเอียม EFT ถ้าสำเร็จราคาก็คงขึ้นตอนเปิดตัวอีกเหมือนกันครับ” ประพนธ์ (นามสมมติ)

การก่อตั้งและอนุมัติ Bitcoin ETF ถือเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญที่บ่งบอกถึงการยอมรับสกุลเงินดิจิทัลในระดับสากล การอนุมัตินี้ไม่เพียงแต่ดึงดูดนักลงทุนสถาบันเข้าสู่ตลาดสกุลเงินดิจิทัล แต่ยังช่วยลดความผันผวนของราคาบิตคอยน์ ทำให้ตลาดมีความมั่นคงและสมดุลมากขึ้น ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสให้นักลงทุนใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างชาญฉลาดและแม่นยำมากขึ้นในอนาคต

2.4 ลักษณะนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

อย่างที่ได้อ้างไว้แล้วข้างต้นว่าการศึกษาในครั้งนี้เน้นที่ความต่อเนื่องของการลงทุนโดยไม่คำนึงว่าผลที่ออกมาจะกำไรหรือขาดทุน แต่จะแสดงให้เห็นว่านักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นในแต่ละลักษณะอาชีพสามารถที่จะอยู่ในสนามของการลงทุนได้อย่างอยู่รอดปลอดภัยลงทุนได้ลงทุนเป็นและที่สำคัญสามารถจัดการกับความเสี่ยงได้เป็นอย่างดี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงลักษณะความคิด ความเชื่อ และการทำต่าง ๆ ในช่วงหลังจากการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (habitus) ในอีกรูปแบบหนึ่งที่พัฒนาต่อเนื่องจากขั้นตอนการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย โดยทำให้ผู้ลงทุนมีลักษณะเป็นนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยลักษณะของนักลงทุนที่มีการมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลสามารถแสดงให้เห็นได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและรู้จักการใช้ทุนวัฒนธรรม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทางสังคมมากขึ้น

ทุนวัฒนธรรม ทุนทางสังคมและทุนทางเศรษฐกิจที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนที่จะเข้าสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลและทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายการสะสมเพิ่มเติมในเรื่องของความรู้ความเข้าใจรวมถึงรูปแบบการจัดการต่างๆ ต่อการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เครือข่ายความสัมพันธ์ และเงินทุนจะถูกพัฒนาเพิ่มเติมจนกลายเป็นชุดความรู้ใหม่

ที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในด้านข้อมูล เครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในด้านความเชี่ยวชาญของแต่ละเครือข่าย และเงินลงทุนเพิ่มเติมที่ได้มาจากผลกำไร คือทุนทั้งหมดที่นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ต้องมีกันทุกคน

2.4.2 เข้าใจในสนามของการลงทุน

ลักษณะของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะมีลักษณะที่เข้าใจคุณลักษณะเหรียญของสกุลเงินที่อยู่ในสนามของสกุลเงินดิจิทัลให้ได้มากที่สุดมีการรู้กฎกติกาจากผลของการที่สนามของสกุลเงินเปิดทำการซื้อ-ขาย 24 ชม. โดยพื้นฐานสำคัญในการเข้าใจสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคือความเข้าใจคุณลักษณะและพื้นฐานของเหรียญทุกชนิดที่อยู่ในตลาดสกุลเงินดิจิทัล โดยในการลงทุนจะพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างของเหรียญและวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเกี่ยวกับโอกาสการเติบโตของเหรียญว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล

“เหรียญไหนเล่นได้เหรียญไหนอยู่ไม่ได้ต้องดูให้ออกเล่นให้เป็นเพราะแค่เข้ามาแล้วซื้อ-ขายเป็นแต่ซื้อตามกระแสเสร็จทุกราย ผมไม่เคยซื้อกระแสจากใครเลย เราต้องศึกษาทุกเหรียญให้เข้าใจจริงก่อนว่าอันไหนของจริงอันไหนของปลอมอันนี้หมายถึงเรื่องศักยภาพของแต่ละเหรียญนะครับ”
 ศาคร (นามสมมติ)

ความเข้าใจในคุณลักษณะและพื้นฐานของเหรียญทุกชนิดที่อยู่ในตลาดเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง นักลงทุนต้องไม่เพียงแค่ซื้อขายตามกระแส แต่ควรศึกษาวิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างเหรียญและศักยภาพในการเติบโตของเหรียญนั้นๆ การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับตลาดนี้ ไม่ใช่แค่การทำตามความนิยมชั่วคราวและจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์อย่างรอบคอบและระมัดระวัง เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสในการทำกำไรอย่างยั่งยืนในตลาดที่ผันผวนนี้

2.4.3 รู้จักการใช้ประโยชน์จากปัจจัยทางเศรษฐกิจโลก

ปัจจัยเศรษฐกิจโลกหรือปรากฏการณ์เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ทั่วโลกเป็นสัญญาณเตือนอย่างดีให้กับนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้โดยนักลงทุนจะใช้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแนวโน้มอัตราการผันผวนขึ้นและลงของสกุลเงินดิจิทัลเข้ามาเป็นปัจจัยและช่องทางในการลงทุนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดในการลงทุนและในทุก ๆ ครั้งที่มีเรื่องราวข่าวสารเกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจของโลก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ย การก่อตั้งกองทุนETFของสกุลเงินดิจิทัลในเหรียญต่าง ๆ และสงครามโลก

“ข่าว FED มีผลโดยตรงยิ่งข่าวกองทุนบิทคอยน์ยิ่งมีผลใหญ่เลย มันเริ่มดียิ่งขึ้นไปอีกทันทีที่
อนุมติ ETF ออกมาให้สถาบันลงทุนได้ในคริปโตได้ พวกสัญญาณพวกนี้เราต้องติดตามให้ดีมันมีผล”
ประมาณ (นามสมมติ)

นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะติดตามข่าวสารจากปัจจัยต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับเศรษฐกิจโลกอย่างใกล้ชิด การอนุมัติกองทุน ETF ของสกุลเงินดิจิทัลเป็นตัวอย่างหนึ่งที่
แสดงให้เห็นถึงผลกระทบในเชิงบวกต่อราคาของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล การเข้าในและใช้
ประโยชน์จากสัญญาณทางเศรษฐกิจโลกจึงเป็นสิ่งสำคัญในการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพในภาวะ
ของตลาดของสกุลเงินดิจิทัลที่มีความผันผวนสูง

2.4.4 การจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเป็นสิ่งที่นักลงทุนที่มีการ
สร้างความฉลาดรู้จะต้องปฏิบัติอยู่ตลอดเวลาในระหว่างการลงทุน โดยปัจจัยหลักพื้นฐานเบื้องต้น
ในการที่จะจัดการความเสี่ยงและความผันผวนที่สูงของสกุลเงินดิจิทัลนั้นก็คือความรู้และความ
เข้าใจจริงในตัวเหรียญของสกุลเงินดิจิทัลที่มีอยู่ในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล การติดตามข่าวสาร
ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัลโดยมีการบริหารความเสี่ยงอย่าง
เหมาะสมตลอดเวลาจะทำให้การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยนักลงทุนที่มี
การสร้างความฉลาดรู้จะมีการจัดการความเสี่ยงในเรื่องต่อไปนี้

1) การจัดการความเสี่ยงด้วยการวางแผนการใช้เงินลงทุน กล่าวคือนักลงทุน
ที่มีการสร้างความฉลาดรู้จะมีการจัดการความเสี่ยงโดยจะไม่ใช้เงินลงทุนจากการกู้ยืมแม้จะเป็น
เพียงระยะสั้น ๆ ก็ตาม แต่จะมีการวางแผนใช้เงินลงทุนที่แยกออกมาจากเงินออมเพื่อนำมาลงทุน
เท่านั้นโดยสามารถทิ้งเงินลงทุนก้อนนี้ไว้ในบัญชีการลงทุนได้ในระยะยาวซึ่งเงินลงทุนก้อนนี้จะไม่
มีผลต่อพื้นฐานอาชีพหรือการดำเนินชีวิตประจำวันของนักลงทุนเลย หากผลของการลงทุนออกมา
เป็นผลกำไร นักลงทุนจะนำไปลงทุนเพิ่มเพื่อขยายพอร์ตการลงทุนของตนเองให้ใหญ่ขึ้นหรืออาจ
นำไปออมเก็บระยะยาวต่อไปในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทอง, กองทุน, พันธบัตร และการฝากเงิน เป็น
ต้น

2) การจัดการความเสี่ยงด้วยการบริหารพอร์ตการลงทุน นักลงทุนที่มีการ
สร้างความฉลาดรู้จะมีพอร์ตการลงทุนอยู่ 2 ประเภทคือ พอร์ตการลงทุนที่เป็นแพลตฟอร์มของใน
และต่างประเทศควบคู่กันไปเพื่อกระจายความเสี่ยงในเรื่องพอร์ตการลงทุนของตัวนักลงทุนเอง
อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ พอร์ตการลงทุนของแพลตฟอร์มของต่างประเทศจะมีจำนวนเหรียญและ
ออฟชั่นในการลงทุนที่หลากหลายแต่ก็มีความเสี่ยงในการทำธุรกรรมและความซับซ้อนที่กว่าพอร์ต

การลงทุนที่เป็นแพลตฟอร์มในประเทศด้วยเช่นกัน ดังนั้นนักลงทุนจะมีการบริหารการลงทุนในพอร์ตการลงทุนทั้งสองนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้แก่ตัวนักลงทุนเองในทุก ๆ ด้าน

ลักษณะทั้ง 4 ประการข้างต้นที่ได้กล่าวมา ถือเป็นแนวโน้มทางอุปนิสัยของผู้ที่จะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และจะนำไปสู่การรู้จักใช้กลยุทธ์เพื่อการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ต่อไป

2.5 กลยุทธ์การลงทุนของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้

การลงทุนโดยใช้การวิเคราะห์ปัจจัยทางเทคนิคควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานจึงเป็นกลยุทธ์การลงทุนที่มีประสิทธิภาพที่สุด

จากการศึกษาการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะมีลำดับขั้นตอนและแนวทางที่จะพัฒนาตัวนักลงทุนให้เป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้ โดยมีลำดับขั้นตอนเริ่มตั้งแต่การเข้ามาสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลและสามารถทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย โดยมีเงื่อนไขเชิงสาเหตุ เงื่อนไขบริบท และเงื่อนไขสอดแทรกที่เป็นปัจจัยทั้งหมดที่เกิดขึ้นในชุดความรู้แรกที่ทำให้ให้นักลงทุนเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ต่อจากนั้นผลของการที่เข้ามาสู่การลงทุนในสนามของสกุลเงินดิจิทัลก็จะมีเงื่อนไขเชิงสาเหตุ เงื่อนไขบริบท และเงื่อนไขสอดแทรกเป็นปัจจัยทั้งหมดที่เป็นอีกชุดความรู้นำไปสู่การสร้างความรู้ให้กับนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลและในการสร้างความฉลาดรู้ตัวเองจำเป็นต้องมีกลยุทธ์เข้าไปสนับสนุนส่งเสริมในการสร้างความฉลาดรู้ให้ได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยสามารถรวบรวมการใช้กลยุทธ์ได้ดังต่อไปนี้

2.5.1 วิเคราะห์เลือกเหรียญที่มีพื้นฐานดีมีอนาคตเติบโต

การวิเคราะห์พิจารณาเลือกเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลที่จะลงทุนถือเป็นกลยุทธ์เริ่มต้นและสิ่งสำคัญที่สุดตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการที่จะทำการเลือกและตัดสินใจในการทำการซื้อ-ขายเหรียญในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล

“สำคัญสุดแล้วเหรียญที่ดีจะมีชัยไปครึ่ง คุณจะไปซื้อหุ้นก็ต้องดูงบดูประวัติบริษัทนั้นก่อนใช่ไหม เหรียญก็เหมือนกันก็ต้องไปอ่านWhitepaperมันกรองได้ในระดับหนึ่งเลยว่าDeveloperต้องการออกแบบมาเพื่อหากำไรเข้ากลุ่มตัวเองหรือเปล่าแบบนี้ก็ไม่น่าซื้อแล้วแต่ถ้ามีวัตถุประสงค์ก็เลือกมาพิจารณาลงทุนต่อได้” สำนันท์ (นามสมมติ)

จะเห็นได้ว่าหากเลือกเหรียญที่มีพื้นฐานโครงสร้างไม่ดีต่อให้นักลงทุนมีความสามารถและเชี่ยวชาญแค่ไหนก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จในการลงทุนครั้งนี้ได้เลย ในทางตรงกันข้ามหากวิเคราะห์พิจารณาเลือกเหรียญที่มีพื้นฐานที่ดีก็จะส่งผลทำให้มีโอกาสที่จะ

ประสบความสำเร็จในการลงทุนได้ โดยการวิเคราะห์พิจารณาที่จะเริ่มจากการอ่านWhitepaper ของแต่ละเหรียญโดยWhitepaperจะนำเสนอข้อมูล รายละเอียดต่าง ๆ จากเจ้าของโปรเจกต์ที่จะบอกว่าเหรียญนี้ถูกสร้างขึ้นมาจากวัตถุประสงค์อะไร แก้ปัญหาจุดไหนในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล หากเปรียบเทียบกับการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์การลงทุนในหุ้นก็ต้องดูCompany Profileและงบการเงินของหุ้นตัวนั้น ๆ การอ่านและวิเคราะห์Whitepaperถือเป็นกลยุทธ์เริ่มต้นที่ต้องใช้คัดเลือก และพิจารณาลงทุนเฉพาะเหรียญที่มีคุณลักษณะดีเท่านั้น

2.5.2 ใช้เทคนิคกราฟประกอบกับข่าวสารในสถานการณ์ต่าง ๆ

เทคนิคการอ่านกราฟสกุลเงินดิจิทัลถือเป็นกลยุทธ์สำหรับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง

“เหรียญนี้ต้องบอกว่ามีความผันผวนมากกว่าหุ้นเยอะเพราะไม่มีอะไรไปผูกมัดหรือบังคับไม่ให้ต่ำหรือสูงแบบหุ้นซึ่งเขาจะจำกัดไว้ เพราะฉะนั้นเหรียญที่เราจะดูได้หรือมีวินัยกับตัวเองคือกราฟครับ คือถ้ากราฟแจ้งมาเราต้องเชื่อกราฟนะครั้นอย่าไปถือพอดูกราฟเสร็จปั๊บเนี่ยเราก็จะไปรีเช็กข่าวด้วยอีกทีหนึ่งว่ามันเกิดจากอะไรมีอะไรไหม” ประครอง (นามสมมติ)

หากนักลงทุนสามารถวิเคราะห์ถึงแนวโน้มและทิศทางของเหรียญนั้น ๆ ว่าจะมีมูลค่าที่สูงขึ้นหรือต่ำลงในช่วงเวลาที่นักลงทุนจะทำการซื้อ-ขายเหรียญในสกุลเงินดิจิทัล ด้วยกลยุทธ์การอ่านกราฟสกุลเงินดิจิทัลจะให้นักลงทุนสามารถซื้อเหรียญเข้าและขายเหรียญออกได้ ในเวลาที่เหมาะสมทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในด้านการลงทุน นอกจากกราฟสกุลเงินดิจิทัลแล้ว ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์สำคัญต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะถูกนำมาใช้ประกอบในการตัดสินใจควบคู่ไปกับการวิเคราะห์กราฟสกุลเงินดิจิทัลเพื่อเพิ่มความถูกต้องในการเลือกและตัดสินใจทำการซื้อ-ขายเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

2.5.3 วิเคราะห์รูปแบบการลงทุนทุกรูปแบบในแพลตฟอร์มต่างประเทศ (Binance Platform)

การวิเคราะห์รูปแบบการลงทุนทุกรูปแบบที่มีอยู่หลากหลายในแพลตฟอร์มต่างประเทศ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละออฟชั่นในการลงทุนที่มีให้เลือกลงทุนให้สอดคล้องกับประเภทของเหรียญประเภทต่าง ๆ ในสกุลเงินดิจิทัล การเลือกที่จะลงทุนที่เหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ ในแพลตฟอร์มต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นการฝากเหรียญเพื่อรับดอกเบี้ยหรือรับเหรียญที่เกิดขึ้นมาใหม่เป็นผลตอบแทน และการลงทุนฟิวเจอร์ที่เหมือนในตลาดหลักทรัพย์ก็สามารถทำได้ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์ในการลงทุนที่ตัวอย่างหนึ่งของนักลงทุนที่ต้องการที่จะสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลให้กับตนเอง

“Binance มีลูกเล่นเยอะมากเค้าดีไซ์นออกแบบการลงทุนในแพลตฟอร์มของเค้าให้มีหลากหลายรูปแบบจริง เค้าจะออกแบบวิธีการลงทุนให้สอดคล้องกับเหรียญที่มีในตลาดอย่างเหรียญมีมเหรียญซึ่งอะไรก็มีลงทุนในนี้ได้ เหมือนจะเป็นการเล่นสั้นแต่เสี่ยงนะ พี่ใจไม่ถึงก็จะเลือกแบบฝากเหรียญกินดอกเบี้ยเอาเหมือนฝากแบงค์รับแต่ได้มากกว่าดอกเบี้ยแบงค์” สมศักดิ์ (นามสมมติ)

รูปแบบการลงทุนที่มีให้เลือกในแพลตฟอร์มต่างประเทศถูกออกแบบมาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความเสี่ยงของนักลงทุนแต่ละประเภทซึ่งนักลงทุนสามารถเลือกลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น การฝากเหรียญเพื่อรับดอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคาร การรับเหรียญใหม่เป็นผลตอบแทน การเลือกใช้กลยุทธ์การลงทุนที่เหมาะสมกับลักษณะของเหรียญและความเสี่ยงที่นักลงทุนยอมรับได้ เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการลงทุนสกุลเงินดิจิทัล นักลงทุนสามารถใช้แพลตฟอร์มนี้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการลงทุนเพื่อให้สามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

2.5.4 ลงทุนระยะสั้นและยาว

การลงทุนทำกำไรระยะสั้นและระยะยาวควบคู่กันคือกลยุทธ์ที่ถูกนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่ผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

“พวกบิทคอยน์ผมจะทยอยซื้อวันไหนราคาร่วงก็ซื้อเก็บสะสมไปเรื่อย ๆ ถือไว้ยาวเลยอันนี้คือการลงทุนแบบระยะยาว แต่ก็จะมีดูเหรียญอีกพวกหนึ่งที่ซื้อไวขายไวทำกำไรสั้น ๆ ด้วยแต่ต้องเป็นเหรียญที่พื้นฐานดีนะคือเราเล่นให้ครบสำหรับผมคือมันเวิร์คมากนะถ้าเล่นเป็นมันบวกทั้งคู่เลยนะ” สมคิด (นามสมมติ)

ในการที่เลือกลงทุนในเหรียญที่มีคุณลักษณะพื้นฐานที่ดีแต่มีคุณลักษณะที่ต่างกันในเรื่องของความผันผวนที่ไม่เท่ากันคือเหรียญที่มีความผันผวนน้อยจะเหมาะสมที่จะเป็นการลงทุนในระยะยาวและเหรียญที่มีความผันผวนมากก็จะเหมาะสมสำหรับการลงทุนระยะสั้น ทั้งนี้หากผู้ลงทุนได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเหรียญทั้งสองคุณลักษณะมาแล้วก็สามารถที่จะลงทุนควบคู่พร้อมกันได้ด้วยการลงทุนระยะสั้นกับยาวให้เหมาะสมกับคุณลักษณะของเหรียญที่เลือกลงทุนได้ในเวลาเดียวกัน โดยการจัดสรรให้พอร์ตการลงทุนของตนเองมีทั้งพอร์ตลงทุนระยะสั้นและระยะยาวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้กับพอร์ตของนักลงทุนเอง

2.6 ผลที่เกิดขึ้นจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้

นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้จะก่อให้เกิดผลหลายประการดังต่อไปนี้

2.6.1 มีบัญชีที่มีการเคลื่อนไหวและมีศักยภาพมีความปลอดภัยในการเก็บรักษาทรัพย์สินดิจิทัลและสามารถโอนถ่ายโยกย้ายเปลี่ยนแปลงมูลค่าทรัพย์สินได้อยู่ตลอดเวลา ในที่นี้บัญชีที่มีการเคลื่อนไหวก็จะอยู่ในแพลตฟอร์มทั้งในและต่างประเทศ

2.6.2 มีรายได้เพิ่มขึ้นจากผลกำไรจากการลงทุน หากนักลงทุนมีการสร้างความฉลาดรู้แล้วนั้นก็จะมีโอกาสได้กำไรจากการลงทุนทำให้สามารถเพิ่มศักยภาพทางการเงินให้กับตนเองและครอบครัวได้

2.6.3 มีการลงทุนเพิ่มขึ้นจากผลกำไรของการลงทุน นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้จะใช้จ่ายอะไรที่ได้จากการลงทุนไปลงทุนเพิ่มเพื่อเพิ่มขนาดของการลงทุนของตนเองให้ใหญ่ขึ้น

2.6.4 สามารถจัดการความเสี่ยงกับเงินลงทุนตัวเองได้ โดยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหรียญของสกุลเงินดิจิทัลอย่างลึกซึ้ง และมีพอร์ตการลงทุนทั้งในและต่างประเทศเพื่อกระจายความเสี่ยงของโบรกเกอร์

2.6.5 สามารถเป็นที่ปรึกษาที่มีคุณภาพให้กับนักลงทุนรายใหม่ที่มีความสนใจที่จะเข้ามาลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัลได้ ทำให้ช่วยลดความเสี่ยงให้กับกลุ่มนักลงทุนรายใหม่ ๆ ได้

2.6.6 สามารถเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตได้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลประสบการณ์ของตนไว้ว่า

“ครับสำหรับผมมองว่าดีครับ และมันก็ทำเงินให้ผมพอสมควรครับ สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตผมได้จากที่เราเอาแรงกายไปแลกเงินไปแอคทิฟอินค์มอย่างเดี่ยวแต่ทางตลาดคริปโตสร้างแพลตฟอร์มอินค์มให้ผมได้ครับก็เปลี่ยนชีวิตผมได้เลยครับสามารถทำเงินให้ผมมามากมายรับจากงานตัดผมของผมอีกนะครับ” สุภาพ (นามสมมติ)

เนื่องจากสกุลเงินดิจิทัลเปิดโอกาสให้กับคนทุกระดับชั้นเข้ามาลงทุนได้อย่างเสมอภาคจึงเป็นโอกาสที่จะทำให้เปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตทางการเงินได้นอกเหนือจากการรับรายได้ที่ไม่ได้สูงมากนักสำหรับกลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้างเป็นต้น

3. รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

รูปแบบในการสร้างความรู้นั้นจะมีลำดับขั้นตอนของปรากฏการณ์หลักออกเป็น 2 ปรากฏการณ์หลักใหญ่ ๆ กล่าวคือขั้นตอนเริ่มต้นจะเป็นขั้นตอนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและต่อจากการที่ได้เข้ามาอยู่ในสนามของการลงทุนแล้วก็จะเป็นการสร้างความรู้ของนักลงทุน โดยจะเป็นการเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมในเรื่องของเงื่อนไขเชิงบริบท, เงื่อนไขสอดแทรก และการสะสม เพิ่มเติมในเรื่องทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัล

การก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ก่อตัวขึ้นมาจากเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้าสู่สนามสกุลเงินดิจิทัล โดยจะมีทุน 4 ประการได้แก่ 1. ทุนวัฒนธรรมคือเรื่องของความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง 2. ทุนเศรษฐกิจเป็นเรื่องของเงินลงทุนที่ต้องมีวิธีการจัดสรรในแบบที่ถูกต้องและเหมาะสม 3. ทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มของนักลงทุน และ 4. ทุนสัญลักษณ์การแสดงความเป็นตัวตนตามบริบทของอาชีพของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ยังต้องมีความเข้าใจในบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลซึ่งเป็นความเข้าใจโดยภาพรวมไม่ใช่เชิงลึก ได้แก่ 1. มีความเข้าใจในความสำเร็จของระบบบล็อกเชนที่เป็นตัวขับเคลื่อนหลักของตลาดสกุลเงินดิจิทัล 2. ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม 3. เป็นตลาดใหม่สำหรับนักลงทุนใหม่ทุกคน 4. เป็นตลาดที่เปิดตลอด 24 ชม. และ 5. แนวโน้มเป็นที่ยอมรับในอนาคต

รวมทั้งอาจจะมีเงื่อนไขบางประการทางเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนเพิ่มเติมช่วยเสริมในการตัดสินใจที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสนามสกุลเงินดิจิทัลโดยมีเหตุปัจจัยสอดคล้องดังต่อไปนี้ 1. กระแสเหรียญเกมส์ในสกุลเงินดิจิทัล 2. ช่องทางเพิ่มรายได้และทรัพย์สิน 3. กระแสโรคระบาดทั่วโลก และ 4. ผลตอบแทนที่สูง ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้บุคคลมีกระบวนการการจัดการกับทุนต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลเพื่อที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายดังนี้ 1. ทุนวัฒนธรรมจะเป็นทุนความรู้เดิมที่มีมาจากการศึกษาตามระบบกระทรวงศึกษาธิการและการศึกษานอกระบบ หรืออาจจะเป็นการศึกษาที่ศึกษาด้วยตนเองผ่านโซเชียลมีเดีย, ประสบการณ์ทำงาน และจากผู้รู้ โดยจะเป็นความรู้เบื้องต้นเพียงพอต่อการเป็นผู้เล่นในสนามที่สามารถเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายได้เท่านั้น 2. ทุนเศรษฐกิจก็จะเป็นการจัดสรรเงินลงทุนโดยมีการแยกเงินลงทุนออกมาจากเงินออม 3. ทุนทางสังคมก็จะเป็นเครือข่ายสังคมเครือข่ายและสังคมเพื่อนฝูงที่สามารถจะช่วยให้ความรู้เพื่อที่จะเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายได้ และ 4. ทุนสัญลักษณ์ลักษณะบริบทของแต่ละอาชีพที่แสดงความเป็นตัวตนของตัวเองส่งผลทำให้เข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้โดยใช้สัญลักษณ์ความเป็นตัวตนของตัวเอง

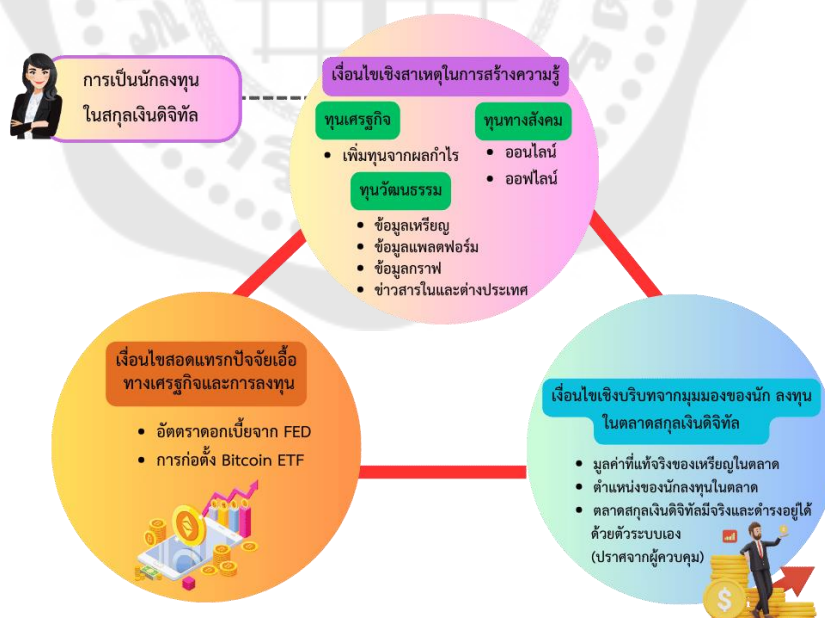
ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการนี้แล้วก็จะทำให้เกิดกระบวนการสร้างทุนใหม่ โดยทุนวัฒนธรรมหรือความรู้จะเป็นการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลในเชิงลึกของข้อมูลของเหรียญ, แพลตฟอร์ม, กราฟสกุลเงินดิจิทัล และข่าวสารทั้งในและต่างประเทศ

จากเงื่อนไขและกระบวนการที่นำมาสู่การสร้างทุนใหม่หลังจากเข้ามาเป็นนักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วจะมีการเรียนรู้ทำความเข้าใจในบริบทของสนามในเชิงลึกอันประกอบไปด้วยมุมมองที่มูลค่าที่แท้จริงของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลซึ่งเหรียญที่มีมูลค่าในตัวเองมีเหรียญเดียวใน

โลกคือบิทคอยน์ที่เหลือก็จะเป็นเหรียญประเภทอื่น ๆ อีกทั้งมุมมองที่เห็นเพิ่มเติมว่าตลาดสกุลเงินดิจิทัลมีความยั่งยืนดำรงอยู่ได้ด้วยตัวระบบเองไม่มีใครเป็นเจ้าของตลาดนี้ โดยการใช้บล็อกเชนเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อน

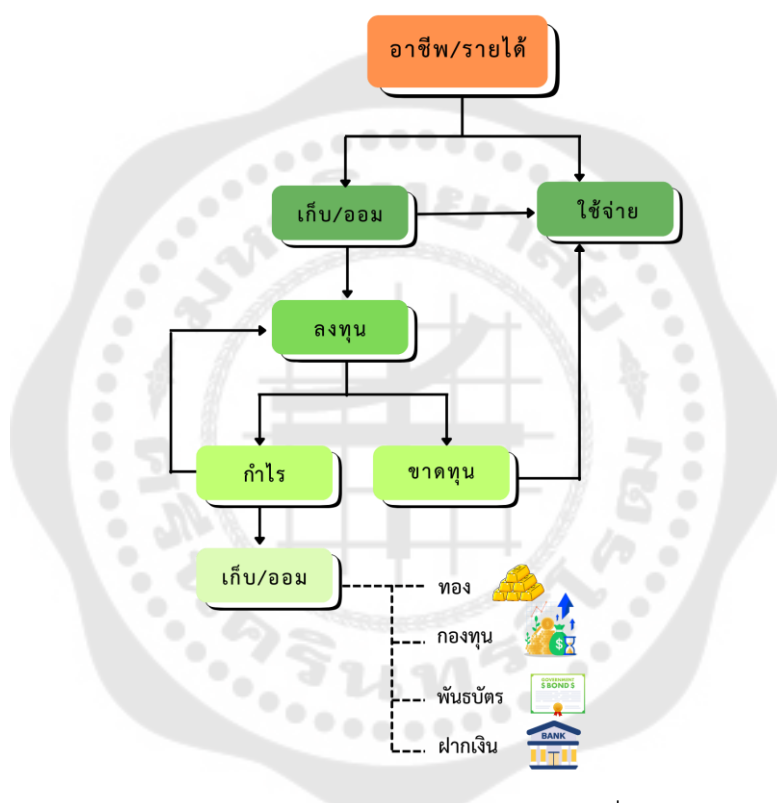
“สมัยแรกที่รู้จักสกุลเงินดิจิทัลก็คิดว่าเป็นเรื่องที่ต้องมาหลอกกันแน่ไม่มีจริงต้องเป็นแชร์ลูกโซ่แน่ ๆ แต่พอได้เข้ามาลงทุนจริงก็รู้เลยว่าอันนี้คือของจริงเป็นระบบที่ใครตบลดภัยตลาดก็มีอยู่จริงไม่มีใครสามารถสั่งหรือควบคุมมันได้โดยทุกอย่างเกิดจากคนที่มาลงทุนกันจริง ๆ ไร้คนกลางที่จะเข้ามาควบคุม” สุชุม (นามสมมติ)

และอาจมีการศึกษาทำความเข้าใจเงื่อนไขสอดแทรกเศรษฐกิจการเงินการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นอัตราดอกเบี้ยของ FED และการก่อตั้งกองทุนสกุลเงินดิจิทัลขึ้นมาใหม่ อย่างเช่น Bitcoin ETF ซึ่งทั้งหมดนี้คือการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ก็คือผลของการเข้ามาสู่กระบวนการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งผลของขั้นตอนนี้ก็จะกลายเป็นเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทุนที่มีการเพิ่ม สะสม ในรูปแบบที่มีความแตกต่างไปจากเดิมเพื่อจะนำไปสู่การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล อธิบายได้ดังแผนภาพ

ภาพประกอบ 2 การก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

นักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้จะมีการจัดการกับทุนทางเศรษฐกิจอย่างมีระเบียบแบบแผนและเป็นระบบ ซึ่งในที่นี้หมายถึงเงินลงทุนโดยเริ่มต้นจะเป็นการจัดสรรแบ่งเงินลงทุนออกมาอย่างชัดเจนจากเงินออมและในการลงทุนจะไม่มี การกู้ยืมมาลงทุนโดยเด็ดขาด โดยหลังจากทำการลงทุนแล้วจะได้ผลลัพธ์ออกมา 2 อย่างคือกำไรและขาดทุน โดยกำไรจะถูกนำไปใช้ในส่วนของการลงทุนเพิ่มเติมและออมต่อในรูปแบบของการเก็บรักษาคุณค่าของเงินในรูปแบบของ ทอง, กองทุน, พันธบัตรและ การฝากเงิน โดยสามารถอธิบายกระบวนการจัดการทุนทางเศรษฐกิจได้ตามแผนผังด้านล่างดังนี้

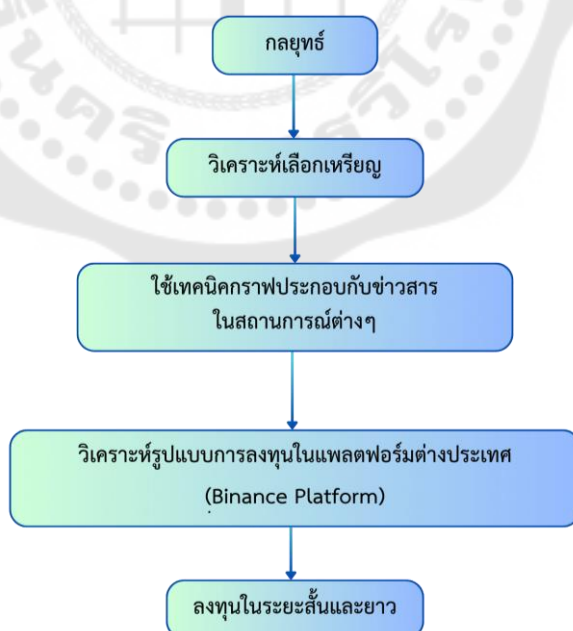
ภาพประกอบ 3กระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ลักษณะของนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะเริ่มจากการพัฒนาเปลี่ยนแปลงหลักใหญ่ ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุนต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึงความรู้และความเข้าใจในเชิงลึกของสนามของการลงทุนที่ได้พัฒนาขึ้นมาไม่ว่าจะหาเพิ่มเองหรือได้เพิ่มจากเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีอยู่ก็ได้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล พร้อมกันกับการวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบกับเงินลงทุนของตนเอง ที่สำคัญต้องสามารถบริหารความเสี่ยงกับการลงทุนและสามารถนำโอกาสจากปัจจัยเศรษฐกิจโลกเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดีโดยสรุปเป็นแผนภาพด้านล่างดังนี้

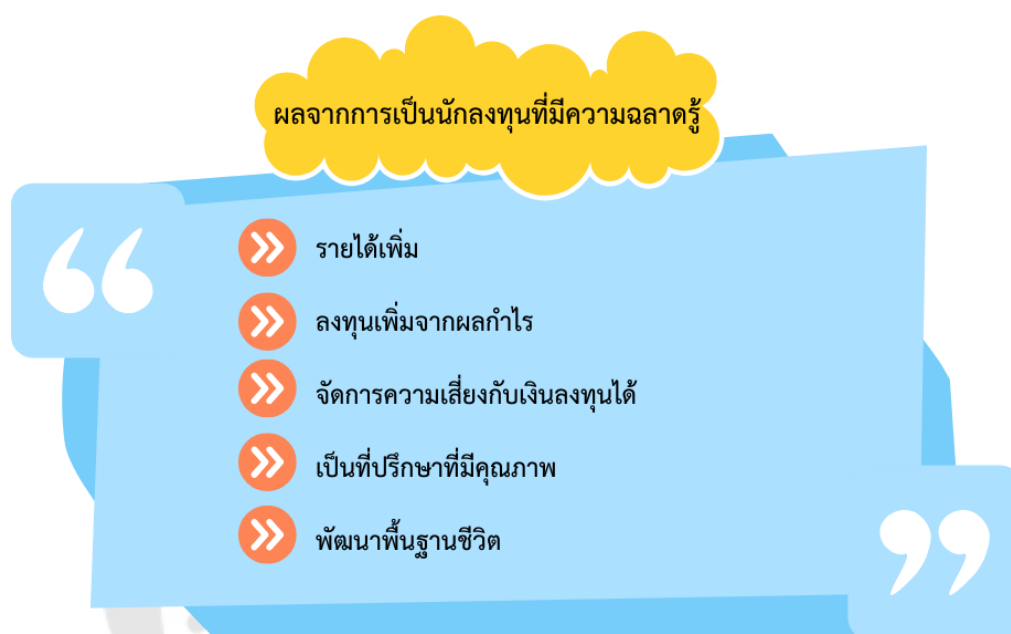
ภาพประกอบ 4 ลักษณะนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางอุปนิสัยของนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้สามารถพัฒนาต่อเป็นกลยุทธ์ที่จะนำไปสู่ความประสบความสำเร็จในการลงทุนคือเป็นผู้ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั่นเอง สามารถแสดงขั้นตอนต่าง ๆ ของกลยุทธ์ในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลได้ดังแผนภาพด้านล่างดังต่อไปนี้

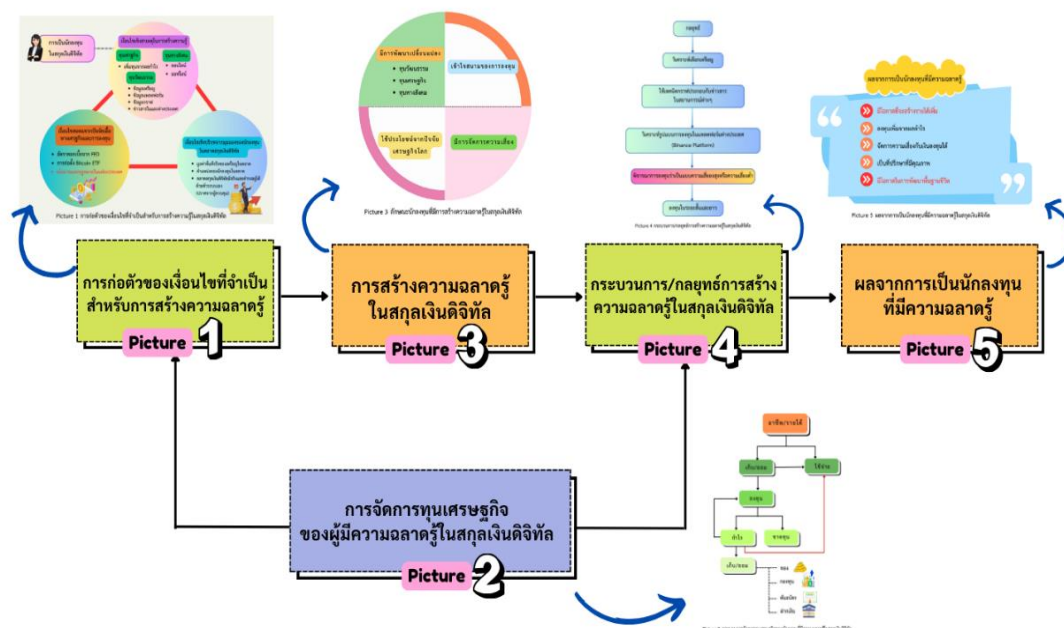
ภาพประกอบ 5 กระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

หลังจากนักลงทุนผ่านกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและพัฒนาต่อเนื่องจนมีการสร้างความฉลาดรู้ตามเงื่อนไขของกฎกติกาตามบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลแล้วนั้น จะได้ผลออกมาคือการเป็นนักลงทุนที่ความฉลาดรู้สามารถแสดงผลออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ตามตารางด้านล่างนี้

ภาพประกอบ 6 ผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

จากผลการวิจัยทำให้ได้รูปแบบโมเดลในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลของนักลงทุนขึ้นมา โดยสามารถอธิบายได้ว่าในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจะมีการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ซึ่งประกอบไปด้วยเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวกับเรื่องทุน, เงื่อนไขสอดแทรก และเงื่อนไขบริบทของสนามในการลงทุน จนทำให้มีการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (habitat) จนกลายเป็นนักลงทุนที่มีการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจนพัฒนาเป็นกระบวนการ/กลยุทธ์ในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล โดยมีการจัดการทุนเศรษฐกิจของผู้ที่มีความฉลาดรู้เข้าไปเป็นขั้นตอนสำคัญในการใช้เงินลงทุนให้มีความสัมพันธ์กับขั้นตอนของก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นในการสร้างความฉลาดรู้และกลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจนได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งสามารถแสดงความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ออกมาเป็นรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลดังแผนภาพด้านล่างดังนี้

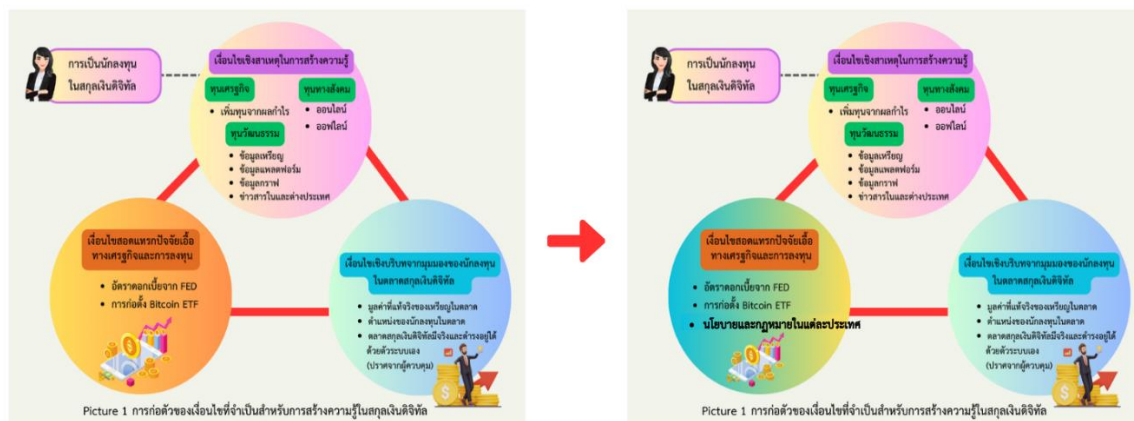
ภาพประกอบ 7 รูปแบบการสร้างความรู้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

4. การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

หลังจากที่ได้รูปแบบการสร้างความรู้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลมาแล้วในรูปแบบของโมเดลที่เป็นไปตามรูปแบบเชิงระบบของ Strauss and Corbin แล้วนั้น ทางผู้วิจัยก็ได้ทำการตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของรูปแบบโมเดลที่ได้มาจากข้อสรุปเชิงทฤษฎีด้วยการยืนยันจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (CONNOISSEURSHIP TECHNIQUE) ซึ่งเป็นเทคนิคที่เป็นรูปแบบการได้องค์ความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์และองค์ความรู้นั้น ๆ ซึ่งที่นี้หมายถึงผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลมาให้ความรู้เชิงลึกและวิพากษ์วิจารณ์รูปแบบของการพัฒนาโมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาประกอบเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ และสามารถนำไปใช้เพื่อการปรับหรือพัฒนาแนวคิดหรือประเมินผลให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมได้มากยิ่งขึ้น

หลังจากที่ได้มีการจัดสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในงานออกแบบเรื่องรูปแบบการสร้างความรู้ความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 ท่านทำให้ได้ประเด็นต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเพิ่มและลดในรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เรื่องการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

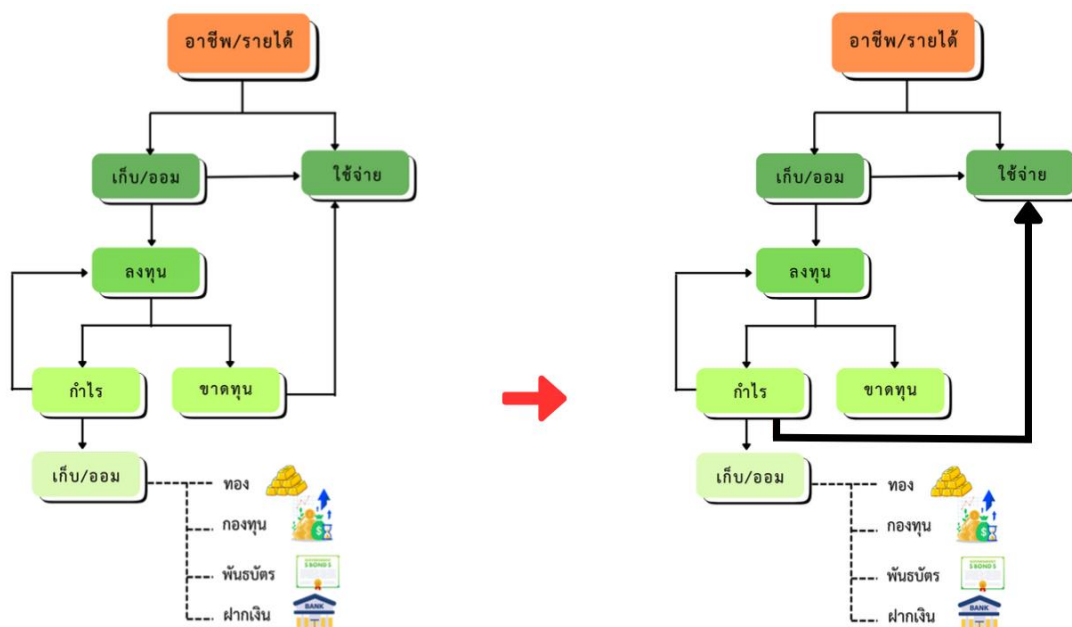
ภาพประกอบ 8 การแก้ไขการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

เงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลแบ่งออกเป็น 3 เงื่อนไขประกอบไปด้วย 1) เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการสร้างความฉลาดรู้ 2) เงื่อนไขสอดแทรกปัจจัยเอื้อทางเศรษฐกิจและการลงทุน และ 3) เงื่อนไขเชิงบริบทจากมุมมองของนักลงทุนในตลาดสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจึงทำให้ได้ข้อสรุปให้มีการเพิ่มเติมแก้ไขในหัวข้อเงื่อนไขสอดแทรกที่จากเดิมมี 2 ปัจจัยคือ การเพิ่มและลดอัตราดอกเบี้ยจาก FED และ การก่อตั้ง Bitcoin ETF ให้มีการเพิ่มปัจจัยที่สามขึ้นมาคือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลในแต่ละประเทศที่มีกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่มีความแตกต่างกัน

“ผมอยากให้มีการอธิบายในเรื่องของความสามารถของบิทคอยน์ที่เริ่มนำเอามาใช้ในการแลกเปลี่ยนสินค้าได้ โดยอยากให้คนทั่วไปได้ทราบถึงคุณสมบัตินี้ แต่เนื่องจากไม่ใช่ทุกประเทศที่มีการยอมรับและให้ใช้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นจึงควรเพิ่มในหัวข้อเงื่อนไขสอดแทรกเพิ่มอีกหนึ่งข้อโดยระบุว่า นโยบายและกฎหมายในแต่ละประเทศที่ไม่เหมือนกัน”
กิต (นามสมมุติผู้เชี่ยวชาญ)

ซึ่งในหัวข้อนี้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญและมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลซึ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาพิจารณาาร่วมด้วยจากปัจจัยเดิมที่มีอยู่แล้ว

ประเด็นที่สอง เรื่องกระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ใน
สกุลเงินดิจิทัล

Picture 2 กระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Picture 2 กระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

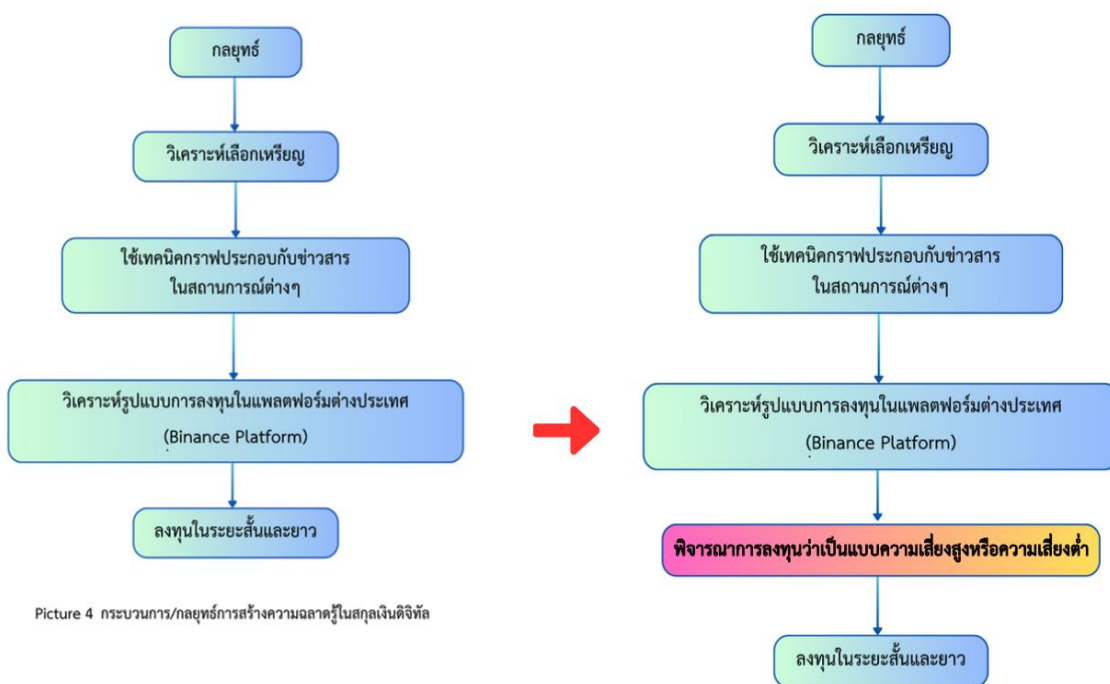
ภาพประกอบ 9 การแก้ไขกระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุน ที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ในประเด็นนี้มีการลงความเห็นและได้ข้อสรุปเพื่อทำการแก้ไขในผลที่เกิดจากการลงทุนที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ 2 ประการคือ กำไรและขาดทุนซึ่งมีการเพิ่มช่องทางการใช้ผลกำไรที่ได้มาจากการลงทุนจากเดิมที่มีแค่การนำไปลงทุนเพิ่มและนำไปเก็บออมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ทอง กองทุน พันธบัตร และฝากเงินให้มีอีกช่องทางในการใช้ผลของกำไรที่ได้มานักลงทุนบางกลุ่มอาจนำไปเป็นการใช้จ่ายทั่วไปเพิ่มอีกช่องทางหนึ่งเพื่อแสดงให้เห็นถึงการใช้ผลของกำไรให้ครบทุกมิติตามความเป็นจริงมากที่สุด และมีการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์จากการลงทุนที่ได้ผลออกมาเป็นการขาดทุนให้ถือเป็นการลงทุนเท่านั้นจากเดิมที่เคยนำไปคิดว่าเป็นค่าใช้จ่าย

“จากแผนภาพเดิมในเรื่องของกำไรที่ได้จากการลงทุน ผมมองว่าก็อาจมีนักลงทุนบางคนนำเอาไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายได้อีกช่องทางหนึ่งไม่จำเป็นที่จะนำเอาไปออมเพิ่มหรือลงทุนเพิ่มเพียงอย่างเดียว และในส่วนของการขาดทุนก็คือว่าอยู่ในการลงทุนไม่ควรนำไปรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายมันไม่ควรนำมาเกี่ยวข้องกัน” วรพจน์ (ผู้เชี่ยวชาญ)

ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายเพราะถือว่าเป็นคนละเรื่องกันเนื่องจากค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนถือเป็นค่าใช้จ่ายประจำที่คงที่สามารถกำหนดได้ แต่ผลของการขาดทุนจากการลงทุนไม่ผลที่ไม่แน่นอนและไม่สามารถกำหนดได้จึงไม่ควรนำมานับเป็นค่าใช้จ่ายประจำในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ประเด็นที่สาม เรื่องกระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Picture 4 กระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Picture 4 กระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ภาพประกอบ 10 การแก้ไขกระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

กลยุทธ์ในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่มีลำดับขั้นตอนอยู่ 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) วิเคราะห์เลือกเหรียญ 2) ใช้เทคนิคกราฟประกอบกับข่าวสารในสถานการณ์ต่าง ๆ 3) วิเคราะห์รูปแบบการลงทุนในแพลตฟอร์มต่างประเทศ และ 4) ลงทุนในระยะสั้นและยาว หลังจากการสัมมนาผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่าควรที่จะเพิ่มขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนในระยะสั้นและยาวนั้นก็คือขั้นตอนการที่ต้องพิจารณาว่าการลงทุนนั้นเป็นการลงทุนแบบความเสี่ยงสูงผลตอบแทนสูงหรือเป็นแบบความเสี่ยงต่ำผลตอบแทนต่ำ

“กลยุทธ์ที่สรุปเรียงมาตามลำดับขั้นตอนที่แสดงให้เห็นจากแผนภาพทุกอย่างโอเคเลยถูกต้องแล้ว แต่ควรที่จะมีอีกขั้นตอนให้นักลงทุนคิดทบทวนให้ละเอียดอีกครั้งก่อนที่จะตัดสินใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในระยะสั้นหรือยาวก็อาจจะเพิ่มกลยุทธ์ไปอีกหนึ่งขั้นตอนในเรื่องของการคิดทบทวนลักษณะของความเสี่ยงในการลงทุนว่าเป็นประเภทที่มีความเสี่ยงสูงหรือต่ำเข้าไปด้วย” อาภากร (ผู้เชี่ยวชาญ)

ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้เหตุผลว่าการพิจารณาในขั้นตอนนี้ถือเป็นการเตือนสติให้นักลงทุนได้ก่อนที่จะพวักลงทุนจะทำการตัดสินใจลงทุนในขั้นตอนสุดท้าย โดยนักลงทุนจะสามารถคิดทบทวนถึงระดับของความเสี่ยงในการลงทุนแต่ละประเภทในตลาดของสกุลเงินดิจิทัล จึงถือว่าการพิจารณาถึงระดับของความเสี่ยงในขั้นตอนนี้เป็นการลดความเสี่ยงในการลงทุนให้นักลงทุนได้

ประเด็นที่สี่ เรื่องผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Picture 5 ผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

Picture 5 ผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

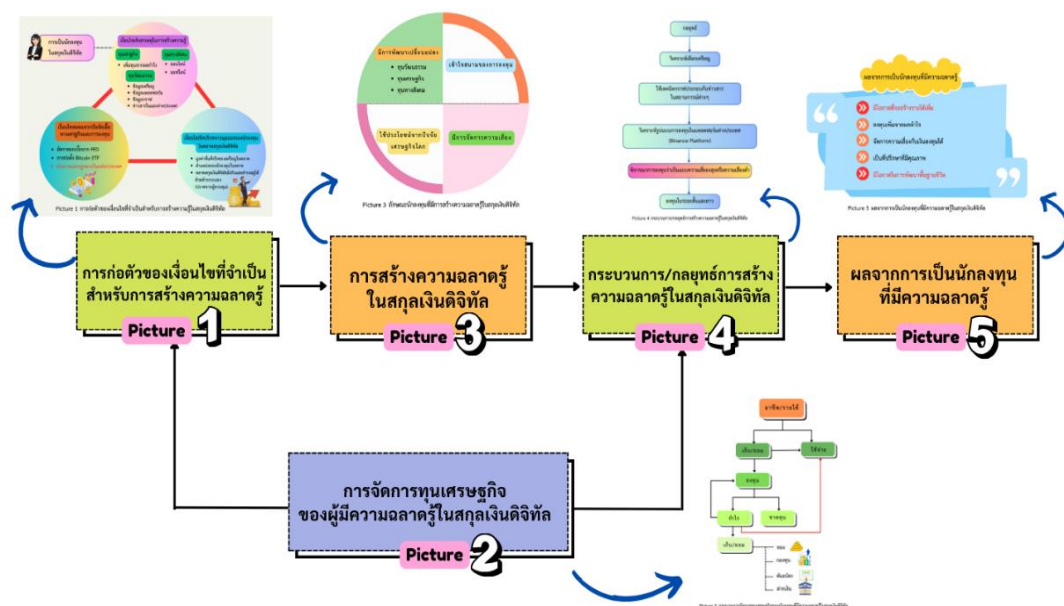
ภาพประกอบ 11 การแก้ไขผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ผลของการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจากผลการวิจัยเดิมมีอยู่ 5 ประการคือ 1) รายได้เพิ่ม 2) ลงทุนเพิ่มจากผลกำไร 3) จัดการความเสี่ยงกับเงินลงทุนได้ 4) เป็นที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ และ 5) พัฒนาพื้นฐานชีวิต จากการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลทำให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นตรงกันส่วนใหญ่ว่าผลของการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินทั้ง 5 ประการนั้นมีความถูกต้องอยู่แล้วแต่ต้องการแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นอยู่ 2 ประการ คือต้องการขยายความเพื่อให้ไม่ดูเหมือนเป็นการโฆษณาเกินจริงจนเกินไปหากมีคนอ่านและคิดวิเคราะห์ให้ละเอียดอาจไม่เป็นผลดี

“ผลของการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นก็ตรงหมดทั้ง 5 หัวข้อแต่มันติดอยู่ในบางหัวข้อที่กลัวว่าจะทำให้เหมือนเป็นการโฆษณาเกินจริงจนเกินไปอยากให้เพิ่มเติมคำพูดเข้าไปว่าเป็นเพียงการเพิ่มโอกาสที่จะได้หรือเพิ่มโอกาสที่จะเป็น เพื่อให้ผู้อ่านวิจัยเล่มนี้ได้คิดทบทวนให้ละเอียดถี่ถ้วน” ศิวกร (ผู้เชี่ยวชาญ)

ซึ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ลงความเห็นให้แก่ผลของการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลโดยต้องการแสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องของการเพิ่มโอกาสเข้าไปในเนื้อหาที่จะทำให้สมบูรณ์ขึ้น โดยให้มีการแก้ไขข้อที่ 1) จากที่ระบุว่ามียาได้เพิ่มให้ระบุให้ชัดว่า “มีโอกาที่จะมีรายได้เพิ่มได้” และข้อที่ 5) จากที่ระบุว่าพัฒนาพื้นฐานชีวิตให้ระบุเพิ่มเป็น “มีโอกาสพัฒนาพื้นฐานชีวิตได้” ส่วนที่เหลืออีก 3 ประการให้คงไว้ตามเดิมเนื่องจากเหมาะสมแล้ว

ประเด็นที่ห้า เรื่องแผนภาพโมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ภาพประกอบ 12 รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

หมายเหตุคำเตือน: รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้เป็นเพียงรูปแบบความรู้ในขั้นต้นเพียงเท่านั้น หากลงทุนต้องศึกษาองค์ประกอบเรื่องต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของนักลงทุนแต่ละบุคคลด้วย

สำหรับโมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ได้จากข้อสรุปเชิงทฤษฎีตามแนวทางของทฤษฎีฐานรากที่เป็นไปตามรูปแบบเชิงระบบของ Strauss and Corbin ที่ทำให้สามารถสรุปขั้นตอนต่าง ๆ ได้อย่างละเอียดโดยเริ่มต้นจากการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ประกอบไปด้วยเงื่อนไขเชิงสาเหตุ, เงื่อนไขบริบท และเงื่อนไขสอดแทรก เพื่อที่จะนำนักลงทุนไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ทำให้เกิดเป็นกระบวนการหรือกลยุทธ์จนทำให้มีผลออกมาเป็นนักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

“รูปแบบนี้สรุปและอธิบายออกมาตามทฤษฎีได้ละเอียดและเข้าใจง่าย แต่ก็อย่างที่เคยกังวลในเรื่องของการที่เหมือนจะเป็นการชวนเชื่อหรือโฆษณาที่เกินจริง กล่าวว่าการมาอ่านงานวิจัยชิ้นนี้จบแล้วเกิดความมั่นใจร้อยละเปอร์เซ็นต์ตัดสินใจลงทุนทันทีเพราะคิดว่าจะได้ผลกำไรโดยขาดการไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนจึงจำเป็นต้องมีหมายเหตุคำเตือนได้โมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลด้วยจะทำให้งานนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น” อภากร (ผู้เชี่ยวชาญ)

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอให้มีการจัดทำ “หมายเหตุคำเตือน” ใส่ไว้คู่กับแผนภาพรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลในรูปภาพที่ 6 เพื่อเป็นการสรุปคำเตือนอีกครั้ง โดยให้เหตุผลว่าถึงแม้ว่างานวิจัยจะทำให้ได้โมเดลรูปแบบการสร้างความรู้มาแล้วตามข้อสรุปเชิงทฤษฎีแต่ยังมีความจำเป็นต้องมีการทำหมายเหตุระบุคำเตือนเพิ่มเติมเข้าไปคู่กับแผนภาพที่ 6 ว่ารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้เป็นเพียงรูปแบบความรู้ในขั้นต้นเพียงเท่านั้น หากลงทุนต้องศึกษาองค์ประกอบเรื่องต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของนักลงทุนแต่ละบุคคลด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ข้อวิจารณ์ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล, ศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และพัฒนารูปแบบการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ของกลุ่มคนหลากหลายอาชีพซึ่งในวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ, กลุ่มแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระและ กลุ่มอาชีพรับเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปผลเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

จากการศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลของคนกลุ่มหลากหลายอาชีพพบว่า จะมีเงื่อนไขและกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอยู่ทั้งหมด 3 ประการดังนี้

1.1 เงื่อนไขเชิงบริบทในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

เป็นเงื่อนไขที่พบเกี่ยวกับคุณลักษณะของบริบทภาพรวมต่าง ๆ ของสกุลเงินดิจิทัลในเรื่องของต้นกำเนิดที่มาที่ไป ความเท่าเทียม ความใหม่ของตลาด การเปิดซื้อ-ขาย 24 ชม. และการยอมรับในอนาคตของสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งในตัวบริบทนี้เป็นเรื่องราวที่ทุกคนสามารถรับรู้ได้ทุกคนอยู่แล้วแต่หลังจากที่รับรู้ข้อมูลบริบททั้งหมดนี้แล้วกลุ่มคนเหล่านั้นที่รับรู้ข้อมูลจะมีความสนใจที่จะก้าวเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลหรือไม่ หากไม่สนใจก็จะเป็นการแค่รับรู้รับทราบไว้เท่านั้น แต่ถ้ามีความสนใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลก็ต้องหาความรู้เพิ่มในการที่จะเข้าไปสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลโดยการทำการเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขาย ซึ่งความรู้ที่กล่าวถึงนั้นคือทุนวัฒนธรรมซึ่งเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งของเงื่อนไขเชิงสาเหตุทั้งหมด ซึ่งสามารถอธิบายได้ต่อจากเงื่อนไขเชิงบริบท

1.2 เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการนำเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจากการศึกษาวิจัยพบจะเป็นเรื่องปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับทุนต่าง ๆ เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ 1. ทุนวัฒนธรรม (ความรู้) ซึ่งในที่นี้หมายถึงความรู้เบื้องต้นเท่านั้น โดยเป็นความรู้ที่ตัวผู้ลงทุนนั้นมีอยู่แล้วหรืออาจต้องหาเพิ่มเติมด้วยตัวเองหรือปรึกษาคนที่มีความรู้ ซึ่งจะเป็นการศึกษาหาความรู้ให้เพียงพอที่จะตัดสินใจเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเท่านั้น 2. ทุนเศรษฐกิจ (เงินทุน) คือการ

จัดสรรเงินลงทุนให้เหมาะสมกับการลงทุนคือจะมีการแบ่งเงินลงทุนออกมาจากเงินออม 3. ทุนสังคม (เครือข่ายความสัมพันธ์) ในที่นี้จะหมายถึงคนที่สามารถช่วยส่งเสริมทำให้นักลงทุนเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ซึ่งหมายถึงญาติและเพื่อน และ 4. ทุนสัญลักษณ์ (ลักษณะตัวตนที่เป็นอยู่) ลักษณะตัวตนที่เป็นอยู่ในที่นี้จะหมายถึงลักษณะบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกผ่านทางอาชีพที่ทำอยู่ประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพเจ้าของกิจการ, กลุ่มอาชีพแรงงานรับจ้าง, กลุ่มอาชีพอิสระ และกลุ่มอาชีพพนักงานเงินเดือนประจำ/ข้าราชการ โดยในเบื้องต้นก่อนที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้น ทุนทั้ง 4 จะเป็นปัจจัยที่ต้องถูกรวบรวมให้ครบเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักลงทุนแต่จะเป็นการรวบรวมในระดับแค่เพียงพอต่อการที่จะทำให้ผู้ลงทุนสามารถเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายได้เพียงเท่านั้น

1.3 เจื่อนไขสอดแทรกการเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

เป็นสาเหตุปัจจัยหรือเป็นปัจจัยเสริมนอกเหนือจากเงื่อนไขเชิงบริบทและเงื่อนไขเชิงสาเหตุ ซึ่งในที่นี้เป็นปัจจัยชักจูงหรือเป็นตัวเร่งทำให้นักลงทุนมีความสนใจที่จะอยากทำให้เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมากขึ้น โดยในที่นี้ปัจจัยสอดแทรกก็จะเป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสถานะการณ์ต่าง ๆ ดังนี้ ต้องการหารายได้เสริม, ช่วงโรคระบาดที่เกิดการว่างงาน และผลตอบแทนที่สูงกว่าการลงทุนในรูปแบบอื่น เป็นต้น

2. สรุปผลเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

ผลการวิจัยพบว่าหลังจากที่ได้ผ่านขั้นตอนการที่ได้เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้ว ผลของการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจะกลายเป็นเงื่อนไขเชิงสาเหตุให้กับการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล และในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นก็ยังมีเงื่อนไขสอดแทรกและเงื่อนไขเชิงบริบทเป็นองค์ประกอบรวมกันเป็น 3 ปัจจัยเหมือนกับขั้นตอนแรกคือขั้นตอนที่เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล แต่ในขั้นตอนการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะมีการสร้างสะสม และใช้ทุนที่แตกต่างไปจากเดิม มีปัจจัยที่สอดแทรกที่แตกต่างกันในเรื่องของวัตถุประสงค์ และมีมุมมองบริบทของสกุลเงินดิจิทัลที่แตกต่างไปจากก่อนที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเช่นกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 เงื่อนไขเชิงสาเหตุในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

เงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวกับเรื่องทุนต่าง ๆ ในขั้นตอนของการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นก็มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงในส่วนของการสร้าง สะสม และใช้ทุนต่าง ๆ โดยขั้นตอนนี้จะเป็นการเน้นการใช้ทุนไปเพื่อการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลในเรื่องต่าง ๆ กล่าวคือ ในเรื่องของ 1. ทุนวัฒนธรรมหรือทุนความรู้จะเป็นการศึกษาหาความรู้เชิงลึกในเรื่อง

ข้อมูลของเหรียญทุกประเภทในตลาดของสกุลเงินดิจิทัลและแพลตฟอร์มที่จะลงทุนพร้อมทั้งวิเคราะห์ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลตลอดเวลา 2. ทุนเศรษฐกิจหรือเงินลงทุนก็จะเป็นการบริหารจัดการที่เป็นลำดับต่อจากขั้นตอนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล คือในขั้นตอนการสร้างความรู้จะมีการใช้บริหารจัดการใช้เงินลงทุนที่มาจากผลกำไรนำกลับไปลงทุนเพิ่มเติมเพื่อขยายให้พอร์ตการลงทุนมีขนาดที่ใหญ่ขึ้นและจะมีการแบ่งเป็นเงินออมระยะยาวโดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับเงินก้อนนี้เลยไปพร้อม ๆ กัน 3. ทุนทางสังคมหรือเครือข่ายความสัมพันธ์โดยจะเป็นการปฏิสัมพันธ์ในเรื่องความรู้ความเข้าใจและการวิเคราะห์เกี่ยวกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งจะเป็นความเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีทั้งออนไลน์และออฟไลน์ซึ่งจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มระดับความรู้คือ 1. กลุ่มที่มีความรู้มากกว่า 2. กลุ่มที่มีความรู้เท่ากัน และ 3. กลุ่มที่มีความรู้น้อยกว่า

2.2 เจื่อนไขสอดแทรกในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

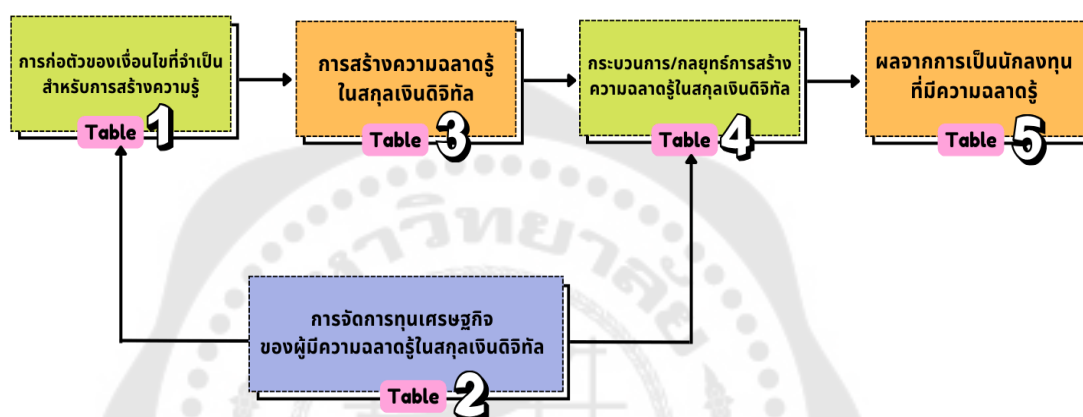
เจื่อนไขสอดแทรกในขั้นตอนการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นจะเป็นเจื่อนไขปัจจัยที่เป็นสัญญาณที่บ่งบอกว่าควรลงทุนตอนนั้นอย่างไรเช่น การก่อตั้ง Bitcoin ETF หรือ การประกาศลดอัตราดอกเบี้ยของ FED ซึ่งล้วนเป็นสัญญาณเตือนอย่างดีว่าจะมีการบริหารจัดการกับการลงทุนอย่างไร แตกต่างกับเจื่อนไขสอดแทรกในขั้นตอนเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่จะเป็นปัจจัยที่เน้นไปในเรื่องที่จะทำให้หายากเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเท่านั้น ซึ่งหากไม่ได้มาถึงขั้นตอนในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นนักลงทุนจะไม่มีทางได้สังเกตเห็นสัญญาณที่จะบ่งบอกถึงการขึ้นและลงของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลได้เลยเนื่องจากในเบื้องต้นนักลงทุนมุ่งเน้นแต่ที่จะนำตัวเองเข้ามาสู่การลงทุนในสนามสกุลเงินดิจิทัลจึงโฟกัสไปแต่วิธีการและขั้นตอนที่จะนำพาตัวเองเข้ามาสู่สนามให้ตัวเองมีตำแหน่งอยู่ในสนามของการลงทุนเพียงเท่านั้น

2.3 เจื่อนไขเชิงบริบทในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

เจื่อนไขเชิงบริบทหรือมุมมองของนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะมีมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิมกล่าวคือจะไม่ได้มองภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับบริบทของตลาดของสกุลเงินดิจิทัลแล้วแต่จะเป็นการวิเคราะห์ในตัวบริบทของเหรียญในสกุลเงินดิจิทัลแทน ซึ่งนักลงทุนที่จะสร้างความฉลาดรู้จะมองเหรียญเป็นการลงทุนระยะยาวและจะมองตามลักษณะการใช้งานและวัตถุประสงค์ในการสร้างของเหรียญอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อนำไปประกอบกับการตัดสินใจลงทุนทำการซื้อ-ขายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งในตอนแรกจะเป็นการโฟกัสไปที่การเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเพียงเท่านั้นจากมุมมองบริบททั่วไปของตลาดสกุลเงินดิจิทัลหลังจากที่ได้ทราบทุกบริบททั่วไปแล้วก็จะนำพาไปสู่มุมมองใหม่เพื่อที่จะทำการลงทุนให้เกิดประสิทธิภาพในขั้นตอนของการสร้างความฉลาดรู้

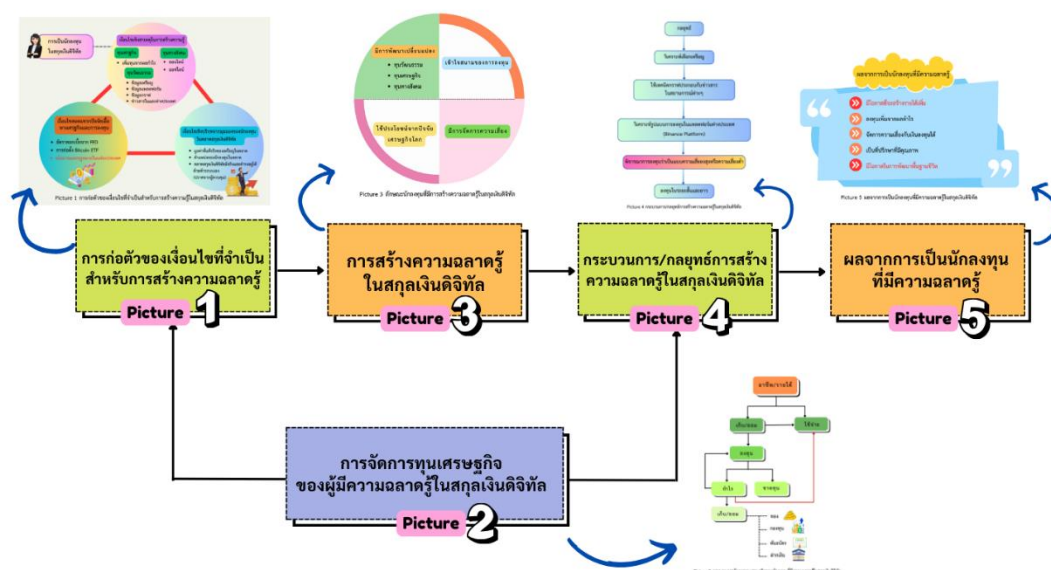
3. สรุปการพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

จากการวิจัยในครั้งนี้ที่มีการเริ่มต้นจากขั้นตอนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล เปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายจนกลายมาเป็นสาเหตุของขั้นตอนในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจึงทำให้ได้รูปแบบโมเดลของการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลขึ้นมาได้ดังแผนภาพด้านล่างนี้

ภาพประกอบ 13 ตารางความสัมพันธ์เชื่อมโยงการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำรูปแบบดังกล่าวไปพัฒนาโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (CONNOISSEURSHIP TECHNIQUE) โดยมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน เข้ามาร่วมวิพากษ์และวิจารณ์โมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเพิ่มเติมดังนี้

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

จากแผนภาพโมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลด้านบนสามารถอธิบายการปรับเปลี่ยนจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่านได้ดังต่อไปนี้ ประเด็นที่หนึ่งในเรื่องของ การก่อตัวของเงื่อนไขการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นมีการเพิ่มหัวข้อส่วนของเงื่อนไขสอดแทรกในเรื่องของปัจจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับในเรื่องของสกุลเงินดิจิทัลในแต่ละประเทศที่มีกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่มีความแตกต่างกัน ประเด็นที่สองเรื่อง กระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ได้มีการเพิ่มเติมช่องทางในส่วนของการได้จากการลงทุนที่นำไปเป็นค่าใช้จ่ายได้และตัดเรื่องของการขาดทุนออกจากค่าใช้จ่าย ประเด็นที่สามเรื่องกระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ได้มีเพิ่มอีกหนึ่งขั้นตอนแทรกเข้าไปก่อนขั้นตอนสุดท้ายที่เป็นการลงทุนระยะสั้นและยาวโดยให้มีการพิจารณาความเสี่ยงเพิ่มเติมเข้าไปว่าเป็นความเสี่ยงสูงหรือต่ำก่อนที่จะเข้าสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ประเด็นที่สี่เรื่องผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลให้มีการระบุข้อความเพิ่มเติมว่าเป็นการเพิ่มโอกาสในส่วนของการเพิ่มรายได้และการพัฒนาพื้นฐานชีวิต และประเด็นที่ห้าเรื่องแผนภาพโมเดลรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่เป็นรูปแบบสรุปภาพรวมทั้งหมดของการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล ได้มีการเน้นให้ทำความเข้าใจ เหตุค่าเตือนเข้าไปแสดงควบคู่กับรูปโมเดลของรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลว่า

“รูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้เป็นเพียงรูปแบบความรู้ในขั้นต้นเพียงเท่านั้น หากลงทุนต้องศึกษาองค์ประกอบเรื่องต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของนักลงทุนแต่ละบุคคลด้วย” เพื่อเป็นการให้นักลงทุนที่อยากจะเข้ามาลงทุนได้มีการไตร่ตรองให้ละเอียดถี่ถ้วนอีกครั้ง

4. ข้อวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง “การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล รวมถึงการพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ในกลุ่มคนหลากหลายอาชีพ ผลการวิจัยพบว่าเงื่อนไขและกระบวนการในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ เงื่อนไขเชิงบริบท เงื่อนไขเชิงสาเหตุ และเงื่อนไขสอดแทรก ซึ่งทุกประการล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล การวิเคราะห์ผลการวิจัยใช้ทฤษฎีในเรื่องทุน และฮาบทิสของ บูร์ดิเยอร์ เพื่อช่วยเพิ่มความเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนและการสร้างความรู้ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบูร์ดิเยอร์ได้แบ่งทุนออกเป็น 4 ประเภทด้วยกันอันได้แก่ ทุนเศรษฐกิจ ทุนสังคม ทุนวัฒนธรรม และทุนสัญลักษณ์ ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมการลงทุนได้อย่างลึกซึ้ง โดยจากผลการวิจัยเรื่องการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้ ในเรื่องของทุนเศรษฐกิจที่ได้ผลออกมาว่านักลงทุนที่มีความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นล้วนมีการจัดสรรเงินลงทุนที่ถูกแบ่งออกมาจากเงินออมอย่างชัดเจน สำหรับทุนสังคมจากผลการวิจัยจะมีเครือข่ายที่แบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ คือสังคมออนไลน์และออฟไลน์โดยนักลงทุนในสกุลดิจิทัลจะมีการใช้ประโยชน์จากเครือข่ายทั้งสองนี้ ในส่วนของทุนวัฒนธรรมซึ่งในที่นี้หมายถึงความรู้และความเข้าใจในการลงทุนและจากผลการวิจัยนี้คือความรู้ที่นักทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้นศึกษาหาความรู้ด้วยตัวเองหรืออาจจะต้องหาเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเองก่อนที่จะทำการลงทุน และในส่วนสุดท้ายคือทุนสัญลักษณ์ที่หมายถึงบริบทหรือตัวตนของตัวนักลงทุนซึ่งจากผลการวิจัยนี้นักลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้ใช้บริบทของตนเองเป็นช่องทางที่นำพาตัวนักลงทุนเองเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

สืบเนื่องจากการที่ได้เข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนี้เองได้ทำให้เกิดมีการพัฒนารูปแบบในการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลขึ้นตามมาเป็นไปตามรูปแบบของทฤษฎีฐานรากในรูปแบบเชิงระบบของ Strauss and Corbin ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในแต่ละขั้นตอน โดยความสัมพันธ์นี้เริ่มต้นจากการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นในการสร้างความรู้ที่ประกอบไป

ด้วยเงื่อนไขเชิงสาเหตุ, เงื่อนไขบริบท และเงื่อนไขสอดแทรกที่นำไปสู่การเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลและในขั้นตอนนี้ได้ส่งผลทำให้เกิดเป็นกระบวนการหรือกลยุทธ์ในการสร้างความฉลาดรู้ขึ้นมาสัมพันธ์กับขั้นตอนที่ส่งผลทำให้เกิดเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลขึ้นมา ที่สำคัญกระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับขั้นตอนการก่อตัวของเงื่อนไขที่จำเป็นในการสร้างความฉลาดรู้ในส่วนของเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนหรือทุนทางเศรษฐกิจและสัมพันธ์กับกระบวนการหรือกลยุทธ์ในการสร้างความฉลาดรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย จนทำให้เกิดเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบในการสร้างความฉลาดรู้นั่นเอง

ซึ่งจากผลการวิจัยเรื่องการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนักลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร” โดย ธนกร พงษ์ธนาภิเษก (2559) ซึ่งพบว่าทุนเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน นักลงทุนที่มีฐานะทางการเงินดีสามารถจัดสรรเงินลงทุนจากเงินออมเพื่อเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุนเศรษฐกิจในทฤษฎีของ บูรดิเยอร์นี้สอดคล้องกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ซึ่งนักลงทุนต้องมีการบริหารจัดการเงินทุนเพื่อการลงทุน และยังต้องใช้ทุนในการขยายพอร์ตการลงทุนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นอย่างมีระบบ นอกจากนี้ทุนสังคมก็มีบทบาทสำคัญเช่นกัน งานวิจัยของธนกรชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์และเครือข่ายสังคมมีผลต่อการตัดสินใจลงทุน เครือข่ายสังคมที่เข้มแข็งช่วยให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลและคำแนะนำในการลงทุนได้ง่ายขึ้น ทุนสังคมนี้อย่างสอดคล้องกับการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล โดยเครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ช่วยให้นักลงทุนสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์การลงทุนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ให้นักลงทุนมีความมั่นใจในการตัดสินใจ ในด้านทุนวัฒนธรรม งานวิจัยของธนกรพบว่าการมีความรู้และการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้นักลงทุนมีวิจารณญาณในการตัดสินใจลงทุน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทางการเงิน การศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีบล็อกเชนและการทำงานของสกุลเงินดิจิทัลล้วนแล้วแต่เป็นทุนวัฒนธรรมที่สำคัญที่ช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์ตลาดและตัดสินใจลงทุนได้อย่างแม่นยำ การเพิ่มพูนความรู้และการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างถี่ถ้วนช่วยเสริมสร้างความฉลาดรู้ในการลงทุนและทำให้นักลงทุนสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ปรียานันท์ ช่วยบุตดา (2565) เรื่อง “ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการลงทุนที่นำไปสู่เป้าหมายชีวิตของกลุ่มประชากรเจนเอเรชั่น วาย ในเขตจังหวัดนครปฐม” ซึ่งพบประเด็นที่น่าสนใจในเรื่องของเครือข่ายสังคมต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหุ้น โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีเครือข่ายสังคมที่แข็งแกร่งมักจะได้รับข้อมูลและคำแนะนำที่ดีจากคนในเครือข่าย ทำให้มีความมั่นใจและความพร้อมในการตัดสินใจลงทุนมากขึ้น เครือข่ายสังคมเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นแหล่งข้อมูลและการสนับสนุนที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณค่าและสามารถวิเคราะห์การลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องทุนสังคมของบุรดิเยอร์ ที่ระบุว่า เครือข่ายความสัมพันธ์ และการสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทุนและศักยภาพของบุคคล เครือข่ายสังคมไม่เพียงแต่เป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่นักลงทุนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และกลยุทธ์การลงทุน ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นในการตัดสินใจลงทุน เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ผลการวิจัยเรื่องการสร้างความฉลาดรู้ในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล พบว่าเงื่อนไขเชิงสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือทุนสังคม ซึ่งรวมถึงเครือข่ายความสัมพันธ์และการสนับสนุนจากคนรอบข้าง เช่น เพื่อนร่วมงาน ญาติพี่น้อง และชุมชนออนไลน์ การมีเครือข่ายสังคมที่แข็งแกร่งทำให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ทันสมัยและถูกต้อง รวมถึงคำแนะนำจากผู้ที่มีประสบการณ์และความรู้ในด้านการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล ยิ่งไปกว่านั้นเครือข่ายสังคมยังมีบทบาทในการกระตุ้นความสนใจของนักลงทุนผู้ที่มีเครือข่ายสังคมที่สนใจและมีความรู้มักจะมีแนวโน้มที่จะพัฒนาความรู้และความเข้าใจซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดฮาบิทัสของบุรดิเยอร์ที่อธิบายว่าการกระทำและพฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยประสบการณ์และสภาพแวดล้อมทางสังคมของบุคคลนั้นๆ

ในขณะที่การศึกษาของ มานะ เงินศรีสุข (2561) เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของนักลงทุนรายย่อยในเขตกรุงเทพมหานคร” ซึ่งมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหุ้นไทย โดยงานวิจัยของวราภรณ์ ระบุว่าปัจจัยเชิงจิตและปัจจัยเสี่ยงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมการลงทุนของนักลงทุนในตลาดหุ้นไทย ซึ่งปัจจัยเชิงจิตที่สำคัญได้แก่ โอกาสในการทำกำไร การขยายพอร์ตการลงทุน และการเพิ่มความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนประกอบด้วย ความผันผวนของตลาด การขาดข้อมูลและความรู้ และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมือง โดยงานวิจัยของวราภรณ์ระบุว่า การขาดข้อมูลและความรู้เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกันกับทุนเศรษฐกิจซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ชัดเจนที่สุดในการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ที่กล่าวว่านักลงทุน

ที่มีทุนเศรษฐกิจมากย่อมมีความสามารถในการรับความเสี่ยงและโอกาสในการทำกำไรสูงกว่าปกติทั่วไป นอกจากนี้ ทุนวัฒนธรรมก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างความฉลาดรู้ในการลงทุน ความรู้และความเข้าใจที่ช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ทุนวัฒนธรรมยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างความฉลาดรู้ในการลงทุน ตลาดการเงินเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดทุนวัฒนธรรมของบรูดีเยอร์ ที่เน้นถึงความสำคัญของการศึกษาและการเรียนรู้นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ ที่ระบุว่า การขาดข้อมูลและความรู้เป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นอย่างมาก การขาดข้อมูลและความรู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทุนทางวัฒนธรรม ทำให้นักลงทุนไม่มีฐานข้อมูลและทักษะที่เพียงพอในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงได้จึงส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนเป็นอย่างมาก เนื่องจากทำให้นักลงทุนไม่มีความพร้อมในการวิเคราะห์และตัดสินใจลงทุน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำหรับยุคประเทศไทย 4.0" โดย ชุติรัตน์ เกิดศรี (2566) ช่วยเสริมความเข้าใจในเรื่องความรู้และความเข้าใจในหลักทรัพย์ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการลงทุน การวิเคราะห์ข้อมูล และปัจจัยส่วนบุคคลมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจลงทุน นักลงทุนที่มีความรู้และความเข้าใจในหลักทรัพย์มักจะมีทุนทางวัฒนธรรมสูง ซึ่งทุนนี้ช่วยให้นักลงทุนสามารถวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงได้ดี ในบริบทของสกุลเงินดิจิทัล การมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลตลาดและแนวโน้มทางเทคโนโลยีจะช่วยให้นักลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงและโอกาสในการลงทุนได้อย่างแม่นยำ นักลงทุนที่มีประสบการณ์และการศึกษาด้านการเงินมักจะตัดสินใจลงทุนได้ดีกว่า การที่นักลงทุนมีฮาบิทัสที่เอื้อต่อการลงทุน เช่น การได้รับการส่งเสริมและการศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนตั้งแต่เยาว์วัย จะทำให้พวกเขามีความสามารถในการตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

สนามของสกุลเงินดิจิทัลคืออีกสนามของการลงทุนแล้วยังมีพื้นที่และเปิดกว้างในการเข้าถึงแต่ที่คนส่วนใหญ่เข้าไปไม่ถึงเพราะไม่สนใจหรือไม่กล้าที่จะเข้าไป เนื่องจากขาดความเข้าใจในเรื่องของสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลซึ่งในที่นี้ก็คือทุนวัฒนธรรมนั่นเองที่เป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้คนกล้าตัดสินใจเข้ามาลงทุน การที่คนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะศึกษาหรือทำความเข้าใจกับสนามของสกุลเงินดิจิทัลก็เหมือนเป็นการเสียโอกาสทั้งที่สนามบริบทของสนามสกุลเงินดิจิทัลได้เปิดโอกาสให้คนทุกระดับชั้นเข้ามาได้อย่างเท่าเทียมด้วยการลงทุนที่ไม่ต้องขั้นต่ำในการ

ลงทุน เปรียบเสมือนมีช่องทางที่จะสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจทางการเงินแล้วแต่ไม่ได้ไปใช้ลงทุนให้เกิดประโยชน์กับตัวเอง

งานวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าคนรวย คนจน คนหลากหลายอาชีพสามารถเข้าสู่สนามการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างเท่าเทียมแตกต่างจากการลงทุนรูปแบบอื่นที่จะเป็นแค่เฉพาะกลุ่มนายทุนหรือนักลงทุนบางกลุ่มเท่านั้นที่ได้ เช่นการซื้อสังหาริมทรัพย์ราคาสูงเพื่อเกรงกำไรคนทั่วไปอาจไม่สามารถที่จะลงทุนในรูปแบบนี้เหมือนกับนายทุนได้ ในทางกลับกันสนามของสกุลเงินดิจิทัลคนทุกคนสามารถซื้อเหรียญในสกุลเงินเหรียญใดก็ได้เหมือนกันทุกคนแค่ผลตอบแทนจะได้ตามอัตราของเงินลงทุนที่ตัวเองมีกำลังลงทุนไปในจำนวนเท่าไรก็ได้

ดังนั้นการทำความเข้าใจศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้เข้าใจถึงการสร้าง, สะสม และใช้ทุนต่าง ๆ ที่เป็นเงื่อนไขเชิงสาเหตุ ซึ่งในที่นี้ก็จะมีความรู้, เงินทุน, เครือข่ายทางสังคมและสัญลักษณ์ความเป็นตัวตน นักลงทุนจะต้องรวบรวมทุนเหล่านี้ให้ครบองค์ประกอบและสอดคล้องกับสนามของการลงทุนจนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (Habitus) ที่นำไปสู่การเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล แต่ด้วยการเข้ามามีตำแหน่งเป็นผู้เล่นในสนามของสกุลเงินดิจิทัลนั้นต้องเลือกตำแหน่งที่ดีที่สุดที่สามารถสร้างผลประโยชน์ในด้านของการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจทางการเงินให้กับตัวนักลงทุนเอง ซึ่งนั่นก็หมายถึงการเข้าใจสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลและการมีทุนและใช้ทุนในอีกรูปแบบหนึ่งให้มีความเหมาะสมกับสนามของสกุลเงินดิจิทัล และเพื่อจะทำให้การลงทุนมีประสิทธิภาพที่สุดโดยการหาตำแหน่งที่ดีนั้นก็ต้องมีศึกษาเงื่อนไขและกระบวนการในการสร้างความฉลาดรู้จนนำไปให้เข้าใจในกระบวนการ/กลยุทธ์จนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มทางอุปนิสัย (Habitus) กลายเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ ซึ่งในที่นี้ถือเป็นโอกาสของคนทุกระดับชั้นที่สามารถแสดงออกถึงความเท่าเทียมในการลงทุนและหากสามารถพัฒนาตัวเองจากนักลงทุนทั่วไปจนกลายเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลก็จะสามารถพัฒนาเศรษฐกิจทางการเงินให้กับตัวเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากงานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นถึงทางเลือกอีกช่องทางหนึ่งในการลงทุนที่ทุกคนมีสิทธิทำได้อย่างเท่าเทียมกันแต่สิ่งที่จะทำให้แต่ละคนมีความสำเร็จแตกต่างกันในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนั้น ก็คือความรู้ความเข้าใจในตัวสนามสกุลเงินดิจิทัล โดยความรู้นี้จะทำให้คนกล้าตัดสินใจที่จะเข้าสู่การลงทุนและสามารถที่จะพัฒนาความรู้ต่อเนื่องเพื่อที่จะรักษาสถานภาพตัวเองให้ดำรง

อยู่สนามของการลงทุนเพื่อแสวงหาผลประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดจากการลงทุน โดยนักลงทุนควรมีความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ผู้ที่จะลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างมีความฉลาดรู้ควรมีความเข้าใจเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่การสร้างความรู้ก่อนที่จะเข้ามาลงทุน ซึ่งจากงานวิจัยคือเงื่อนไขบริบทอันได้แก่ องค์ประกอบของความเป็นสนามของสนามสกุลเงินดิจิทัล ประกอบด้วยชนิดของเหรียญที่แยกออกเป็นแต่ละประเภท, ประเภทนักลงทุนที่แบ่งแยกตามระดับความรู้ความเข้าใจในสกุลเงินดิจิทัลและ ความมีเสถียรภาพของตลาดสกุลเงินดิจิทัลที่ทำงานบนฐานของระบบบล็อกเชน อีกทั้งยังต้องมีเงื่อนไขเชิงสาเหตุซึ่งจากงานวิจัยขึ้นนี้พบว่าคนแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีเงื่อนไขเชิงสาเหตุทั้งที่สอดคล้องและแตกต่างกัน เช่น มีการใช้รูปแบบการวางแผนเงินลงทุนที่เหมือนกันแต่อาจจะมีการศึกษาหาความรู้ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ควรทำความเข้าใจเงื่อนไขสอดคล้องกัน ได้แก่บริบททางเศรษฐกิจและสังคมการเงินการลงทุนทั้งในระดับประเทศและระดับโลกซึ่งจะเป็นสัญญาณบ่งบอกถึงทิศทางที่จะเกิดขึ้นกับตลาดของสกุลเงินดิจิทัลได้เป็นอย่างดี

1.2 ความเสี่ยงในสกุลเงินดิจิทัลแม้ว่าจะสูงแต่ก็เป็นความเสี่ยงที่สามารถจัดการได้ด้วยการจัดการทุนทางเศรษฐกิจอย่างนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้โดยนำกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการสร้างความฉลาดรู้ที่ได้จากการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลมาใช้ประกอบการลงทุนด้วย

1.3 จากการวิจัยพบว่าจะมี 2 ขั้นตอนก่อนที่นักลงทุนจะกลายเป็นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ กล่าวคือมีขั้นตอนการเข้ามาสู่การลงทุนและขั้นตอนในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลจนกลายเป็นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ ในการลงทุนที่ต้องการจัดการกับเสี่ยงให้ดียิ่งขึ้นควรศึกษาขั้นตอนการสร้างความรู้ให้ครบถ้วนและนำเอาบางเรื่องบางตอนในขั้นตอนของการสร้างความฉลาดรู้ไปใช้และปฏิบัติตั้งแต่ในขั้นตอนก่อนที่จะเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลเปิดบัญชีทำการซื้อ-ขายสกุลเงินดิจิทัล

1.4 ค่าเตือนในการลงทุนเป็นสิ่งสำคัญที่นักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลต้องคำนึงและนึกถึงอยู่ตลอดเวลาว่ารูปแบบของการสร้างความรู้ นั้นเป็นเพียงรูปแบบความรู้ในขั้นต้นเพียงเท่านั้น หากลงทุนต้องศึกษาองค์ประกอบเรื่องต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กัลักษณะเฉพาะของนักลงทุนแต่ละบุคคลด้วย เพื่อเป็นการให้นักลงทุนได้มีการไตร่ตรองให้ละเอียดถี่ถ้วนในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลที่มีความผันผวนสูง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สำหรับรูปแบบโมเดล การสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ค้นพบจากการใช้ทฤษฎีฐานราก ซึ่งเกิดจากข้อสรุปเชิงทฤษฎีทำให้ได้โมเดลออกมา จึงสามารถทำการวิจัยในวิธีวิทยาแบบ Focus Group/เสนอให้มีการใช้ Delphi Technique เพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของโมเดลการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่ค้นพบ

2.2 นำรูปแบบโมเดลการสร้างความฉลาดรู้ที่ได้ไปศึกษาเพื่อยืนยันองค์ประกอบตามแนวทางของการวิจัยเชิงปริมาณ

2.3 หลังจากที่ได้มีการยืนยันความถูกต้องรูปแบบโมเดลการสร้างความฉลาดรู้แล้วสามารถต่อยอดเพื่อทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสร้างคู่มือการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างฉลาดรู้ เพื่อเป็นประโยชน์แก่บุคคลที่มีความสนใจในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล

3. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

สืบเนื่องจากความเหลื่อมล้ำทางประชากรในประเทศไทย ซึ่งมีสัดส่วนที่ค่อนข้างมาก ซึ่งความเหลื่อมล้ำนี้คือความแตกต่างทางด้านฐานะทางการเงินและสังคมของคนแต่ละชนชั้นที่มีความแตกต่างกันมากอย่างสิ้นเชิงกล่าวคือ คนที่มีฐานะทางสังคมและการเงินที่ดีจะมีความมั่งคั่งที่มากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับคนชนชั้นที่อยู่ในระดับยากจนและไม่เห็นแนวทางที่จะทำให้กลุ่มคนชนชั้นล่างจะเปลี่ยนแปลงฐานะของตนเองได้โดยสาเหตุของความเหลื่อมล้ำที่ไม่เคยมีแนวโน้มที่จะลดลงได้เลยส่วนหนึ่งก็เกิดจากการที่ประชากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเงินการลงทุน ถึงแม้ว่ารัฐบาลไทยของเราจะพยายามแก้ไขความยากจนเพื่อที่จะพยายามจะลดความเหลื่อมล้ำโดยใช้นโยบายต่าง ๆ เช่น การแจกเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ การที่พยายามจะช่วยเหลือเกษียณ และนโยบายที่พยายามจะแจกเงินดิจิทัลจำนวนหนึ่งหมื่นบาทให้ประชาชนแต่ก็มีเงื่อนไขบางอย่างในการแจกอยู่ด้วย ล้วนแล้วแต่เป็นการแก้ไขที่ไม่ได้เป็นการแก้ไขแบบยั่งยืนเนื่องจากการแก้ไขปัญหแบบนี้เหมือนเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุไม่ได้เป็นการเข้าไปแก้ปัญหาด้านเหตุแบบจริงจังจึงเปรียบเสมือนเป็นการเปลี่ยนตำแหน่งของปัญหาเพียงเท่านั้นเพราะปัญหาของความยากจนจนทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมก็ยังคงมีอยู่เหมือนเดิม ส่งผลทำให้ประชากรระดับล่างส่วนใหญ่ก็ยังคงความยากจนอยู่ดีด้วยเหตุผลเพราะการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเงินการลงทุน ดังนั้นการส่งเสริมในเรื่องการให้ความรู้ในเรื่องของการเงินการลงทุนให้กับประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเงินและการลงทุนจะส่งผลให้กลุ่มคนเหล่านั้นมีโอกาสที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้มากกว่าที่จะรอการช่วยเหลือจากการแจกเงินของรัฐบาลเพียงอย่างเดียว ดังนั้นหน่วยงานรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาคือความเหลื่อมล้ำในสังคม สามารถนำเอาโมเดลในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลไปต่อยอด

ใช้ประกอบในการแก้ปัญหาเพื่อยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประชาชนโดยสามารถในเข้าไปเริ่มใช้ในแต่ละชุมชนที่ยังมีความยากจนในแต่ละภูมิภาคภายในประเทศซึ่งถือว่าเป็นการเพิ่มช่องทางการช่วยเหลือคนในประเทศได้อีกช่องทางที่มีประสิทธิภาพ

ในภาคของการศึกษาของประเทศไทย สถาบันทางการศึกษาและโรงเรียนส่วนใหญ่จะขาดการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนเรื่องของธุรกิจศึกษาในเรื่องของการเงินการลงทุนต่าง ๆ ซึ่งถึงจะมีการเรียนการสอนในเรื่องการเงินการลงทุนก็น้อยมาก กล่าวคือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อยมากจึงทำให้การเรียนการสอนในเรื่องการเงินการลงทุนเป็นเรื่องที่จะมีการเรียนการสอนหรือไม่ก็ได้ในสถาบันการศึกษาและโรงเรียน ซึ่งถ้าเป็นในสมัยก่อนการเรียนการสอนในเรื่องการเงินการลงทุนแทบจะไม่มีเลยเพราะไม่ได้มีองค์กรหรือสถาบันไหนให้ความสำคัญเนื่องจากเราส่งเสริมให้คนจบการศึกษาออกไปเป็นลูกจ้างหรือพนักงานประจำ แต่ในปัจจุบันยุคของโลกดิจิทัลทำให้คนมีโอกาสในช่องทางของธุรกิจทางการเงินการลงทุนมากขึ้นและมีการส่งเสริมให้คนเป็นผู้ประกอบการเจ้าของกิจการเองมากขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้นสถาบันทางการศึกษาคควรทำชุดวิชาหรือหลักสูตรทั้งระยะสั้นและระยะยาวในเรื่องความรู้การเงินการลงทุน โดยการใช้โมเดลของการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลที่เราได้มาจากข้อสรุปเชิงทฤษฎีนำไปต่อยอดในเรื่องการเงินและการลงทุนต่าง ๆ ได้ ดังนั้นในภาคของการศึกษา โรงเรียนควรจัดให้มีการเรียนการสอนโดยให้ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านความฉลาดรู้เข้าไปให้ความรู้และคำแนะนำ หรือเป็นตัวอย่งในการเรียนการสอน หรือเพิ่มเนื้อหาของเงื่อนไขและกระบวนการในการสร้างความฉลาดรู้เข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นความรู้พื้นฐานในการลงทุนได้อย่างดีต่อไป

บรรณานุกรม

Admiralmarkets. (2021). *Cryptocurrency คืออะไร: คู่มือการเทรด Cryptocurrency ในปี 2021*.

Retrieved 12 January 2023 from

<https://admiralmarkets.com/th/education/articles/cryptocurrencies/trading-cryptocurrency-guide>

Antonopoulos, A. M. (2014). *Mastering Bitcoin: Unlocking Digital Cryptocurrencies*.

Sebastopol, CA: O'Reilly Media.

Armendariz, B., & Murdoch, J. (2010). *The Economics of Microfinance*. Cambridge, MA:

MIT Press.

Azimli, A. (2020). The impact of COVID-19 on the degree of dependence and structure of risk-return relationship: A quantile regression approach. *Finance Research Letters*, 36(10), 1-5.

Bangkokbank. (2021). *การคุ้มครองเงินฝาก*. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566 จาก

<https://www.bangkokbank.com/th-TH/Personal/Tips-and-Insights/Save-and-Invest/Practical-advice-on-deposit-protection?fbclid=IwAR0dqHCqM-9ZuAfjt0G678Vj3MqNy1th9xJOtJ4JGFU1TMb6GfRnr4C04>

Beckert, J., & Lutter, M. (2013). Why the poor play the lottery: Sociological approaches to explaining class-based lottery play. *Sociology*, 47(6), 1152-1170.

Bello, Y. (2018). *Only 2.3% of Americans in survey trust Bitcoin Transfer Overseas*.

Retrieved 22 March 2023. from <https://www.coindesk.com/only-2-3-of-americans-in-survey-trust-bitcoin-transfers-overseas/>

Blognone. (2023). *พรรคเพื่อไทยประกาศนโยบาย Blockchain Hub แห่งอาเซียน, กระเป๋าเงินดิจิทัลแบบบล็อกเชน*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566 จาก

<https://www.blognone.com/node/133062>

Blundell-Wignall, A. (2014). The Bitcoin question currency versus Trust-Less Transfer

Technology. *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions*, 37, 1-23.

- Bourdieu, P. (1977). *Outline of a theory of practice*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power*. Cambridge: Harvard University Press.
- Bourdieu, P. (1993). *The field of cultural production: Essays on art and literature*. New York: Columbia University Press.
- Bourdieu, P. (1994). Social Space and Symbolic Space In C. J. Calhoun, *Contemporary sociological theory*. Malden, MA: Blackwell.
- Bourdieu, P. (1997). The forms of capital In A. H. Halsey, Lauder, H., Brown, P., & Stuart Wells, A *Education: Culture, Economy, and Society*. Oxford: Oxford University Press.
- Bourdieu, P. (2005). *The Social Structure of the Economy*. Cambridge: Polity Press.
- Brown, S. C., Stevens, R. A., Troiano, P. F., & Schneider, M. K. (2002). Exploring complex phenomena: Grounded theory in student affairs research. *Journal of College Student Development*, 43(2), 173-183.
- Cambridge Centre for Alternative Finance. (2020). *3rd Global Cryptoasset Benchmarking Study*. Retrieved 19 July 2024 from <https://www.jbs.cam.ac.uk/faculty-research/centres/alternative-finance/publications/>
- Carcary, M. (2009). The research audit trial – Enhancing trustworthiness in qualitative inquiry. *The Electronic Journal of Business Research Methods*, 7(1), 11-24.
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis*. New York: Sage.
- Chen, Y., & Bellavitis, C. (2020). Blockchain disruption and decentralized finance: The rise of decentralized business models. *Journal of Business Venturing Insights*, 13(6), 1-8.
- Clotfelter, C.T., Cook, P.J., Edell, J.A., & Moore, M. (1999). *State lotteries at the turn of the century*. Durham, NC: Duke University.

- Corbin, J., & Strauss, A. (2008). *Basics of qualitative research* (3rd Edition). Los Angeles, CA: Sage.
- Costa, C., & Murphy, M. (2015). Introduction: Bourdieu and education research In C. Costa & M. Murphy *Theory as Method in Research: On Bourdieu, Social Theory and Education*. New Jersey: Routledge.
- Daenekindt, S. (2017). The Experience of Social Mobility: Social Isolation, Utilitarian Individualism, and Social Disorientation. *Social Indicators Research*, 133, 15-30.
- DailyNews. (2023). ส่งอนาคตดิจิทัลไทยอีก 10 ปี กำหนดทิศทางขับเคลื่อนศก.ไทย. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก <https://www.dailynews.co.th/news/1210935/>
- Delfabbro, P., King, D.L., & Williams, J. (2021). The psychology of cryptocurrency trading: Risk and protective factors. *Journal of Behavioral Addictions*, 10(2), 201-209.
- Deng, H. T., Chi, L. C., Teng, N. Y., Tang, T. C., & Chen, C. L. (2013). Influence of Financial Literacy of Teachers on Financial Education Teaching in Elementary Schools. *International Journal of e-Education, e-Business, e-Management and e-Learning*, 3(1), 68-73.
- Errington, E. P. (2011). Mission Possible: Using Near-World Scenarios to Prepare Graduates for the Profession. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 23, 84-91.
- Garg, N., & Singh, S. (2018). Financial literacy among youth. *International Journal of Social Economics*, 45(1), 173-186.
- Goldthorpe, J. H. (2007). "Cultural Capital": Some Critical Observations. *Sociologica, Italian journal of sociology on line*, 2, 1-24.
- Grenfell, M. (2009). Applying Bourdieu's field theory: the case of social capital and education. *Education, Knowledge and Economy*, 3(1), 17-34.
- Hendrickson, J. R. (2017). Banning bitcoin. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 141, 188-195.
- Hensley, B. J. (2015). Enhancing Links between Research and Practice to improve consumer Financial Education and Well-being. *Journal of Financial Counseling and Planning*, 26(1), 94-101.

- Hilgers, M., & Mangez, E. (2015). *Bourdieu's Theory of Social Fields: Concepts and Applications*. New Jersey: Routledge.
- Hilgert, M. A., & Hogarth, J. M. (2003). *Household Financial Management: The Connection between Knowledge and Behavior*. Retrieved 30 March 2023 from <https://www.federalreserve.gov/pubs/bulletin/2003/0703lead.pdf>
- Ho, M. C. S., & Lee, D. H. L. (2020). School Banding Effects on Student Financial Literacy Acquisition in a Standardized Financial Literacy Curriculum. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 29, 377-391.
- Hobbs, R. (2011). *Digital and Media Literacy Connecting Culture and Classroom*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hobbs, R., & Moore, D. C. (2013). *Discovery Media Literacy*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Horton, A. (2007). Transfer of learning in multimedia environments. *Educational Research and Applications Journal*, 12(3), 112-128.
- Hursen, C., & Fasli, F. G. (2017). Investigating the Efficiency of Scenario Based Learning and Reflective Learning Approaches in Teacher Education. *European Journal of Contemporary Education*, 6, 264-279.
- Intergovernmental Panel on Climate Change. (2018). *Global Warming of 1.5°C*. Retrieved 19 July 2024 from <https://www.ipcc.ch/sr15/>
- Jaturong Kobkaew. (2021). โควิด ดัน คริปโตเคอร์เรนซี โตเกินพิกัด. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก <https://www.salika.co/2021/05/05/cryptocurrency-growth-due-covid-situation/>
- King, R. G., & Levine, R. (1993). Finance and growth: Schumpeter might be right. *The Quarterly Journal of Economics*, 108(3), 717-737.
- Lingard, B., Sellar, S., & Rawolle, S. (2013). *Globalisation and sociology of education policy: The case of PISA*. London: Springer.
- Lyons, A. C. (2006). Translating Financial Education into Behavior Change for Low-Income Populations. *Association for Financial Counseling and Planning Education*, 17(2), 27-45.

Marketeer. (2021). SCB หุ้ม 17,850 ล้านบาท เข้าถือหุ้มนใหญ่ใน Bitkub. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2566 จาก

<https://marketeeronline.co/archives/238294?fbclid=IwAR082bfJIMYCMZLrDuXU2qWWF2IF6jn-fpkKB55Y7JgJg89tSwUj8cvTI4>

Mason, C., & Wilson, R. (2000). *Conceptualising financial literacy*. Loughborough: Loughborough University.

Matkovskyy, R., Jalan, A., & Dowling, M. (2020). Effects of economic policy uncertainty shocks on the interdependence between Bitcoin and traditional financial markets. *International Review of Financial Analysis*, 71, 1-20.

Meyer, E. J. (2010). Understanding the impacts of the school environment. *Gender and Sexual Diversity in Schools*, 12, 109-126.

MGRONLINE. (2021). Zipmex ตั้งเป้าสู่ Crypto Bank ผนึก กรุงศรี เพิ่มศักยภาพ-ความปลอดภัย นักลงทุน. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2566 จาก

<https://mgronline.com/stockmarket/detail/9640000126892>

Mid Media Lab. (2016). *A Case Study for Blockchain in Healthcare: "MedRec" prototype for electronic health records and medical research data*. Retrieved 15 March 2023 from <https://www.media.mit.edu/publications/medrec-whitepaper/>

Moreno-Herrero, D., Velasco, M. S., & Campillo, J. S. (2018). Factors that influence the level of financial literacy among young people: The role of parental engagement and students' experiences with money matters. *Children and Youth Services Review*, 95, 334-351.

National Lottery Commission. (2020). *Annual Report on Lottery Sales and Prize Distribution*. Retrieved 19 July 2024 from <https://www.nationallotterycommission.gov/reports/2020>

Natrajan, R., & Orji, C. I. (2021). The Potentials and Challenges of Blockchain Application in FinTech in the Developing Countries - a Mauritius experience. *The International Journal of Business Management and Technology*, 5(1), 56-62.

PeerPower. (2018). 6 อุตสาหกรรมที่ Blockchain จะเข้ามาเปลี่ยนแปลง. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566 จาก <https://www.peerpower.co.th/blog/blockchain-tech-2021>

- Pesticide Action Network North America. (2023). *New report on pesticides and climate change reveals threat of vicious cycle*. Retrieved 20 July 2024 from <https://www.panna.org/news/new-report-on-pesticides-and-climate-change-reveals-threat-of-vicious-cycle/>
- Phiromswad, P., Chatjuthamard, P., Treepongkaruna, S., & Srivannaboorn, S. (2021). Jumps and Cojumps analyses of major and minor cryptocurrencies. *PloSone*, 16(2), 1-9.
- Schirato, T. (1997). Between practice and structure: cultural literacy and Bourdieu's notion of habitus. *Southern Review*, 30(3), 259-267.
- Sikolia, D., Biros, D., Mason, M., & Weiser, M. (2013). Trustworthiness of grounded theory methodology research in information systems. *Proceedings of the Midwest Association for Information Systems Conference*, 16, 1-5.
- Simmons, R., & Thompson, R. (2008). Creativity and performativity: The case of further education. *British Educational Research Journal*, 34(5), 601-618.
- Soby, M. (2003). Digital competence-from education policy to pedagogy: The Norwegian context C. In Lankshear, & Knobel, M. (Eds.) *Digital literacy: Concepts, policies and practices*. New York: Lang Pub.
- Son, J., & Park, J. (2018). Effects of financial education on sound personal finance in Korea: Conceptualization of mediation effects of financial literacy across income classes. *International Journal of Consumer Studies*, 43(1), 77-86.
- Swiecka, B. (2020). Financial Literacy: The Case of Poland. *Sustainability*, 12(2), 1-17.
- Thaipbs. (2021). “ร.ร. อัศสัฒชัย” จับมือ Bitkub จัดหลักสูตรบล็อกเชน-คริปโตฯ ให้ร.ร. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2566 จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/309943?fbclid=IwAR1kSQtlG31vqHFg1tpg0Ysfdevf-GFB3m5v5OJLtguek9H5axhtmlxQUuE>
- The Money SENSE Financial Education Steering Committee. (2006). *Evaluating Financial Education Program*. Singapore: Monetary Authority of Singapore.

- The Standard. (2018). *Blockchain และความโปร่งใส: การผสนเทคโนโลยีและความป็นธรรมทางสังคม*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2566 จาก <https://thestandard.co/tij-blockchain/?fbclid=IwAR1pWxnFelwqG3mEYaPtJtnWkfp6Q7AWa47sLwWW6MFVItaZopDtpe7q-l>
- The Standard. (2023). เลือกลงตั้ง 2566 : ฎฐสินทรัพย์ดิจิทัลมองนโยบายเงินดิจิทัล 10,000 บาทของเพือไทย ไม่ใช่การสร้างสกุลเงินใหม่ แต่คล้ายคูปองแลกซื้อสินค้า กระตุ้นเศรษฐกิจจากหน้า. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566 จาก <https://thestandard.co/pheu-thai-digital-money-policy/>
- Thompson, P. (2017). Educational leadership and Pierre Bourdieu. *British Journal of Educational Studies*, 65(4), 1-12.
- UNESCO. (2011). *Media and information literacy curriculum for teachers*. Paris: UNESCO.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. Retrieved 18 July 2024 from <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2020). *Sustainable cities and human settlements: Sustainable urban development and the importance of water and energy management*. Retrieved 18 July 2024 from <https://sdgs.un.org/topics/sustainable-cities-and-human-settlements>
- Varcoe, K. P. (2005). Using A Financial Education Curriculum For Teen. *Financial Counseling and Planning*, 16, 63-71.
- Wagenbach, E. M. (2023). Emerging technologies and perfection of security interests: A financial universe of uncertainty. *Brooklyn Law Review*, 89(1), 45-78.
- Webb, J., Schirato, T., & Danaher, G. (2002). *Understanding Bourdieu*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Workpoint today. (2023). เลือกลงตั้ง 66 ความเห็นนโยบาย “เงินดิจิทัล” พรรคเพือไทย. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2566 จาก <https://workpointtoday.com/election-digital-currency/>
- World Commission on Environment and Development. (1987). *Our Common Future*. Oxford: Oxford University Press.

- กมลชนก สกนธวัฒน์และซารินี ตีรวิญญู. (2563). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทาง
เศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้
การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 12(2), 34-52.
- กัญญา โพธิ์วัฒน์. (2548). ทีมผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษา: การศึกษาเพื่อสร้าง
ทฤษฎีฐานราก. (ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กาญจนา แก้วเทพและสมสุข หินวิมาน. (2551). *สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับ
สื่อสารศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- กิตติพงษ์ เกียรติวิภาค. (2560). เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในงานออกแบบ. *วารสารวิจัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 25(1), 12-25.
- โจ ไทดี. (2564). บิตคอยน์: เอลส์ลวอดอร์เป็นชาติแรกในโลกที่ใช้เงินดิจิทัลชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย.
สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2566 จาก <https://www.bbc.com/thai/international-58475067>
- ชนานาถ จินตกลสิกรรม. (2560). วิวัฒนาการ “การชำระเงิน” จากอดีตจนก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0.
สืบค้นเมื่อ 30 มีนาคม 2566 จาก <https://www.checkraka.com/money/article/112067>
- ชัยวัฒน์ ปะสุนะ. (2564). *กรมธนบัตร: ประวัติศาสตร์ธนบัตรไทยสมัยใหม่และรัฐกิจการเงินสมัย
รัชกาลที่ 5*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <http://www.fpojournl.com/history-of-thai-bank-note/>
- ชูลีรัตน์ เกิดศรี. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย สำหรับยุคประเทศไทย 4.0. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 15(1), 24-38.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2558). *เอกภวະในทฤษฎีสังคมร่วมสมัย*. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ดุษฐ์ จินตวิริยะ. (2562). *การยอมรับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนในกระบวนการจัดซื้อจัด
จ้าง*. (ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ต่อสิต กليبบัว. (2552). การเมืองในภาพถ่ายท่องเที่ยว: การครอบงำและการต่อรองเชิงวัฒนธรรม.
วารสารวิชาการ JC Journal มธ, 2(1), 15-30.
- ธนกร พจน์ธนาบันเทิง. (2559). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ของนัก
ลงทุนกลุ่มวัยทำงานในพื้นที่กรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *วิวัฒนาการเงินตราไทย*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2566 จาก
<https://www.bot.or.th/Thai/Banknotes/knowBMG/Pages/EvolutionThaiBanknotes.aspx>

- นภัสนันท์ สุวรรณวงศ์และปณิดา วรรณพิรุณ. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยดิจิทัลเป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางดิจิทัล. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 13(1), 279-293.
- นภาพร หะวานนท์. (2555). *ความฉลาดรู้เรื่องเพศในวัฒนธรรมบริโภค*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสร้างความเข้าใจเรื่องสุขภาพผู้หญิงและสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประกายแก้ว ไกรสงครามและสุรศักดิ์ เก้าเอี้ยน. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ. *วารสารวิชาการและการวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 12(3), 27-40.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2565). ย้อนรอยระบบชำระเงินไทย “เงินพดด้วง” ถึง “เงินดิจิทัล”. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://www.prachachat.net/columns/news-842010>
- ปริยานันท์ ชั่วบุตรดา. (2565). ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมการลงทุนที่นำไปสู่เป้าหมายชีวิตของกลุ่มประชากรเจนเอเรชั่น วาย ในเขตจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรชัย ชุนจินดา. (2561). บทเรียนจากทศวรรษแรกของคริปโตเคอร์เรนซี. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 8(1), 1-26.
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2551). *พระราชหัตถเลขารัชกาลที่ 5 ที่เกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย.
- พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2554). บทวิจารณ์หนังสือระเบียบวิธีทฤษฎีสถานราก (Grounded Theory). *วารสารพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร*, 14(2), 189-206.
- พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. (2546). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมือง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิทักษ์ ศิริวงศ์. (2547). ทฤษฎีสถานราก (Grounded Theory) วิธีวิทยาการวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎีในการพัฒนาประเทศ. *บรรณสาร มศก*, 19(1), 13-21.
- พีรพัฒน์ หาญคงแก้ว. (2561). *การเงินยุคดิจิทัล*. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2566 จาก <https://blockchain-review.co.th/blockchain-review/history-of-bitcoin-1st-the-finacial-world-before-digital-age/>
- ไพฑูรย์ ไพรอ. (2560). ทำไมแนวโน้มในระยะกลางของราคา Bitcoin จึงขึ้นอยู่กับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้. สืบค้นเมื่อ 22 มีนาคม 2566 จาก <https://www.gawao.com/แนวโน้ม-bitcoin/>

- มานะ เงินศรีสุข. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ของนักลงทุนรายย่อยในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจปริทัศน์*, 8(1), 15-28.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2562). *ทำไมจึงต้องสร้างความฉลาดรู้: ศึกษาจากปรากฏการณ์และทำนายอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักธรรมศาสตร์และการเมือง.
- รุ่งนภา ยรรยงเกษมสุข. (2557). มโนทัศน์ชนชั้นและทุน ของ ปีแอร์ บูร์ดิเยอ. *วารสารเศรษฐศาสตร์บูรพา*, 2(1), 29-44.
- สาโรช บัวศรี. (2544). *การศึกษาและความฉลาดรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชีพ วรรณสุต. (2552). *ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2566 จาก <http://sucheeppost.blogspot.com>
- สุนีย์ ประสงค์บัณฑิต. (2553). *แนวความคิดฮาบิตัสของปีแอร์ บูร์ดิเยอ กับทฤษฎีทางมานุษยวิทยา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- อดิพร เกิดเรือง. (2563). การส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อรองรับสังคมไทยในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 6(1), 173-184.
- อาณัติ ลิ้มคเดช. (2563). *Blockchain Disruptive Business Model ปฏิวัติโมเดลธุรกิจด้วยบล็อกเชน*. กรุงเทพฯ: เกรท ไอเดีย.
- อารยา ภูพานิช. (2561). เงินดิจิทัล (Cryptocurrency). *Head of CSR and Internal Communication*, 1-9.

แนวคำถามการวิจัยเรื่องการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล

1. ขอให้แนะนำตัว ชื่อ-สกุล อาชีพ ระดับการศึกษา กิจกรรมที่เป็นเจ้าของอยู่หรืออาชีพที่ประกอบอยู่ในปัจจุบัน
2. กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่เราก่อตั้งขึ้นเองหรือรับช่วงต่อมาจากครอบครัวหรือเคยประกอบอาชีพใดมาบ้างก่อนที่จะมาถึงอาชีพในปัจจุบัน
3. การศึกษาทั้งในและนอกระบบเคยศึกษาอะไรมาบ้างเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรืออาชีพที่ประกอบอยู่อย่างไรบ้าง
4. คุณเคยมีประสบการณ์ด้านใดบ้างเกี่ยวกับการลงทุนทางการเงินหรือการลงทุนในเรื่องอื่น ๆ มาบ้างไหม
5. ก่อนเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลคุณเคยศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสกุลเงินดิจิทัลมาบ้างหรือไม่อย่างไร
6. ทำไมถึงสนใจลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลนอกจากการเป็นเจ้าของกิจกรรมหรืออาชีพที่ประกอบอยู่ในปัจจุบัน มีใครหรืออะไรชักชวนทำให้เห็นว่าการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมีความน่าสนใจ
7. เริ่มเข้ามาลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้อย่างไร ตอนไหน ความรู้และประสบการณ์เดิมได้นำมาใช้ในการเข้ามาสู่การลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลมากน้อยแค่ไหนอย่างไร
8. หลังจากที่ได้เข้ามาสู่วงการของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วมีอะไรที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นบ้างไหม เช่น เพื่อน, เงินทุน, ชุดความรู้ และศักยภาพของตัวเอง
9. หลังจากที่ได้เข้าไปลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วมีความเข้าใจในสนามของการลงทุนมากน้อยแค่ไหนอย่างไร และได้เรียนรู้อะไรมาบ้างได้อะไรมาจากสนามของการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัล
10. แหล่งเงินลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลได้มาจากไหน
11. มีวิธีการศึกษาในการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลอย่างไร
12. หลังจากการลงทุนในสกุลเงินดิจิทัลแล้วยังลงทุนอย่างอื่นด้วยไหม

ตารางการวิเคราะห์

ข้อวิจารณ์	ข้อโต้แย้ง	สรุป
เรื่องการก่อตัวของเงินเฟ้อที่จำเป็นสำหรับการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	เงินเฟ้อสอดคล้องความต้องการให้มีการระบุคุณสมบัติและความสามารถในการใช้จ่ายของบิทคอยน์เพิ่มเติม แต่มีผู้ขัดค้านเนื่องจากการกล่าวอ้างว่าถึงแม้จะมีการใช้บิทคอยน์อยู่จริงแต่ก็มีการใช้อย่างถูกต้องและยอมรับแบบถูกกฎหมายในบางประเทศเท่านั้นจึงไม่ควรระบุเช่นนั้นในเงินไปสอดคล้อง	ลงความเห็นให้เพิ่มว่านโยบายและกฎหมายในแต่ละประเทศคือเงินเฟ้อสอดคล้องอีกหนึ่งหัวข้อ
เรื่องกระบวนการจัดการทุนเศรษฐกิจของนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	มีข้อเสนอแนะว่ากำไรที่ได้มานั้นยังสามารถนำไปเป็นค่าใช้จ่ายได้อีกช่องทางหนึ่ง และหัวข้อการขาดทุนไม่ควรนำมาถือรวมเป็นค่าใช้จ่ายเพราะถือว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกันเลยเนื่องจากค่าใช้จ่ายประจำที่เกิดขึ้นสามารถวางแผนได้อย่างแน่นอน แต่การลงทุนที่ขาดทุนเป็นเรื่องที่ไม่แน่นอน โดยให้คิดว่าการลงทุนก็ให้อยู่ในเฉพาะเรื่องของการลงทุนที่จะมีผลกำไรและขาดทุนเท่านั้น	ทุกผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อโต้แย้งให้และให้มีการแก้ไขจากแผนภาพเดิมที่มีความถูกต้องเกือบทั้งหมดอยู่แล้ว
เรื่องกระบวนการ/กลยุทธ์การสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	มีการลงความเห็นว่าการเรียงลำดับขั้นตอนของกลยุทธ์ในการสร้างความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนั้นเป็นขั้นตอนที่ดีถูกต้อง	ลงความเห็นตรงกันให้เพิ่มอีกหนึ่งขั้นตอนคือ การพิจารณาความเสี่ยงของการลงทุนชนิดนั้น ๆ ที่ต้องการจะไปลงทุน

ข้อวิจารณ์	ข้อโต้แย้ง	สรุป
	และเป็นประโยชน์ทุกขั้นตอน แต่หลังจากที่ทำตามลำดับขั้นตอนของกลยุทธ์ที่เรียงมาตามลำดับแล้ว กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นต้องการเพิ่มเติมอีกหนึ่งขั้นตอนเข้าไปก่อนที่จะทำการลงทุนจริง ๆ นั่นคือให้มีการพิจารณาประเภทการลงทุนว่าเป็นประเภทที่มีความเสี่ยงมากหรือน้อยก่อนทำการลงทุน	ว่ามีความเสี่ยงระดับใด
เรื่องผลจากการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีการลงความเห็นและวิจารณ์ตรงกันและมีความกังวลในผลของการเป็นนักลงทุนที่มีความฉลาดรู้ทั้งสองหัวข้อคือการมีรายได้เพิ่มและการพัฒนาพื้นฐานชีวิต โดยมีการตั้งข้อสังเกตว่าอาจจะทำให้ดูเป็นการโฆษณาชวนเชื่อจนเกินไปจึงอยากให้ระบุเพิ่มเติมในสองหัวข้อนี้ว่าเป็นการเพิ่มโอกาสให้เกิดขึ้นเท่านั้น	ทุกท่านลงมติให้แก้ไขข้อความว่าเป็นการเพิ่มโอกาสมีรายได้เพิ่มและมีโอกาสพัฒนาพื้นฐานชีวิต
เรื่องรูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัล	มีการโต้แย้งเพื่อที่จะหาวิธีทำให้โมเดลการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลเป็นโมเดลที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นในเรื่องของความเสี่ยงของการลงทุน โดยทุกท่านเห็นด้วยกับรูปแบบของโมเดลว่าเป็นประโยชน์ที่ควร	ให้ระบุเป็นหมายเหตุคำเตือนใต้ภาพของรูปแบบการสร้างความรู้ว่ารูปแบบการสร้างความรู้ในสกุลเงินดิจิทัลนี้เป็นเพียงรูปแบบความรู้ในขั้นต้นเพียงเท่านั้น หากลงทุน ต้องศึกษา

ข้อวิจารณ์	ข้อโต้แย้ง	สรุป
	ศึกษาก่อนการลงทุนจริง แต่ก็ยัง อยากให้มีความเตือนกำกับใน รูปภาพของโมเดลเพื่อความ สมบูรณ์ในเรื่องของการบริหาร ความเสี่ยง	องค์ประกอบเรื่องต่าง ๆ ที่ ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของ นักลงทุนแต่ละบุคคล

ประวัติผู้เขียน

